Çağdaş Edebiyat / **Roman**

Iris Murdoch

İkilem

Edward Lannion Londra'da, Nothing Hill'deki güzel evinde, yazı masasının başında oturuyordu. Güneş parlıyordu. Yazın henüz kendini tam olarak hissettirmeye başlamadığı bir Haziran sabahının erken saatleriydi. Edward, uzun boylu, ince yapılı, esmer, yakışıklı bir adamdı. Oldukça iyi giyinmişti. Hafifçe kıvrılarak ensesine dökülen gür saçları koyu kumraldı. Keskin çizgili, geniş bir ağzı, oldukça uzun, kartal burnu ve açık kahverengi, çekik gözleri vardı. Yirmi sekiz yaşındaydı...

İNKILÂP

Iris Murdoch

İKİLEM
"Jackson's Dilemma"

Çeviren:
Tuğba Hacaloğlu

İNKILÂP KİTABEVİ
Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Ankaar Cad. No: 95 Sirkeci 34410 İSTANBUL

Çağdaş Dünya Edebiyatı Dizisi / Roman
Iris Murdoch / İkilem (Jackson's Dilemma)

Editör:
Hilmi Yavuz

Türkçesi:
Tuğba Hacaloğlu

Düzelti:
Çetin Boğa

Kapak Tasarımı:
Cem Günübek

Dizgi:
Yazıevi / Tasarım-Yapım

Baskı:
Anka Ofset

Copyright:
© *Iris Murdoch, 1995*
Kesim Telif Hakları Ajansı aracılığı ile
© *İnkılâp Kitabevi, 1997*

Bu kitabın her türlü yayın hakkı,
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi ve
Ticaret A.Ş.'ye aittir.

ISBN 975-10- 1186-8
97-34-Y-0051- 0494

97 98 99 00 9 8 7 6 5 4 3 2 1

İnkılâp Kitabevi
Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ankara Caddesi, No: 95 Sirkeci 34410 / İstanbul
Tel: 0.212.514 06 10 - 514 06 11 Fax: 0.212.514 06 12

Birinci Bölüm

Edward Lannion Londra'da, Notting Hill'deki güzel evinde, yazı masasının başında oturuyordu. Güneş parlıyordu. Yazın henüz kendini tam olarak hissettirmeye başlamadığı bir Haziran sabahının erken saatleriydi. Edward, uzun boylu, ince yapılı, esmer, yakışıklı bir adamdı. Oldukça iyi giyinmişti. Hafifçe kıvrılarak ensesine dökülen gür saçları koyu kumraldı. Keskin çizgili, geniş bir ağzı, oldukça uzun, kartal burnu ve açık kahverengi, çekik gözleri vardı. Yirmi sekiz yaşındaydı.

Çok güzel bir kadın olan annesi, Edward on yaşındayken, kanserden ölmüştü. Annesi ölürken Edward başucundaydı. Babasının hıçkırıklarını duyduğunda, olanları anlamıştı. Erkek kardeşi, o on sekiz yaşındayken, boğularak ölmüştü. Başka kardeşi yoktu. Edward, annesini ve kardeşini büyük bir tutkuyla severdi. Babasıyla pek anlaşamazdı. Zengin bir adam olan ve mimarcılık oynayan babası Edward'ın da mimar olmasını istiyordu. Edward mimar olmak istemiyordu. Cambridge'e gidip ortaçağ öğrenimi gördü. Babasının artık hayatını kazanmak için bir yol bulması ge-

rektiğini kendisine hatırlatması üzerine, sevdiği tarzda kitaplarla ilgilenen, küçük bir yayınevinde çalışmaya başladı. Babasından habersiz, haftada sadece iki sabahını bu işe ayırıp artakalan zamanını okumaya ve tarihi romanlar, hatta şiir yazma denemelerine adamıştı. Babası öldüğünde, Edward çok gözyaşı döktü. Kendisine evi, arsayı ve şehir dışındaki o hoş evi bırakmış olan babasına keşke daha iyi davranmış olsaydı. Eve, Hatting Konağı deniliyordu. Edward'la kardeşi Randall küçükken bu ismi çok gülünç bulurlardı.

Yayıldığı alanın bir kısmını zaman içinde yitirmiş olan, yarı Tudor yarı Georgian dönemi özellikleri gösteren Hatting Konağı, şu anda sahibi bulunduğu geniş ve güzel bahçelerden ve çevresini saran birkaç millik çayırlardan hoşnut gözüküyordu. Bu çayırların arasından akıp giden Lip nehrinin dar bir kolu, Lipcot adıyla bilinen köyün içinden geçiyordu. Nehre adını veren köy, Hatting'e bir hayli uzakta, daha yukarıda kalıyordu. Lipcot, gün geçtikçe, birkaç küçük ev, bu evlerden daha da küçük, az sayıda otantik köy evi, birkaç ufak dükkân ve bir handan ibaret bir köyceğize dönüşmekteydi. Nehrin yukarı kısmında yeni inşa edilmiş olan sağlam köprü, köylülerin "uygarlık" dediği şeye çıkıyordu. Konak, aşağıda, nehrin kendi tarafında kalan topraklarla birlikte, kime ait olduğu çok tartışılmış derme çatma köprünün yarısının da sahibiydi. Köprünün öteki tarafında kalan arazinin hatırı sayılır büyüklükte bir kısmı, civardaki diğer "büyük ev"e aitti. İleride, nehrin Hatting'e ait yakasının aşağı kısmında, eskiden kalma bir köprü ile ulaşılan bir on dördüncü yüzyıl kilisesi vardı. (Hatting'in toprakları içinde kalan). Küçük bir tepenin üzerine kurulu kilise, küçük bir papaz evi ve ufak bir toplantı salonuyla tamamlanmaktaydı. Nehrin yukarı kısmında, ağaçların arasında kalan diğer "büyük ev", kendisini William Penn zama-

nından bu yana elinde tutmuş olan ve hâlâ da tutan Quaker ailesinin adıyla, yani Penndean olarak, anılmaktaydı. Aslında geçmişi daha da eskiye dayanan bu eve ilk ne ad verildiği bilinmiyordu. O zamandan bu zamana, ev, yangınlardan gördüğü hasar yetmiyormuş gibi bir de (Edward'ın babasının deyişiyle) Viktoryalıların "hışmına uğramıştı". Edward'ın dedesi, zamanında, "öteki ev"in sahipleriyle kavgalıydı. Babası onlara karşı hep kibar davranmıştı. Edward da kibardı.

Edward'ın Cornwallı ataları, Hatting Konağı'nın ezeli sahipleri değillerdi. Konağın eski sahipleri iflas edince evi satmak zorunda kalmışlar, böylece Lannionlar konağa ancak on sekizinci yüzyıl sonlarında sahip olmuşlardı. Edward'ın ve Randall'ın pek hoşlarına giden bu Cornwall efsanesi, mitlerle beslenen korsan kılıklı atalarla alıp vereceği hiçbir şeyi olmayan babalarının hiç hoşuna gitmezdi. O, Lannionların, çarpıcı güzellikteki bu romantik evi ellerinden aldıkları, şanssız, fakat unvan sahibi eşrafın soy çizgisini "sürdürmüş" olmayı yeğlerdi. Henüz yaşamının yetişkinlik döneminin, içinden çıkılamaz sorunları belirmeden önce bile Edward, karakterinin *tuhaf* yönünün, oldukça *hayal âlemine dalmışlığının,* hatta belki de Cornwallı geçmişi nedeniyle, lanetlenmişliğinin farkındaydı. Bu çekingenliği, onun okuldayken ve çok daha sonraları da, çevresindekiler tarafından kendini beğenmiş, ukala, püriten ve hatta "esrarengiz biri" olarak adlandırılmasına yol açmıştı. Onların böyle davranmaları ya da yalnızlığı ve içine kapanıklığı onu rahatsız etmiyordu - ancak ara sıra gizemli bir korkuyla sarıldığını fark ediyordu. Bazen izlendiği hissine kapılıyordu. Hatta hayalinde kendisini bir suçlu olarak canlandırdığı bile oluyordu. Eski yoldaşları tarafından izlenen ve onlar tarafından öldürülmesi kaçınılmaz olan, işi bırakmış eski bir terörist olarak belki. Çocukluğunda Randall'la buna benzer bir

oyun oynamış olduklarını hatırlar gibiydi. Daha sonraları, yirmisini geçtiğinde, bir diğer çarpıcı ve şaşkınlık verici tecrübe daha geçmişti başından, ama Edward bu meselelerden hiç kimseye söz etmemişti. Randall'ın ölümünden sonra babası bir daha düzelememişti. Randall onun gözbebeğiydi. Neşe dolu bir çocuktu, Edward ise daha sessiz, sakin bir mizaca sahipti. Şimdi de Edward, bir anda kendisini, üstelik hiç beklemediği bir şekilde, Hatting Konağı'nın efendisi olarak bulmuştu. Normalde hoşnut kalması gereken bu olayın ayrımına varması, önceleri onu telaşa düşürdüyse de daha sonra, işlerin yine eskisi gibi gittiğini görüp rahatlamıştı. Evin ahalisi, babasının deyişiyle "millet" - yani evin uşağı ve aynı zamanda bahçıvanı Montague ve onun karısı, evin hizmetçisi Millie - işleri, belki de "küçükbey"in, kararlı ve kendinden emin babasından (Gerald Lannion) daha yumuşak başlı ve esnek olmasından dolayı, hemen hemen eskisi gibi sürdürüyorlardı. Yayınevindeki işini bırakıp yeni bir tarihi roman yazmaya kalkışan, bir yandan da şiir yazmaya çalışan Edward haftanın büyük bir kısmını Londra'da geçiriyordu.

O sıralarda, tam düzenini kurmuş, artık bundan sonra hiçbir şey olmayacağını düşünürken, bir gelişme, Edward'ın hayatına parlak bir ışık, taze bir esinti getirdi. Biraz da babasının ölümüyle bağlantılı olarak, bir süre önce Penndean'in sakinleriyle ılımlı bir ilişki ya da bir "uzlaşma" sürecine girmişti. O zamanlar, Penndean'in sakinleri "Tim Amca" adındaki, Hindistan'la bir şekilde bağlantısı olan yaşlıca bir adam ve onun daha genç, ama yine de kırkını geçmiş yeğeni Benet'tan oluşuyordu. Bir seferinde köyde karşılaştıklarında, Benet Edward'a, öğle yemeğine ona gelip gelemeyeceğini sormuştu. Tam da Londra'ya dönmek üzere olan Edward bu daveti geri çevirdi. Daha sonra, yine Londra'dan Montague'yle telefonda konuşurken, Pennde-

an'deki "yaşlı adam"ın ölmüş olduğunu öğrendi. Buna çok üzüldü, o an bu adamla tanışmış olmayı istediğini ayrımsamıştı. Benet'a taziyelerini bildiren bir mektup gönderdi. Aradan kısa bir süre geçtikten sonra, ondan gelen yemek davetini kabul etti. Edward bu ziyaretinde Benet'tan hoşlanmış ve evin, yoldan bakıldığında görülmeyen bahçelerini görme fırsatını bulmuştu. Ancak Benet'ın arkadaşlarıyla pek anlaşamamış ve bunu izleyen davetini reddetmişti. O aralar sonbaharın son günleriydi. Kısa bir süre sonra yeni bir davet aldığında bunu kabul etti. Partidekiler, Benet, bölge papazı, kabarık, gür, kahverengi saçlı, orta yaşlı, hoş bir kadın (Edward onu bir önceki seferden anımsıyordu), "Kanadalı" olduğu açıkça belli olan, bir diğer hoş kadın ve onun kızlarından oluşuyordu. Bu, oldukça genç iki kızdan biri on yedi yaşındaki Rosalind, diğeriyse on dokuz yaşındaki Marian'dı. Benet, Edward'a kızların (şimdi ölmüş olan) babalarının soyadını, Berran'ı taşıdıklarını, olaydan sonra bir Kanadalıyla evlenip, ardından onu da terk eden annelerinin isminin Ada Fox olduğunu; kızların, yatılı bir kız okulunda okuduklarını ama artık mezun olduklarını, üçünün bundan önce de tatillerde, birlikte Lipcot'a gelip burada, kiraladıkları bir köy evinde kaldıklarını anlattı. Yemek sırasında da kızlar, Edward'a, köy evinde kalırlarken kendisiyle sokakta karşılaştıklarını anımsattılar. Masada Edward'ın hemen yanında oturan Ada ise, ona, kızlarla birlikte çıktıkları İskoçya gezisinden yeni döndüklerini ve bu geziden sonra kendisi Kanada'ya dönerken, onları, eğlenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri amacıyla Londra'daki yeni dairelerinde bırakacağını söyledi. Ada, "Londra, başlı başına bir Eğitim'dir," deyince, öbür yanına Marian'ı almış olan Edward, ağırbaşlı bir edayla başını salladı.

Beklentilerinin aksine, Edward, annelerinin, gecikerek, Noel'den kısa süre önce gerçekleşen, Kanada'ya hareketin-

den sonra bile, pek göremedi kızları. Paris'e giden kızlar, Londra'ya döndükten sonra, bir daha ancak baharın ilk günlerinde Lipcot'ta görülmeye başladılar. Sokakta yeniden Edward'la karşılaştıklarında, yine aynı köy evini kiraladıklarını söylediler ona. Daha sonra - yani, bu olaydan sonra - şu an yazlık evlerinde kalmakta olan kızların canı tenis oynamak istemişti. Edward alelacele, Hatting'deki tenis sahasını onarttı. Kızların canı atla gezinti yapmak istedi. Edward kendisi ata binmezdi, ama onların binmesi için iki midilli sağladı. Uzun yürüyüşleri sevmezdi ama kızlar seviyordu ve hep birlikte uzun yürüyüşlere çıktıklarında haritayı okuyan hep Edward oluyordu. Kızlar yüzme havuzu istediklerinde ise Edward, Benet'a bir yüzme havuzu yaptırmak gerektiğini söyledi. Kızlar Edward'a takılıp, onunla dalga geçtiler, fazla ağırbaşlı olduğunu söylediler. Bu ikisi, zamanlarının çoğunu Benet ve onun arkadaşlarıyla geçiriyorlardı. Edward artık bu arkadaşlardan bazılarına tahammül edebilmekteydi. Bütün bu süre boyunca kızlar, Hatting Konağı'na adımlarını dahi atmamışlardı. Misafir ağırlamaya tamamen karşı olan Edward, sonunda, bitip tükenmeyen imaların farkına vardı ve bir öğle yemeği partisi verdi. Aslında Edward'ın, olup bitenlerin, meselenin ne olduğunun, kendisine çılgınca âşık olan Marian'a çılgınca âşık olmak üzere olduğunun bilincine varması, bir hayli zamanını almıştı. Penndean ve Hatting'deki "herkes"in, meseleye "dahil" olduğunu ancak çok sonraları anlamıştı. Elbette handa bahse tutuşan köy ahalisi de bu herkesin dışında tutulamazdı.

Nasıl da böyle hafiften hafiften, böylesine usulcacık, böylesine kaçınılmaz bir biçimde oluvermişti bu? Mutlu *olabilecek miyim?* diye kendi kendine düşündü Edward, karanlık ruhum, ışığı görebilecek mi en sonunda? İşte şimdi, sabahın erken saatlerinde, Notting Hill'deki evinin ilk katındaki oturma odasında, masasının başında, arkasına dayan-

mış oturmaktaydı. Derin derin nefes alıyor ve nefesini uzun süre içinde tuttuktan sonra bırakıyordu. Kalbinin şiddetle kaburga kemiklerine çarpışını hissedebiliyordu. Elini, vuruşların şiddetini avuç içlerinde duyabileceği biçimde, göğsüne dayadı. Çıt çıkarmaksızın orada öylece oturuyordu. Hatting Hill yakınlarında, iki tepenin üzerinde bulunan küçük, on dördüncü yüzyıl kilisesinde evlenecekti yarın.

Ansızın korkunç ve beklenmedik bir şey oldu. Pencerenin camı kırıldı ve içerideki halıyı elmasa benzeyen cam parçacıkları içinde bıraktı. Ses, sanki kırılmadan bir saniye daha sonra gelmişti. Birisi ateş mi etmişti? Edward, daha sonra hatırladığı üzere bir çığlık atarak, ayağa fırladı. Bir saldırı, bir suikast teşebbüsü, yakınlarda patlayan bir bomba mıydı bu? Sonra aklına, birinin cama taş atmış olabileceği geldi. Ayağının altındaki camlara basarak odanın öbür tarafına geçip sokağa baktı. Kimsecikler görünmüyordu. Aklından, koşup aşağıya inmek geçtiyse de sonra bundan vazgeçti. Odaya geri döndü, yerde parıldayan cam kırıklarını önce cebine doldurup ardından çöp sepetine atmaya başladı, bir yandan da dikkatle çevresine bakınıyordu. Evet, neden bir taştı. Taşı yerden alıp elinde tuttu. Ardından üstündeki cam zerreciklerini sıyırmak için diğer eliyle taşı sildi. Taşı özenle şömine rafının üzerine yerleştirdikten sonra o güzel, kırmızı arabasına binerek Hatting Konağı'na doğru yola çıktı.

Aynı gün öğleden sonra, Benet, akşamki yemek partisi için hazırlıklar yapmakla uğraştı, ya da uğraşıp durmuştu. (Benet'ın) Bildiği kadarıyla yarınki düğünün hazırlıkları tamamdı. Bölge papazı Oliver Caxton'la bütün ayrıntıları ko-

nuşmuştu. Düğün, saat on ikide başlayacaktı. Tören, alışılmış Anglikan töreni biçiminde gerçekleşecekti. Yükümlülüğü altında başka bölgeler de bulunan papaz, kiliseye normalde ayda bir ya da iki kez, bir de düğünler, cenazeler, Noel ve Paskalya gibi özel durumlarda gelirdi. Şu aralar bir papaza hiç de kolay rastlanmıyordu. Olağan günlerde, yani sadece pazarları ve sabahları gerçekleşen toplantılara bazı günler, o da taş çatlasa, Benet, Benet'ın konukları, Penndean'in bahçıvanı, onun kızı Sylvia, köyden gelen üç ya da dört kadın, bir de yazın belki iki üç turist daha katılıyordu. Pasajları eskiden, düzenli olarak, Benet'ın ölmüş olan amcası, Tim Amca, okurdu. Bir aralar okumayı Benet üzerine almıştı. Şimdilerdeyse ara sıra Clun okumaktaydı. Benet, özel durumlar dışında, pasajları okumayı bırakmıştı. Kışın zaman zaman bölge papazı gelip, diğer zamanlarda kimsenin uğramadığı, kilisede vaaz verirdi. Barnelllar elbette ki Quaker mezhebindendiler. Ancak Lipcot civarında bu mezhebin gerektirdiği törenin yapıldığı bir yer yoktu. Üstelik gösterişten uzak Anglikan hizmetleri, Penndean'dekilerin isteği doğrultusunda, sessiz geçen dönemleri de içeriyordu.

Şu an kilisede piyano bulunmuyordu. Benet buna ses çıkarmamıştı. Bu iki genç ve güzel insan, olayın pırıl pırıl kadın ve erkek kahramanı, baştan beri, sade bir resmi nikâh olsun istemişler, fakat gelinin, maalesef orada bulunamayacak olan annesi Ada Fox ve Barnellların bir aile dostu olan Mildred Smalden, kendisi aziz bir hanımefendiydi, bu kararı bozmuşlardı. Benet, Tim Amca'nın da isteyeceği türden, "esaslı bir gösteri" olsun istiyordu. Tim Amca'nın artık onlarla birlikte olamayışı *çok üzücüydü*. Törene gelecek konukların sayısı konusunda, genç çiftin istediği olmuştu: Çok az kişi olacaktı. Törenden sonra, yani iki çocuk (Mildred onlardan böyle söz ederdi), Edward'ın jaguarına binip, henüz tam belirlenmemiş bir yöne doğru yola çıktıktan hemen

sonra, Penn'de, şampanya, çeşit çeşit şaraplar (Benet şampanya sevmezdi) ve her tür leziz yiyecek hazır olacaktı. İnsanlar oturacak, ayakta duracak ya da çevrede dolaşacaklardı. Düğüne gelecek konuklardan pek azı, bu son akşam Benet'ın yemek masasında hazır bulunacaktı. Benet, son dönemlerde, kızların bekçisi konumunu aldığından ve dolayısıyla onların daldan dala konan annelerine sağladığı rahatlıktan ötürü, Ada'yı iyi, kızları ise çok iyi tanımıştı. "Olmadık şeyler" çıkarmayı çok seven Marian, son günü ve geceyi Londra'da gizli bir "sürpriz" hazırlığıyla geçirip, düğün günü, erkenden arabasına atlayıp geri dönecekti.

Edward, bütün protestolara rağmen, Hatting'e düğünden bir önceki günün sabahında dönüyordu. Doğal olarak kız kardeşinin nedimesi olacak olan Rosalind de Mildred'la birlikte "bir gün önceden" geliyordu. Diğer iki konuk, Benet'ın arkadaşları, eksantrik bir ressam, Owen Silbery ve onun arkadaşı, Thomas Abelson adında, Tim Amca'nın kendisine "Tuan" adını taktığı, kitapçıda çalışan genç bir adamdı. Bu ikisi, büyük olasılıkla, uzaktaki tren istasyonundan buraya taksi tutup geleceklerdi. Rosalind ve Mildred'ın, evin eski kısmında kalmaları bekleniyordu. Perili olduğu sanılan, kışları ve genelde iyice soğuk olan bu kısım genellikle kullanıma kapalı tutulurdu, ancak şimdi hizmetçi Sylvia keyifle açıp güzelleştirmişti burayı. Tuan evin asıl kısmındaki misafir odasında kalacaktı. Owen ise her zamanki ısrarlı tutumunu yinelemişti, yakın bir arkadaşının işlettiği, köyün hanında kalıyordu. Hanın adı Denizin Kralları*'ydı ve amblemi, Owen tarafından çizilmiş bir korsan gemisiydi. Aslında Lipcot denize yakın bir yer değildi, fakat

---

* Denizin Kralları: Sea Kings. Arayışlar (seekings) sözcüğüyle eşseslidir. (ç. n.)

hanın uzun süredir söylentilere göre yüzyıllardır - bu ismi taşıdığı söyleniyordu.

Benet kütüphanede tek başınaydı. Sessizlik, kocaman, durağan bir varlık gibi hâkimdi buraya. Bu kitaplar çoğu Tim Amca'nındı, Benet'ın gençliğinden beri hep aynı yerlerinde dururlardı. Kitapların birçoğu soluk bir kırmızı ya da soluk bir maviye dönmüş ve isimlerin yazılı olduğu altın renkli boya silinmiştiyse de hâlâ göz alıcıydılar ve çevreye huzur verici, sessiz bir soluk yayıyorlardı. Benet'ın kitaplarının pek çoğu hâlâ Londra'daydı (Neden hâlâ? Birileri Penndean'deki kütüphaneyi ele geçirmek için bir saldırı mı planlıyorlardı ki?). Amcası ölüp, onu burada, çocukluğundan beri, daha çok bir konuk ya da bir haç yolcusu, derdine deva arayan bir kimse olarak yaşadığı bu yerde, ansızın, bütün malın mülkün tek sahibi olarak bırakmıştı. Fakat, Tim Amca evden uzakta Hindistan'dayken bile, saf, derin ve hoş bir çeşit sihir geride kalırdı. Kitaplar henüz bilmiyordularsa da yakında Tim'in gittiğini, gerçekten temelli gittiğini fark edeceklerdi.

Benet'ın yıllar önce ölmüş olan babası, Tim Amca'nın erkek kardeşi oluyordu. Bir Antikçağ hayranı olan dedesi, büyük oğluna Timaeus, küçüğüne de Patroclus adını vermişti. Bu adları, sahipleri kısa sürede Tim ve Pat'e çevirmişlerdi. (Achilles adını almaktan az farkla sıyıran) Benet babasını Pat, annesini de doğal olarak Mat diye çağırırdı. Benet'ın tam ismi (William Penn'in anısına) William Benet Barnell'dı. Küçük yaşlarda William'ın kullanılmasını engelleyip Ben diye çağırılmayı da reddetmişti. Sahibinin tutkuyla benimsediği, bu Benet adının nereden geldiği pek açık değildi. Bunun, annesi ve İspanya'yla bir ilgisi olduğu biliniyordu yalnızca. Pat, hep çok şanssız olduğunu ve onu

"sindirmeye" çalıştıklarını iddia ederdi. Buna karşın, çok sevimli biri olan Eleanor Morton ile akıllıca sayılabilecek, hatta mutlu denilebilecek, bir evlilik yapmıştı. Dost canlısı bir kadın olan Eleanor, babası hukuk müşaviriydi, bir şarkıcı olmaya çalışıyordu. Ancak Pat müzikten hoşlanmazdı. Üstelik, Benet'ın kısa sürede farkına vardığı üzere oğlundan da hiç hoşnut değildi. Bir kızı olsun isterdi. Bir keresinde Benet'a bir kız kardeş isteyip istemediğini sormuş, Benet bu soruya "Hayır, hayır, hayır!"diye yanıt vermişti. Zaten başka da çocukları olmadı. Pat'in şanssızlığı devam etti. Eleanor, Pat'in kullandığı bir arabada kaza geçirip erken yaşta öldü. Tam bir sigara tiryakisi olan Pat ise akciğer kanserinden öldü. Bu süre içerisinde Benet, felsefe öğrenimi gördüğü üniversiteyi bırakmış ve babasının peşinden devlet hizmetine girmişti. Benet, anne ve babasını çok severdi ve sonraları, bu sevgisini daha açıkça göstermemiş olduğu için pişman olmuştu. Vicdan azabı.

Tim Amca (ne o, ne de Benet evlenmişti), Benet için, ve doğruyu söylemek gerekirse diğerleri için de, romantik ve biraz da gizemli bir figür oluşturuyordu. Çeşitli savaşlarda yer almıştı. Bir diploma almadan üniversiteyi bırakmıştıysa da yetenekli bir matematikçiydi (bu kadarı bilinmekteydi). Hiç kuşkusuz bu yeteneğinden istifadeyle, mühendis oldu. Bu sıralarda, her nasıl olduysa, Hindistan'da bir işi çıkan Tim Amca, sonraki yaşamının büyük bir kısmını burada geçirdi. Ara sıra Londra'ya da dönüyordu. O olmadığı zamanlarda Pat, Penndean'in "Yönetim'ini üzerine alıyor" ama genellikle başkalarına kiralayarak Benet'ı hayal kırıklığına uğratıyordu.

Tim Amca'nın savaştan sonra Hindistan'da neler yaptığını kimse tam olarak bilemedi. Köprüler inşa etmesi dışında belki. Belki de sadece, bunu ona sormamışlardı. Kendisine büyük bir hayranlık besleyen Benet bile, yaşamının

son dönemlerine değin, ona bu konuda hiçbir şey sormamıştı. Daha sonra sorduğunda ise, Tim, Benet'a zaman zaman garip gelen yanıtlar vermişti. Pat ağabeyinin "yerlileştiğini" söyler dururdu. Tim Amca ailesine pek çok kez, Hindistan'a gelip Himalayalar'ı görmelerini teklif etmişti. Benet gitmeyi çok arzulamış, fakat Pat bu öneriyi her seferinde geri çevirmişti. Son dönemlerinde Tim Amca, artık Penndean'de daha çok zaman geçirmeye başlamış ve ardından temelli olarak oraya yerleşmişti.

Kafasından kitapları geçirirken, Benet'ın aklına, bir âlim değilse de okumayı çok seven Tim'in, "alıntıları", "deyişleri", "Tim'in özlü sözleri"ni nasıl da tekrar tekrar söylediği geldi. Tim sık sık Shakespeare'den dizeleri, Conrad, Dostoyevski, Dickens, *Alice Harikalar Diyarında, Söğütlerden Esen Rüzgâr (Wind in the Willows)*, Kipling ve Robert Louis Stevenson'dan sözleri alıntılardı. "Bir adım daha atın da Bay Hands, beyninizi uçurayım." Ölürken Benet onun "Parlak kılıçlarınızı havaya kaldırın çünkü çiğden paslanacaklar," diye mırıldandığını duymuştu. Benet pek tabii ki Antikçağ eğitimi almıştı, fakat eğilimi felsefeye yönelikti . Kafasında, Yunan filozofları hakkında bir fikir, dedesinin uzaklardan gelen hatırası ve de Tim'le Tim'in kitapları dolayısıyla, daha sonradan oluşmuştu. Aslında hepsi de "klasik" olmayan bu kitaplara tuhaf bir biçimde Antik Dünya'nın atmosferi sinmişti derinlemesine. Bazen Benet, bu atmosferi, bu zengin aromayı, bu titrek tınıyı, bu *erdemi* çözümlemeye çalışır, o ise Benet'ın elinden sıyrılarak onu, altında güneşlenmesi için özgür bırakırdı. Şimdiyse Benet'ın aklına Tim'in tekrar tekrar canlandırmaktan hoşlandığı bir sahne, Sezar"ın onuncu lejyona kızıp onlara *Commillitones* (asker arkadaşlar) değil de *Quirites* (vatandaşlar) diye seslendiği o an gelmişti! Benet, çocukken bile, bu sadık adamların başlarını eğdiklerinde duydukları acıyı içinde hisse-

derdi. Bütün bu kitaplarda ve deyişlerde ortak olan büyülü bir şey vardı. En sevilenlerden oluşan bir asal liste yapmak gerekirse, *Erdemin Yedi Sütunu (Seven Pillars of Wisdom)*, *Lord Jim*, *Define Adası*, *Alice Harikalar Diyarında*, *Kim*. Tim, Kafka'yı da severdi. Tuhafmış gibi görünse de Benet geriye dönüp baktığında bunu anlayabiliyordu. Pat, Tim'in "bütünüyle çocuk" kaldığını söyler dururdu. Belki bu yüzden, Tim'in karakterinde kahramanca bir romantizm bulurdu Benet. Birkaç yıl önce Whitehall'daki bir partide tesadüfen Hintli bir diplomatla konuşurken, söz açılmış ve diplomatın, amcasının bahsini duymuş olduğunu öğrenince şaşırıp kalmıştı. Diplomat, Tim için "tuhaf, çılgın, fakat bir aslan kadar yürekli biri" demişti. Daha sonra, adını bile öğrenemediği bu diplomatın izini kaybetmesi Benet'ı üzmüştü. Aslında Tim'in kitapları, Benet'ın çocukluğunda algıladığı gibi, macera öykülerinden oluşuyordu; fakat büyüdükçe Benet, amcasında ve onun öykülerinde ima edilen sıcak, etkileyici bir ana fikir, merhamet yüklü belli belirsiz bir ışık ya da ses, insan hayatındaki trajedinin, iyi ve kötünün, suç ve cezanın, *vicdan azabı*nın bilincini bulur olmuştu.

Tim Hindistan'da korkunç şeylere şahit olmuş olmalıydı, belki de bizzat korkunç şeyler yapmıştı. Yaptıklarından pişmanlık duymuş olabilirdi, olmayabilirdi de. Ama bunlar Penndean'in güneşli, huzur dolu ortamında hiç konuşulmamıştı. Oradayken o garip ses, provasını tutuk kahramanlarıyla yaptığı, sessiz bir çeşit ıstıraba dönüşmüştü - kana bulanmış elleriyle Macbeth, karısını öldürmüş olan Othello, Kafka'nın kişilerinin esrarengiz bir biçimde kendilerini mahvedişleri, T. E. Lawrence, güverteden denize atlayan Jim. Avuntu niyetine Kim ve Lama. Pat'in Tim hakkında söylediği bir diğer şey ise, Tim'in baştan aşağı şekerle kaplı olduğuydu. (O zamanlar yetişkin biri olan) Benet buna karşı çıkmıştı. Şeker değildi bu. Belli belirsiz güzelliğiyle, derin

bir acıydı. Sahte kaplumbağa ağlarken onu izleyen Alice. Tim ölüm döşeğindeyken *Aynanın İçinden Geçen Alice (Alice Through the Looking Glass)*'i okumuştu. Bu durum Benet'ı sık sık düşüncelere daldıracak kadar tuhaftı. Peki neden olmasındı? Lewis Carroll da bir matematikçi değil miydi? Tim bir keresinde Benet'a Gödel teoremini açıklamaya çalıştıysa da, matematik zekâsını ailesine hiç göstermemişti. Köprüler kurmak mı? Pat, ve küçükken Benet da, Tim'in Hindistan'da bir işçinin yaptıklarını yaptığını, sonra Tim (Pat'in deyişiyle) "yerlileşince" de bu yaptıklarının, esrarengiz bir çeşit büyücülük düzeyine indiğini düşünmüşlerdi. Tim'e Hintlilerin İp Numarası'nı yapabilir mi diye sormak, sonra Tim bunu ciddiye alıp anlatmaya başlayınca kahkahayı patlatmak, düzenli olarak yaptıkları bir şakaydı. Son yıllarında, artık iyice yaşlanmış olan (bazıları bunamış olduğunu söylüyorlardıysa da Benet bunu asla kabul etmedi) Tim, matematiğin büyüsünden, mucizelerin hesaplanmasından ve insan zekâsının sözcüklerin ötesindeki ve mantığın dışındaki derin gerçekliğinden sadece Benet'a söz ederdi. Hindistan'daki pek çok kişi, demişti Tim, en parlak Cambridge profesörünü aşan, onun kavrayamayacağı marifetlere sahiptir. Satranç oynama önerilerini Tim'in niçin hep kibarca reddettiği konusu Benet'ın kafasında neden sonra aydınlandı.

Sonunda kütüphanenin sessizliğini terk eden Benet, tam oturma odasına yönelmişken, holdeki uzun aynada kendisine bakmak üzere durdu. Yaz akşamı güneşinden yoksun kalmış geniş hol, oldukça loştu. Evin, yerleri parke kaplı tek kısmı olan bu holde, eski, Sheraton tipi, kapağı hiç açılmamış bir yazı masası bulunuyordu. Kenarları biraz lekelenmiş olan ayna da bulanık gösteriyordu. Nasıl göründüğü, çocukluğundan beri Benet'ın hep merak ettiği bir şeydi. Bu merak "Ben kimim?" ya da "Ben *neyim*?" sorularıyla bağ-

lantılı bir meraktı. Benet, Tim Amca'nın da bu kimliksizliği paylaştığını, yaşamının oldukça erken bir döneminde keşfetmişti. Bazen bu konuda tartışırlardı. Herkes böyle mi hisseder? diye meraklanırdı Benet. Tim, hayır, derdi, herkes böyle hissetmez; sonra eklerdi, bu bir armağandır, derin bir hakikatin teklifsizliğidir: "Ben bir hiçim." Bu, öyle görünüyordu ki, Tanrı'ların bazı bireylere "bedelsizce" bahşedebileceği türden, genellikle, uzun yıllar süren yoğun bir meditasyonla varılan durumlardan biriydi. Bu şakaya gülmüştü Benet. Sonraları olaya daha bir ciddiyetle yaklaşıp, bu "armağan"ı izleyen bir akıl hastalığına usulca bir düşüşün olup olmadığını merak etmişti. Daha da sonraları "Ben bir hiçim"in sonuçta, özgeci ve mistik bir durumu imlemekten uzak, neredeyse bir gün herkesin başına gelebilecek, bir kendinden hoşnut olma durumunun muğlak bir hali olduğunda karar kılmıştı. Ancak daha derinlerde asıl merak ettiği, bunca arkadaşı ve tanıdığı tarafından "oldukça tuhaf" bulunan Tim'in gerçekten de Tanrı'lardan armağan alan biri olup olmadığıydı.

Benet şimdi aynada kendisine bakarken bildik bir sürprizle karşılaştı. Hâlâ dikkati çekecek denli genç görünüyordu. Hem, galiba, böyle yakalandığında ağzı hep açık oluyordu. (Acaba hep mi ağzı açık dolaşıyordu?) Orta boyluydu, boyu Pat'inkinden daha kısa olmasına rağmen aşağı yukarı Tim Amca kadardı. İnce, narin yapılıydı, her zaman, bahçede çalışırken bile, düzgün giyinirdi. Geniş, sakin bir yüzü, gözlerinden oldukça yukarıda kalan ince kaşları, biçimli düzgün bir burnu vardı, kalın telli, dalgalı, gür, kızıl kahverengi saçları, aralarında tek bir gri tele yer vermeksizin, sahiplerinin bugünlerde pek mahzun olsa da genellikle gülümseyen dolgun dudaklarına doğru uzanmaktaydılar. Devlet dairesindeki işini bıraktığından beri, bir dolu sorunu olmuştu. Tabii ki Tim - felsefeye dönüşünde yaşadığı başa-

rısızlık - hiç âşık olmamış olması - bu bir sorun muydu? Şimdi ne yapacağım? Bu kızlar meselesi elbette hoş bir değişiklik olmuştu.

Oturma odası, cam kapılarla çim tarhına açılan büyük bir odaydı. Burada da, alçakta duran ahşap raflarda kitaplar, çeşit çeşit kitaplar, atlaslar, yemek kitapları, İngiliz kontluklarına, Londra, Fransa, İtalya'ya gidenler için rehber kitaplar, tanınmış ressamlar üzerine yazılmış koca koca kitaplar, oyun kitapları, hayvanlar, ağaçlar, denizler hakkında kitaplar, makineler hakkında, bilim ve bilim adamları hakkında kitaplar, şiir hakkında, müzik hakkında yazılmış kitaplar vardı. Benet bu kitaplardan pek azını okumuştu. Benet'ın çok sayıdaki felsefe kitapları oturma odasının dışından girilen arkadaki çalışma odasında kalmıştı. Oturma odasında yerler, Tim Amca'nın henüz gençken Hindistan'dan getirdiği incelikle dokunmuş, ağaçlar, çiçekler, kuşlar ve hayvanlarla bezenmiş, artık bir hayli yıpranmış olan, muazzam koyu, siyaha yakın lacivert renkte bir halı ile kaplıydı. Odada, çerçevesi maundan, ağır ve kıvrımlı Viktorya dönemi oyma işiyle kaplı güzel, açık bir şömine bulunuyordu, duvarda sayısız resimler vardı. Bunların içinde Quaker atalarının köpekleriyle birlikte yer aldıkları bazı resimler ile evden ve nehirden çeşitli görünümleri yansıtan daha yakın tarihli suluboya tablolar da bulunuyordu. Tim Amca, çok değerli oldukları söylenen birtakım Hint minyatürlerini, kiliseye bağışlamıştı. Ayrıca üstlerine işli yastıklar atılmış olan pek çok koltuk ve Benet' ın ömrü kısa süren sevimli ve sevecen annesi Eleanor Morton'ın evlenince yanında getirdiği (çok da pahalı olmayan) bir piyano vardı odada. Benet, annesinin bu piyanoyu çalıp, hep birlikte şarkı söyledikleri, çocukluğunun o mutlu akşamlarını anımsadı. Annesi, kısa sürede, o çok sevdiği opera müziklerini bir kenara bırakmıştı. Tim, Pat ve doğrusu Benet da, *"Kumral Jeanie"* ve

(Tim'in gözlerini yaşartan) "Mandalay'e Çıkan Yol"u yeğlemekteydiler. Benet odayı şöyle bir gözden geçirdi. Viktorya tarzı çerçevenin içinde varlığını hâlâ koruyan şömine rafının üstündekileri, Owen Silbery'nin uzun zaman önce ona verdiği 'netsuke'yi düzeltip çalışma odasına geçti. Bu oda da terasa ve geniş çim tarhına bakıyordu. Tarh, Benet'ın büyük dedesi ve çok daha uzak başka akrabalar tarafından, hatta Quaker döneminden de önce, sağa sola dikilmiş çeşit çeşit, uzun ve sık yapraklı ağaçlarla kaplıydı.

Biraz ötede, enfes huş ağaççıkları, onların arkasında da dev sekoyalardan oluşan karanlık bir koru vardı. Çeşmenin ve gül bahçesinin ötesinde kalan bir başka yere Benet, çok uzun süredir, mermer sütunlu bir Eski Yunan yapısı kurdurtmak istiyordu. Belki de bir gün, kızlar bunu çok istiyorlardı, bu yapının içinde, bütün yıl yüzebilecekleri sıcak, kapalı bir havuz da olurdu. Kızlar sonunda onu ikna edebilmişler miydi? Benet gülümseyerek, Sylvia'nın sürekli kapalı tuttuğu pencereyi açıp, sıcak ve yüksek basınçlı havanın içeri girmesine yol açtı. Çiçek ve yeni biçilmiş çim kokularıyla dolu olan havaya, karatavuklar, ardıçkuşları, tarlakuşları, ispinozlar, serçeler, narbülbülleri, kumrularla uzaklardaki bir guguk kuşunun müziği karışmıştı. Bu zevk anı boyunca, Benet, ne denli şanslı olduğunu düşündü - ardından yine, konukları ve düğün hakkındaki endişelerine geri döndü.

Daha sonra, tam da odadan çıkacakken durup, aynı günün erken saatlerinde yazdığı şeylere bir baktı. Yazdıklarını daktilo ya da 'word–processor' gibi nefret ettiği makinelerle değil, mürekkeple, Heidegger hakkındaki kitabını yazmakta olduğu dosya kâğıtlarına yazmıştı. Benet bir süredir bu kitabı yazmayı ya da yazmaya girişmeyi istiyordu. Ancak

bu işin tasarımını gerçekleştirmek ve bu muhteşem ve karmaşık konuda gerçekten, içtenlikle, ne *düşündüğüne* karar vermek ona zor geliyordu. Aldığı notlar soru işaretleriyle doluydu. Aslında kitabın aslı, büyük ölçüde notlardan, birbiriyle hiçbir bağlantıları ve açıklamaları olmayan notlardan oluşuyordu. Benet sık sık, Heidegger'in tehlikeli bir özelliğinden fazlasıyla etkilendiği için, kendisine kızar bulurdu kendini. Bu özellik aslında, ruhunda inceleyemeyeceği, hatta yerinden edemeyeceği kadar derinde yatmaktaydı. Benet, *Varlık ve Zaman*'a hayrandı elbette ve insanın, *Varlığın Çobanı* şeklinde verilen o çekici imgesini seviyordu (belki de işin aslı *buydu*). Daha sonraları Heidegger'den nefret etmişti; onun insanı hasta eden Hitler'i onaylaması, Sokrat öncesi filozofları suistimali, şu, Varlık'a giden kapıyı açan, kendi dindar imgesine ihaneti, Varlık'ı acımasız ve insafsız bir kadere dönüştürmesi, zavallı masum Hölderlin'i kendi emellerine alet etmesi, hakikati, iyiliği, özgürlüğü, sevgiyi, bireyi, bir filozofun açıklayıp savunmak zorunda olduğu her şeyi gözden çıkarıp şiirleştirmesi Benet'ı tiksintiye itmişti. Yoksa Pat'in şakayla karışık ona söylediği gibi, filozofların dönemi kapanmak üzere miydi?

Benet, Tim Amca'yla Hint Tanrı'ları hakkında daha fazla konuşmuş olmayı istedi. Yalnızca Kipling'den ve Tim'in daldan dala atlayan konuşmasından tanıdığı o Tanrı'lara ne kadar yaklaşabilmişti? Hint yazıtlarını okumayı öğrenmek için çok mu geçti - acaba her şey için çok mu geçti? Tim'in artık Benet'a ait olan, yazı masasının üstünde bronzdan, kocaman bir dans eden Şiva heykelciği vardı. Şiva şu ateş çemberinin içinde dans ederek evreni yıkıp yıkıp yeniden yaratıyordu. Bu işlere çok daha önce başlamış olmayı isterdim, diye düşündü Benet, bunu emekliliğime kadar erteledim. Pat'in ısrarına uyup devlet hizmetine girmemeli, felsefeyi *bırakmamalıydım*. Elbette ki Benet hiçbir zaman Tan-

rı'ya inanmamıştı, fakat İsa'ya ve Plato'ya, bir iyiliği konu alarak, Platonik bir İsa'ya inanırdı. Pat Tanrı'ya inanmaz, Hristiyanlıktan açıkçası nefret ederdi. Eleanor'sa hep sessiz bir Hristiyan olarak kalmıştı. Benet onun Hristiyanlığını nasıl sezinlediğini anımsadı o an. Kuşkusuz o zamanlar böyle şeyler üzerinde düşünmezdi. Ve şimdiyse - eh, Heidegger, yüzyılın en yüce filozofu! Fakat Benet düşüncelerini bu olağanüstü filozofa kaydırdığında beynini böyle derinden meşgul eden şey de neydi? Ona öyle geliyordu ki bütün bu felsefi düşünümler sonrasında bir ses, imgeleminde daha derin bir sarsıntı meydan getiriyordu. Belki de bu, Heidegger'in *iç dünyası*nın tarihi ve *çektiği acıları*n doğasını kendi önüne sürmek konusundaki yoğun arzusuydu: O ki bir ilahiyat öğrencisi olarak işe başlayıp Hitler'in bir takipçisi haline dönüşmüştü, ya sonra? Vicdan azabı mı? Yoksa şu çan sesini çıkartan da bu kavramın ta kendisi miydi? Her şey olup bittikten sonra Heidegger Hannah Arendt'e ne söylemişti? *Bu* acı neye benziyordu - bütün bu sayısız acılar neye benziyorlardı? Muazzam ölçüde azap veren bir yaşam mı? Heidegger hakikaten Deccal mıydı? "Karanlık, ah bu karanlık," dedi Benet yüksek sesle.

Ayağa kalktı, çalışma odasından çıkarak cam kapılara uzanan geniş halıyı geçip çim tarha çıktı. Burada, o gizemli şeytanla öylesine tuhaf bir biçimde uğraşırken duyamadığı, o seslere yeniden kulak verdi. Bahçedeki kuşların tatlı sesleri ve o an nehir tarafından gelip başının üstünde garip trajik bir ses çıkartarak uçan kazlar. Kahretsin, dedi kendi kendine, bu akşam *ve* yarın için yapılacak hazırlıkları *ayarlamam* gerekiyor! Of, hayırlısıyla her şey bir bitse. Tabii ki bir aksilik çıkmayacak, onlar her şeyi hallederler!

Benet şimdi de yemek masasında bir eksik olup olmadığını kontrol ediyordu. Ön kapıdan girildiğinde koridorun hemen yanında kalan yemek odası, ağaçların arasından gö-

rünen araba yoluna bakıyordu. Pek yakında buradan arabaların çıkıp gelmesini bekliyorlardı. Benet masanın üstündekilerin yerlerini değiştirip dururken, onu, neredeyse Tim Amca'yı sevdiği kadar, çok seven Sylvia, masanın öbür yanından anlayışla gülümsedi. Ardından Sylvia usulca odadan çıktı. Masadaki *yer dağılımı* her zamanki gibi çok zor olmuştu. Çok az sayıda davetli, yalnızca "en yakın dostlar", vardı. Benet'ın, Mildred'ı sağ, Rosalind'i de sol yanına alması gerekiyordu. Aslında Benet, sağında Edward'ın oturmasını yeğlerdi, onunla konuşmayı çok istiyordu. Edward'ın *korunmaya* gereksinimi olduğunu hissediyor ve ona yakın olup bir *baba* gibi davranmayı istiyordu. Böylece Edward'ın sağına Mildred oturacaktı. Sonra, Owen ve Tuan, *namı diğer* Thomas Abelson da vardı. Fakat böyle iyi olacak mıydı? Owen daima anlaşması zor biri olmuştu ve ne, çok iyi tanıdığı, Mildred'ın, ne de, sık sık ağlattığı, Rosalind'in yanına oturması iyi olurdu. Tuan - ona bu adı, Conrad'ın romanından esinlenerek, Tim vermişti bir çözüm olabilir miydi? Pek sayılmazdı, Tuan nereye otursa otursun, konuşkan bir yapıya sahip biri değildi.

Diyelim ki Benet onu kendi yanına, soluna aldı? Benet bundan çekinmekteydi, onunla daha çok konuşması gerektiğini hissederek Edward'a ayıracağı zamandan kesmesi gerekecekti. En sonunda Rosalind'i solunda tutmaya karar verdi. Owen, Rosalind ve Tuan'ın arasında ve böylece Tuan da, Benet'ın yanında oturacak olan Edward'ın yanındaki Mildred'ın yanında oturacaktı. Rosalind kendi başının çaresine bakacak, Tuan da masanın diğer ucunda, Benet'ın karşısında olacaktı. Kartları yerleştirmeyi unutmamalıydı. Herkesin birbirini rahatlıkla duyabileceği ufak bir masa olacaktı, yine de istenirse kanatlarla uzatılabilirdi. Benet, Tim'in ölümünden sonra bunu ne denli az yaptığını anımsadı. Ansızın beliriveren bir pervane kanatlarını çırparak sakin sa-

kin odada dolanmaya başladı. Benet pervanenin zayıf kanatlarına zarar vermek istemiyordu, üfleyerek tatlılıkla onu uzaklaştırdı. Evde pervanelere savaş açmış olan kişi Sylvia'ydı .

Ormanın içinden beliren küçük koyu renkli bir otomobil, güzelce tırmıklanıp temizlenmiş çakıl yolda büyük bir gürültüyle viraj alıp durdu. Benet aceleyle hole koşup ön kapıyı açtı. Arabadan inen Mildred ve Rosalind ona el sallayıp, çeşit çeşit kutuları açmaya başladılar. Benet yardım etmek için onlara doğru ilerledi. Benet Rosalind'i, kız kardeşi ve anneleriyle birlikte Lipcot'taki sayfiye evlerine ara ara geldikleri yaz aylarından tanırdı. Rosalind serpilmiş, Marian kadar güzel bir kız olmuştu. Shakespeare'in kadın kahramanı örneğinde olduğu gibi, bir erkek gibi giyinmekte inat ederdi. Kot pantolon yerine hakiki kumaş pantolonlar -üstelik yeleğini de birlikte- giyerdi. Düz, parlak, sarı saçları omuzlarına bir erkeğinkiler gibi dökülürlerdi. Mildred ise eski bir dosttu. Uzun zaman önce Benet, kendi iddiasına göre, onu rahibe olmaktan caydırmıştı. Ardından Mildred bir süre Salvation Army'de* çalıştı. Yine de her zaman bir rahibe gibi kalmıştı. Onu Benet'tan önce tanımış olan ve sık sık resmini yapan Owen, onun Rafael-öncesi resimlerde rastlanan, solgun ve dalgın bakışları olduğunu söylerdi. Uzun koyu kahverengi elbiseler giyer, koyu kahverengi, uzun, gür saçlarını kaplumbağa kabuğundan yapılmış bir tarakla toplardı. Küçük dairesinde gösterişsiz bir hayat sürdürür, terzilik yapar, yoksullarla ilgilenir, hastaları ziyaret eder, evsizlere yardımda bulunurdu. Aynı zamanda sık sık

---

* Salvation Army: Selamet Ordusu, bir çeşit dini örgüt. (ç. n.)

Britanya Müzesi'ne giderdi. "Onun Tanrı'ları orada," derdi Owen. Muhtemelen, ya da belki, bir yerlerden bir geliri vardı. Owen ve Benet'ın yaşamlarına, kısa süre önce, onu gecenin bir yarısında Saint Paul yakınlarında yürürken bulduğunu iddia eden Tim Amca sayesinde girmişti. Tim'in ya da Mildred'ın orada ne aradığı hiçbir zaman açığa çıkmamıştı. Mildred'ın bazılarının "aristokratik bir ses" diye nitelendirdiği bir ses tonu vardı. Ötekiler sesi hakkında, "bir başmüdireninki gibi" yorumunu yaparlardı. Kızlarla o da, bir süre önce, Benet sayesinde tanışmıştı. Kiliseye oldukça sık giderdi ve "bir tür Hristiyan" diye anılmaya itirazı yoktu.

"Merhaba Sylvia," diye, Benet'ı görmezlikten gelerek, onunla birlikte dışarı fırlamış olan genç kıza seslendi Mildred. Benet Rosalind'i öptü, Rosalind Sylvia'ya sarıldı, ikisi, bir yandan konuşarak bir yandan da çanta ve kutuları taşıyarak, eve doğru ilerlediler. O anda, Green Man'e* o an her zamankinden daha çok benzeyen Sylvia'nın babası bahçıvan Clun, bir hareketle ağaçların arasından fırlayıp arabaya binip onu park etmeye götürdü. Rosalind yanında Sylvia'yla yukarı, evin nadiren kullanılan o "eski kısım"ına çıktı. Buraya geldiğinde genellikle otelde kalmayı yeğlese de, Mildred'ın odası da oradaydı. Mildred Benet'ın ardından oturma odasına geçti. Kanepede oturup birbirlerine baktılar. Benet uzanıp Mildred'ın elini tuttu. "Şimdi, buraya bak," dedi Mildred (bilinen, beylik bir laf), ellerini çekerek, "Bunu nasıl becereceksin? Düğünden sonra herkesi doyurabilecek misin? Köyün yarısı katılmak isteyecek, bili-

* Green Man: Yeşil Adam. Mayıs şenliklerinde yer alan, üstü yapraklarla örtülü insan figürü. (ç. n.)

orsun. Bu arada, bu arabayı ben kiraladım, Rosalind'in hâlâ bir arabası yok."

Bütün bunları henüz enine boyuna düşünmemiş olan Benet, "Ah, her şey yolunda gidecek. Gelenler eşikte duracaklar. Yalnız üç dört eski ahbap kilisenin içine girmek isteyebilir. Ve sonrasında, Penn'de yalnızca bizim takım olacak." "Hımm. Düğüne kaç kişi davetli, tabii sadece bu gece gelecekleri kastetmiyorum? Bu arada Anna da bu gece mi geliyor?"

"Hayır, o yarın gelecek. Çok az davetli olacak. Nikâh memurunun da hazır bulunduğu üç dakikalık bir tören olsun istediler."

"Sanırım Ada buna bozulmuştur. O niye gelmiyor sahi?"

"Marian onun geçenlerde yeni birini bulduğunu söyledi! Hiç bilmiyorum. Tanrım, Mildred - şu iş bir bitse çok sevineceğim."

"Saçmalama, çok eğleneceğinden eminim. Ne olursa olsun ben öyle yapacağım. Edward'ın arkadaşlarından kimse geliyor mu?" "Hayır, kimseyi istemedi. Hiç arkadaşı olmadığını söylüyor."

"Tam ondan beklenecek söz. Sonunda evlendiği için çok mutluyum. Öyle saldırgan bakışları var ki, ama kalbi çok temiz. Demek Marian köye yarın sabah erken geliyor, *tam gününde!* Zaten oldum olası hoşluklar ve sürprizler yapmaya bayılmıştır. Aa, bak!" Şimdi odaya, üstünde nedime elbisesi ve elinde buketiyle Rosalind girmişti.

Herkes toplanmış, tören alayı yemek odasına doğru ilerlerken, Rosalind Benet'ı biraz yolundan alıkoymuştu. (Edward'ın bir sağdıcı var mıydı? Hayır, Edward'ın bir sağdıcı *yoktu!*) Bu nedenle odaya ilk Mildred girmiş ve her zaman yaptığı gibi gidip Benet'ın sağına oturmuştu, ardından, Edward'ı öyle ayakta, sağına soluna bakınırken görünce onu diğer yanına oturması için çağırdı. Çoktandır Edward'la konuşmayı özlemiş olan Owen derhal gidip onun yanına oturdu. Kendisi otururken bir yandan da utangaç ve genelde sessiz biri olan Tuan'ı, öyle ürkek ürkek ortalıklarda dolanırken kolundan tutup yakalayıvermişti. Daha sonra yalnız başına içeri giren Rosalind, Edward'ın soluna oturmuş ve böylece kendisini, kimseye zararı olmayan Tuan'ın yanında buluvermişti. Salona en son, ayarlamalarını unutmuş olduğunu yeni hatırlamış olan, Benet girmişti ve bu durumda içinden küfrederek iki kadının arasına oturmuştu. Mildred ve Rosalind yemekten önce biraz müzik ve şarkı olsun istemişler, fakat Benet çabucak ve sükûnetini bozmadan Edward'ın bundan hoşlanmayacağını söylemişti.

Masanın çevresinde oturmuş olan konuklardan bir kısmı birbirlerini çok iyi, ötekiler de yeterince iyi tanımaktaydılar. Bazılarınca "garip bir çift" olarak nitelenen iki "esrarengiz şahıs", Mildred ve Owen, yakın arkadaştılar. Benet ikisiyle de uzun yıllar önce, bir Hint resimleri sergisinde Owen'ı keşfeden Tim Amca sayesinde tanışmıştı. Tuan'la tanışıklığı ise daha yeniydi, sözde, Tim Amca ona Edinburgh'dan gelen bir trende "rastlamıştı". Tuan esmer tenli, sıska, üstelik uzun boyluydu, uzun bir boynu, siyah, düz saçları, koyu kahverengi gözleri, ince dudakları ve utangaç bir tebessümü vardı. Tim onu (görünürde bunun için bir neden olmaksızın) "İlahiyat Öğrencisi" diye çağırırdı. Tuan'ın geçmişinde korkunç bir şok yaşadığını sanıyorlardı. Tuan, ne olursa olsun, geçmişinden pek fazla, ailesinden ise hiç söz etmez-

di. Edinburgh Üniversitesi'ni bitirmiş, hatta Londra'da bir başka üniversitede de görevli bulunmuştu, şimdilerde bir kitapçı dükkânında çalışıyordu. Tim'e çok bağlıydı. O öldüğünde çok ağlamıştı. Şimdi de Benet ve Owen Silbery'ye çok bağlanmıştı. Mutsuz biri olduğu düşünülürdü. Owen ise bir ressamdı, üstelik seçkin ve tanınmış bir ressam. Kendini bazen "Goya tarzında" bir ressam ilan ederdi. Ayrıca, denildiğine göre, dehşetengiz pornografik tablolar yapıp el altından satıyordu. Aslında bir portre ressamı olarak, müşterilerini tatmin edebilen bir portre ressamı olarak ünlenmişti. Tabloları yüksek fiyatlarla alıcı buluyordu. Uzun boyluydu, vücudu biraz yağ bağlamaya başladıysa da hâlâ yakışıklı, hatta "gösterişli"ydi. Kafası büyükçeydi, gözlerinden bir hayli yukarıdaki kaşlarına hep çizgi çekerdi, azametli, geniş bir burnu, buğulu açık mavi gözleri, kalın dudakları vardı. Uzun, dağınık, siyah saçlarının boya olduğu söylenirdi. Sık sık gülümseyip kahkaha atabilen ve içkiye bir hayli düşkün bir yapıya sahipti. (Denildiğine göre) Onu kurtaran sadece aziz Mildred'ın ihtimamıydı.

"Şimdi evini halka açmayı düşünüyor musun?" diyordu Owen Edward'a. "Bir ara bunu düşünüyordun, öyle değil mi?"

"Aslında hayır, düşünmüyordum,"dedi Edward." Babam bir aralar bundan söz ederdi ama o da bunu hiç gerçekten istemedi. Bense kesinlikle istemem."

"Seni suçlayamam," dedi Owen. "Sonuçta paraya ihtiyacın yok.

Üstelik evi sergilemek hem yük çıkartır hem de başına bela olur. Evet, bunu görebiliyorum, tam bir kâbus."

"Tamamıyla."

"Şu 'Pembe Olan' denilen Turner hâlâ sende mi?"

"Sen Turner"ı nereden biliyorsun?"

"Turner Sergisi'ne verilmişti. Atalarınızın müthiş bir sanat zevki varmış. Sende ve babanda olmadığını iddia etmek istemiyorum elbette." "Böylesi daha iyi ya."

"Kuşkusuz öyle, herhalde hırsızlara karşı şu son çıkan alarmlardan taktırmışsındır. Bir roman mı yazıyorsun?" "Hayır. Neden roman yazayım ki?" "Bugünlerde herkes bir tane yazıyor da. Biri bana senin de yazdığını söylemişti. Bence yazacak çok şeyin vardır."

"Sen de bir ressamsın."

"Evet ressamım. Yakında, bir gün senin de resmini yapacağım."

"Senin şu yüzme havuzu işi nasıl gidiyor?" diye sordu Mildred Benet'a.

"Şu aralar durgun. Aslına bakılırsa hâlâ plan aşamasındayım."

"Bütün o mermer sütunlar? Kızlar sabırsızlanıyor. Anna'nın gelmesi ne iyi bir haber değil mi? Bu gece aramızda olmaması şanssızlık." "O yarın geliyor."

"Fransa'dan dönmelerinin zamanı gelmişti. Lewen'ın bunu görememesi çok üzücü -"

"Demek şimdi sen Courtauld'ya gidiyorsun," dedi Tuan Rosalind'e.

"Hayır, en azından henüz değil. Sadece bir kursa gidiyorum -"

"Ama sen bir ressamsın!"

"Resmi denedim, ama şu aralar bırakmış durumdayım."

"Marian adına çok seviniyor olmalısın."

"Evet, ama kendi adıma bir hayli endişeleniyorum."

"Niçin?"

"Yarın yüzünden. Daha önce hiç nedime olmamıştım, düşerim, elimdeki buketi düşürürüm ya da ağlamaya başlarım diye korkuyorum."

Sylvia evine gitmişti. Onun o güzel yemekleri birbiri ardına yenmiş, bitmek üzereydi. Sylvia, Mildred'ın vejetaryen olduğunu hiç unutmazdı. Zaten ilk yemek, her çeşit taze yeşil yapraklardan yapılmış peynir *sufleli* salatalardan oluşan bir vejetaryen yemeğiydi. Mildred yemeğine ıspanak ve pırasalı börekle devam ederken, diğerleri nefis birer kuzu budu yediler. Puding elbette ki yaz pudingiydi, ancak, özel bir tarifle hazırlanmıştı. Yemekte Tim Amca'nın kırmızı Bordeaux şarabından şişelerce tüketilmişti. Aşırıya kaçılmadığı müddetçe, Mildred'ın da buna bir itirazı yoktu. Şu anda, her zamanki gibi Owen'ın önderliğinde, politika üzerine tartışmaktaydılar.

"Bize gereken şey Marksizm'e dönmek, tabii ki Marx'ın ilk dönemini kastediyorum. Marksizm, Marx ve Engels, Manchester'daki açlıktan ölmek üzere olan yoksulları gördüklerinde yaratılmıştı. Şu bizim aşağılık, aptal, açgözlü burjuva medeniyetinden kurtulmalıyız, kapitalizm gitmeli, şuna bakın, nasıl da anlamsız bir hükümet - "

"Yoksul insanlar hakkındaki düşüncelerine katılıyorum," dedi Mildred, "ve de belki şu mutsuz yöneticilerimizin içinde bulundukları durum zor olabilir, ama ahlaki prensiplerimize de sahip çıkmalıyız, politikayı uygarlaştırmalı, ona bir maneviyat kazandırmalıyız, ve hepsinden önce, çok geç olmadan, güven veren bir Hristiyanlık tarzı geliştirmeliyiz."

"Çok geç oldu bile. Sen Tim Amca'nın müridisin, T. E. Lawrence'a taparsın, Simone Weil da tapardı, ama kızcağız en azından onun nasıl bir yalancı ve dolandırıcı olduğunu hiç bilmiyordu -"

"Yanılıyorsun" dedi Mildred "asıl dolandırılan kendisi, Araplara yardım edemeyeceğini bilmiyordu ki."

"Deraa'da olduğunu söylediği şeylerin bir tek kelimesine dahi inanabiliyor musun?"

"Ben inanıyorum" diye söze karıştı Benet. Bu, çok fazla spekülasyonlara neden olmuş standart tartışmalardan biriydi.

"Onunki bir fanteziydi, kendi zaferinin peşindeydi o, ardından yaşamının geri kalan kısmını kendisini cezalandırarak geçirdi, ve sonra da intihar etti -"

"İntihar etmedi" dedi Benet, "o bir kazaydı."

Mildred atıldı, "Tabii kefaret azabı diye de bir şey var, ama -"

"Hayır, kefaret azabı diye bir şey yok" dedi Owen "sadece vicdan azabı var - gerçek olan yalnızca bu işte - Tim Amca bunu biliyordu - ve, Benet, şu senin filozof dostun Heidegger de, tabii Deccalliğini saymazsak -"

"O benim dostum falan değil," dedi Benet. "Sanırım o gerçekten de Deccal'di"

"Onu seviyorsun," dedi Owen. "Onun günahkârlığına batıyorsun sen."

Benet gülümsedi.

Sözü Mildred aldı, "Ben felsefe ve teolojinin uzlaşmasının zamanının geldiğini düşünüyorum ve Hristiyanlık artık doğu dinlerinden ders almalı, doğu dinleri de -"

"Bu durumda," dedi Owen, "ortada sadece iki dünya dini kalacak, senin doğulu Hristiyanlığın ve İslam. Sen de aynı düşüncede değil misin Tuan?"

"Bir de Musevilik" dedi Tuan. "Bence -"

"Elbette, Musevilik," dedi Owen, "Geleceğimiz tam bir yıkım olacak. Heraklit haklıydı, her şeyin başı savaş, savaş bir gereklilik, savaş her şeyin anası. Kafka da haklıydı, hepimiz Ceza Sömürgesi'ndeyiz, bu çürümüş burjuva uygarlığımızın ardında, tanımlanamaz bir acı, vahşet ve bir günah dünyası saklı. Tek gerçek bu dünya."

"Günahtan bahsetmene sevindim" diye mırıldandı Mildred. "İnandığın gerçekten bu mu senin?" diye sordu Edward Owen'a.

"O, romantik kahramanlığa inanıyor ve *discuter les idées générales avec les femmes supérieures*,* 'e" dedi Benet.

"Oyun değil bu söyledikleri!" diyerek Owen'ı savundu Mildred.

"Sanırım şu an hepimiz yeterince sarhoşuz" dedi Benet. "Şimdi bunu sürdürüp birbirimizi küstürmenin bir âlemi yok! Hadi şimdi bahçeye çıkıp havayı derin derin içimize çekelim ve doğanın harikalarının zevkini çıkaralım. Kalkıp kadehlerimizi önce her zamanki şerefe sonra da daha özel bir olay şerefine kaldırmayı öneriyorum."

Masadakiler sandalyelerini arkaya itiyorlardı.

"İlk önce sevgili Tim Amca'ya. Onu seviyoruz, ruhu her zaman aramızda."

"Tim Amca'ya" Kadehler büyük bir ciddiyetle kaldırılmıştı. İlk kadehten sonra, kısa bir sessizlik süresince bir bekleyiş içinde ayakta durdular. "Ve şimdi de sevgili dostumuz ve komşumuz Edward Lannion ve onun şimdi aramızda olmayan nişanlısı Marian Ellsworth'ün - kendisi yarın Bayan Lannion olacak - sağlığına içelim! Bu iki genç ve güzel insanın uzun ve mutlu bir yaşantıları, neşeli çocukları olması ve buradaki bizlerin de onların mutluluk ve iyiliklerini paylaşma ayrıcalığına sahip olmamız dileğiyle! Marian ve Edward'a!"

"Marian ve Edward'a!" Bardakları tokuştururken, o an birden çok genç görünen Edward, solgun bir yüzle, hafif telaşlı, oturup oturmamak arasında bocalayarak, durdu, kafa-

---

* Discuter les idées générales avec les femmes supérieures: Yüce fikirleri seçkin kadınlarla tartışmaya. (ç. n.)

sını önce öne eğip ardından kaldırdı, ve korkmuş bir minnettarlık havası içinde, çevresindeki topluluğa bakındı. Edward'ın bir konuşma yapma gerekliliği hissedebileceğini düşünen Benet atıldı.

"Siz hepiniz, haydi gelin, dışarı, bahçeye!"

Yemek odasından konuk odasına geri dönen konuklar, cam kapıları, kaldırım taşları döşenmiş terasa ve çimlere açılan bu odadan geçip bahçeye doluştular. Terasa düşen ışık, yosun kaplı büyük taş saksılardaki çiçeklerin göz alıcı renklerini ortaya çıkarıyordu. Arkada, başta karanlık gibi görünen, fakat bir an sonra seçilen bir yıldız şavkı vardı. Ay, etrafta gözükmüyordu, başka bir yerde olmalıydı. Ancak Samanyolu'nun sayılamayacak kadar çok kalabalık yıldızları arasından, yoğun bir ışık demeti konukların üzerine düşüyordu. Çiğden ıslanmış çimenlerin üstünde durdular önce. Herkes bir an sessizce yukarıya baktı. Ardından, alçak sesle bir süre sohbet ettikten sonra, yavaş yavaş ayrıldıysalar da çok uzağa gitmediler, sanki ruhlarının yükselmesine karşın, aynı zamanda korkmuş gibiydiler.

Owen Tuan'ın elinden tutup, delikanlıyı evden uzağa sürükledi. Sekoyalara doğru ilerlediler. Zar zor seçilen büyük ve sessiz ağaçlar, yıldızlı gökyüzüne karşı sıralanmışlardı. Gökyüzünün üstü hınca hınç dolu perdesi bahçenin karanlığa gömülmüş ufkuna erişmişti. Havadaki yoğun nem, çiğ düşmüş toprak kokusu, yaprak ve çiçeklerin hafif esansına karışıyordu ve kocaman, uzun ağaçların taze soluğu hissediliyordu.

Owen Tuan'ı aniden başlayan ve büyük ve sessiz bir varlığa benzeyen karanlığın içine çekti. Yıldızlı kubbe ellerinden alınmıştı, yerine başka bir halıya geçmişlerdi. Owen durup Tuan'ın kolunu bıraktı. Delikanlıyı elinden tutarak

yavaşça kendine doğru çevirdi, içini çekti. Diğer eliyle de Tuan'ın başına, saçlarına dokundu. Parmaklarını özenle aşağıya doğru, kaşlarına, burnuna ve ağzına doğru indirdi. Daha önce de böyle şeyler olmuştu. Owen'ın eğilimlerini paylaşmayan, fakat onu yine de seven Tuan hulyalı bir gülümsemeyle öylece durmuştu. Ağaçlardan birine yaslandı, Owen onu öptü.

Mildred ve Rosalind tarhı geçerken taş merdivenlere giden başka bir yönü izlemişlerdi. Aşağıya, gül bahçesine çıkan bu merdivenler şu an tam seçilemiyordu. Yaklaştıkları havuzun fıskıyesinin ıslak ve pürüzsüz sesi duyuluyordu. Yıldızların aydınlattığı suların fısıltıyla düştüğü yuvarlak havuzu çevreleyen taşlara oturdular. Önlerinden kadifemsi yarasalar geçiyor, uzaklarda bir baykuş ötüyordu.

Ellerini serin suya daldırıp minnettarlıkla suda oynattılar. Kısık sesle konuşmaya başladılar.

Söze Mildred başladı, "Ne etkileyici - Tim ne kadar mutlu olurdu - Edward ve Marian bir arada - mükemmel -"

"Evet, evet, gerçekten de -" dedi Rosalind. "Biliyor musun, ben bunu önceden rüyamda gördüm sanırım - rüyamda bu ikisi kral ve kraliçeydi - şimdi hatırladım."

"Ne güzel! Marian uzun süredir birini arıyordu, sonra ansızın istediğini bu kadar yakınında buluverdi. Yoksa sence uzun süredir mi Edward'ı ayarlamayı düşünüyordu?"

"Bence öyle ya da kader bunu düşünüyordu. Tabii annemin yanındayken Edward'ı pek görmüyorduk."

"Geç gelmesi iyi oldu bence, bilirsin ne kadar tantana çıkarır. Sen evlenmemekte hâlâ kararlı mısın? Bunun şaka olduğunu biliyorum elbette ve nasılsa bu konuda fikrini değiştireceksin."

"Şu an beynim sanat tarihine sabitlenmiş durumda."

Benet sıkı sıkı Edward'ın yakalayıp gömleğinin kolundan tutmuştu. Birlikte çıkıp çim tarhından konuk odasına vuran

ışığın biraz ötesinde durdular. Bir an için Benet - ki böyle anları olurdu bazen - Tim Amca'nın ruhunun ona doğru indiğini, onu olduğu gibi *sarıp* soluğunu içine çektiğini hissetti. Solgun ve uzun boylu Edward karanlıkta yürüyen gölgesiyle ona doğru eğilmişti.

"Edward, bir de Tim burada olsaydı, işte o zaman tam cennetteymişiz gibi olacaktı. Ah, zaten şimdi de *cennette gibiyiz e*lbette. Senin bu kızla evlenmeni ne kadar istemiş olduğumu bilemezsin. Bunun için sıkıcı zorlamalarda bulunmadım hiç - sadece dua ettim! Sen mükemmel bir gençsin, o da mükemmel bir kız - beni bağışla, biraz sarhoşum da -"

"Ben de sarhoşum,"dedi Edward, "Sanırım bu Grand Marnier, sonuncu olacak."

"Tanrım, ne kadar geç olmuş. Hepinizi çoktan uğurlamış olmalıydım. Umarım siz ikiniz burada bolca zaman geçirirsiniz, böylece sen de tarihi romanını huzur içinde yazabilirsin."

"Ben tarihi roman filan yazmıyorum -"

"Hatting Köşkü'nü seviyorsun, değil mi?"

"Evet -hem gittikçe daha çok seviyorum- Penndean'i de-"

"Umarım bir sürü çocuğunuz olur, umarım böyle söylediğim için bana kızmazsın, tabii, ilki erkek olacak -"

Edward içini çekti. Ardından, Benet ceketinin yakasını tuttuğunda gülmeye başladı.

Yavaş yavaş ötekiler de terasa döndüler. Durup yıldızların düzenli olarak kayarak gözden kayboldukları Samanyolu'nu seyrettiler.

"Tıpkı *Paradiso*'nun sonu gibi," dedi Owen.

"Dante"ninkini kastediyorsun herhalde," dedi Mildred.

"Bizim için, *Paradiso*'nun sonu değil," dedi Benet, "bilakis başlangıcı."

Eve dönüp içeri girdiler.

Bundan sonra konuk odasında, herkesin yarın ne yapması gerektiğini bildiğinden emin olmak amacıyla yapılan, telaşlı konuşmalar geçti aralarında. Hayretle ne kadar az kişi olduklarını ve yarınki düğünün ne hoş, küçük bir düğün olacağını ifade ettiler. Papaz, yarın sabah, erken gelecekti, yoksa Benet onu da yemeğe çağırmak zorunda kalacaktı. Bütün çiçekler, yemek ve içki işlerini de düzenleyen, Sylvia tarafından hazırlanmıştı. "Onlar *gittikten* sonra, ne kadar sönük kalacağız," dedi Rosalind. Edward nereye gideceklerini asla söylemez, ama ben *mutlaka* Fransa'ya gideceklerini düşünüyorum." Benet şimdi onları aceleyle konuk odasından koridora çıkarmaya çalışıyordu. Rosalind ve Mildred evin, hayaletlerin cirit attığı eski bölmesindeki odalarına çekileceklerdi. Tuan asıl kısımdaki küçük konuk odasında uyuyacaktı. Owen eskiden beri hep kaldığı Denizin Kralları'na dönecekti. Evine dönecek olan Edward son defa tek başına uyuyacaktı. Aralarında şakalaşmaktaydılar. Rosalind'in kütüphanede uyuyakaldığını söylüyorlardı.

Mildred bir sürüyü güder gibi hepsini dışarı, koridora çıkarmaya çalışıyordu. Ortalık sarılıp öpüşen, el sıkışan ve ceket ve kravatlarını koydukları yerlerden alanlarla dolmuştu. "Tanrı aşkına dikkatli olun," diyordu Benet arabaları kullanacak olanlara. Etrafta nöbetçi polisler olabilir, yakalanıp her şeyi bozmanızı istemeyiz."

Rosalind öne çıkıp, ön kapıyı açtı. Işıklar, sabırla orada bekleyen iki sadık arabayı, Edward'ın kırmızı jaguarını ve Owen'ın mavi volvosunu ışıl ışıl aydınlatıyordu. Rosalind hole geri döndü.

"Bir şeye basıyorsun," dedi Mildred, "bir zarfa benziyor."

Rosalind yerdeki zarfı kaldırdı. "Biri bunu, biz konuşurken bırakmış olmalı -"

"Biz sürekli konuşuyorduk!" dedi Mildred.

"Bana olmalı," dedi Benet, "büyük olasılıkla bir broşür ya da gecikmiş bir faturadır."

Rosalind elindekini Benet'a uzattı. Benet zarfa bir baktı, zarfı yırtıp açtı, içindeki kâğıdı çıkarıp yazılanlara baktı.

Benet bir sandalyenin üstüne çöktü. Ötekiler, bir ya da iki saniyeliğine birbirleriyle konuşmaya devam etmişlerdi. Sonra birer ikişer sessizleşerek Benet'a bakmaya başladılar.

Önce Mildred konuştu. "İyi misin Benet? Ne oldu?"

Benet şiddetle kızarmıştı, sonra sarardı, kesik kesik, yüksek sesle nefes almaya başladı. Acı çektiğini belli eden yüzü tanınmaz hale gelmişti.

"Bu bir nöbet ya da kalp krizi olmalı - iyi misin?" dedi Mildred.

Rosalind atıldı "Mektuptan olmalı - biri -"

Hepsi çaresizlik içinde Benet'ın çevresine dizilmişlerdi.

Benet, şimdi kâğıt hâlâ elinde ve başı ellerinin arasında öne eğilmişti.

Zorlukla nefes almaya çalışıyor gibiydi. Rosalind, "Ah, Benet fenalaştı - ama neden, ne oldu?" diye feryat etti.

Benet aniden, ağzı iki karış açık bir halde hafifçe sendeleyerek ayağa kalktı. Sonra kendini toparlayıp ağzını kapadı ve arkada, konuk odasının kapısına yakın bir yerde duran Edward'a bakmaya başladı. Ona doğru ilerledi, diğerleri de geçmesi için ona yol açıyorlardı. Benet hafifçe onlara dönüp:

"Biraz dışarıda - başka bir yerde bekleyebilir misiniz - lütfen?" dedi.

Ardından Edward'a, "Lütfen konuk odasına gelir misin?" diye rica etti.

Edward, Benet'ın önünden odaya girdi. Benet da odaya girip kapıyı arkasından örttü. Diğerleri çaresiz kalakalmışlardı. Sonra onlar da yemek odasına geçtiler.

Akşam yemeğinden kalanlar hâlâ toplanmamıştı. Rosalind ve Mildred el ele tutuşup oturdular. Tuan ayakta, elleriyle boğazını tutmuş duruyordu. Kravatını çözmüştü. Owen ise bir şişeden şarap dolduruyordu kendisine.

Konuk odasında, Benet geniş kanepeye geçip oturdu. Bir sandalye çeken Edward da tam onun karşısına geçti. Edward tir tir titriyordu. Benet söze girdi. "Mesaj sana." Kâğıt parçasını Edward'a uzattı. Edward yazıyı okudu. Kâğıtta şöyle yazıyordu:

"Beni affet, çok üzgünüm, ama seninle evlenemem: Marian."

Benet kravatını çekiştirip, gömleğinin yakasını açmaya başlamıştı. Edward'a arkasını dönüp bastırmaya çalıştığı, belli belirsiz bir hıçkırık sesi çıkardı, ardından soluk alıp verişlerini kontrol ederek yeniden Edward'a döndü:

Edward (Benet'ın daha sonraları hatırladığı, hatta ayrıntılara inebildiği üzere) çelik gibi kaskatı kesilmişti. Titremesi geçmişti. Artık solgun da görünmüyordu. Her nasılsa kıpkırmızı olmuştu. Çıtını çıkarmaksızın, çok sakin, öylece oturmuş, kaşları çatık bir halde elindeki kâğıda bakıyordu. Sonra kâğıdı Benet'a geri uzattı ve her zamanki ses tonuyla konuştu. "Demek öyle." Sonra da, "Düğüne geleceklere düğünün iptal olduğunu bildirmek gerek. Onları aramak için saat çok mu geç dersin?" dedi.

Şimdi biraz daha toparlanmış olan Benet, "Bu onun yazısı, değil mi?" diye sordu. "Belki de bir şakadır -"

"Onun yazısı - oldukça aceleyle yazılmış - ama evet, yazı onun."

"Belki kaçırılmıştır, olamaz mı - off ?"

"Onun yazısı. Her durumda bunu diğerlerine söylememiz gerekiyor. Ben gidip onları buraya getireyim."

Edward kapıya doğru yürüdü, kapıyı açıp, dışarıya, yemek odasındaki topluluğa doğru "Hepiniz buraya gelir misiniz lütfen, diye seslendi. Topluluk öne atılıp Edward'ın peşinden yemek odasına girdi. Oturduğu sandalyeyi yerine koyan Edward Benet'ın yanına çökmüştü. "Lütfen oturun," dedi. Oturdular. Mildred tam bir şey söylemeye başlayacaktı, ama sesini kesti. "Gelen mektup bu. Şimdi bunu size okuyacağım." Notu yüksek sesle okuduktan sonra kâğıdı, dolaştırmak üzere, Owen'a uzattı.

Rosalind hıçkırmakta, Mildred homurdanmaktaydı, Tuan yüzünü saklamış, Owen'ın suratı asılmıştı. "Yazı onun mu?" dedi Owen.

"Evet." "Belki de zorla yazdırmışlardır?"

"Belki de, ama sanmıyorum," dedi Edward "Her şekilde şu anki sorunumuz yarınki, yani bugünkü, hazırlıkların iptali."

"Peki bu mesajı kim getirdi ve ne zaman?" diye sordu Owen, "Bu zarf ne zamandır burada?"

"Herhangi biri herhangi bir zamanda getirmiş olabilir," dedi Edward.

"Kendisi getirmiş olabilir mi?" Şey, onun getireceğini zannetmiyorum - biri onu görebilirdi - Peki getirebilecek başka birini tanıyor musun?"

"Hayır. Hiç kimseyi tanımıyorum. Şimdi lütfen -"

"Peki *kendisi nerede?*" diye söze karıştı Mildred. "Onu bulmalıyız. Başına bir kaza gelmiş ve bundan bir zarar görmüş olabilir ya da başka bir şey olmuştur - onu en son ne zaman gördün?"

"Çok olmadı, ben -"

"En azından bırak da telefonla bir arayalım - belki fikrini değiştirmiştir ya da -"

"İstiyorsanız bir deneyin, ama nafile." Mildred telefona koşup o bildik numarayı çevirdi, ama cevap alamadı.

"Zarfta bir şey yazıyor muydu?" diye sordu Owen. "Hayır mı?"

Edward'ı izleyen Benet onun serinkanlı, hatta soğuk denebilecek tutumuna hayret etmişti. Kendini bırakıp bir çöküntü içine girmekten kaçınmaya çalışıyor sadece. Çelik gibi, evet, *çelik*.. "Edward," dedi, "bunu bekliyor muydun?" "Hayır." Sonra ekledi, "Yazdıklarında samimi ve işte bu kadar."

"Onun yazısı olduğuna *eminsin*, değil mi?" dedi Owen.

"Evet. Bak."

Tuan, elden ele geçirilen kâğıdı Edward'a geri verdi. O da Benet'a uzattı. "Bunu sen sakla lütfen." "Nasıl *yapabildi?*" dedi Mildred, "Mutlaka bir nöbet geçiriyordu. Bir gerginlik altına girip kendini bıraktı, hepimiz onu çok zorladık, onu *bulmalı,* yanına gitmeliyiz - Edward, dinle beni, onu *bağışlamak* zorundasın, ben olanları anlayabiliyorum, hepsi bizim hatamız. Gösterişli bir tören olsun istemiyordu o, kısa süre sonra sakin sakin resmi bir dairede evlenecektir seninle. *Lütfen* sakın bu yüzden ondan ayrılayım deme -" Edward ayağa kalktı. "Şimdi elbette Londra'ya gideceğim ve evet, bende evinin anahtarları var. Sonra hemen, saat altı olmadan, dönerim. Saat altıyı geçtikten sonra lütfen konukları tek tek arayın. Sanırım sizde bir liste olmalı."

Edward aceleyle kapıya yöneldi. Tam jaguarına binmek üzereyken onu yakalayan Benet önce kolundan, sonra elinden tuttu onu. Edward bir an için Benet'ın elini kavradı ve parlak ışıklar altında Edward'ın yüzündeki o buruk ifadeyi gördü Benet.

Lipcot'u nadiren terk eden güneş geri dönmüştü, nadiren uykuya dalan kuşlar hep birlikte şakıyorlardı. Engin gök, boşluk hissi veren mavi ışığıyla pırıl pırıldı. Benet yattığı yerden doğruldu, 'Düğün için ne hoş bir gün' diye geçirdi içinden. Sonra karanlık bir gölge düştü üstüne, zar zor nefes alır hale geldi. Başını öne eğip acıyla inledi. Geceyi kanepede geçirmiş olmalıydı.

Nasıl da *uyuyabilmişti*, hiç *hakkı* yoktu halbuki buna, artık uyumasının olanaksız olacağını düşünmüştü.

Doğrulup giysilerine bakındı. Ardından onları hiç çıkarmamış olduğunu fark etti. Saatine baktı, saat altıydı. Ayağa kalktı, hâlâ hafifçe inlemekteydi. Evdeki diğer insanların çoktan kalkmış olduklarını duyabiliyordu. Koridora geçti. Mildred merdivenlerden aşağı koşmaktaydı. "Benet, ne yapsak, nasıl söylesek? - Bence hâlâ"

"Bütün konukları arayıp törenin iptal olduğunu söyleyeceğiz, işte bu kadar. Mesaj hâlâ bende -"

"Fakat neler olduğunu, gerçekte neler olduğunu bilmiyoruz ki - ya ansızın Marian geri dönerse ve -"

"*Konukları aramak* zorundayız -"

"Bence o not, Marian'ın evlenmek üzere olduğunun farkına vardığı zaman yazdığı bir savunma çığlığıydı, ben de olsam aynı şekilde hissederdim. Koşa koşa geri dönebilir, hatta birdenbire burada bile belirebilir. Her şey bitti diyemem -" "Mildred, *gerçeği* gör artık, masallar uyduramayız, onlara gerçekleri söylemek zorundayız. Bunu Edward'a borçluyuz -"

"Tastamam öyle, bunu Edward'a borçluyuz, bu dünyanın sonu mu değil mi bilmiyoruz, ah, anlamıyor musun? -"

"Sanırım bu onun arabası."

Benet kapıya koştu, hemen peşinden Mildred geliyordu. Yemek odasının girişinde duran Tuan'ın yanından geçti. Gece özellikle kilitlemediği ön kapıyı açtı. Kapı, eşikte du-

ran uzun boylu şahsın üzerinde bir hale oluşturan, pırıl pırıl, açık mavi bir gökyüzüne açılmıştı. Edward içeri girdi. Mildred Benet'ın omzunun üstünden bakarak, "Ah Edward," dedi. "Dairesine telefon açtım. Cevap vermedi. Kuşkusuz sen de onu arıyordun; gerçekten ne olduğunu, ne söyleyebileceğimizi bilemiyoruz, biz -"

Ön kapıyı arkasından kapatan Edward, Mildred'ı duymamazlıktan gelerek Benet'a döndü. "İşte benim listem. Sizde de bir tane olduğunu umuyorum. Liste kısa. Saat de altıyı geçti, bence artık telefonları açmaya başlayabiliriz. Onlarla sen konuşur musun lütfen?"

"Evet, tabii", dedi

Benet "Sanırım sen şimdiye dek çoktan -"

"Elbette." Dönüp konuk odasına önce Benet girdi.

"*Onu bulmak zorundayız,*" dedi Mildred Edward'a. Belki de o notu yazdığına bin pişman olmuştur. Şu an sırf bunu söylemeye, sana dönmeye korkuyor olabilir - ya da belki de korkunç bir şey yapmak üzeredir -"

"Kendini Thames'e atmak gibi mi? Evet ya."

Edward'la hiçbir zaman iyi anlaşamamış olan Mildred eliyle ağzını kapatarak bir adım geri çekildi.

Bu arada Benet telefonda konuklarından birine, Edward'ın kolejden eski bir arkadaşına ulaşabilmişti ve ona düğünün iptal edildiğini söylemekteydi. Neden? Şey, Benet pek emin değildi, maalesef tören yapılamayacaktı - ertelenmiş mi, evet, belki - hayır Edward Hatting'de değil, burada, Penndean'deydi - "Edward'ın konuşmak isteyip isteyeceğini bilmiyorum -"

Kızgın bir ifadeyle suratını buruşturan Edward şiddetle kafasını salladı.

"Şey, aslında şu an gerçekten konuşacak durumda değil - belki daha sonra - evet, evet - ertelemek zorunda kaldığı-

mız için üzgünüm - Benet ahizeyi yerine koydu. "Üzgünüm Edward - eğer böyle olacaksa-"

"Polisi alarma geçirmemiz gerekir mi? Sonra annesi de var, yalnız Rosalind onun nerede olduğunu bilmiyor-"

Edward odayı ve holü geniş adımlarla geçip dışarı çıkarken ön kapıyı çarptı. Mildred'ın onu takip etmesini Benet önledi. Kendisi kapıya ulaştığında ise araba çoktan gözden kaybolmuştu.

"Mildred, şekerim, sen şöyle bir otur, kanepede uzan, haydi, git ve *bir yerlerde* uzan lütfen - ben papazı arayacağım."

Yukarıda, çoktandır uyanık olan Rosalind kalkmış, üstünü giyinmiş, yatağında oturmaktaydı. Bir sandalyenin üstünde asılı duran nedime elbisesine ve Clun'ın kendisi için özenle hazırlayıp bir testiye yerleştirdiği çiçek buketine dikmişti gözlerini. Gözyaşları alev alev yanan yanaklarından aşağı süzülüyordu. Gözlerini kapayıp başını öne eğdi ve sessizce ağlamaya başladı. Marian neredeydi, *nerede*?

Çok uzaklarda değil, Denizin Kralları meyhanesinde, Owen Silbery hâlâ uyumaktaydı. Rüyasında mum ışığıyla aydınlatılmış bir odada Caravaggio ile baş başa, bir masada oturuyordu.

Törenin başlama saati, on iki olarak kararlaştırılmıştı, fakat ışıl ışıl güneşi gören bazı köylüler, orada çok daha erkenden toplanmaya başlamışlardı. Benet tarafından uyarılan

papaz Oliver Caxton kilise korosunun (küçük bir koroları vardı) gediklilerinden birini dışarıdakilere törenin iptal edildiğini söylemesi için gönderdi. Daha sonra Caxton kalabalığa hitap etmek üzere geldiğinde, ona inanmış gözükmediler. Ne olursa olsun bir gösteri seyretmeye gelmişlerdi ve, şöyle ya da böyle, bir gösterinin olacağına muhakkak gözüyle bakıyorlardı). Aslında hakları da vardı, çünkü Benet telefonda bütün davetlilere ulaşamamıştı. Örneğin, Anna Dunarven'a haber verememişti. Her koşulda Benet ve Mildred ötekilerle birlikte, bir düğün törenine katıldıklarının sanısı içinde kiliseye girme teşebbüsünde bulunanları karşılamak üzere hazır bulunmak için anlaştılar. Sonuçta, Marian'ın davet edip bundan söz etmeyi unuttuğu birkaç arkadaşı şöyle bir uğramaya karar vermiş olabilirdi. Resmi olarak "ötekiler", sadece Benet, Mildred, Rosalind ve Tuan'dan oluşuyordu aslında. Owen'a son anda ulaşabilmişler, o da daha sonra geleceğini söylemişti. Mildred bunun da hiç fena sayılmayacağını söyledi. Edward ise sırra kadem basmıştı. Geri dönecek miydi? Ona telefonla ulaşma çabaları boşa çıkmıştı. Saat dokuzu vurduktan hemen sonra kiliseye gitmek üzere yola koyulmaya karar verdiler.

Rezaletin, daha doğrusu trajedinin, inanılmaz boyutları gün ışığında daha da büyümüş görünüyordu. Neden Marian bunu daha önce söylemedi, diye söylenip duruyorlardı. Edward'a böyle bir şey yapması korkunç derecede acımasızcaydı. "Yine de," dedi Mildred, "son anda böyle bir şey yapmak müthiş bir cesaret gerektirir". Şu mühürlü zarf ve onu kimin getirdiği bir muamma olarak kalmıştı. Acaba mesajı *Marian'ın kendisi* mi getirmiş ve onlar yemek sonrasında bağırıp gülüşürken, sessizce kapının altından atmıştı? Bunun düşüncesi, sessizce dışarıda duran, belki de ağlayan ve bu korkunç mektubu bırakması mı yoksa alıp yok etmesi mi gerektiği konusunda karara veremeyen bir Marian imge-

si, yürek paralayıcıydı. Aynı şekilde, bunda hemfikirdiler, bir başkasının - olayı *bilen* birinin - ya da bu iş için tutulmuş, resmi bir şirkette çalışan, kapıyı çalmaması sıkı sıkı tembihlenmiş birinin, karanlıkta gelip, notu bırakmış olması da mümkündü? Tekrar tekrar, bunun kötü bir şaka, bir eşek şakası olup olmadığını sorup durdular kendi kendilerine. Fakat sonra kabul ettiler ki, yazı kesinlikle Marian'ındı. Zavallı Edward, cesur Edward, diyerek Marian'ın bütün bu olanlardan sonra koşarak ona geri dönüp dönmeyeceğini ve Edward'ın onu kollarına alıp almayacağını merak edip durdular. En iyisi bu olurdu, bu mükemmel olurdu. Belki de tören zamanı geldiğinde, çifte gülümseyerek içeri gireceklerdi aniden. Mildred içinden sürekli bunu diliyor ve bunu hayal ediyordu. "Ve biz de onları anında affedeceğiz." Ne olursa olsun, Edward ona kötü bir söz söylememişti. Daha sonra, ya da gerçekten pek yakında, barışmaları hiç de olanaksız değildi ve ilerde dönüp bugünkü duygularına neşeli bir huzur içinde bakabilirlerdi. Aslına bakılacak olursa bu, hepsi için uzun süre etkisi altından kurtulamayacakları üzücü bir şok olmuştu.

Benet'ın arabasıyla kiliseye doğru yola koyulduklarında, her birinin içinde derin acılar vardı. Ümitlerden konuşuyorlardı, ama aslında hiç ümitleri yoktu. Her biri çok özel acılar, pişmanlıklar ve hayal kırıklıkları, hatta utanç duygularıyla doluydu. Benet her şeyin, aslında ve tamamen, kendi suçu olduğunu düşünüyordu. Hep bu özel birlikteliğin ne denli mükemmel olacağını, bu ikisinin nasıl da kesinlikle birbirleri için yaratılmış olduklarını düşünmüştü. Aslında bu (bir kez düşünüldüğünde yeterince açık olan) fikri Be-

net'ın kafasına uzun zaman önce Tim Amca sokmuştu. Tim Amca bu habere ne kadar üzülürdü! Ya da - aklına gelen bir başka düşünceyle irkildi - eğer Tim Amca yaşıyor olsaydı, her şey yolunda giderdi - ya da bunun olmayacağını daha önceden fark ederlerdi. Bu işi yüzüme gözüme bulaştırdım, diye düşündü Benet, bu ikisini birbirlerine iten bendim, *onları* eşleştirip, *onların* bir arada gezintiye çıkmalarını, yemeklerde bir arada oturmalarını ayarlıyordum hem. Her şey, doğru rüzgâra yelken açtığımı gösterir gibiydi. Şimdi de bencilce, daha başka, kişisel sorunlar doluşmuştu kafasına. Ya Edward gidip de Penndean'e düşman kesilecek, korkunç bir kızla evlenirse, ya da hiç evlenmeyip Hatting'i satar ve onun bayağı kişilerin eline geçmesine göz yumarsa? Benet'ın hiç çocuğu yoktu. Marian ve Rosalind onun çocuğu gibiydiler. Onları nasıl da mutlu görüyordum, diye düşündü. *Onların çocuklarıyla* oynadığını tahayyül ederdi! Ama ben onu, olmayacağını gün geçtikçe daha çok hissettiği bir birlikteliğe zorladım - ne olursa olsun, bunu son anda söylemek cesaretini gösterdi. En azından bu düşünceyle avunabilirdi. Gözyaşlarını tutmaya çalışan Mildred, bu bizim hatamız, diye düşünüyordu, zorlukları görecek kadar derin ve sevgi dolu olamadık, bunu *denemedik* bile, bencilce kendimizi düşündük, gerçekte Edward'ı yeterince *tanımıyorduk*. Kafamızda ağırbaşlı, ideal bir Edward yarattık. Şimdi de bu bir şekilde Edward'ın suçu aslında, önceden görüp, bu işi Marian'la konuşup halledecek kadar cesur olmalıydı. Gözyaşlarını tutmaya çalışırken Rosalind'in de yüreği kan ağlıyordu, "Ah Marian, Marian, ne korkunç bir acı içinde olmalısın, ah izin ver de seni bulup yanına geleyim, seni bunca severken sen böylesine yaralısın."

Aziz Michael ve Bütün Melekler adına yapılmış olan kilise, göze çarpacak bir biçimde, Lip nehrinin eski bir taş köprüye giden (Penndean'den) uzak bir köşesinde, yeşilliklerle kaplı bir tepeciğin üzerine kurulmuştu. Köprünün devamında, arabaların ancak geçebilecekleri bir yol, tepeye çıkarak, kilisenin kapısında son buluyordu. Bir on dördüncü yüzyıl yapısı olan kilise, çoğunlukla pırıldayan ve kıvılcımlar saçan gri renkteki yerel bir taştan yapılmıştı. Kare şeklinde sağlam bir kulesi ve girişte - Cromwell ve adamları tarafından tahrip edildiği söylenen - bir aziz heykeli vardı kilisenin. Binanın içi karanlıktı. Büyük bir kısmı süslerle bezeli olan beş pencere, Viktorya tarzı vitraylarla kaplıydılar. Doğuya bakan pencerede, aynı zamanda asker de olan, azizin, kılıcına dayanmış bir muzaffer edayla temsil edildiği bir resim, yan camlarda ise iyileştiren ve öğreten İsa'nın resimleri bulunuyordu. Çarmıha gerilişi sadece mihrabın üstündeki kemerlere asılı duran bir on dokuzuncu yüzyıl yapımı, yaldızlı, tahta heykelcikte tasvir edilmişti. Oymalarla süslenmiş ve ustaların işlerini yaparken, bu oymaların üstüne özenle resmedilmiş olan azizleri okşayarak parlatmış oldukları kürsü Jakobiyen dönemi tarzındaydı, büyük ve taş gibi on dördüncü yüzyıl kurnası, üstünde yıldızlar ve haçlar olan, iç içe geçmiş kemerlerle oyulmuştu, kameriyede diz çökmüş bir kadın figürü ve su mermerinden oyulmuş, yanı başında köpeği, gözleri açık dua eden, üstünde zırhı, arkasına yaslanmış bir şövalye figürü işlenmişti. Temizlik meraklısı bir papaz yüzyılın başında, duvardaki tabletlerin çoğunu yerlerinden söküp atınca geriye pek fazla tablet kalmamıştı. Köyden iki savaşa kurban giden, Birinci Dünya Savaşı'nda (biri Edward'ın akrabası) kırk beş, ikincisi de dört kişinin adlarının arduvazla yazılı olduğu iki anıt, bu kişilerin anısına di-

kilmişti. Geçmişinde daha pek çok süsleme ve oymalara sahip olan bu güzel kilise, zaman, savaşlar, hırsızlar ve ziyaretçilerinin azalmasıyla eski göz alıcılığını kaybetmişti.

Arabayı köprünün kiliseye yakın tarafına park edip yolun geri kalan kısmını yürümeye karar verdiler. Burada Benet, onu köy ahalisine bağlayan ihtimamı çoktan elden bıraktığı için kendini suçlu hissetti. Ancak Oliver Caxton'ın düzenli ziyaretlerinde açılan, küçük fakat kullanışlı, on sekizinci yüzyıldan kalan papaz evi, kilisenin hemen ötesinde kalıyordu. Dar yollarla diğer taraftan buraya ulaşmak mümkündü. Güneş, neredeyse hiç bulutsuz bir gökyüzünde parlıyordu. Benet ve takımı kilisenin kapısına yaklaştılar.

Kapının hemen dışında büyük bir kalabalık toplanmıştı. Çok üsteledi diye, ne halt etmeye Rosalind'i buraya getirdim ki? diye düşünüyordu Benet, şimdi bütün bu kalabalık görecek onun ağladığını. Haber çoktan etrafa yayılmış bile! Oliver iyi çalışmış olmalı. Tehditkâr görünüyorlar, aralarından kendimize yol açmak zorunda kalacağız. Ancak yaklaştıklarında beliren bakışlar dost ve saygılıydı, Benet yanındakileri çabucak kalabalığın içinden geçirebildi. İçlerinden sadece birkaçı, muzip muzip gözlerini onlara dikmişlerdi, çoğu gözlerini yere indirmiş, birkaçı başını öne eğmişti, bir kısmının da halden anlar fısıltıları birbirine karışmıştı. Yüksek sesle, "Dostum, durum çok kötü, kız elden kaçtı," diyen (oraya tatile gelmiş) bir genç, diğerleri tarafından susturuldu. Rosalind ağlamıyordu. Çimenlik, küçük patika yoldan çıktılar. Kilisenin kapısında duran Oliver Caxton onları içeri aldı. Sayısız çiçekten çıkan keskin bir kokunun hâkim olduğu içerisi, serin ve karanlıktı. Mildred ve Rosalind önlerde oturdular. Bir iki dakika sonra Mildred, bölge kadınlarının kilise için incelikle işledikleri dizliklerden birini altı-

na çekip diz çöktü. O zifiri karanlıkta, gözlerini, mihrabın üstünde asılı duran, yaldızlı İsa figürüne dikmişti. Benet, Oliver'la koridorda duruyordu. Kilisede onlar dışında kimse yoktu.

"Şu ana dek kimse geldi mi?"

"Benet, çok üzgünüm -"

"Kimse -?"

"Hayır. Bütün yollara nöbetçiler diktim. Sanırım gelen arabalar olacak."

"Evet, telefonda herkese ulaşamadık. Bizim - benim - onları bir araya toplayıp onlarla konuşmam gerekiyor. 'Evinize geri dönün, tören iptal oldu!' diye kestirip atamayız."

"Onları Penndean'e mi gönderelim?"

"Hayır, sakın ha! Onları orada istemiyorum! Olayı sessiz bir şölene dönüştüremeyiz. Edward'ı gördün mü?"

"Ben de tam sana bunu soracaktım. Hatting'e telefon ettim -"

"Ben de ettim. Londra'ya gitmiş olmalı, ama telefonlara cevap vermiyor."

"Tanrım ne trajik bir iş bu! Bak, düşündüm de, bırak da ben halledeyim bu işi, en azından onlara papaz evinde sandviçler verebiliriz. - Ben çoktan -"

"Kahretsin", dedi Benet, "Ben bunu düşünmemiştim-"

"Düşünme yetini bütünüyle kaybetmemiş olman bile başlı başına şaşırtıcı. Bu ikisi için de berbat bir şey -"

Bu arada Mildred da yanlarına gelmişti. "Dışarıya, gelenlerin arabalarını park edecekleri yere, çıkmanız gerek. Onları bir an önce karşılamalıyız."

"Oliver onlara papaz evinde sandviç vermekten bahsetti. Sanırım gelin pastasını da buraya getirmeliydim! En azından çiçekleri dağıtabiliriz!"

"Bence hemen geri dönmek isteyecekler," dedi Mildred. "Acımızı anlayacaklardır - kimseyle sohbet etmek istemediğimizi fark edeceklerdir - bak şimdi -"

"Oliver yollara nöbetçi koyduğunu söyledi, ama *bizim* konuşmamız gerek -"

"Bir konuşma mı yapacağız?"

"Hayır, hepsiyle teker teker -"

"Belki onlar durumu birbirlerine anlatıp giderler."

"Hayır, *bizimle* görüşmek, neler olduğunu *öğrenmek* isteyeceklerdir."

"Ama ya biz de bilmiyorsak - Çok iyi, Edward da ortadan kayboldu, şimdiye dek Londra'ya varmıştır bile!" Problemin o kadar da çözülemez olmadığı çıktı ortaya aslında. Oliver Caxton'ın yolları bekleyen nöbetçileri, konukları durdurup, onlara düğünün iptal edildiğini bildirdiler. Aralarından daha fazla bilgi almak ya da herhangi bir nedenle orada kalmak isteyenler çıkınca, onları sandviçlerin şimdiden hazır olduğu ve söylendiğine göre içkilerin de daha sonra hazırlanacağı papaz evine gönderdiler. O gün çok güzel bir gün olduğu için, arabalarını oraya varmadan biraz uzakta terk edip, yürüyerek gelmiş olanları da, çayırları geçtiklerinde nöbetçiler karşılamışlardı. Benet'ın dediği gibi, konuk sayısı fazla değildi. Bazıları incelik göstererek bir an önce oradan ayrılmışlar, çoğu Londra'ya geri dönmüş, öğle yemeği ve dedikodu peşinde olan diğer bazıları da, sonradan ortaya çıktığı üzere, ancak Denizin Kralları'na kadar gidebilmişlerdi. Öteki konuklar ise, Benet'ın "sessiz şölen"i için kibarca papaz evinde kalmışlardı.

Rosalind kilisede tek başına kalmıştı. Ayinlere pek katılmamıştıysa da bu kiliseyi iyi tanıyordu. Kuşkusuz kiliseler büyülü mekânlardı. Ama bu kilise, özellikle içinde bulunduğu şok hali durumda, ona kesinlikle daha gizemli geliyordu. Eşyalara dokunmak ve bunu yaparken, şu büyük kederiyle, onları kendisine ait kılmak için müthiş bir itki duyuyordu içinde. Yavaşça, üstü yaldızla kaplı İsa'nın altından geçip, merdivenleri çıkarak, kahverengi çiniler üzerinden mihraba doğru ilerledi. Başını kaldırıp aziz asker figürüne baktı, merhamet dolu, dalgın bir ifadeyle uzun kılıcına dayanarak, Rosalind'in başının üstünden kilisenin iç taraflarına bakan, zırhı içindeki bu aziz, solgun yüzlü, genç ve altın saçlıydı. Rosalind arkasına döndü - sanki kendisine ev sahipliği yapan o sayısız melekleri tek tek saymaya çalışıyor gibiydi - ve tam o anda karanlıktan çıkıp dalga dalga yaklaşan varlıklardan gelen tuhaf bir baskı hissedildi. Rosalind yeniden dönüp aceleyle mihrabın üstündeki küçük tahta haca dokundu. Nedense nemli olan haç, tıpkı küçük, zavallı bir hayvan gibi, eline sıkı sıkı yapışmış gibiydi. Çabucak onu elinden bıraktı, arkasını dönüp yürümeye başladı. Merdivenlerden aşağı kayarak indi. Buradan bir kez daha azize bir bakış fırlatan Rosalind, o an onun ayaklarının arkasındaki kocaman, kesik timsah başını fark etti. Ağzını insanda acıma hissi uyandıracak biçimde açmış olan hayvan, beyaz dişlerini ve acı ve korku dolu gözlerini gösteriyordu bakanlara. Zavallı, masum hayvan, diye düşündü Rosalind. Onu daha önce de görmüştü elbette. Aceleyle kapıya doğru döndü. Kilisenin loş ışığı içinden arkasına yaslanmış bir insan şekli gitgide belirginleşiyordu. Bu tabii, yine zırhı içindeki, su mermerinden yapılmış şövalyeden başkası değildi. Kameriyesine gömülmüş, parmaklarıyla ayakucundaki küçük

köpeğe işaret eden bu şövalyeyi Rosalind'e biri daha önce göstermişti. Rosalind elini köpeğin üstüne dayayarak parmaklarını onun başı, yukarı dikilmiş kulakları ve tüylerinin karışmış kıvrımları arasında gezdirdi. Ardından derin derin nefes alarak savaşçının, zaman ve sayısız ziyaretçinin dokunması nedeniyle yıpranmış, geçmişe ait berrak yüzünü okşadı. Parmaklarıyla onun dudaklarına dokundu. Şövalye dudaklarını oynatmıştı sanki. Oradan çabucak uzaklaşıp kapıya yöneldi.

Dışarıda güneş, önceki kadar ışıl ışıl ve sıcaktı. Rosalind bir an eşikte durup gözlerini kapattı. Karanlıktan birden çıkınca bir kuşunkine benzeyen bir çığlık attı. Alana doğru ilerledi. Papaz evi buradan rahatça görülebiliyordu. Benet orada durmuş, anlaşılan Charles ve Jeannie Manson'ı uğurluyordu. Offf, bütün bunlar ne *tuhaf* ve ne *korkunç*tu, ne *alışılmadık* bir sahneydi, sanki büyük bir tören sergilenmekteydi. Bunu asla unutmayacaklar, diye düşündü Rosalind, ben de bunu asla unutmayacağım. Ve de - bunu asla affetmeyecekler. Bu uzaklıktan dahi, birinin onu görüp çağırabileceğinden korkan Rosalind dönüp kilisenin arkasından, daha yüksekte kalan kilise mezarlığına ve mezar taşlarının arasında kalmış olan yüzyıllık porsuk ağaçlarına doğru yürüdü. Bu karanlık, koca ağaçların arasında saklanmayı düşündü. Ardından ağaçlardan birinin yerlere sürünen dallarının alt kısmının önünde, bir şeyin, birinin gölgesini gördü hayal meyal. Bir adam bir mezar taşının üstüne oturmuş, yere bakıyordu. Rosalind durdu ve tekrardan geriye yürüdü, koşmaya başladı. Ah, zavallı, zavallı Edward - orada oturmuş, belki Marian her şeye rağmen gelir diye bekliyor!

"Umarım hepsi bu kadardır," dedi Benet Mildred'a.

"Umarım ve sanırım ki öyle!" "

"Owen henüz görünmedi."

"Ah, hayır göründü! Ben onu çayırda nöbetçilerden biriyle gördüm ve sonra-"

"Bu nöbetçilere de yiyecek içecek vermek gerek -"

"Onlar burada, mutfaktalar, Owen da onlarla birlikte!"

"Ne pis iş ama. Biliyor musun, bazıları bundan zevk alıyor!"

"Tabii ki! Mansonların zevk aldığı gün gibi ortada ve de çocuklar-"

"Şey, Elizabeth gözyaşlarına boğulmuştu."

"Evet. Marian'ı çok sever. Sanırım şimdi Londra'ya gitmiştir -"

"Onu burada tutmalıydık -"

"Bu olanaksız."

"Neyse ki Anna'yla konuşabildik. O da gitti sanırım, öyle değil mi? Umarım uçağa atlayıp Fransa'ya geri dönmez."

"Ah Tanrım, dinle bak, mutfaktan nasıl kahkaha sesleri geliyor."

"Herhalde *böyle bir zamanda* ve Oliver'ın önünde gülecek halleri yok! "

"Oliver yukarıda, ah buradaymış, Oliver, çok teşekkürler. Alexander'ı arayabildin mi? "

"Evet. Korkarım bunu çok eğlenceli buldu."

"Kahretsin. Sanırım Marian'ın ne yaptığını -artık herkes biliyor - Edward'ı nasıl son anda ortada bıraktığını -"

"Eh, evet, bana böyle söylemiştin ya, bunu herkesin bilmesini istediğini sanmıştım."

"Boş ver, Oliver. Sen çok mertçe davrandın. Sana çok fazla sorun çıkardık. Biz Penndean'e dönüyoruz. Daha sonra sen de uğra, şey, bazılarımız gitmiş olacak." Penndean'e dönüldüğünde, burada öğle yemeği için hiçbir hazırlık göze çarpmıyordu. Oraya yürüyerek gelen Owen bir hayli sarhoştu ve konuk odasında uykuya dalıvermişti. Mildred Londra'ya geri dönüp, kendi deyişiyle, düzenini "yoluna sokmayı" çok istiyordu. Marian'ı *mutlaka bulmalıydılar*, hoş belki de bu sabah yakaladıkları insanlardan bazıları onu çoktan bulmuşlardı. Penn'de daha fazla kalmanın bir anlamı yoktu.

Biraz tartıştıktan sonra Benet, Mildred'ın Owen'la birlikte, bir an önce gitmesi gerektiğini kabul etti. Rosalind ortadan kaybolmuştu. Owen uyanmış ve elbette ki Mildred'ı Londra'ya götürebileceğini, yalnız dün Denizin Kralları'ndan kiliseye yürüyerek gittiği için arabasının hâlâ orada olduğunu söylemişti. Meyhaneye bir yürüyüşün onlara iyi geleceğini söylemelerine karşın Benet, Mildred'ın bütün o bavullarını taşımaları gerektiğine işaret ederek, sonunda onları Denizin Kralları'na kendisi götürdü. Eve geri döndüğünde, Rosalind'den hâlâ ses seda yoktu.

Rosalind Penndean'e döndükten hemen sonra, aklında bir tek düşünceyle orayı terk etti. Edward'ı *mutlaka görmeliydi*. Onu porsuk ağaçları altındaki mezartaşının üstünde otururken gördüğünü kimseye söylememişti. Tabii ki Londra'ya gitmemişti, sadece ketum bir hayvanın ormanın içinde kayboluşu gibi herkesten gizli Hatting'de kalmıştı. Gelenleri görme isteğinin önüne geçememişti, belki de ümitsizce Marian'ın her şeye rağmen geleceğini, kilisede ortaya çıkıp, onu karşılarında görünce, o korkunç, Tanrı'nın cezası, sahte mesaja aldanan, onları afallamış bulduğuna şaşıracağını düşünüyordu. Her zamanki erkeksi elbiselerini üstüne ge-

çirdikten sonra Rosalind Penndean'i terk etti. Araba yolundan değil de ağaçların arasındaki küçük patika yoldan geçerek vardığı yolun aşağısında, ileride, duvardaki bir kapıdan dışarı çıkmıştı.

Genelde kilitli olan kapı şimdi, Rosalind'in şansına, kilitli değildi. Karşıya geçip, Lip Nehri'ne inen yolun sağını izleyip, her an yıkılabileceği söylenen, sallanan, küçük tahta köprünün olduğu yere vardı. Bir kuş kadar hafif, hızla köprüyü geçerken, altındaki, adlarını hatırlayamadığı bir sürü yaban çiçekle çevrili küçük, bulanık, koyu nehire de şöyle bir göz attı. Nehir ile birlikte Benet'ın arazisinden çıkıp Edward'ınkine girmişti (Nehir konusunda hâlâ kavgalıydılar). Bir çitin üstünden atlayarak üzerinde ekim yapıldığı belli olan bu topraklarda biraz yavaşladı. Çok sevdiği bir arkadaşına, bir zamanlar tam bir avcı olan Spencer adındaki çok yaşlı bir ata selam vermek üzere durakladı. Edward onlara bir süre önce Spencer'dan bahsetmişti. Rosalind'i iyi tanıyan Spencer o büyük, soylu başını öne arkaya, sağa sola sallayarak yavaşça yaklaştı. Rosalind onun başına sarıldı, zorla tuttuğu gözyaşları yeniden boşalmaya başladı ve Spencer'ın kahverengi parlak yanaklarından ve derisinden aşağı süzülüp onu ıslattı. "Ah Spencer, sevgili, sevgili Spencer -" Onu, o yumuşak ağzının kenarından öperek, hızla yoluna devam etti.

Bir tepeden aşağı inip üst üste beş çubuktan oluşan bir çitten ve bir başka çayırlık alandan geçti. Soluğu kesilmişti. Hatting Konağı şimdi iyiden iyiye görüş alanına girmişti. Bir başka çitin açık olan kapısından geçen Rosalind karşısına çıkan dar, asfalt yolun öbür tarafındaki biçilmiş çimlerden geçerek, o güzel evin gündüzleri daima açık olan kapılarına doğru ilerledi. Çok yaşlı iki koca dut ağacının arasından geçen araba yolu kısaydı. Basamaklar geniş ve gösterişli kapıya çıkıyorlardı. Kapının iki yanında ve üst kısmında Eliza-

beth dönemi tarzı pencereler güneşte parlıyor, iki küçük kule, eşikten ve üstünde muhteşem burgulu bacalar mazgallı damdan yukarı yükseliyorlardı. Güneş evin sıcak, tozlu, ince, kızıl-kahve taş duvarlarına vuruyordu. Ancak Hatting'in dış kısmının bu ihtişamı büyük ölçüde binanın cephesiyle sınırlıydı. Aziz Michael Kilisesi'ne saldıran Cromwell'in askerleri burayı da işgal edip yağmalamışlar ve, belki de kazayla, ateşe vermişlerdi. Evin ön kısmındaki tuğlalarında da hâlâ yangından izler bulmak mümkündü. Cephenin arkasındaki, aceleyle onarılmış oldukça köhne ve itici olan evin iç kısmı, mutlu bir rastlantıyla, on sekizinci yüzyılın ilk yarısında çökünce, Tudor tarzındaki cephenin arkasına özenle, geniş ve zevkli, Georgian tarzı bir ev uydurulmuştu sonunda. Edward'ın - denildiğine göre - "ezelden beri" Cornwall'de yaşamış ve değerli kurşun madenlerinin sahibi olan ailesi, Hatting'i on sekizinci yüzyılın ilk yarısında satın almışlardı. Önden görülmeyen o muazzam bahçenin Capability Brown tarafından tasarlandığı söylenmekteydi.

Rosalind şimdi koşuyordu, ceketinin kuyruğu da arkasından uçuşmaktaydı. Dut ağaçlarının arasından geçerken merdivenleri ve aralık olan ön kapıyı görebiliyordu. Basamakları çıkıp en üsttekine geldiğinde soluklanmak için biraz durdu. Ardından aralık olan kapıyı biraz daha öne iterek koridora adımını attı. Çevrede, kendisinin yavaş yavaş düzene giren nefes alışı dışında, tam bir sessizlik hâkimdi. Ne uşak Montague ne de karısı Millie ortalıkta görünüyordu. Çevresine bakındı. Parlak güneşi geride bırakmanın etkisiyle gözlerini kırpıştırdı, bir an için gözüne alacakaranlık gibi görünen bu geniş holde, açık kapıların ardındaki konuk odasında ve de daha ilerideki, bir zamanlar "Freda" oynadıkları bilardo odasında göz gezdirdi.

Edward merdivenlerde belirdi. Durdu. Bir an için Rosalind onun kendisini kız kardeşi sandığını düşündü. Sonra Edward, "Yeni bir haber var mı?" diye sordu.

"Hayır, üzgünüm. Yani bildiğim kadarıyla yok. Ben -ben sadece düşünmüştüm ki - sen Londra'ya gitmeden önce - sana şu ya da bu şekilde yardım edebilirim - öyle üzgünüm, öyle *felaket* üzgünüm ki - "

Edward trabzanlara sıkıca tutunarak ağır ağır aşağıya indi. Rosalind'in yanında durup, onu unutmuş gibi uzaklara daldı gitti. Sonra, "Kapıyı kapatır mısın?" diye sordu.

Kapıya daha yakın olan Rosalind kapıyı kapattı. Bir yandan da şimdi ne söylemesi gerektiğini düşünüyordu.

"Bir fincan kahve ister misin?"

"Evet," dedi Rosalind, "Ah evet, sağ ol - umarım sana engel olmuyorumdur -"

Edward parmaklarının üstünde yükselerek arkasını döndü ve hızlı adımlarla koridordan karanlık aralığa doğru yürüdü. Rosalind de, bir yandan onun peşi sıra koşarken bir yandan da aniden gözlerinde birikiveren yaşları ve güneş ışığını elinin tersiyle sildi. Yanında mendili yoktu. Bu arada aralıktan, geniş, ferah, güneş gören mutfağa çıkmıştı.

Edward çaydanlığı ocağın üstüne koydu. Kaşlarını çatmış, kaşıkla fincanlara kahve koymaktaydı. Elleri titriyordu. Rosalind iyice parlatılmış olan büyük, tahta masaya yaklaştı. Edward'ın uzun kollarına ve soluk renkli, ince parmaklarına baktı. "Yardım edebilir miyim?"

"Hayır." Edward fincanları masaya koyup gözlerini ocağın üstündeki çaydanlığa dikti.

Aniden başının döndüğünü hisseden Rosalind, "Ah, Tanrım," diyerek bir sandalyeye oturdu.

Edward kaynayan suyu fincanlara doldururken sanki bir askeri disiplin içinde hareket ediyordu. "Süt ve şeker?" diye sordu. Rosalind başını salladı. "Hadi, yukarı çıkalım,"

dedi Edward. "Resimlere bakmak ister misin?" Rosalind'e fincanını uzatıp, kendisininki de elinde, mutfaktan çıktı.

Fincanı dikkatle tutan Rosalind onun peşinden yukarı çıktı.

Resimlere bakmak istemiyordu. Huzur içinde Edward'ın yanında oturup onunla konuşmaktı istediği. Kahvesinden yudumlamak için durduğunda, kahvenin çok sıcak, sütsüz ve şekersiz olduğunu fark etti.

On sekizinci yüzyılda inşa edilmiş olan galeri, yerleri parlak parke taşlarıyla döşeli, aşağıda kalan bahçeye bakan çok uzun bir odaydı. İçinde konağın farklı zevklere sahip, farklı sahipleri tarafından toplanmış resimlerden bir derleme bulunuyordu. Edward kendini ancak son zamanlarda, babasının ölümünden sonra, böyle zevklere verebilmişti. Rosalind fincanını dikkatle pencerenin pervazına, bir tasın içine konmuş çiçeklerin arkasına koydu. Çiçekler, dün, geline verilmek üzere toplanmış olan çiçekler! Dışarıya, güneşin aydınlattığı bahçeye doğru baktı. Bahçe öyle dingin, öyle sessizdi ki. Yandaki, evden ayrılmış büyük bekçi kulübesi, bir dizi bekçi, sarısalkımlar altındaki yürüyüş yolu, sonra o koca ağaçlar, çok yaşlı ağaçlar, meşe, kayın, kestane ağaçları - bazıları dört yüz ya da daha ileri yaşlardaydı. Güneş ışıkları altındaki o mutlak sessizlik. Rosalind, gözleri kamaşmış bir halde, odaya doğru dönerek, fincanını alırken parlayan parkelere kahve sıçrattı. Etrafı kolaçan edip gömleğinin koluyla çabucak sildi. Edward gitmişti, yo hayır, biraz uzakta, odanın ilerisinde duruyordu. Bir kez daha başının döndüğünü hissetti. Aniden onu saran bu acı da nesiydi? *Marian bütün bunlara sahip olabilirdi, bunların hepsine, bu bahçeye, bu eve, bu resimlere, Edward'a.*

Kahvesini bir yerlerde bırakmış olan Edward şimdi ona doğru dönmüştü. Rosalind onun yüzünü net bir biçimde görebiliyordu, yüzü solgun, neredeyse bembeyazdı, sert bir

ifade verdiği ağzı, rengi solmuş dudakları ve kartal burnuyla çelikten bir maskeye bürünmüştü. Çabuk çabuk ona bir şeyler söylemeye çalıştığında sözcükler, öylesine dökülüverdi ağzından: "Gelirken çayırda Spencer'a rastladım."

Edward'ın yüzü değişti. "Ah evet, sevgili, eski dost Spencer."

Ardından sözlerini, "Geçenlerde bir tablo satın aldım, modernist tarzda bir resim, aşağıda duruyor," diye sürdürdü.

Rosalind onu izledi, giderken şahane bir Goya'nın önünden geçtiler. Rosalind bu galeriye yalnızca bir kez gelmişti. Neden? Belki de Marian'ın resme karşı bir ilgisi olmadığı için.

Bir ses duyuldu. Odanın uzak bir köşesinden biri içeri girdi. Bu Benet'tı.

Edward yanına gitmek için ona doğru döndü. Rosalind önce duraksadıysa da sonra onu izledi. Benet'ın, kendisinin varlığından rahatsız olduğunu görebiliyordu. Bu izlenimi anlık bir izlenimdi ama pencerenin yanındayken hissettiği acıyla bir şekilde bağlantısı vardı. Benet elini Edward'a uzattı. Edward hafif bir tereddütten sonra bu eli sıktı. Benet bir an onu omzundan kavradı. Sonra ayrıldılar.

"Aşağıda kimse yoktu," dedi Benet, "ben de burada olabileceğini düşündüm."

"Seni gördüğüme sevindim."

Rosalind yanlarından geçti. "Hoşça kal Edward-" dedi,

"Benet'ın gelmesine çok sevindim - ben -" Hemen sonra bunu söylememesi gerektiğini hissettti. Ne diyeceğini bilemedi. Marian'la ilgili bir şeyler söylemem gerek diye düşündü. "Geldiğin için sağ ol Rosalind," dedi Edward.

Rosalind dönüp dışarı çıktı.

"Ah sevgili oğlum," dedi Benet. Edward'a daha önce hiç böyle hitap etmemişti. Aklından Tim Amca'nın geçtiğini fark etti. "Bir yere oturalım," dedi.

"Aşağı inelim," dedi Edward.

Benet, Edward'ı, merdivenlerden konuk odasına kadar izledi. Oda karanlıktı. Güneş gelmesin diye güneşlikler çekilmişti. Edward bunlardan birini yukarı kaldırdı. O muazzam şöminenin karşısındaki kanepeye oturdu. Benet da yanına geldi. Edward biraz yana çekilip kanepenin koluna yaslandı. Derin derin içini çekti. Ne kadar da sararıp solmuş, diye geçirdi içinden Benet, aslında Edward hep solgun ve zayıf olmuştur, ama şimdi, birdenbire, babası gibi iyice kurumuş görünüyor, hem, dünden sonra saçının bir kısmını kesmiş mi yoksa?

Edward, gözleri yarı kapalı, yüzünü buruşturup ayaklarına bakarak konuştu, "Beni suçluyor olmalısın."

"Tanrım, *seni* suçlamak mı, elbette ki hayır?"

"Sanırım pek çok insan, bu konuda beni suçlayacak. Sonuçta o böyle bir karar alabilir. Bunun için nedenleri de olabilir, hem, son anda - bu çok cesurca bir davranış -"

"Çok asil bir kalbin var," dedi Benet.

"Mutlaka nedenleri olmalı. Bunları duymuş, görmüş olmalıyım - Son anda buna engel olmalıydım - belki de o benim - Bunu yapmalıydım, ama öyle huzursuzdum ki -" Edward'ın neden söz ettiğini pek anlamayan Benet, kendi acısının derdinde, "İkiniz de daha çok gençsiniz ve acele etmek istemiyorsunuz. Daha sonra anlayacaksınız - başka şeyler de yaşayacaksınız - zaten bu olanlar bir daha bir araya gelmeyeceğiniz anlamına gelmiyor-" dedi.

"Yok, hayır, söylemeye çalıştığım başka bir şey, hayatımdaki başka bir yara, ya da yara değil bu, yaralar iyileşebilir, yıkım, hepsi benim suçum - neyse seni tutmayayım."

Ayağa kalktı. Benet ümitsizce, ona ne söyleyebileceğini düşünmeye çalıştı.

Acemice, "Biliyorsun -" dedi, "tek isteğim sizin - sizin evlenmenizi istiyordum - ve mutluluk - sizi ne kadar önemsediğimi ve daima önemseyeceğimi biliyorsun. Bu akşam burada mısın yoksa Londra'ya mı gidiyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akşam yemeğine bana gelmek ister misin?"

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akş am y

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akşam-yemeğine bana gelmek ister misin?" - sizi ne kadar önemsediği mivedaimaönemseyeceğimibiliyorsun.Buakşamburadamısın yoksa Londra'ya mı gidiyorsun?" di acısının derdinde, "İkiniz de daha çok gençsiniz ve acele etmek istemiyorsunuz. Da ha sonra anlayacaksınız - başka şeyler de yaşayacaksınız - zaten bu olanlar bir daha bir araya gelmeyeceğiniz anlamına gelmiyor-" dedi.re, babası gibi iyice kurumuş görünüy or, hem, dünden sonra saçının bir k

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akşam yemeğine bana gelmek ister misin?" - sizi ne kadar önemsediğimi ve daima

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akşam yemeğine bana gelmek ister misin?" - sizi ne ka

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, d

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi akşam yemeğine ban

Ben Penn'de kalacağım. Öğle yemeğine, daha da iyisi-akşam yemeğine bana gel

Mildred, elinde bir valizle, merdivenlerden aşağı inmekteydi. "Benet, hayatım, düzelir misin? Kalalım mı? Ev öyle-"

"Düzelirim," dedi Benet. "Yarın muhtemelen şehre dönerim. Valizleri taşımana yardım edeyim."

Owen, "Zaten hepsini yükledik sanırım," diyerek Mildred'ın elindeki valizi de aldı. Gitmek için acele ediyorlarmış gibi bir halleri vardı. Güneşe çıktıklarında Benet da arkalarındaydı. "Tuan nerede?" dedi Benet. Genç adamın varlığını tamamıyla unutuvermişti.

"Onu durağa götürmesi için bir taksi çağırdı."

"Ama durak *millerce* uzakta."

"Biz teklifte bulunduk, ama çok acelesi vardı, biz de henüz hazırlanmamıştık."

"Eh, haydi, görüşmek üzere - bu olayı yaşamak zorunda kaldığımız için - üzgünüm -"

"Hepimiz aynı acıyı hissediyoruz," dedi Mildred. "Belki de onun ansızın koşarak geri geldiğini görürüz." "Bundan kuşkuluyum," dedi Owen. "Teşekkürler, sevgili Benet, yaptığın - her neyse, teşekkürler-" Mildred valizini bagaja koydu ve Owen'ın o kocaman arabasına atlayıp camları açtı.

"Rosalind nerede? Ah, evet, şu kiralık araba, onunla geri dönecekti, şimdi evde, seninle kalmak istiyor, sen onu bizden daha iyi avutabilirsin - sevgili, sevgili Benet -" Benet, onun kendisine uzattığı elini öptü. Büyük araba ağaçların arasından kaybolurken Mildred elini camdan dışarı çıkarmış sallıyordu.

Benet eve dönüp Rosalind'i holde bir sandalyeye oturur buldu. Kendisi de bir sandalye çekip onun yanına oturdu. Tam ağzını açacaktı ki Rosalind önce davrandı:

"Çok üzgünüm. Biliyorum, benim koşa koşa Edward'ı görmeye gitmemi istemezdin. Bunu yapmamalıydım - üstelik ona doğru dürüst hiçbir şey de söyleyemedim, onu rahatsız ettiğimle kaldım, öyle pişmanım ki, biliyorum, yapmamalıydım -"

Benet, o zamanki tavrının biraz kızgın olduğunu anımsamıştı. "Fakat sevgili Rosalind" dedi, "senin onu görmeye gitmenin benim açımdan hiçbir sakıncası yoktu ki, hem neden olsun. Eminim Edward seni gördüğüne sevinmiştir. Asıl ben size engel oldum, geldiğimde sana resimleri gösteriyordu."

Hayır anlamında başını sallayan Rosalind gözlerini kısarak, "Ah, hiç önemli değil," dedi, "Benet, çok üzgünüm." "Burada kalamaz mısın? Ben de dışarı çıkmayacaktım. Sevgili çocuğum, lütfen *burada kal*."

"Hayır, hayır, yalnız kalmak istediğini biliyorum. Benim de istediğim bu. Bütün bunlar bir *kâbusa* benziyor."

Ayağa kalktı. Benet onu avutacak sıcak bir şeyler söylemek istedi. Ama söyleyecek söz bulamadı. "Çok yakında seni yine göreceğim," dedi. "Belki Marian'ı da bulursun, belki de o sana gelir. Sana gelecektir, bize değil - çok yakında her şey düzelir belki de, o ikisi birbirlerine koşacaklardır - her şey-"

"Hayır, gelmeyecek," dedi Rosalind, "o bir daha hiçbirimize gelmeyecek, hiç gelmeyecek."

"Böyle söyleme Rosalind - bilmiyoruz ki -"

"Sanki büyü gibi, olduğundan bir hayli farklı bir şeye dönüştürülmek gibi, ya da aynen cehennem gibi."

"Benimle kalmak istemez misin?"

"Hayır, sevgili Benet, yalnız kalmak istiyorum. Eşyalarım holde duruyor, hem bak, Clun arabayı getirmiş bile."

Gerçekten de Clun kiralık arabayı kapıya kadar getirmiş, sonra da hep yaptığı gibi yeşillikler arasında kaybolmuştu.

Benet, Rosalind'in, dün açısından o çok değerli olan eşyalarını toplamasına yardım etti. Rosalind arabaya bindi, camını açtı ve aceleyle Benet'ı öptü. "Hoşça kal, *sevgili, sevgili* Benet."

Araba yola koyulduktan sonra Benet da yavaş yavaş evine doğru yola koyuldu. "Hepsi beni terk etmek istedi. Birbirimizden kaçıyoruz, onlar buranın lanetlenmiş olduğunu düşünüyorlar, bu olayın başka bir yerde olagelmeyeceğini, belki bu gerçekten de bir büyüdür. *Ah Tanrım.*" Eve girdi ve kapıyı kapattı. Koluna baktığında saatin henüz beş bile olmadığını görmek onu şaşırttı. Biraz önce Sylvia'ya evine gidebileceğini söylemişti. Ama daha önce, orada kalması olası olan konuklar için sofrayı hazırlaması gerekiyordu. Evde hiç konuk kalmamıştı. Önce mutfağa doğru birkaç adım atıp sonra konuk odasına geri döndü. Müthiş bir yalnızlık bastırmıştı. Nefes almakta zorlandığını hissetti. Bütün bu korkunç şeyler nasıl olurdu? Üstelik bu sadece başlangıçtı, olanlar herkesi etkilemişti ve herkes onu suçluyordu. Halbuki öyle mutluydu ki, bir aile oluşturduğuna inanmıştı. Bir şeyler yapmalıydı. Ağlamak, üstündekileri paralamak istedi. Yoksa Almanya'ya geri mi dönmeliydi? Dönemezdi, orada bulunuşunun üstünden uzun yıllar geçmişti, yaşam tarzı, uzun yaşamı paramparça olmuştu. Her şey boşunaydı, dehşet verici bir şey, Rosalind'in sözleri kulaklarında çınlıyordu, bu bir büyü, bu bir *cehennem.*

Yürümekte zorlanarak güçlükle çalışma odasına girdi, bir ateş çemberi içinde dört kolunu sallayan, dans eden Şiva'nın bronzdan heykelciğine baktı. Ardından gözlerini önceki gün yazdığı yazılara kaydırdı. Masanın başına oturdu.

Heidegger'in Sokrat-öncesi filozoflara ilgisini anlayabilmek için, aradaki bağlantı ve özdeşlikleri gözler önüne seren ve (görünüşte) Çok olanı, Tek olan olarak gösteren metafizik örnekleri akılda tutmak gerekmektedir. Tek olanın pek çok yüzü vardır ve bunları gruplama yoluna gidilir (buna, farklı adlara sahip kavramların muhafızı da denilebilir. Hristiyanlık Tek olanı Üç olanla vurgularken, diğerleri (Heraklit ve Marx) bunu İkiyle yapıyorlar. Tek olanda fazlasıyla ısrar etmek insanlarda fazlasıyla hoşgörüsüzlük kanaati uyandıracağı için, bir yığın alt-kavram ve alt-varlık oluşturacaktır. Kuşkusuz, bunlar kendilerini, azizler, küçük Tanrı'lar, hiç ilgisiz erdemler ve benzer şeyler olarak göstereceklerdir.

Tek olanı yapan güce (sıkça olduğu gibi ya da yanlış bir şekilde) karşı koyulur. Heidegger bize büyük Yunan kavramları arasındaki içsel ilişkiyi gösterirken, bunu, benzer bir iç kavramlar zinciriyle desteklediği varlık doktrinini besleyerek açıklamayı istiyor. Heraklit'in 123'üncü fragmanı "*Phus is*[*] bir şeyleri gizlemeyi sever'i 54'üncüye, "belli olmayan bir bağıntı belli (gizlenmemiş) olanından daha güçlüdür'e bağlayarak bize yardımcı olur. Bunu Heidegger'in daha sonra alıntıladığı 72'nci fragmanla da karşılaştırın .

Yahu, ne demeye çalışıyor? diye düşündü Benet, ya ben ne demeye çalışıyorum? Bunun bir kaçış olabileceğini düşünmüştüm - bunun yerine, kendimi karanlık bir örümcek ağına, onun *aklının* ağına atıyorum. Ve sevgili dostumuz Célan, dedikleri gibi, onu dağlardaki kulübesinde ziyaret

---

[*] Phusis: Varlık. (ç. n.)

etmiş miydi? - ve Hannah Arendt onu affetmiş miydi? - ve Yunanlıların yanı sıra o muhteşem Hölderlin'i de ele almaya cesaret etmemiş miydi? O korkunç karanlığın var olması ne yazık, ama *benim* için karanlık benim karanlığım, komşu *benim* komşum, ağır zincir *benim* ağır zincirim. Ben küçüğüm ve bunları anlamıyorum. Işığın altından ayrılmayıp, hayatımı felsefeye değil de şiire adamış olmayı ne çok isterdim. Gençken, henüz şu felsefe dedikleri şeyin büyüsüne kapılmadan önce, şiirler yazardım! Şimdiyse bu tamamen olanaksız. Sadece Tim, karanlıkta bana ışık tutabiliyordu. Ve Yunanlılar, şu Yunanlılar, *onlar* bile gitgide yok oluyorlar.

Benet, Acaba çıldırıyor muyum? diye düşünerek masadan kalktı. Şimdi ne yapacaktı? Bu saçma sapan karmaşanın içinde, günlerin getirdiği sadece yılgıyken nasıl böyle budalaca hareket *edebiliyordu*? Yavaş yavaş ve yürümekte zorlanarak tekrar mutfağa gitti. Bir elma yemeyi denedi. Bir şişe kırmızı şarap açtı, birazını içti. Başını masaya yasladı, ardından kaldırdı. Çıldırmış mıydı? Marian şu an neredeydi? Thames'in dalgaları arasında mı sürükleniyordu? Londra'da, cesedinin bulunması aylar, belki de yıllar sürecek salaş bir odada kendini mi zehirlemişti? Ve Edward. Şu durumda, bütün o işleri düzene koyma çabası içinde, Edward'a ne yararı dokunmuştu? Ayağa kalkıp bahçeye çıktı. Bahçede yaprak kımıldamıyordu. Kuşlar bile susmuş görünüyorlardı. Ginkgo* ağacının yanına dek yürüdü. Kollarını dolayıp alnını ağacın pürüzsüz kabuğuna sürttü. Ardından eve geri dönerek konuk odasındaki kanepeye uzanıp uykuya daldı. Acı dolu bir sis bulutu içinde uyandı. Hava henüz kararmadıysa da gün sona ermek üzereydi. Birden her şeye

---

* Ginkgo: Yelpaze biçiminde yaprakları olan bir çeşit süs ağacı.

rağmen Londra'ya geri dönmesi gerektiğine karar verdi. Aceleyle koşturmaya başladı. Ceketini aldı, sürgüleri çekti, kapıları kilitledi ve evden çıktı. Roveri ağaçların hemen altında duruyordu. Kendini arabanın içine attı. Yola çıkmadan önce başını bir süre direksiyona yasladı.

Londra'ya girişte yoğun bir trafik vardı, hava da kararmak üzereydi. En son tıkanıklık Benet'a küfrettirdi. Ne ahmak bir adamdı. Bütün geceyi arabada mı geçirecekti? Sonunda evine varabildi. Bahçe kapısını açıp roveri park etti. Kapıyı tekrar kapatıp, sokak tarafındaki, ön kapıya çıkan merdivenlere yürüdü. Ev karanlıktı. Yaz akşamının hafif karanlığı ve yoldan vuran loş ışığın altında, el yordamıyla anahtarlarını aradı. Acele etmeden iki kilidi de açıp kapıdan içeri girdi. Kapıyı kapatıp elektrik düğmesine uzandığında arkadaki odada bir ışık yandı. Ardından eşikte karanlık bir siluet belirdi. Benet, holdeki ışığı açtı.

"Merhaba efendim, iyi misiniz?"

"Evet, elbette iyiyim," dedi Benet.

"Yeni bir haber aldınız mı? Bayan Rosalind'le telefonda konuştuk da."

"Hayır," dedi Benet.

"Peki, iyi akşamlar."

"İyi akşamlar Jackson."

Jackson, Benet'ın uşağıydı.

İkinci Bölüm

Owen Silbery, stüdyosunda tek başına oturuyordu. Yine o korkunç rüyayı görmüştü az önce. Boynuna kadar kuma gömülü, el ve ayaklarını oynatamıyor, sular yükselip yaklaşıyor, dalgalar yüzüne çarpıyor. Owen bağırıyor, başını geriye doğru atıyor, tek yapabildiği hareket bu, kimsecikler gelmiyor, sular ağzına saldırmaya başlıyor, Owen su yutuyor, ağzı sarılmış durumda, artık bağıramıyor, sular neredeyse burnunu da saracak... Bu rüyadan nefret ediyordu, bu rüya onu *hasta* ediyordu ve özellikle de onu gerçekte kendisi yaratmadığı için canını sıkıyordu. Rüya *onun* rüyası değildi, bunu uzun süre önce bir filmde görmemiş miydi?

Gün ertesi gündü, o korkunç günden bir sonraki gün. Sürekli işleyen telefondan yeni bir haber çıkmamıştı. Dün akşam Owen, arabasıyla, Mildred'ı o küçük evine bırakmıştı (artık ondan, kendisine daha büyük bir ev almasını istemeyi bırakmıştı). Ardından Kensington'daki evine dönmüş, bolca viski içip televizyonda haberleri izlemiş ve aklındaki uyuyamayacağı düşüncesiyle yatmıştı. Ama uyumuştu. Ve şimdi de şu dile getirilemez dehşet ve de bir kaos ve hasar

duygusu sarmıştı her yanını. Zavallı kızcağızın intihar edip etmediği konusunda çeşitli yorumlar getireceklerdi. Owen, kendisi de, intihar etmeyi çok düşünmüştü, bunun için yeterli nedeni de vardı. Bir ressam olarak, yoz ve aşağılık olanı tasarımlayıp, yaratıp, ona bakmıyor muydu? Kuşkusuz böyle şeyler sanatı haline gelmiş ve bu arada dönüşmüşlerdi, hah, hah! Otto Dix'in şerefine içmeyi de unutmamalıydı. O *gerçekti*. Owen sessiz stüdyosunda oturmuş, yarısı bitmiş soyut bir resme bakmaktaydı. Bu resimden nefret ediyordu. *Dışavurumculuk, Fovizm, Dada, Kübizm, Neue Sachlichkeit**, *Dehşetçilik (Frightfulnessism). Foutu métier***. Öne doğru eğilerek parmaklarıyla tuvali tırmaladı. Gittikçe tembelleşmekteydi ve bu tembellik, aylaklığı, ıstırap çekmeyi, yalnızlığı ve varlığını yitirmeyi de beraberinde getiriyordu. Onu gerçekten anlamış olan tek kişi Tim Amca'ydı, hatta o bile -

Kalkıp, fırçaları temizleyip bir düzene soktuktan sonra ellerini bir boya bezine sildi. Alışıldık bir biçimde uzun uzun iç geçirdi. Telefonlarını fişten çekmişti. Stüdyosunda ağır adımlarla dolandı, pencerelerden bazılarını gizleyen güneşlikleri yukarı kaldırdı. Güneşin acımasız ışıkları doldu içeriye. Stüdyosu çok genişti, evin ikinci katının bütününü kaplıyordu. Burayı uzun süre önce, üç duvarı yıkarak oluşturmuş ve ilk kez kendi yerinin ve ışığının keyfini çıkarmıştı. Büyük ve yüksek bir bina olan evini, ilk kez eline gerçekten büyük miktarda bir para geçtiğinde almıştı. Dayanılmaz çocukluğuna ve o hiç sözünü etmediği yaraya bir misillemeydi bu. Hiç hizmetçi ya da temizlikçi tutmazdı evde. Stüdyonun düz, tahta zeminini kendisi ziyadesiyle temiz ve

---

* Neue Sachlichkeit: Yeni Gerçekçilik. (ç. n.)

** Foutu metiér: Ne pis bir meslek. (ç. n.)

düzenli tutardı. Yemek odası ve zemin kattaki, cam gibi pırıl pırıl mutfak, konuk odası ve ilk kattaki çalışma odası oldukça düzenliydi. Eskiden (Owen'ın saltanatından önce) hizmetçinin kaldığı bodrum katında şimdi, özenle yerleştirilmiş özel resimlerle çeşitli aletler ve eşyalar bulunuyordu. Merdivenleri çıktıkça belirmekte olan üçüncü kat şimdiki sahibinin belirgin bazı "doğal" özelliklerini göstermeye başlamıştı bile. Geniş odaların birinde muazzam bir yatak duruyordu, hiçbir zaman toplanmamış, ancak zaman zaman, tesadüfen, üstüne kocaman kırmızı bir yatak örtüsü serili olurdu. Bu yatak bazen Owen'a, geçmiş günlerini, bayanların düzenli olarak ona poz vermeye geldikleri, aşla soru sorulmayan o günleri anımsatırdı. Bunların kocaları kuşkusuz ya işsizdi ya da kayıplara karışmışlardı ve bakmaları gereken bir sürü de çocukları vardı. Bu onu hiç ilgilendirmezdi. Karşıda, dizi dizi raflarda, yalnızca renksiz kenarları gözüken, elden çıkartmadığı sıradan, sayısız resim bulunuyordu. Owen bazen, şu günlerde daha nadiren, bunlardan birini rasgele çekip çıkarırdı. Şimdi de stüdyosunu terk edip, merdivenleri çıkarak odasına girmiş, bir şeyler arıyordu. Sonunda aradığını bulup çıkardı, bu Lewen Dunarven'ın uzun yıllar önce yapmış olduğu bir portresiydi. Bir süre resmi inceledi. Sonra yerine koydu. Benzerlik iyi sağlanamamıştı. Dışarı çıktı. Kendini yorgun hissediyordu, yatağına uzanmak istedi. Ancak sonra, daha da yukarı çıkıp beşinci katın penceresinden dışarı bakmak istedi. Burada bir süre (oldukça şık döşenmiş, nadiren kullanılan konuk odası ve bunun karşısındaki Owen'ın özel kullanımına ait *karanlık oda*sından oluşan) dördüncü kata takıldı. Karanlık odanın duvarları (daha yumuşak olanlarının aralarında) Benet'ın Mishima'nın Aziz Sebastian gibi poz verdiği resmi de dahil olmak üzere *çok ilginç* fotoğraflarla kaplıydı. Bir an sonra yakın bir arkadaşının, kafasını uçuracağını bile bile, bir ki-

lıçla karnını yarabilmek ne muazzam bir cesaret gerektirirdi. Elde bunun bir fotoğrafının bulunmaması çok yazıktı.

Bütün alanı kaplayan beşinci katta, Kafka'nın hayvancığı, Odradek, saltanat sürmekteydi. Her yerde dağ gibi birikmiş, anlamsız, isimsiz ve zamansız yığınlar durmaktaydı, birbiriyle bağlantısız ve ne idüğü belirsiz şeylerin üst üste yığıldığı mukavva kutular, kimliklerini ve hatta kokularını kaybedecek kadar eski, derinlemesine lekelenmiş giysiler, güvelerin uzun süre önce yiyip bitirdikleri sepetler, bir kısmı şüphesiz paha biçilmez, parça parça olmuş, sayısız eski kitap, eski mektuplar - bir kısmı açılmamıştı bile kırık çiniler, kırık camlar, eski gazeteler, taş koleksiyonları - Owen kendisine bir yol açarak pencereye ilerleyip dışarı baktı. Altında çalılıklar ve yüksek ağaçlar, evlerin ön ve arka cepheleriyle kaplı yeşil bahçeler, onların üstünde ve ötesinde mavi, engin gökyüzü ve onun hemen altında Londra uzanıyordu. Owen bir iç çekişle pencereden uzaklaştı, ayağıyla birkaç eşyayı kenara itip kapıya ulaştı. Birinci kattaki oldukça düzenli misafir odasına gelene değin yavaş yavaş indi merdivenlerden. Şöminenin üstünde büyük bir ayna duruyordu. Bu aynada kendisine baktı. Aslı oldukça koyu, neredeyse siyah olan gür saçları, büyük bir beceriyle siyaha boyanmıştı. Son zamanlarda biraz kilo almıştı. Kimse bunu fark etmiş miydi acaba? Neyse, bunun önemi yoktu. Saldırgan profili ise hep aynıydı.

Tim Amca bir keresinde onu, bir kara kurbağaya, Penndean'in bahçesindeki o kurbağaya benzetmişti. Owen kurbağaları severdi. Telefonun yanına gidip fişini taktı. Neredeyse hemen o an çaldı telefon.

Arayan Mildred'dı.

"Ah, Owen, yeni bir şey duydun mu?"

"Hayır."

"Biz polisle temasa geçtik. Senin düşündüğün bir şey yok mu?"

"*Düşündüğüm* bir şey mi? Hayır."

"Biliyorsun, Benet dün gece evine geç döndü. Seni aradı mı?"

"Hayır."

"Dışarıda mıydın?"

"Telefonu çekmiştim."

"Elbette, çalışıyordun. Sen iyi misin?"

"Evet."

"Gelip seni görebilir miyim? Çok kalmam."

"Mildred, lütfen çek git başımdan!"

Owen telefonu yerine koyup yeniden fişini çekti. Koltuklardan birine gömülüp elleriyle yüzünü kapattı.

Benet, Sloane Meydanı yakınlarındaki geniş bir evin eşiğinde duruyordu. Gerçi uzun süredir buraya gelmemişti ama ev tanıdığı bir evdi. Şimdi, yığın yığın anı başına üşüşürken, nasıl da telaşlandığını fark etmek iyice keyfini kaçırmıştı. Kravatını düzeltip, kıvırcık, kızıl kahverengi saçlarını aşağıya yatırdı. Zil çaldı. Zil sesi tanıdıktı.

Öylece bekledi.

Kapı açıldı. Gülümseyen yüzüyle Anna Dunarven kapıda belirdi.

"Ah Benet, seni gördüğüme çok sevindim. Orada hiç doğru düzgün konuşacak zamanımız olmadı, içeri gel, haydi içeri gelsene, Marian'dan bir haber var mı?"

"Maalesef hiç haber yok, yani henüz. Anna, böyle birden karşına çıktığım için beni affet, sana yazmalıydım, telefon numarandan sana ulaşamadım ve -"

"Evet, evet, numarayı değiştirmiştim, yeni numarayı sana vermem gerekirdi, neyse işte buradasın, beni takip et, yolu biliyorsun tabii, her şey aynı, garip, değil mi?"

Benet, Anna'nın ardı sıra, kolay kolay unutulmayacak bir yer olan konuk odasına girip bahçeye vuran güneşi gördü, pencerenin önünde yan yana durdular.

"Bu ağaçlar büyümüş."

"Evet, döndüğümde ben de ilk bunu düşünmüştüm. Hepsi eskisi gibi, gayet iyi durumdalar, öyle değil mi? Bu oda hep aynı kaldı, sadece bazı eşyaların yerlerini değiştirdim."

"Görüyorum ki yaşlı filimiz şöminenin üstündeki eski yerinde."

"Evet, inanabiliyor musun onu bir dolaba kaldırmışlardı, aramak zorunda kaldım? Kim bilir hepiniz Tim Amca'yı nasıl da özlüyorsunuzdur?"

"Özlüyoruz. Seni de özledik."

"Ah Benet, hep aynısın, şu dik saçların öyle gür, kızıl ve kıvır kıvır ki, tıpkı eskisi gibi, kır bir tek tel bile yok, o kadar yakışıklısın ki ve gözlerin - gözlerin o kadar mavi ki -"

Anna kollarını Benet'ın boynuna doladı. Saçlarının sıcaklığını, Benet yanaklarında hissedebiliyordu, o da Anna'nın belini sardı. Birbirlerini bıraktılar. Uzun süredir tanışmaktaydılar. İşin aslı, o zamanlar yirmi yaşındaki Benet, Anna'yı Lewen Dunarven'la kendisinin tanıştırdığını iddia ederdi. Ayrı ayrı ikisiyle de Londra'da karşılaşmış ve onları orada, Anna'yı Mildred'ın bir arkadaşı olan Elizabeth Lo-

xon'ın bir arkadaşı olarak, Lewen'ı ise sık sık Britanya Kütüphanesi'ne uğrayan biri olarak tanımıştı. İrlandalı, saygın bir öğretim görevlisi olan Lewen'ın beklenmedik ölümünden sonra Anna'nın işleriyle Benet ilgilenmişti. Onun Fransa'ya "temelli" gidişi sonrasında orada ölen annesini de tanırdı. Şimdi dokuz yaşında olan oğlu, yoksa on muydu, babasını hiç tanımamıştı? Ayrılıp el ele tutuştular, birbirlerini süzdüler, ardından ellerini bırakıp ciddileştiler.

"Ee, Marian'a ne oldu, bu konuda bir şey biliyor musun?"

"Hiçbir şey bilmiyoruz," dedi Benet. "Ben de senin bu konuda bir bilgin ya da fikrin var mı diye soracaktım?"

"Onun bende kaldığını düşünmüyordun herhalde?"

"Elbette hayır," dedi Benet. Ancak şu an her şeyin mümkün olduğunu düşündüğü bir noktaya gelmişti. Kadınlar kadınlara sığınırlar. En azından, Marian'ın o mektubu yazmasına yol açan umutsuzluğun derecesini gözünün önüne getirmeye gayret edebiliyordu. Mutlaka *birinin* yanında olmalıydı - tabii eğer başına kötü bir şey gelmediyse.

Aklından geçenleri okuyan Anna, "Onu burada ağırlayabilirdim ama yapmadım," dedi.

"Sana çok düşkündü."

"Ben de ona. Nerede olabileceği konusunda hiçbir fikrim yok. Ben çok uzaklardaydım."

"Tabii ya - Ah Anna, öyle iğrenç bir şey ki bu -"

"Mektupta ne yazıyordu - sadece evlenmemeye karar verdiği mi?"

"Evet - ve bir de üzgün olduğunu söylüyordu."

"Ne büyük şok. Zavallı Edward. Baksana, haydi oturalım."

Pencereden uzaklaşıp büyük, kırmızı, kadife kaplı kanepeye oturdular.

Benet başını kaldırıp file doğru baktı. Başını Anna'ya çevirirken bir yandan da, "Bu şey için - buraya dönmen çok nazik bir davranıştı - hepimiz şimdi senin burada kalacağını umuyoruz," dedi.

"Kalabilirim evet, ama -"

"Gerçekten de, burada kalsan, burada yaşasan, kendi evinde, Fransa'ya dönmesen?"

"Evet, tabii Fransa'da da yaşayabilirim - ama bilemiyorum - Belki daha sonra evi yeniden kiraya veririm."

"Her zamanki gibi çok güzelsin. Bu yeşil elbisene bayılıyorum."

Anna güldü. "Sigara içsem rahatsız olur musun? Olmayacağını biliyorum ya."

Uzanıp önlerindeki uzun ve alçak masanın üstünde duran mavi, geniş cam sigaralığın içindeki bir paket sigarayı aldı. Hafifçe titreyerek, dudaklarında bir gülümsemeyle yaktı sigarasını. "Bir şey içer misin?" diye sordu.

"Yemeğe kalmak ister misin?"

Ha ağladı ha ağlayacak, diye düşündü Benet kalmamalıyım, zaten kalamam. "Maalesef kalamam, sen akşam yemeğine bana gelmek ister misin?"

"Hayır, sağ ol, başka bir -"

"Ah Anna, hepimiz öyle mutluyduk ki, şimdiyse sanki bir cehennem -"

"Kalamayacağından emin misin? Peki - ama çok yakın bir zamanda seni yine görmek isterim. Belki öğütlerine gereksinim duyabilirim."

"Ah Tanrım - Elimden geleni yaparım! Şimdi gidip Edward'ı görmem gerekiyor."

Eskiden saçlarını hep özenerek, düzgün bir şekilde "topuz" yapan Anna şimdi saçlarını açmış, arkaya atmıştı. Mat sarı saçlarından dümdüz bir şelale neredeyse beline geliyordu. Benet onu seyretti. Onun bir hayranı olan Owen, bir

resmini de yapmıştı, gördüğü en huzur verici kadın yüzüne sahip olduğunu söylerdi. Hiç makyajsız yüzü, yanaklarındaki en ufak pembe pırıltının gölgesini açığa çıkarıyordu. Gözleri buğulu maviydi, dudaklarında ve gözlerinde dalgın, hulyalı belki, bir keyif ifadesi vardı. Aynı anda hem düşünceli hem ılımlı hem de çok uzak görünebiliyordu. Şimdi sigarasını nikotinden sararmış sağ elinde sıkı sıkı tutarken sol elini aniden, Benet'ın uzaklarda kalmış geçmişten, Anna'nın düğün gününden ve kendisinin az sayıdaki kısa süren Fransa ziyaretlerinden anımsadığı - Anna ziyaretçilerini hiç umursamazdı - düz, altın nikâh yüzüğü ve elmas ve yakuttan yapılmış nişan yüzüğünü gösterecek biçimde, bilinçsizce elbisesinin yakasına getirdi , işte tam o an Benet, Lewen'dan söz etmek için içinde dayanılmaz bir istek duydu, ardından Lewen'ın böylesine korkunç bir biçimde öldüğü bu yerde kalmak istemeyebilir, diye düşündü. Fransa'ya kaçtığına şaşırmamalıydı.

"Umalım ki Marian'ın başına kötü bir şey gelmiş olmasın," dedi Anna. "Bir kız bu koşullar altında ne yapabilir ki? Bir yolculuğa çıkmıştı, değil mi? Muhtemelen bir yerlerde dinlenip rahatına bakıyordur. İstemiyordu işte, bunu fark etti. Herkes affedecektir onu. Edward bile. Belki de daha sonra yine bir araya gelirler, neden olmasın. Sen de böyle düşünmüyor musun?"

"Bilmiyorum Anna, *bilmiyorum* işte - Korktuğum sadece onun - sadece korkuyorum işte. Bak, gitmem gerek." Kalkıp kapıya yöneldiklerinde ekledi, "Resimlerin nerede? Sanırım hâlâ toplanmış, bir yerlerde duruyordurlar, sen onlarla ne yapacağına karar verene dek de duracaklardır. Lewen'ın, Owen'ın yaptığı o resmini görmek isterdim!"

"Yine gelmeni isterim, sevgili Benet, Owen'ı da yanında getir lütfen."

Hole geçtiklerinde Benet sordu, "Oğlan nasıl? Şimdi buralarda mı?"

"Bran mi? Ah evet, burada. Dur çağırayım."

"Ah, hiç rahatsız etme."

"Bran, Bran, gel ve Benet'ı gör."

Odadan bir patırtı geldikten sonra uzun, siyah, dar bir pantolon ve mavi gömlekler içinde bir çocuk belirdi.

Gür kıvırcık saçları, koyu kehribar rengiydi, gözleri donuk kahverengi, dudakları kırmızıydı. Korku dolu gözle Benet'ı süzdü.

"Merhaba Bran," dedi, Benet ona doğru yaklaşarak:

"Ne kadar da büyümüşsün!"

Elini tam ona uzatacakken çocuktan elini almak için hiç bir teşebbüs gelmeyince, geri çekti.

Benet, Tanrım, bu çocuk Fransa'ya geri dönmek istiyor, diye düşündü.

Anna, "Bran Fransa'ya geri dönmek istiyor," dedi. "Ancak, bir bakalım - okul işleri, bilirsin."

"Babasına benziyor" dedi Benet. "Öyle mi dersin? Evet - gerçekten de - " Bran annesine bir bakıp yavaşça ön odaya geçerek kapıyı kapattı. Sıkıntıyla "Belki Lewen'in kitabına o devam eder." dedi Benet, "Tarihe karşı bir ilgisi var mı?"

"Her şeye karşı ilgisi var, fazlasıyla akıllı bir çocuk, ama biraz çekingen."

Anna ön kapıyı açtı. "Eh, haydi güle güle sevgili Benet - umarım bulursun - Bu arada Jackson'ı bize ödünç verdiğin için de teşekkür ederim. Bran ona hemen ısındı."

Owen'ın sert sözlerine aldırış etmeyen Mildred stüdyoya varmıştı. Ona kapıyı açan Owen, kapatmayı ona bırakıp dalgın dalgın tuvalinin başına geri döndü. Mildred onun çok sevdiği gizemli bir konuyla, kendi deyimiyle, "didişmekte" olduğunu gördü. Göründüğü üzere bu konu, eski bir Japon masalından derlediğini söylediği "Bir Kedi Çalan Adam" konusuydu, adam, bir hanımefendinin ilgisini çekemeyince onun kedisini çalmıştı. Owen'ın bu uyarlaması zaman zaman Japon tarzının tadını taşıyordu, hanımefendinin de yakınlarda olduğu açıkça görülmese de, varlığı hissedilmekteydi. Resimlerin asıl ilgiyi çeken yönü, adamın ve kedinin yüz ifadelerindeki değişmelerdi. Bazen adam korkmuş, kedi inatçı, bazen ikisi de şakalaşıyormuş gibi keyifli görünüyorlardı, ya da adam şeytani bir gülümseme takınırken kedi hırlaşıyordu, bazen de ikisinin de yüzü bir iblisinkini andırıyordu. Kısa süren sessizlikten sonra Mildred, "Adam kediyi öldürmek üzere," dedi. "Şu köşedeki dantelimsi beyaz şey de ne?"

"Hanımefendinin yatak odası."

"Kendisini hiç göremeyecek miyiz?"

"O çoktan boğazlanarak öldürüldü."

Mildred bunu da öğrendikten sonra eteği salınarak bir öteye bir beriye geniş odayı adımlamaya başladı.

"Senin şu meleklerin neredeler?"

"Meleklere ve dehşet içindeki Madonnalara birazdan döneceğim. Sense sari giyip yerde bağdaş kurmak ve Himalayalar'daki bir 'aşram'da yaşamak üzere Hindistan'a gidiyorsun!"

"Çok önce gitmeliydim oraya," dedi Mildred.

"Ee, şimdi niye gitmeyesin, yolculuk masrafını ben karşılarım. Tim Amca seni büyülemişti."

Aşağı katın zili çaldı. Mildred, "Bu Benet," diyerek odadan çıkıp merdivenlerden aşağıya koştu.

Orada, sık sık geldiği bu yerde, Mildred'ı Owen'la bulmak, Benet'ın canını sıkmamıştı.

"Ah Mildred - bir haber yok mu? Bende hiç yok." Mildred'ın peşinden merdivenleri çıktı.

Hâlâ tuvalinin başında oturmakta olan Owen, gözlerini kısıp her zamanki sinik bakışlarıyla karşıladı Benet'ı. "Demek öyle, çılgınca sağa sola koşturup her anın keyfini çıkartmaktasın."

Benet odanın bir köşesinden diğerine yürüyüp, biri Mildred, diğeri de kendisi için iki sandalye alıp getirdi. "Birinin bunu yapması gerek," dedi.

"En azından geridekileri rahatlatabiliyorsun."

"Rosalind'e telefon açtım, birazdan ona gideceğim. Edward'ın telefonuysa yanıt vermiyor. Anna'ya da uğradım."

"Neden ona gittin ki? Kızı yuttuğunu mu düşünüyorsun? Neyse, o nasıl? Bizimle kalmak lütfunu bağışlayacak mı bize?"

"Öyle umarım. Bilmiyorum. Sanırım, kendisi kalmak istiyor ama Bran istemiyor."

"Onu suçlayamam. Şahsen Fransa'da yaşamayı ben de isterdim."

"Sen çocuğu gördün mü?"

"Bir an için. Pek suskundu."

"Tıpkı Lewen gibi desene," dedi Owen.

"Hepimiz sarsılmış durumdayız," dedi Mildred. "Kendimizi hepten koyuvermemek için senin deyiminle sağa sola koşturmak zorundayız - öyle korkunç olaylarla karşılaşabiliriz ki."

"Bu durumu aştık canım," dedi Owen. "Şimdi en azından dört elle işimize sarılmamız gerek. Belki Marian şimdi bir yerlerde oturmuş, bize gülüp eğleniyordur, belki de Brighton'a gitmiştir."

"Ne olursa olsun birbirimize destek olmak zorundayız," dedi Mildred.

Benet, "Evet, kuşkusuz," dedi. "Ben de size bu akşam yemeği benimle yer misiniz diye soracaktım? Canım yalnız kalmak istemiyor da."

"Elbette, biz sana eşlik ederiz," dedi Mildred, "Olur, değil mi Owen?"

"Rosalind'in de geleceğini umuyorum. Gerçi aradığımda bundan pek emin değildi."

"Ve tabii Anna'ya da sordun," dedi Owen.

"Evet, ama o gelmiyor. Bütün bu konukları toplamak için oldukça kısıtlı bir zamanım vardı."

"Umarım Edward kendisini eve kapatıp acısına gömülmez," dedi Mildred.

"Belki kendini vurur," dedi Owen, "böylece eğlenceniz katlanmış olur."

"Tuan'ı da çağırmalısın," dedi Mildred. "Hem neden Alexander ve Elizabeth"i de çağırmıyorsun?"

Benet evinden Anna'nın Sloane Meydanı yakınlarındaki evine bir taksi tutmuştu. Buradan çıkınca bir taksi de Owen'ın evine tuttu. Şimdi de yine bir taksiyle, Rosalind'in, Victoria Caddesi'nin arkasında kalan küçük apartman dairesine doğru yol almaktaydı. Arabasını Londra'da nadiren sokağa çıkarırdı. Takside otururken, ıstırap veren sefil bir acı hissetti içinde. Anna'nın yanındayken kısa süren bir neşeye kapılmış, Owen'ın onu eğlendirmesine izin vermişti. Şimdiyse Rosalind ve Marian'ı düşünmekteydi. Kuşkusuz sürekli ve etkin bir biçimde Marian'ı düşünüyordu, önemli olan oydu, aklındaki, akıllarındaki tek düşünce Marian'dı. Yalnız şimdi Rosalind'i de, ona nasıl destek olabileceğini, onu nasıl avutabileceğini de düşünüyordu. Tek tek bu meselelerin ardında, bir kenara itmemesi gereken, itemeyeceği, karanlık bir dehşet vardı. Marian ölmüş olabilirdi, boğulmuş, kaçırılmış, acıdan, korkudan çıldırmış olabilirdi. İşte mutluluğun sonu, Marian'ın, Edward'ın, Rosalind'in, annesinin ve benim mutluluğumun sonu, diye düşündü Benet, çünkü, şöyle ya da böyle, bu benim *suçum* olmalı! Kızın hayatı altüst oldu, Edward'ınki de. Ve şimdi de Rosalind.

Şoföre parasını uzattı. Üçüncü kattaki dairenin zilini çaldı. Ön kapıyı tutup açtı, merdivenlerden çıkmaya başladı. Yukarıda Rosalind'in kapısının açıldığını duydu - ve acı geldi ve de korku, durumun *korkunçluğu*, dipsiz boşluğu, ansızın Shakespeare'den bir şey, Şair'in şahsen o korkunç tehli-

keyle karşı karşıya kalışı. Yukarıda kapının açıldığını duydu ve bunu hatırlayacağım, diye düşündü.

Rosalind kapıyı tutmaktaydı, sonra, Benet içeri girince, kapıya dayanarak, gözleri kapalı sarıldılar birbirlerine. Ardından Benet Rosalind'i bileklerinden kavrayıp güneşten tozlanmış pencereye doğru, güneşten tozlanmış küçük işlek caddenin manzarasına sahip ve meşhur Katolik Katedrali'ni dar bir açıdan gören yastıklarla kaplı uzun sedire götürdü. Buraya oturup, Rosalind'in yüzü ıslak, gözleri de kızarmıştı, birbirlerine döndüler. Birden ağlayacakmış gibi olan Benet sıkıntılı ve boğuk bir sesle "Böyle kendini üzme sevgili Rosalind, Marian iyi ve güvende, bundan eminim." Boğazını temizleyip devam etti, "Bize geri dönecek, sana geri dönecek, çok yakında - tamamıyla haklı ve doğru bir şey yaptı, bir dolu cesaret gerektiren bir şey -"

"Notu göndermesini kastediyorsun, sonra, en sonunda -"

"Daha az yürekli biri bunun için zaten çok geç olduğunu düşünürdü, mahcup duruma düşecekler, düşünecekler ki, şey, böyle olsun istemiyorum, biliyorum ki bundan nefret edeceğim, bütün bunlar yanlış, ama bir kere bu işin içine girdim, bitirmek zorundayım ve *biliyorum* ki daha sonra, hayır diyecek sinirlere sahip olmuş olmayı isteyeceğim, hatta son anda -"

Rosalind, dudakları aralanmış, Benet'ı süzüyordu. "Demek böyle düşünüyorsun? Peki bu *neden* bunu daha önce yapmadı, neden daha önce fark etmedi, önünde o kadar zamanı vardı -? Kuşkusuz kafası karışmıştı ve siz de ona öyle baskı yapıyordunuz ki -"

"Biz ona *baskı filan yapmıyorduk* -" Biz ona baskı yapıyorduk, diye geçirdi aklından Benet, ona sürekli ne kadar mutlu olacağını ne kadar mutlu olacaklarını söyleyip durduk, ne mükemmel bir çift - sözlerini sürdürdü, "O sadece

bu noktaya, olayın gerçekliğine ulaştı kendi kendine. Edward'la evlenmeyi, bütün bu sorumlulukları istemiyordu, kendisini özgür hissetmek istiyordu-"

"Evi kastediyorsun-"

"Şey, evet ama, Edward'ın kendisi de, sonsuza dek onunla evli olmak, sonuçta evlilik -"

"Edward'ın kendisi mi - belki de bir şey fark etti - ?

"Ne demek istiyorsun, hoş olmayan bir şey mi yani, yoksa - ?"

"Ah ne iğrenç, her şey ne kadar *iğrenç* -"

Benet işleri iyice karıştırıyorum diye düşündü. Yanlış yoldayım. Tim olsaydı şimdi ne yapacağını bilirdi. "Sevgili Rosalind" dedi. "Ağlama. Yakında onlar için neyin iyi olduğunu bulacağız. Ben sadece evliliğin büyük bir sorumluluk olduğunu ve insanın bu konuda bir karar verirken son ana kadar çok dikkatli düşünmesi gerektiğini kastetmiştim -"

"Fakat sence onlar yakında barışıp rahip ve nedimeler olmaksızın bir yerlerde gizlice evlenirler ve gelip bize süpriz yaparlar mı ki?"

"Tabii bu da mümkün," dedi Benet. Birçok olasılık içinde bunu da zihninde canlandırmıştı gerçekten. "Sadece sakin olmalı ve beklemeliyiz. Marian bize dönecek, bir iki gün içinde bize bir işaret gönderecektir-"

"Eğer ölmediyse - belki de ölmüştür - onu görebiliyorum - ölmüş -"

"Rosalind - kes şunları! Cesur olmalı ve sakince beklemelisin - eminim yakında iyi haberler alacağız, belki de bir iki saat içinde ve sen de hemen öğreneceksin -"

"İyi haber olamaz - ne onun için - ne de benim için - asla - "

"Rosalind *lütfen* -"

"Tamam, tamam, üzgünüm, sevgili Benet - beni görmeye geldiğine çok sevindim - saçmalıyorum işte."

"Canım, sevgili çocuğum, ağlama - seni çok seviyorum, hepimiz seni çok seviyoruz, önünde koca bir yaşam var - ve gerçekten - Marian için de her şey iyi olacak - "

"Çok iyisin, ama - sanırım biraz uzansam iyi olur -"

"Evet, evet uzan, ben giderim - Ama lütfen - bu akşam bendeki akşam yemeğine gel, olur mu? Owen ve Mildred da orada olacaklar -"

"Ya Edward ?"

"Bilmiyorum, ona ulaşamadım, Hatting'e dönmüş olabilir, neyse sen gel de -"

Ayağa kalktılar. Benet Rosalind'i alev alev yanaklarından öptü. Rosalind'in boyu Marian'dan uzundu, neredeyse Benet kadar vardı.

Victoria durağına doğru yürürken, Benet'ın suçluluk yüklü acısı depreşmişti. Tabii ya çok açıktı, bunu daha önce, galerideyken, hemen anlamalıydı. Zavallı Rosalind Edward'a âşıktı! Allah iki kere kahretsin. Baştan niyeti eve gitmekti. Ama şimdi bir hamle daha yapmaya karar verdi. Notting Hill'e bir taksi tutup, Edward'ın evinden biraz ötede şoförü durdurdu. Yoluna yavaşça yürüyerek devam etti. Şüpheli bir şeyler vardı, evin önüne tahta bir merdiven yaslanmıştı. Baktı, merdivene dikkat ederek, ön kapıya doğru basamakları çıktı birer birer. Zili çalıp bekledi, tekrar çaldı, mektupların atıldığı aralıktan bağırdı, ardından geri çekildi. Bahçeye girmenin hiçbir yolu yoktu. Merdivene tırmanıp, pencereden içeri bakmak için bir istek duydu içinde. Ne göreceğini zannediyordu ki? Edward'ın ölü olarak yerde yattığını

mı? Hızla oradan uzaklaştı. Canı hiç eve gitmek istemiyordu. Bir taksi de Brompton Caddesi'ne tuttu ve küçük bir restoranda hafif bir yemek ısmarladı kendisine. Ancak yemeği güçbela yiyebildiğini fark etti. Yürümek olsun diye Harrods'a gidip pahalı kravatlara baktı. Bunların, çevresinde alışveriş eden sayısız kişiye bakınırken, bir şekilde, hiç nedensiz görmeyi umduğu, Edward'la bağlantısını kurdu. Tim'in ölümünden sonra zaman zaman onu saran kimlik kaybını hissetmeye başlamıştı yine. Harrods'tan ayrıldı. Yol boyunca yukarıya, parka doğru yürüdü. Burada Peter Pan'a kadar yürüyüp, taşkınlıklar yapan kuğulara, ördeklere, karabataklara, martılara ekmek atanları gözlemledi. Diğer kuşlar, balıkçıllar, karabataklar daha çekingen bir davranış gösteriyorlardı. Bu manzara ve Peter'e bir bakışı Benet'ı sonunda eve döndürdü. Buradan Elizabeth Loxon'a telefon açtı, Elizabeth gelmeyi çok istediğini ama bu gece bir işi olduğunu söyledi, Priscilla Conti'yi aradı, telesekretere İtalya'ya geri döndüğü mesajını bırakmıştı, Tuan'ı aradı, cevap vermedi, Alexander evde değildi. Charles Manson'ı ofisinden aradı, o da üzgün olduğunu, Jennie'yle birlikte operaya gideceklerini söyledi. Marian'ı bulmaya çalışmak kuşkusuz boşunaydı. Bitmiş tükenmiş bir halde bir an için yatağına uzandı ve anında Penndean'i alevler içinde gördüğü bir rüyaya daldı.

Doğal olarak yemekte Marian'dan konuştular, ama sonra sessiz bir oybirliği ile o an için bu meseleyi bir kenara bırakıp *Savaş ve Barış*'taki Sonya konusunda hararetli bir tartışmaya giriştiler. Owen, bunda ciddi olup olmadığı pek açık olmasa da, Tolstoy'un, bütün bir kitap boyunca net bir biçimde, Sonya'yı, ona ne denilirse yapan, Nikolas'ın da ne mal olduğunu anlayıp hemen başından savdığı, Nataşa'nın ise kitabın sonlarında isabetli bir saptamayla kendisini acizce ailesine bağlayan tam anlamıyla 'Moron' bir kedi olarak nitelendirdiği, ahmak bir kız olarak çizdiğinde ısrar etmişti. Bu yorum şiddetle, şu kalın kafalı Nikolas'ın bir kenara attığı, Tolstoy'un da kitabın sonlarında haklı olarak aptal yaftasını yapıştırdığı alçak, kötü kalpli, budala ve nankör Nataşa tarafından tamamıyla yanlış anlaşılan zavallı, cesur, zeki ve özgeci Sonya'nın tarafını tutan Mildred'ı öfkelendirmişti. Ne de olsa, diye ısrar etti Mildred, sadık ve sevecen Sonya şu iğrenç Kuragin'le kaçmasını önleyerek şu vefasız Nataşa'yı tam bir felaketten kurtarmıştı. Kitabın sonlarında verilen yorgun, itilip kakılmış, bir kenarda oturup bir hizmetçi gibi çay dağıtan Sonya imgesi, diye açıkladı Mildred, sessiz, özgeci bir erdem imgesiydi. Oraya yeni gelmiş olan Tuan da Mildred'ın tarafını tuttu. Benet inatla, Tolstoy'un, kitabın sonunda soylu bir tavırla, iki kız ve Nikolas'dan nefret ettiği, kendisini Pierre'le özdeşleştirdiği ve Prens Andrew'un küçük oğlunu Rusya'nın geleceğinin tertemiz ikonası olarak

görüp bundan büyük bir keyif aldığı iddiasını savunuyordu. Jackson'a takılmaya uygun her anı kollayan Owen ansızın dönüp ona fikrini sordu. Mutfakla oda arasında gidip gelen Jackson, gülümseyerek kendisinin baştan beri Sonya'nın tarafında olduğunu söyleyince Mildred güldü, Benet ise öfkelendi. Tartışma daha sonra, Henry James'in *Aspern Mektupları*'nı, Turgenyev'le sohbetleri sırasında, Puşkin'in *Sinek Kızı*'ndan çalıp çalmadığına kaydı. Daha sonra yine, hiçbir çözüme ulaşamadıkları Marian'ın nerede olabileceği konusuna döndüler. Ardından Tuan, eve gitmek zorunda olduğunu belirtip sessizce oradan ayrıldı. "Zavallı çocuk, içkiyi hiç kaldıramıyor," dedi Owen.

Saat neredeyse gece yarısı olmuş ve yeniden Marian hakkında konuşmuşlardı ki Owen yine Mildred'ın "en gözde konusuna" geri döndü. "Kadın papazlar ve o hoş giysiler içindeki rahibeler, hadi itiraf et, Kadeh'i ellerinde tutmayı çok istiyorsun! Yalnız Kadeh'in Kutsal Kap olduğunu, büyülü bir nesne olduğunu sakın unutma, dil büyüdür! Hem Kutsal Bakire'nin kendisi de hiçbir kadının giremediği Athos kentini ele geçirip kendi gizli hâkimiyet bölgesi kıldığında, kadınları ağır bir baskı altına almamış mıydı?"

"Haberci Melek, Kutsal Bakire'nin önünde eğilir," dedi Mildred.

"Ah, aklından neler neler geçiyor, zavallı kızcağız," dedi Owen. "Simone Martini onu korku ve dehşet içinde geriye doğru sendelerken resme aktardığında, onun ruhunun derinliklerini görmüştü!"

"Jackson nerede?" dedi Mildred.

"Esrarlı meleğimiz, Ariel gibi uçup gitti. Hâlâ çözemedim, özellikle mi şu aksanda konuşuyor yoksa? -"

"Ariel melek değildi ki," dedi Benet.

"Tim Amca Jackson'ın Caliban olduğunu söylememiş miydi?" dedi Mildred, "O, adayı, hayvanları ve bitkileri gerçekten tanırdı, becerikli ve kibardı ve..."

"Bunları Kim için söylerdi," dedi Benet. "Yani Jackson çatılarda koşturup oradan oraya haber taşıyan Kim'e benziyordu."

"Prospero utanıyordu," dedi Owen, "zaten adada bulunmasının nedeni neydi? Elbette ki işlemiş olduğu bir günah yüzünden vicdan azabı içinde acılar çekiyordu gizli gizli."

"Jackson da acı çekiyor," dedi Mildred, "belki de korkunç bir şeyden dolayı."

"Prospero 'Bu karanlık yüzlü şeyin benim olduğunu kabul ediyorum' diyerek ne demek istemiş olabilir? Kuşkusuz Caliban onun Sycorax'tan olan oğluydu - Şu, Sycorax'ın Algiers'tan bir çocuk sahibi olduğu, işin kılıfıydı sadece."

"Ne saçmalık," dedi Mildred.

"Shakespeare'in vicdan azabı çektiğini düşünebiliriz," dedi Benet, "Macbeth, Othello-"

"Sanatçılar bunu iyi bilirler," dedi Owen, "Titian nasıl da yaşlılığında bunu hissetmiş olmalı, *Marsryas'ın Derisinin Yüzülmesi (The Flaying of Marsryas)*, o acı, ah o acı, yaşlı adam sonunda derinden hissetmiş olmalı bu acıyı. Jackson'ın neden utandığını merak ediyorum -"

"Bunu hiç bilemeyeceğiz," dedi Mildred, "ve onu yargılayamayız da. Onun bizi yargılaması daha mümkün."

"Korkunç bir suç işlediğine, bu yüzden cezalandırılıp hapse atıldığına bahse girerim - belki de hapisten kaçmıştır, bu denli ketum olmasına şaşmamalı."

"Kefaret acısı diye de bir şey var," dedi Mildred, "Jackson'ın sırtında yaralar yok muydu? Hani sen bu yaraları görmüştün ya Benet -"

"Hayır, görmedim," dedi Benet.

"Ee, o da Mildred'ın Balıkçı Kral'ı gibi lanetlenmiş, belki de Jackson kılık değiştirmiş Balıkçı Kral'dır."

"Belki de kılık değiştirmiş daha önemli bir kraldır. "

"Aynen Tim'in Hindistan'ındaki bir dilenci gibi - belki de hepsini kitaplardan uydurmuştur! Tim kuşkusuz Jackson'dan hoşlanırdı. Onu, Hintli bir yerliye, balta girmemiş ormanlardan fırlamış ilkel bir yerliye benzetiyordu."

"Jackson hiç de bir dilenciye benzemiyor," dedi Benet, "ya da bir ilkel bir yerliye ya da."

"Onu köprünün altındaki bir mukavva sandıkta buldun. Bunu inkâr edemezsin, bir sepetin içinde buldun onu, bir yılan gibi kıvrılmıştı ve sen onu alıp eve getirdin, boynuna halka takılmış bir kuş gibi bir esir o, çok bilgili biri, tıpkı Plato'nun bir köleyken hissetttiği gibi hissediyor olmalı kendisini."

"Plato'yu mutlaka işin içine katmak zorunda mıyız?" dedi Benet.

"Plato hiç köle olmadı ki," dedi Mildred.

"Evet oldu, bunu Plutarch söylüyor," dedi Benet, "Jackson gerçekten de ermiş biri -"

"Anladım," diye bağırdı Owen. "Şimdi her şey açıklığa kavuştu. Jackson Benet'ın gayri meşru oğlu."

"Sanırım artık ikinizin de eve gitme zamanı geldi," dedi Benet ayağa kalkarak.

"Şey," dedi Owen, "ne olursa olsun, ben Jackson'da hep kardeşimi görüyorum."

Holde durup Marian konusuna geri döndüler, şu bir iki gün içinde ortaya *mutlaka* bir şeyin çıkması gerektiğini söyleyip, sonunda oradan ayrıldılar. Benet yemek odasına geri dön-

dü, masanın üstündeki dağınıklığa baktı. Genellikle ortalığı biraz düzenler öyle yatardı. Şimdi canı bunu hiç istemiyordu. Zaten Jackson şafakla uyanıp o kalkmadan bulaşıkları kaldırır, yıkardı. Trabzana tutunarak ağır ağır çıktı merdivenleri. Sarhoştu, kalbi mutsuz ve ağırdı. Yatak odasındaki perdeler çekilmemişti. Karanlıkta ilerleyip aşağıdaki bahçeye baktı. Jackson orada Benet'ın "Kulübe" adını taktığı küçük evinde yaşıyordu. Kulübede ışıklar açıktı. Benet perdeleri çekip karanlıkta çabucak yatağına uzandı.

Ertesi gün Benet Penndean'e geri döndü. Londra'dan ayrılmadan önce, her zamanki telefon görüşmelerini yaparken, kendini hâlâ bir parça sarhoş ve mahcup hissediyordu. Marian'dan hiçbir haber, Edward'dan hiçbir yanıt çıkmamıştı. Gerçekten, neden Edward'dan hiç yanıt gelmemişti, bütün o acısı, derdi varken neden insanlardan köşe bucak kaçıyordu? Neden o korkunç gece Londra'da Marian'ın yanında kalmamıştı, bunun ne anlamı olabilirdi? Niye ona gerektiği gibi davranmamıştı? O niye -? Bu ikisinin arasında bir sürü yaralanmalar, yanlış anlaşılmalar, kuşku ve belirsizlik, gizli zıtlaşmalar ve muazzam korkular olagelmiş olabilirdi. *Beklemeliydiler.* Neden biraz beklememişlerdi ki? Çünkü Benet iki ayaklarını bir pabuca sokmuştu, onların birbirleri için yaratıldıklarından öyle emindi ki! Şimdi Benet Edward'la konuşmayı şiddetle istemekteydi. Marian'ı zaten ol-

dum olası çok severdi, şimdilerde Edward'ı da sevmeye başlamıştı, kendisini onların babası gibi hissediyor, onları Hatting Konağı'nda ziyaret etmek ve çocuklarını görmek için sabırsızlanıyordu.

Benet öğle yemeğinden önce Penn'e ulaşmayı planlamıştı, ancak garajda ve sonrasında çevre yolunda zaman kaybetmişti. Varacağı yere yaklaştığında, içgüdüsel olarak, köyün içinden geçen düz yol yerine, köprünün üstünden geçen yan yola sapmaya karar verdi. Köyde bir işi yoktu. Fakat aniden, aklına köyde bir işi olduğu geldi, orada *boy göstermesi* gerekiyordu. Onları kendisine *baktırıp, acındırmak* ve onların *halden anlayan* tavırlarına göğüs germek zorundaydı. Yoluna devam etti, gittikçe daralan yollardan ve geçitlerden geçerek, *Lipcot* levhasından aşağı sapıp, yüksek, kuru, iğneyapraklı çalıların iki yandan arabaya sürtündüğü, hanımların püsküllü dantel şallarının tekerlerin üstüne eğildiği ve pek geçit vermeyen çok dar bir yola girdi. Burada hiç kimseye rastlamadı. Sonunda nehrin üstündeki daha geniş bir alana ve hemen birkaç kulübe ileride, köyün pek uzun olmayan sokağına çıktı ve arabasını Denizin Kralları'nın önüne bıraktı.

Onu ilk gören uzun boylu, Galli han sahibi oldu, "Bayan Marian'dan bir haber var mı?" ve "Ne üzücü bir olay!" dedi adam. Benet Edward'ı sormaya niyetlenmiştiyse de, tam zamanında bunun bir hata olacağına karar verdi. Gelişinin açıkça ayrımsandığı küçük sokaktan aşağı doğru yürümeye koyuldu. Postaneden birkaç pul, gazeteciden bir yerel gazete, bakkaldan biraz peynir aldı. Küçük antikacı dükkânının vitrinine öyle dikkatlice baktı ki dükkân sahibi Steve Southerland dışarı çıkıp onu kolundan tuttuğu gibi içeri soktu. Benet girdiği her dükkândaki ve kaldırımın üstündeki çocukların ışıl ışıl, meraklı bakışlarıyla ve ayrıca samimi bir anlayış, içtenlik ve yardım isteğiyle karşılaştı. Steve Sout-

herland'in üzüntüsü öyle aşırıydı ki Benet ondan bir şey satın alma gereği duydu ve küçük bir kutu sigara aldı. Benet sigara kullanmazdı. Durumuna yakışan bir soylulukla arabasına döndü. Arabasını çok çekici bulan ufak bir grup o giderken ona el salladılar. Benet ağaçlık yoldan Penndean'e doğru yola koyuldu. Direksiyonu aşağıya, taş yola doğru kıvırdığında ağaçların arasından çıkıverip ona el kol sallayan Clun'ı gördüyse de bunun tek nedeni Benet'a gelişmeleri, öğle yemeği yiyip yemediğini ve onun, Sylvia'nın eve gelmesini isteyip istemediğini sormaktı. Benet ona yemek yediğini, Sylvia'ya ihtiyacı olmadığını söyledi. Yola devam edip eve girdi. Öğle yemeğini yememişti. Köyden aldığı peynirle birlikte bir parça tereyağı ve ekmek bir de elma yedi. Kendisini müthiş yalnız hissediyordu. Duyduğu bir sesle irkildi. Sylvia elinde birkaç çiçekle gelmiş, Benet'a bir isteği olup olmadığını soruyordu. O odaya girdiğinde Benet iskemlesini geriye itip ayağa kalktı ve hayır dedi. Mahzene inip bir şişe Valpolicella çıkardı. Şişeyi açıp kendisine bir kadeh doldurdu. Şişeyi odasına götürüp iki kadeh daha içti. Telefonu kaldırdı, Hatting'in numarasını çevirdi, fakat tabii ki bir yanıt alamadı.

Benet'ın Penndean'e dönmekteki amacı, açık olmaktan çok uzaktı. Londra sahnesinden uzakta ve yalnız olmayı çok istiyordu. Sessizliği özlüyordu, hatta çalışmak, Heidegger üzerine yazdığı kitaba devam etmek istiyordu. Arabaya atlayıp bir an önce Hatting'e gitmeyi düşündü ama müthiş bir bitkinlik ona engel oldu. Yarın giderdi. Elbette ki Marian ve Edward'la ilgili ya da Marian ve Edward arasındaki *her şeyin iyi olmasını* istiyordu. Şiddetle, koşup o ikisini birarada getirmeyi istiyordu. Aynı zamanda, bunu söze dökmüyorsa da, Marian'ın ölmüş olabileceği olasılığı da aklının bir köşesindeydi. Cinayet, intihar, kaza. Hayır, kaza değil. Benet Edward'ın onda bıraktığı ve kendisinin de defalarca

dikkatle okuduğu o korkunç notu hâlâ cebinde taşıyordu. Büyük olasılıkla Edward bu notu bir daha görmek istemiyordu. *"Beni affet, çok üzgünüm, ama seninle evlenemem."* Bundan daha net ne olabilirdi ki? Ancak bunun, Marian'ın söyledikten hemen sonra pişman olduğu ve: "Bunu demek istememiştim," demeye utandığı anlık bir duyumsama olması da mümkün değil miydi? Benet bugünlerde, olayın ertesi günü Edward'la aralarında geçen, Edward'ın kendisine "beni suçluyor olmalısın" dediği konuşmayı anımsıyordu sık sık. Edward'ın şu an neler hissettiğini merak etmekteydi. Belki de birbirimize bu denli açık olduğumuz o küçük olaydan pişmanlık duyuyordur. Duygusal davranıp bana karşı açık olduğu için kendisine kızıyordur şimdi, evet, kendini bizlerden koparıyor, hatta onu, şu an asla kurtulamayacağını düşündüğü bu batağa, bu *çukura* sürüklediğimiz için bize lanet okuyordur mutlaka. Hayatı mahvoldu, şimdi onu hor görecekler, perişan olduğunu düşünecekler, bir aptal, daha da kötü bir şey, olarak görecekler, kızın onu terk edip gittiğine şaşmamak gerek. Ama bunun sorumlusu ben değil miyim? Bütün bunlar için bana lanet okuyacak ve buna da hakkı var - Hatting'de birbirimize sarıldığımız o konuşma, o bizim son görüşmemizdi, birbirimize sevgimizi dile getirdiğimiz, hakikatle ve açıklıkla konuştuğumuz o son an. Onu yitirdim, Marian'ı da ve hepsi benim hatam.

Bunlar, Benet'in kafasını sürekli kurcalayan düşüncelerdi ve şimdi, şarabı içtikçe, kafasında korkunç bir açıklığa kavuşuyorlardı. Benet Penndean'e bir çeşit sükûnet ya da yalnızlık için gelmişti ama acınacak ve korkmuş bir halde şu lanet düşünceleriyle baş başa kalmıştı.

Oturma odasından ayrılıp çalışma odasına geçti. Yazı masasının üstünde, kısa süre önce bıraktığı sayfası açık, Heidegger üzerine yazdığı kitabı, duruyordu. Benet son yazdığı sayfayı dikkatle okudu.

Heidegger'de hakikatin ya da gizlememenin temel kavramını anlamak için, dediği, ilk olarak 1943'te verdiği bir konferanstan aldığı yazısında açıkladığı üzere, Sokrat-öncesi filozoflara ve Homeros'a uzanmak gerekir. "Merak ilk olarak 'Bütün bunların anlamı ne ve bunlar nasıl oluyor?' sorusuyla başlar. Peki bu başlangıca nasıl ulaşabiliriz". Heidegger, Heraklit'in on altıncı fragmanından alıntı yapar. "Hiç ortadan olmayanda nasıl saklanılabilir? Bu saklanma nedir ve nedendir?" Ardından Heraklit'ten yaptığı bir uyarlamada filozofun, birinin (günahkâr birinin) duyularla algılanan ışıktan saklanabileceğini, fakat Tanrı'nın ruhani ışığından asla saklanamayacağını söyleyen İskenderiye'li Clement'ten alıntı yapar. Aslında bu yolla onu anlamamız rahatlıkla mümkünse de Grek filozofun aklındaki Tanrı, Hristiyanlığın Tanrı'sına hiç benzemez. Heidegger'e göre, Heraklit'in düşündüğü, "ruhani" ya da "ahlaki" bir şey değildir. İnsan bilincinin fecrinde çok daha temel bir yer tutan bir şeydir. Heidegger burada da, diğer metinlerinde olduğu gibi, *aletheia* (hakikat), *lanthano* (Bir şey yaparak ya da bir şey olarak saklandım ya da gözlerden kaçıyorum) ve *lethe* (unutkanlık ya da unutuş) arasında önemli bir bağ kurmaktadır. Ardından, çok hoş bir biçimde, *Odysseia VIII 83 ff.*'den bir alıntı yapar (Homer'a bir kaçamak yapmak her zaman iyi bir çözüm olmuştur). Odysseus şimdi, Nausicaa'yla karşılaşmasından sonra, kılık değiştirmiş, babasının sarayındayken, evine doğru zorlu bir yolculuğa çıkmak üzere kendisinin ayrıldığı Truva Savaşı hakkında bir şarkı tutturmuş bir ozanı duyar. Doksan üçüncü dize. "Ardından, diğerlerine fark ettirmeksizin gözyaşı döktü." Gerçekten de ağlarken gözlerden kaçmayı

başarmıştı. Heidegger *elanthané*'nin geçişli "sakladı" değil de ağlarken "saklandı" anlamına geldiğini belirtir. Odysseus Fayaklar'ın gözyaşlarını göreceğinden korkarak pelerinini kafasına çekmiştir. Heidegger "Odysseus Fayaklar'ın önünde gözyaşı dökmekten çekinmişti" yorumunu getiriyor burada. Fakat bu, açıkça şu anlama gelmiyor mu?: Odysseus'un Fayaklar önünde saklanmasına neden, utanma duygusuydu. Ya da çekinmeyi, bu sözcüğün özüne Grekler yaşadığı biçimiyle yaklaşmaya çalıştığımızı farz edersek, *aidos*'u saklanmaktan çekinmek olarak mı anlamamız gerekiyordu? Öyleyse çekinmek, içine kapanmak ve isteksizce saklanmak ya da kendini kontrol etmek, "kendini tutmak" anlamına geliyordu. Kuşkusuz bu Heidegger'in kavramlarından biri (bu durum için, 'gizlenmeme' anlamına geldiği düşünülen *aleithea*) konusunda Eski Yunan filozoflarının akıllarından geçeni okumak istediğinde gösterdiği üstünde çok uğraştığı argümanın ikna edici gücünün bir örneğiydi!

Benet durakladı, ee, bütün bunların anlamı ne, diye düşündü, hem ne halt etmeye bunu sürdürüyorum? Almancamı yitirmiyor muyum ki? Heidegger'i affetmek ya da sadece Grekleri seviyor diye onunla ilgilenmek mümkün mü? Benet Grekleri severdi. Fakat onları anlıyor muydu, bu konuda bir uzman mıydı? Hayır, o sadece meraklı, romantik bir sahte tarihçiydi. Zamanını Heidegger yerine Hölderlin'i okuyarak geçirmeyi tercih ederdi. Gerçekten de o fikirleri değil de resimleri severdi. Odysseus'u Fayaklar'ın salonunda pelerininin altına saklanıp ağlarken gözünün önüne getiriyordu. Benet pek sık ağlamazdı. Belki şimdi her şey de-

ğişmişken ağlayabilirdi. Sayfaları bir kenara savurdu. Öldüğümde bunların ne önemi kalacak. Kalktı, huzursuzca ortalıkta dolanmaya başladı. Gözlerinden birkaç damla yaş döküldü, bunları mendiliyle çabucak sildi. Nadiren ağlardı - şimdiyse Odysseus yüzünden ağlıyordu! Çılgın düşüncelerdi bunlar. Ev sakindi, ya da sakin miydi gerçekten? Yine o garip sesler geliyordu: Ateşte yanan bir şeyin çıkarttığı sese benzeyen bir çatırdama sesi, küçük, acı çeken bir yaratığın sesine benzeyen, duyulması neredeyse imkânsız hafif bir figan. Bunlar elbette çok saçmaydı, bütün hepsi tanıdığı seslerdi, sürekli duyduğu, yaşlı bir evden çıkan olağan sesler, evin küçük ve gizli yaralarının, çürüyen tahtalarının, gevşeyen vidalarının sesleri - Bir daire çizerek kapıları kilitledi, sürgüledi ve zincirleri taktı. Dönüp oturma odasından terasa çıktı. Vahşice Heidegger üzerine yoğunlaşması, kısa bir süre için onu alıp götürmüştü. Küçük küçük bulutların kapatmış olduğu ışığı görebiliyordu şimdi. Işık parlaktı, bir akşam ışığı gibi. Düşündüğünden daha geç olmalıydı. Arkasına döndü, döşenmiş taşların arasından fırlayıp her yanı sarmış olan çiçeklere basmamaya dikkat ederek terası geçti. Şu an gözüne biraz loş gözüken oturma odasına geri döndü. Sallana sallana şöminenin üstündeki rafa doğru yürüyüp 'netsuke'yle oynadı. Elimden hiçbir şey gelmiyor, diye düşündü. Kendi neden olduğum karmaşık bir olaylar zincirinin arasında budalaca hareket edip duruyorum. Mutfağa gitti, peynir ve bisküviyle zencefilli kek yedi. Şimdi yaşları kurumuştu, sadece kendisini acınası ve çaresiz hissediyordu. Yatıp uyumaya karar verdi. Ancak, aniden, evin içinde avare avare dolanıp, şu an gitgide artan bir sıkıntıyla çok daha farklı bir konuyu düşünür buldu kendisini. Konu Jackson'dı.

Üçüncü Bölüm

Geçmiş

Rivayete göre Benet, Jackson'ı bir gece, geç saatlerde, mukavva bir kutunun içinde kıvrılmış yatıyorken, bulmuş ve evcilleştirebileceğini düşündüğü tuhaf bir hayvan olarak himayesine almıştı. Bu saçmalığın çeşitli uyarlamaları bulunmaktaydı. Daha sonra hafızasını geriye doğru sardığında, Benet'ın kendisi bile nasıl *başladığından* emin olamıyordu. Karanlıkta kendisine bakan o tuhaf gözleri gerçekten görmüş müydü? Nehrin yakınındaki o alan, Benet kendini bildi bileli, çeşitli insanların uğrak yeri olmuştu. Bu insanlar için "yapabileceği hiçbir şey olmayan" Benet, fırsat buldukça, zaman zaman polisin öğütlerini de kulak arkası ederek, acıyıp onlara para vermişti bu alanda. Bu "kader böyleymiş" düşüncesi, sonraları Mildred tarafından da benimsenmişti. Benet acaba, bilinçsizce, bu gözleri çok daha önceleri mi görmüştü? Acaba tanrılar tarafından gönderilen özel biri, bir diğer özel kişi için seçilmiş *olabilir miydi*?

Benet işinden yeni ayrılmıştı, kendini özgür ve mutlu hissediyordu. Çoğunlukla Penn'de kalıyordu. Evin ve şimdi (acilen olmasa da) Tim Amca'nın da, burada onun ilgisine ihtiyaçları vardı. Londra'daki arkadaşları da dar, gürültülü, küçük evinden başka bir yere daha geniş ve sakin bir eve taşınması için onu zorluyorlardı. Mevsim kış, aylardan Ocak'tı. Benet aralarında Owen'ın da bulunduğu bu arkadaşlarıyla bir akşam geçirdikten sonra alışılmamış biçimde sarhoş bir halde, eve taksiyle dönmüş, anahtarlarını bulmakta, ardından deliğe sokmakta zorlanmıştı. Elinden kayan anahtarla bir süre boşuna didiştikten sonra, orada yalnız olmadığını fark etti, arkasında, kaldırımda, bir adam duruyordu. Arkasına döndü, bu sesi soluğu çıkmayan yabancı şahıs onu önce tedirgin etmiş, sonra telaşlandırmıştı; sonra ona arkasını dönüp hızlı hızlı, biraz önce başarısız kalan anahtarı deliğe sokma girişimine devam etti. Sonra arkasından bir ses "Size yardım edebilir miyim?" dedi. Benet bu sesi ne duymuş ne de ona duymuş gibi gelmişti. Hatırlaması zor bir sesti bu. Benet'ın o an algıladığı kadarıyla, kayıtsız ve sakindi. Bir an sonra elinde anahtar, hareketsiz öylece dururken, yandaki sokak lambasının loş ışığında adamı seçer gibi olmuştu. Tek söz etmeksizin anahtarı ona uzattı. Adam anahtarı özenle deliğe sokup kapıyı açtı ve Benet'ın önünden eve girip ışıklardan birini yaktı. Peşinden Benet da hole girdi. O an, daha sonra bunu şaşırtıcı bulmuştu, Benet hiç korkmamıştı. Elini uzattı, adam ona anahtarı geri verdi. Benet gayri ihtiyari cüzdanına davrandı. O zaman, bu çok garip bir andı, yabancı elini uzatıp, bir an için, Benet'ın elinin üstüne koydu. Kendine gelmiş olan Benet olanları şimdi kavramıştı. Adamın, cüzdanını çalmaya falan çalışmadığını, sadece para istemediğini göstermeye çalıştığını anladı. Benet, "Yardımın için teşekkür ederim", dedi. Yarı kapalı duran kapıya gidip, iyice açtı kapıyı. Adam bir şey

diyecek mi? diye merak etmişti. Ama o Benet'a şöyle bir bakıp dışarı çıktı. Benet kapıyı örtüp arkasına yaslandı.

Olağanüstü bir duygu sağanağına tutulmuştu. Dönüp yeniden kapıyı açmaya çalıştıysa da bunda başarılı olamadı. Hemen sonra da bu yaptığının yanlış olduğuna karar verdi. Bir anda fazlasıyla sinirlenmişti. Başka türlü davranması gerekirdi ama nasıl? Acaba ona kalmasını söylemesi mi gerekirdi? Yoksa içki mi ikram etmeliydi? Acaba orada onun dönmesini mi bekliyordu? Onu tanıyan birini tanıyordu belki de. Ne olursa olsun, Benet'ın onu uğurlamak için böyle acele etmesine üzülmüş olmalıydı. Şimdi Benet'ın onun peşinden koşması imkânsızdı - nasıl bunu aklına getirebilirdi? Yarına dek beklemek zorundaydı. Peki ne için? Üstelik yakında bu evden ve mahalleden ayrılacaktı. En sonunda yatıp iyi bir uyku çekti. Sabah uyandığında akşamdan kalma bir hali vardı. Yataktan kalktı. Ardından bir gün önceki o ufak, olağanüstü hadiseyi anımsadı. Bu onu sıktıysa da böylece zihni açılmıştı. Şimdi, daha tekin bir mahallede, yeni ve daha büyük bir eve çıkmasına çok az bir zaman kalmıştı. Bu arada bir sergiyi gezmek için Paris'e gitmiş, bir süre orada kalmıştı. Meseleyi tamamıyla unutmadıysa da döndüğünde kendini daha özgür ve özgüveni yerinde hissediyordu. O gece, Mildred, Elizabeth ve Elizabeth'in Andy Redmond adında, müzisyen bir arkadaşıyla operaya gitti. Dönüşte taksi tuttu. Sıcak bir bahar akşamıydı. Bu yüzden aşağıya yürüyerek, nehre doğru uzanma fikrine kapıldı. Yürürken, aklına "zavallı adamcağız" geldi belli belirsiz ve acaba orada mıdır? diye merak etti. Son bir veda. Sandık içinde bir maymun. Başlangıçta onun hakkında işte böyle düşünmüştü. Orada bir iki kişi vardı, ama o yoktu. Nehir oradaydı. Dönüp ağır ağır sokağı tırmanmaya başladı. Sonra yalnız olmadığını fark etti. Arkasında uzun boylu biri duruyordu. Benet ona doğru döndü. "Ne var?" dedi.

Yumuşak bir ses, "Belki size yardım edebilirim", dedi.

Benet, "Üzgünüm, edemezsiniz," dedi ve yürümeye devam etti.

Ardından yumuşak bir ses, "Elimden çok şey gelir," dedi.

Benet eve girip kapıyı çarptı.

Ağır ağır yukarı çıkıp yatağa yattı, ama uzun bir süre uyuyamadı. Deminki davranışının kötü olduğunu hissediyordu. Daha nazik olamaz mıydı? Bu adamdan aslında *korkmuş* değil miydi? Gelişmelerin daha ileri bir safhasında, adamın eşcinsel olduğu ve Benet'ın da kendisi gibi olduğunu zannetmiş olabileceği gelmişti Benet'ın aklına! Bunun pek mümkün olmadığına, adamın belki de sadece iş istediğine karar verdi. Sonuç olarak Benet, kendisinin oldukça budala, haksız bir rol aldığı bu ufak dramı daha fazla düşünmeme kararı aldı. Zaten Londra'nın başka bir kısmına yerleşmek üzereydi ve bütün bu tuhaf olayı ardında bırakabilecekti.

Bunu izleyen günlerde Benet, karmaşık ama kendisini tatmin eden bir meşguliyet içerisindeydi. Bütün eşyalarını toplamış hiçbir şeyin unutulmadığından ve kaybolmadığından emin olup, mobilyaların nereye gideceğini kararlaştırmış ve Holland Park'tan çok uzak olmayan, bir hayli geniş bahçeli, daha geniş ve bütünüyle daha hoş bir eve taşınırken, eşyaların başında durmuştu. Mobilyalarını yerleştirdikten sonra, odaları kontrol edip, içinde küçük bir çardak bulunan geniş bahçeye hayran olmuştu, bütün çanak çömlek ve çatal bıçakları mutfaktaki yerlerine yerleştirdi. Her şeyi büyük bir dikkatle kilit altına alıp Penndean'e geri döndü. Bir süre burada kalıp kitaplarına ve çalışmalarına döndü ve de şu yeni evi görmek için sabırsızlanan Tim Amca'yla meşgul oldu. Benet evden öylesine hoşnuttu ki, evle ilgili caka satıp hayaller kurmaktan, Tim şimdiye kadar, evin,

her durumda mobilyaların, kesinlikle uçup gitmiş olacağını tekrar tekrar iddia edip duruncaya değin, ertelemişti dönüşünü. Sonunda Benet, mobilyaların gerçekten gitmiş olabileceği üstünde ciddi ciddi düşünmeyi kabul edince, arabasına Tim'i de alıp Londra'ya gitti, yüreği ağzında kapıyı açtı. Derin bir nefes aldı, her şey yolunda gitmekteydi, ev güzel ve sessizdi, her şey yerli yerinde, Benet'ın bıraktığı gibiydi. Tim Amca da onu izledi. Birlikte yürüyerek evin iç kısmından geçip bahçeyi gezdiler, burada balıklar için bir havuz yaptırmanın mümkün olup olmadığını tartıştılar. Güneş parlıyordu, aylardan Nisan'dı. Eve dönüp mutfağı gözden geçirdiler, içinde fırın, buzdolabı ve bulaşık makinesinin durduğu yan odacık üzerine konuştular. Gülüp, delikanlılar gibi dans ettiler, yanlarında bir piknik yemeği getirmişlerdi. Sonra ön kapının zili çaldı. Tim, koridora çıkıp kapıyı açtı. Benet bir şarap şişesini açmak için mücadele vermekteydi. Koridordan gelen mırıltıları işitti. Mantar en sonunda şişeden çıkmıştı. Benet, Tim'in kiminle konuştuğuna bakmak üzere koridora geldi. Tim'in omuzları üzerinden, o adamı gördü.

Tim arkasını döndü, "Bu adamcağız sana muhtelif işlerde yardım edip edemeyeceğini soruyor", dedi. "Seninle daha önce de konuşmuş olduğunu söylüyor. Bir sorunumuz *var* aslında -"

Benet uzun bir adımla öne çıktı, Tim kenara çekildi. Adam eşikte durmaktaydı. Güneş arkasındaydı. Açık bir gün olmasına rağmen yakaları kaldırılmış mavi bir yağmurluk giyiyordu. Benet, onun yüzünü ilk kez, gün ışığında görmüştü. Aniden gözüne ilişen, koyu, parlak, düz saçlı ve biraz esmer tenli bir adamdı. Benet telaşla, "Hayır," dedi, "Bizim yapılacak başka işlerimiz var. Lütfen bir daha gelmeyin." Kapıyı kapadı.

Tim Amca, "Yahu," dedi, "neden böyle bağırdın adamcağıza? -"

"Bağırmadım."

"Bu denli katı olman gerekmezdi. Yüzündeki o ifade benim bir hayli hoşuma gitmişti -"

"Onu istemiyorum. Onunla daha önce de karşılaşmıştım."

"Biraz yardımla -"

"Tim, lütfen *canımı sıkma*, sadece ona *ihtiyacım* yok, hepsi bu."

"Evle ilgilenecek birini istediğini söylemiştin -"

"Ah, kapa çeneni Tim, bu adam canımı sıkıyordu, şimdi bırak da biraz yemek yiyelim!"

Tim başka bir şey söylemedi, ama Benet onun, kendisinin bu ters davranışına bozulmuş olduğunu görebiliyordu. Belki kapıdaki kısa söz değiş tokuşunda bir şey mi *görmüştü*? Ama neydi bu gördüğü? Eski bir Hint önsezisi miydi bu? Yemek yediler, şarap onları keyiflendirmişti, başka şeylerden söz ettiler. Ama Benet, içten içe, sıkıntılıydı. Tim'in bu adamı hiç görmemiş olmasını isterdi.

Tim ve Benet geceyi evde geçirdiler; evin numarası yirmi sekizdi, adı da Tara'ydı. Kendisine İrlanda'yı hatırlatan bu ad Tim'in hoşuna gitmişti. Benet başta, bu isimden hoşlanıp hoşlanmadığına karar verememiş, ama her durumda evin adını sıkı sıkıya korumuş ve herkes onu böyle anmıştı. Tim, Penndean'e geri döndü, Benet onun orada yalnız başına kalabileceğinden emin olmak için bir gece daha kaldı. Elbette kalabilirdi, ev, sıcak, sevimli, hoş bir evdi, bütünüyle doğru ölçüde ve biçimdeydi. Evde çalışabileceğini hissediyordu. Penn'e ve Heidegger üzerine yazdığı kitaba geri döndü. Daha sonra Londra'ya geldiğinde, yazı eşyalarını, not defterlerini ve iki numaralı dolmakalemini de yanında

getirdi. Bir özgürleşme ve yeni bir yaşam duygusu hissetti içinde. Londra'yı yeniden keşfettiğini hissetti.

Ancak daha sonraları, günler kısalıp, havalar soğuduğunda yeniden düşünmüştü "o adam"ı. Nasıl olmuştu da Benet'ın yeni evini bulmuştu? Şimdi neredeydi? Öyle görünüyordu ki Tim Amca şu kısa ziyaret sırasında ziyaretçi hakkında pek çok şey öğrenmişti, her fırsatta onu soruyordu. Tim Amca yaşlanıyordu. Londra'dayken bir gece Benet rüyasında, aslında bu bir kâbustu, nehirde sürüklenen bir sepetin içinde kıvrılmış duran bir yılan görmüştü, sepet suda batmaktaydı. Benet, tabii ki de yılanlar yüzebilir, boğulmayacak, diye düşündü. Sonra, ama belki de *boğulur*, diye düşündü, sepet onu aşağı çekecek, o ise dışarı çıkmayı beceremeyecek. Akıntının hızla sürüklediği sepet, bir köprünün yakınında, bataklıktaki kamışların arasında kaybolmaktaydı, hava kararmaktaydı, Benet gözlerini merakla suya dikti, nehre inip yılanın iyi olup olmadığına *bakmalıyım*, diye düşündü, oraya yalnız inmem *olanaksız*, aşağısı zifiri karanlık ve ben oraya *atlamak* zorunda kalacağım. Bir tereddüt içindeyken uyanıverdi. İlk işi, yatağın yanındaki lambayı yakmak oldu. Ardından üstündekileri bir kenara savurup nefes nefese doğruldu. *Işık*, diye düşündü, bana *ışık* gerek. Saati üçü gösteriyordu. Kalkıp merkezi lambayı yaktı ve derin derin nefes alarak odayı arşınlamaya başladı. Sonra geceliğini giyip bir iskemleye oturdu. Ya ansızın bütün ışıklar gitseydi! Ayağa kalkıp sahanlığa çıktı, buradaki ışığı yaktı. Durup merdivenlerden aşağıya baktı, yavaş yavaş nefesi düzene girmekteydi. Bir süre öylece kulak kabarttı. Ev sessizdi. Sahanlığın lambasını söndürüp yatak odasına geri döndü, merkezi ışığı ve son olarak, yatağa girdiğinde, başucundaki lambayı da söndürdü. Kaskatı yatıyordu, sonunda önce uyuklayıp sonra uykuya daldı.

Sabah uyandığında önce ışığı, sonra da gördüğü rüyayı hatırladı. Yatağının yanındaki lambayı yaktı, ardından yatağından fırlayıp tavandaki merkezi lambayı ve ardından da sahanlıktaki lambayı gözden geçirdi. Bunu neden yapıyordu? Yatak odasına dönüp perdeleri açtı, parlak güneşe karşı gözlerini kırpıştırdı. Başını sallayıp üstünü giyindi ve sıradan günlük işlerine koyuldu. Misafir odasının yanındaki odayı istediği gibi düzenlemişti, çalışmalarına şimdi orada devam etti. Kendi kendine, Heidegger'in ruhunu anlayabilmesi için elzem olduğunu söylediği, bir süredir rafa kaldırdığı Hölderlin incelemesine devam ederek istirahate çekildiği için, çalışmaları, şu aralar, çok keyif vericiydi. Ancak dikkatini bu konuda bile yoğunlaştıramıyordu. Kısa süre içinde kalkıp dolanmaya başladı. Dışarıdan sesler geliyorduysa da evin içinde olumlu bir sessizlik hâkimdi. Bahçede biraz dolanıp kameriyeye geçti. Kameriye bomboştu ama küçük değildi. İçinde biri yaşayabilirdi. İçerde oldukça geniş bir oda, ufak başka bir oda, bir banyo, içinde kap kacak bulunmayan bir mutfak bulunuyordu. Benet bahçede ilerlemeye devam edip bir yandan da dalgın dalgın, Tim Amca'nın, içinde balık yetiştirebileceği havuz için bir yer bakınıyordu. Öğleyin hafif bir yemek yedi, aç değildi. Öğleden sonra Penn'e dönmeyi düşündü, sonra bundan vazgeçti. *The Times*'ı okudu. *Beklediği* bir şey mi vardı? Akşam yemeğini o yakınlardaki restoranda yemeyi aklından geçirdi sonra bundan vazgeçti. Yine de evden ayrılmak için ona acı veren bir arzu duyuyordu içinde. Bekledi. Akşam hissedilmeye başlamıştı, dışarı çıktı. Bir tünel treninde oturdu, tanıdık bir istasyonda inerken buldu kendini. Bu eski mekânına sadece öylesine bakınmaya mı gelmişti? Sokak boyunca yürüyüp o eski yerinden geçti, ardından, dönüp istasyonun içinden geçerek Thames'i görebilmek için yolun karşısına geçti. Çevresine bakındı, ancak, akşam gezmesine çı-

kanlar dışında hiçbir şey göremedi. Kendisine lanet okudu. Akşam yemeği için, bildiği, garsonların kendisini bir arkadaş olarak karşıladıkları bir restorana gitti. Eve taksiyle döndü.

Kapıyı açınca, koridorun ışığını yakmak için kenardaki düğmeye uzattı elini. Bir çıt sesi geldi, ama ışık yanmadı. Endişeye kapılıp kapıyı açık bıraktı ve öbür tarafta, merdiven ayağındaki düğmeyi bulmak için koridor boyunca ağır ağır yürüdü. Işık yine yanmadı. Karanlıkta öylece durdu. İhtiyatla yemek salonuna doğru ilerledi. El yordamıyla yürürken buldu kendisini. Geri adım atıp biraz aralık duran kapıya doğru gitti, yoldan içeriye ışık vuracak şekilde, iyice açtı kapıyı. Sakin sakin merdivenlere yürüdü ve yukarı çıkmaya başladı. Bir elektrik düğmesi arandı. Işık vardı var olmasına ama sadece yukarı kattan geliyordu. Benet öylece durdu, şimdi kalp atışlarını hem hissedebiliyor hem de duyabiliyordu. Işığı olduğu gibi bırakıp, ihtiyatla aşağı indi, koridoru geçip, dikkatle ve el yordamıyla kilitleri aradı. Sonra yavaş hareket ederek, daha sonra hatırladığı üzere, "bir hayalet gibi, kollarını açıp, kendisi ona ulaşamadan kaybolacağını hissettiği, ışığa doğru çıktı merdivenleri". İkinci kata çıktığında birkaç düğmeyle daha karşılaştı ve öteki ışıkları açmakta başarılı oldu. Derin derin soluk alıp vererek durdu orada. Arkasına dönüp karanlık alt kata baktı. Kendisini olabildiğince çabuk yatağa atmaya karar verdi. Yatak odasında, tavandaki lambayı yakıp bütün öteki lambaları söndürdü. Odaya girip kapıyı kapattı. Aceleyle üstünü çıkartıp pijamalarını giydi ve ışığı söndürdü. Lanet olsun! Şu yatak da neredeydi? Tavandaki ışığı açtı, başucundaki ışığı açıp tavandakini kapadı. Başucundaki açık kalmıştı. Çok iyi. Yatağa girmeye çabalayıp, uzandı, ardından lambayı yakmak için aceleyle doğruldu, ışığı yakarken lambayı devirdi. Kahretsin! Sırtüstü uzandı. Hiç uyuyamayaca-

ğını düşündüyse de uyudu. Bu garip durum bir rastlantı eseri mi olmuştu?

Ertesi sabah Benet gözlerini harika, mavi bir göğe açtı erkenden. Başı yastığın üzerinde, gülümsedi. Doğrulunca, başucundaki lambanın yerde durduğunu ayrımsadı, kalktı ve lambayı yerden kaldırdı, hâlâ sapasağlamdı. Sonra birden, dün gece olanları anımsadı. Bir süre hareketsiz kaldı. Ardından üstünü giyindi ve aşağı indi, inerken de bütün ışıkları gözden geçirdi. Tıpkı önceki gibi, yukarıdakiler sağlam, aşağıdakiler bozuktu. Aklına bodruma da bakmak geldi. Bodrumdaki ışıklar da yanmıyordu. Koridorda durdu. Dün hiç girmediği mutfağa gitti. Buradaki ışığı çalışır bulmak onu şaşırtmıştı. Bir kahve yaptı. Penndean'e dönmek istedi. Dışarıya, koridora çıktı. Bir şey yapmak, birini bulmak zorundaydı, evi bu çılgın halde bırakamazdı. Düşünmek için oturduysa da biraz sonra *The Times*'ı okumaya başladı.

Bir şey duydu, ön kapıdan bir kurcalama sesi ve tıkırtılar geldi kulağına, ardından hafifçe kapıya vurulduğunu duydu. Gitti, kapıyı açtı. Adam karşısında duruyordu. Benet, "Elektrikten anlar mısın?" dedi.

"Evet."

"İçeri gel."

İşte böyle başlamıştı.

Benet konuk odasında oturmuş sigarasını tüttürürken, yeni gelen adam gereken şeyleri bulup getirmek için dışarı çıkmış (bu muhiti iyi tanıyor görünüyordu), şu kural tanımaz, esrarengiz ışıklarla uğraşmıştı.

"Hepsi tamam. Bakmak ister misiniz?"

"Hayır, teşekkür ederim. Borcum ne kadar?"

Adam cebinden daha önceden hazırlamış olduğu bir kâğıt parçasını çıkarıp Benet'a uzatırken Benet da cüzdanını çıkarıp uygun miktarda banknotu ona verdi.

"Teşekkür ederim. Belki size başka seferlerde de yardım edebilirim?"

Benet şimdi ön kapıyı açarken, bu soruyu yanıtsız bırakıtı. Bu yararlı ziyaretçisi kapıdan çıktı, Benet da hemen onun ardından aceleyle kapattı kapıyı.

Bu ziyaretten sonra Benet, kendi kendine konuşarak, aceleyle, sendeleye sendeleye dolaştı evin içinde - Akılsızca davranmıştı, yaptığının büyük bir aptallık olduğunu *herkes* görebilirdi, bütünüyle yabancı, yetenekli bir hırsız olması muhtemel birinin, evinde *tek başına* odalara girip çıkmasına izin vermişti -. Adamın neler yaptığını görmek *istemez*cesine kendini odaya kapatacağına dışarı çıkıp onu izlemesi gerekirdi? Herhangi biri olabilirdi bu adam; yalnız çalışan zeki biri ya da bir çete elemanı ya da - Tanrım - bir çeşit deli - bir iş *yaptıysa* eğer, onu bile kontrol edememişti Benet - hem meteliksiz bir dilenci olduğunu iddia etmekten kolay ne olabilirdi? Sakinleşmesi biraz zaman aldı. Işıkları kontrol etti, bodrumu bir yokladı, evi *gözden geçirdi*, hiçbir şeyin çalınmamış olduğunu (fakat bundan emin olabilir miydi?) gördü. Sonra düşünmeye koyuldu. Tim Amca bu adamcağızla yalnız kalmıştı - peki ama aralarında ne geçmişti? Bu adam Tim Amca'ya büyü mü yapmıştı? Tim Amca'ya bunu *sorsa* mıydı? Elbette, hayır. Gidip başka bir evde mi yaşamalıydı? Yani bu ziyaretçinin dönmesinden *korkuyordu*? Ne kadar olacağını bilmediği bir süreliğine burada, Tara'da mı kalmak zorundaydı? Sonunda evi, kameriyeyi, garajı dikkatle kilitleyip, yine şehir dışına kaçtı.

Penndean'e döndüğünde olanlardan Tim Amca'ya söz etmedi ama sürekli kendini bu konu üzerinde kafa yorarken buluyordu. Adamı, anımsadığı kadarıyla, gözünde canlandırmaya başlamıştı, ama bu ona zor geliyordu. Beyaz bir gömlek giyiyordu - beyaz mıydı gerçekten? Boyun kısmı açıkta mıydı? Saçı koyu renkti, kesinlikle kravat takmıyordu. Şimdi "giyimi düzgündü". Benet'tan çok az daha uzun ve oldukça inceydi ve bir *asker* gibi dimdik duruyordu - ilk karşılaşmalarında ona öyle gelmişti - Anahtar meselesinde para almayı reddetmiş, daha açık belirtmek gerekirse, resmen elini uzatarak - parmakları, Benet'ınkilere dokunacak biçimde - Benet'ın elinin üstüne koymuştu. Benet'a *dokunmuştu.* Ee, bu da ne demek oluyordu - bir sevgi jesti mi? Olanaksız! O zaman ona şimdikinden daha yakın davranmıştı. Eh, Benet'ın duyguları - ortada bir duygu var mıydı ki? - çabucak geçmişti! Ancak belki de bu duygu daha sonra oluşmuştu: Şu rüya ve nehre dönüş. Ve Benet şimdi neden kısa süre önce ayağına kadar gelen bu adamla, kim olduğu, adının ne olduğu, evli olup olmadığı, işsiz bir aktör ya da buna benzer biri olup olmadığı üzerine konuşma fırsatını geri tepmişti. Yapacağı herhangi bir şey bir ilişkiyi başlatmaya yetebilirdi. Acaba hiç orduda *bulunmuş* muydu? Hazır oldaymış gibi duruyordu. Sesine gelince - aksanı kuzeyli miydi? Hayır. Yabancı mıydı? Yetkili bir kişi gibi bir havası vardı -eh, *yetki*, iş *bunu* düşünmeye kadar gelmişti! Belki de aynı oyunu sayısız kişiye oynamıştı, onların peşine düşüp, zorla kendini, elinden her iş gelen bir işçi, on parmağında on marifet olan bir uşak olarak kabul ettirip, böylece onlar için vazgeçilmez biri haline gelmişti - en çekici olanı da işsiz aktör hikâyesiydi, yeni evlenmiş genç çiftlerin kolayca kanıp inanabileceği türden bir hikâyeydi.

Ancak, sonuç olarak, bir hırsız, uğursuz bir şebeke için çalışan profesyonel bir hırsız *mıydı* acaba?

Aşağıda, Penn'de günler geçip gitmekteydi; Tim Amca hastalanmış, iyileşmişti, Benet, Hölderlin'i okuyup kendisi de biraz şiir ya da "şiir" yazdı. Bahçede dolaşıp Clun ve kızlarla, yüzme havuzlu Grek tarzı mermer yapı için en iyi yerin neresi olacağını tartıştı. Ancak, şimdi, her şey böylesine harika görünürken, Benet, yapımı, kazılar ve buldozerlerle şiddetli bir çalışma isteyen ve hırs gerektiren bu yeniliği ertelemek için gizliden gizliye endişeleniyordu. En azından, bu dönem içinde Benet'ı inceleyen herhangi biri onu oldukça serinkanlı biri olarak değerlendirebilirdi. Aslında bu kez, Benet hâlâ artık devlet memuru olmamanın keyfini çıkartıyor, Fransa'ya, İspanya'ya, İtalya'ya ve Yunanistan'a gezilere çıkmayı düşünüyordu. Onun bu yolculuğu, aslında Edward ve Marian'ın bu işi dolayısıyla yarıda kalmış, Benet ancak İtalya'ya kadar gelebilmişti. Ve orada da başına, tam bir vizyon değilse de, bir ara faslı gelmişti.

Sıkça gittiği Venedik'teydi yine, sabah güneşinin altında bir yürüyüşe çıkmıştı. Accademia'ya pek çok kereler gitmiş, şimdi de Zattere boyunca yürümekteydi. Suya vuran beyaz, sarı, açık mavi ışıklar gözünü alıyordu, yorulmuştu, bir kilisedeki bir sıraya oturmak istedi ama şu an dinlenebileceği hiçbir yer görünmüyordu çevrede. Aptalca davranıp yanına

şapka almamıştı. Güneş parlıyordu, hava iyiden iyiye ısınmaktaydı, yılın bu zamanı için tuhaf biçimde sıcaktı. Benet nerede olduğunu merak etmeye başlamıştı. Sonra peşinden gelen birini fark etti. Bu öteki adamın kendisinin önüne geçmesi için adımlarını yavaşlattı. Ancak adam onu geçmeyip kendi adımlarını Benet'ınkilere uydurdu. Benet daha da yavaşladı, neredeyse duracaktı. O zaman adamın kendisini geçmeyip, sol yanında yürümeyi sürdürdüğünü ayrımsadı. Ardından, yabancı, başını Benet'a doğru çevirdi, ona gülümsüyor gibiydi. Bu işe önce canı sıkılan ardından da endişeye kapılan Benet'ın gözlerinde ışıl ışıl suların parıltısı yansımaktaydı. Onunla aynı hizada yürüyen, onun boylarındaki bu adam siyahlar içinde görünüyor, siyah bir figür oluşturuyordu. Benet, belki bir papazdır, diye düşündü. Ama hayır, papaz olamazdı. Bütün bunları bir saniye içinde aklından geçirdi. Bu yabancının sessizliği onu tedirgin ediyordu. Onu atlatabileceği bir yer arandı, ama şu an görünürlerde ne sığınabileceği bir yer ne de bir insan vardı. Yürümeye devam ettiler. Sonunda Benet yürümeyi bırakmadan, bu ilginç yürüyüş arkadaşına bakmak için ansızın arkasını döndü. Anında bütün vücudundan elektrik şokuna benzer bir şey geçti. Yürüyüş arkadaşı sıradan, koyu giysiler içinde bir adamdı. O da Benet'a doğru dönüyordu, aslında tam olarak gülümsemiyorsa da yürürken şefkat dolu bir bakışla dikkatli dikkatli baktı Benet'a. Onunla daha önce karşılaşmış mıydı? Aslında Benet alışılmadık bir biçimde sudan yükselen ışık yüzünden onu pek de net göremiyordu. Hayal meyal yabancının boynunda beyaz bir şeyin parladığını, belki gömleğinin yakası ya da bir farbelaydı, elinde de eldivenler olduğunu ayrımsadı. Benet yürümeyi sürdürdü, kafasını çevirdiğinde, kâkülü kaşlarının üstünde kesilmiş düz, gür, siyah saçları neredeyse omuzlarına gelen, koyu renk, iri gözleri kendisininkilere takılmış, dudakları konuşa-

cakmış gibi duran genç bir adam gördü. O an Benet bayılacağını hissetti. Az sonra yenileceği bir güçle karşı karşıya gibiydi. Başını öbür tarafa çevirdi. Sağ tarafında kalan bir kilisenin önünden geçtiğini fark etti, yürüyüş arkadaşının yanından hızla ayrılıp, koşar adımlarla, az kalsın düşüyordu, kiliseye girdi.

İçeri girer girmez hemen birkaç adım atıp oturdu. Kilise bomboştu. Gözlerini kapadı, ellerini şakaklarına dayayıp başını öne eğdi. Aradan biraz zaman geçti. Kilisenin içi dışarıdan daha mı serindi ne? Gözlerini açtı, derin bir soluk alıp arkasına yaslanarak bakışlarını boş olan kilisenin içinde gezdirdi. Merak ediyordu, gerçekten de bayılmış mıydı? Bütün olup bitenleri kafasında kurgulamaya çabaladı - böyle tuhaf şeyler gerçekten olur muydu? Kuşkusuz olurdu. Peki, bu şimdi başına gelen, sahiden olmuş muydu ki? Bir nöbet geçirmiş, hayal kurmuş olamaz mıydı? Yavaş yavaş bayılmak üzereydi, yere düşmemesi büyük şanstı. Kilise gerçekti. İki kez öksürerek kendisini gerçekliğe döndüğüne ikna etti. Ancak ortada şu tuhaf baygınlığından *daha fazlası* olduğunu anımsamaya başlamıştı. Evet, hayalinde, yanında yürüyen o öteki kişiyi, kâküllü, siyah saçlı ve güzel gözlü, eldivenli adamı görmüştü. Belleğinden silinmeye başlamış olan bu hayali aklında tutmaya çalıştı. Fakat o hızla kiliseye dalarken anımsayamadığı daha pek çok şey olmuştu, hatta o yabancının yanında yürürken olanlardan bile daha fazla şey olmuştu. Yoksa bunları kendisi mi beraberinde *getirmişti*? Acaba şimdi kendini toparlayıp hatırlayamaz mıydı? Yoksa bütün bunlar yalnızca birer *imge* miydiler? Ancak niye ki yalnızca imge olsunlardı - bunlar gerçek insanlar değil miydiler? Ama hem de her nasılsa vardılar. Bütün bun-

ların, bir bakıma kendisinin, geçmişe dayanarak, bir *gerçek haline getirdiği* bu şeylerin varlığını bir açıklayabilseydi. Ancak, diye düşündü, hiçbiri o genç, hoş adam kadar gerçek değildi. Belki de o genç adam onların çobanıydı. Fakat ne zaman ki onlar netleşmeye başlamışlardı, genç adam da silkinmeye başlamıştı. Kendisini melekle yan yana yürüyen Tobias'mış gibi duyumsadı. *Onunla*, aklından silinmemesi gereken o gençle yürüyüşünün bir imgesi miydi bu? Ardından gözlerini kapadığında, çevresinde *yükselip* onu saran öteki şeyleri *gördü*. Firavun'un kızının Musa'yı sazların arasından kaldırışı, korkunç yılanlarla çevrelenmiş olan Aziz Margaret'in hacını yukarıda tutup yalınayak koşuşu. Ve ardından, ağlayarak sırtlarında bir ceset taşıyan insanlar, ölmüş İsa'nın korkunç ağırlığı. Benet ayağa kalktı, birkaç adım atıp tekrar oturdu. Bu tuhaf ve ürkütücü imgeleri ona, kendisinden ayrıldıktan sonra yoluna devam etmiş olan o genç mi getirmişti? Yoksa *bütün her şey*, sıcağın ve denizdeki hareketli ışıldamaların onda yol açtığı tam bir hastalıklı ve anlamsız ilüzyonlar karışımı mıydı? Şu sevimli genç elbette bir fantaziydi, gittikçe kötüye giden zihinsel bir rahatsızlığın aniden baş gösteren başlangıcıydı. Ama neden tam da *bunlar* olmuştu? Benet yeniden ayağa kalktı. Olabildiğince çabuk oteline dönmesi gerekiyordu, bereket versin ki otel uzakta değildi.

Aslında Benet, güneşe, suya ve şapkasız yürümesine bağladığı bu tuhaf "krizi" oldukça çabuk atlattı. Ancak akılcılığı ile birlikte bazı şeylerin yankıları da geride kaldı ve bu meseleyi hiç kimseyle konuşmadı. Filmin bütün parçalarını hatırlıyor muydu, yoksa bunlardan bazıları sonradan ortaya çıkmıştı da kendisi bütün bunları hızlı geçen iyileşme süre-

cinde birbirine mi bağlamıştı, emin değildi? Musa, Aziz Margaret ve yılanları düşündü, Tobias ve meleğini sonradan uydurmuş olabilirdi. Ötekiler, bütün o ağlayan insanlar, İsa'ya gebe kaldığını öğrendikten sonra dehşete kapılan ve başını öne eğen Kutsal Bakire - eh, bunlar her yerde karşılaşılacak şeyler değil miydiler? Her neyse, alelacele Venedik'ten ayrılıp, gezmek istediği bir sergiyi görmeye Paris'e geçti. İngiltere'ye döndüğünde doğrudan Tim Amca'nın yanına gitti. Onu yatakta, başucunda bir doktorla buldu. (Genç, mesleğe yeni başlamış, George Park adındaki) Doktor önce Benet'ı telaşlandırdı, ardından da sakinleştirmeye çalıştı. Aslına bakılırsa Benet'ın gelişiyle Tim gözle görülür biçimde bir düzelme göstermişti ve Benet havaice davranıp bu kadar uzun süre evden uzakta kaldığı için kendini suçlu hissetti. Bu olayın ardından Tim, onu Tara'ya gitmesi için sürekli teşvik ettiyse de Benet bir süre Penndean'de kaldı. Yaz ortasıydı ve Penn'deki bahçeler öylesine göz alıcıydılar ki Benet biraz da bu yüzden oradan ayrılamadı. Tabii ki taşınmadan önce Penn'de bıraktığı bütün Heidegger çalışmalarını da sürdürebiliyordu, hem Mildred ve Elizabeth de gözlerini Tara'dan ayırmıyorlardı. Sonunda Londra'yı, o özlediği Londra'yı, Britanya Kütüphanesi ve bir keresinde Mildred'ın orada bir hayal bile gördüğü Parthenon Frizi'ni özlemeye başlamıştı. Çalışmalarının bir kısmını da yanına alıp arabasıyla Londra'ya, Tara'ya gitti. Sevgili Tara, nasıl olmuştu da bu kadar uzun süre ondan ayrı kalabilmişti? Sessizlik. Eee, ne bekliyordu ki? Etrafı iyice bir kolaçan etti. Işıkları gözden geçirdi, hepsi sağlamdı. Elbette, Mildred buraya uğramış olmalıydı, onu araması gerekiyordu. Çalışma odası bıraktığı gibi sessiz ve düzenliydi. Yanında getirdiği kitapları çıkarıp yazı masasının üstüne koydu. İşte şimdi burada çalışabilirdi. O gece ve bir sonraki gece çok iyi uyudu. *Kuşkusuz*, diye düşündü, Tim de bu-

raya gelmeli! Gelmesine neden engel oldum ki? Üçüncü gün, öğleden sonra, Benet huzursuzlanmaya başladı. Ne olduğunu tam çıkaramadığı bir şeyler hatırlıyor, *karanlık düşüncelere* dalıyordu, karanlık düşüncelere *dönüyordu.* Ben sağlam bir adam değilim, diye düşündü, keşke savaşa katılsaydım! Karanlık içinde, çocukluğunu düşündü. Artık belleğinde iyice bulanıklaşmış olan, Venedik'te geçirdiği o krizi anımsamaya başlamıştı. Tim'le ilgili ani bir endişeye kapıldı. Tim'i Tara'ya getirmeli, olmazsa kendisi Penn'e dönmeliydi. Hemen yola çıkması gerekiyordu.

Ön kapının zili çaldı. Benet önce - Tim buraya geldi! diye düşündü. Sonra, o an anladı. Kapıya gitti. Adam dışarıda durmaktaydı. Benet hiçbir şey söylemedi. Adam, "Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm," dedi, "sadece merak ettim de -"

"İçeri gir," dedi Benet. Bu, kulağa, "içeri gelin"den daha buyurucu bir davet gibi geliyordu.

Belli ki adam da böyle düşünmüştü, bir an için şaşırmış, hatta paniğe kapılmış gibiydi.

Koridora adımını attı. Benet kapıyı çarptı. Birbirlerini süzdüler. "Ne istiyorsun?" diye sordu Benet.

Adam duraksadı, sonra çekinerek, "Birilerine yardım etmek istiyorum," dedi, "eğer bir yardıma ihtiyacınız varsa, elimden çok iş gelir -" Benet "Böyle geç," diyerek oturma odasını gösterdi. Adam düşündü, Benet'ın önünden oturma odasına girip ilerideki şömineye doğru yürüdü. Burada birden arkasını dönerek Benet'ı süzdü. Bakışları düşmanca değil, çekingendi.

Benet şöminenin karşısındaki kanepeye oturdu. Adama da hemen yanındaki arkalıklı sandalyeyi gösterdi. Adam oturup sandalyeyi Benet'ın görebileceği biçimde hafifçe yerinden oynattı. Onun yoğun ve koyu renkli gözlerine baktığında Benet garip bir biçimde sarsıldı. Düz, siyah saçları

alnına düşüyordu. Genç görünüyordu - ama muhtemelen göründüğünden daha yaşlıydı.

Bir sessizlik anı oldu. Ardından Benet konuştu, "Adın nedir?"

Adam atılarak, "Jackson," dedi.

"Diğer adın ne, ilk adın?"

"Başka adım yok."

"Peki nereden geliyorsun?"

Kısa bir tereddütten sonra, Jackson yanıt verdi, "Güneyden."

"Şimdi nerede yaşıyorsun?"

"Şey - pek çok yerde -"

Bu noktada Benet, tuhaf bir bağlantı, hatta bir ilişki içine giriyormuşçasına ürperdi! Sanki neden onu içeri çağırmış, ona neden adını sormuştu ki? Tavırlarını incelemek için mi yalnızca? Benet adamı süzdü. Bir an için sanki dili tutulmuş, ancak birkaç sözcük *kekeleyebilecek* durumda hissetti kendisini - sanki görüşme yapılan kişi *kendisiydi*. Ayağa kalktı. Öteki de ayağa kalktı. Bu adam neden *"işleri halletmesin"*, niye bu öldürücü şüpheye kapılıyorum ki ben?

Benet, "Lütfen şunu iyi dinleyin," dedi, "sizi burada istemiyorum, size burada ihtiyacım yok, başkalarıyla anlaştım." Dönüp yeniden koridora çıktı ve kapıyı açtı. Adam da onu izleyip kapıdan dışarı çıktı. Tam ağzını açmıştı ki Benet kapıyı yüzüne örttü.

Oturma odasına dönüp oturdu. Çok canı sıkılmış, allak bullak olmuş, afallamış, sergilediği bu tavır hiç hoşuna gitmemişti. Aynı zamanda korkuyordu da.

Ancak günler geçti ve hiçbir şey olmadı, Benet Penn'e gitti. Britanya Kitaplığı'na gitti. Britanya Müzesi'ni, Ulusal Resim

Galerisi'ni ve (o aralar sayıları çok değildiyse de) çeşitli sergileri gezdi. Berlin'e gitmeyi düşündüyse de, bunu yapmayı uzun süredir istiyordu, bu planını erteledi. Arkadaşları Mildred, Elizabeth, (Elizabeth'in gezginci kuzeni) Robert Bland, Alexander, Anna, Mansonlar, (müzisyen) Andy Redmond'ı sık sık akşam yemeğine çağırıyordu. Artık Penn'e daha sık uğruyordu. Tim Amca rahatsızdı, ya da (kendi deyişiyle) bir süre önce rahatsızlanmıştı. Tim, George Park'a "züppe" diyordu. Tara'yı ziyaret etmek için can atmaktaydı, bir kez Benet'la birlikte gitti. Bir sıcak dalgasını da beraberinde götürüp erkenden kırlara geri döndü. Benet "züppe"ye danışarak, hiçbir şeyi aceleye getirmemek şartıyla, kısa bir ziyaretin zararı olmayacağı yanıtını aldı. Tim Amca, halinden insana dokunacak biçimde hoşnuttu, Benet arabasını ihtiyatla sürerek onu Tara'ya götürdü. Tim orada zamanını, bir süre büyük bir keyifle evi ve bahçeyi keşfe çıkarak ve Benet'ın eve yerleştirdiği bütün o yeni eşyalar üzerine yorum yaparak geçirdi. Hava çok güzeldi ve tabii ki Tim kısa süre sonra tarlalara çıkmayı istedi. Bir sabah aniden Benet'a Kew'a gitmek istediğini söyledi. "*Kew* mu?" dedi Benet, orayı tamamen unutmuştu. Tim sözlerini, çocukluğundan bu yana oraya gitmediğini ve oranın değişip değişmediğini görmek istediğini söyleyerek sürdürdü, Pagoda hâlâ orada mıydı? Benet elbette orada olduğunu söyledi, zaten olmasaydı haberimiz olurdu! Bunun yanı sıra, havanın fazlasıyla sıcak olduğunu ve orada araba için park yeri bulamayacaklarını söyledi. Tim'se *mutlaka* bir yer bulacaklarını, orada her şeyin çok güzel olduğunu ve limonluğu, ördekleri, kazları ve kuğuları görmeyi çok istediğini söyleyerek yanıt verdi - bütün bunların keyfini çıkaralı öyle çok zaman olmuştu ki - Benet, *peki*, dedi, Kew'a gideceklerdi! Bugün değilse de yarın giderlerdi ve bir kez daha "şu ihtiyarın" isteklerine boyun eğdiği için, kendisine lanet okudu.

Şimdiden Kew'un "bir şeyleri aceleye getirmek" anlamına gelip gelmediğini merak ediyordu. Şimdi, öğle yemeği için mecburen alışverişe çıkacağını ve Tim'in evde uslu uslu oturması gerektiğini söyledi, uzun sürmezdi. Kapıya yöneldiğinde bir ayrılık acısı sardı göğsünü, durdu, elini kalbine bastırdı, gün geçtikçe daha fazla farkına varıyordu ki Tim Amca da er geç ölecekti. Ah sevginin böylesi, sevginin bu kadar fazlası. Kapıyı açıp dışarı fırladı. Alışverişi biraz zaman aldı. Döndüğünde Tim, resmen ayaklanmış, açık duran kapının önünde duruyordu.

"Ah, ne iyi, geri döndün, buna çok sevindim!"

"Neler oluyor?" dedi Benet.

"O yine geri döndü!"

"Kim geri döndü?" dedi Benet. Halbuki geri dönenin kim olduğunu çok iyi biliyordu.

"O adam, korkarım şimdi gitti. Arkadaşın Jackson."

"Ah demek sana adını da söyledi! O benim arkadaşım falan değil, ama her neyse. Umarım onu hemen kovmuşsundur. Geciktiğim için üzgünüm."

"Tabii ki kovmadım - onu içeri çağırdım - bana yaptığı bin bir türlü işi anlattı - elinden her şey geliyor - o bir mücevher, gerçek bir sanatçı -"

"Tim, dostum, izninle bir kez daha onun benim arkadaşım olmadığını ve burada onun yapabileceği *hiçbir şey* olmadığını hatırlatırım."

"Evet, ama Penn'de yapabileceği çok şey var! Onunla, aşağı, Penn'e gelmesi konusunda anlaştım."

Bu doğruydu, Jackson, Tim Amca'yı büyülemiş, *eline geçirmişti*, Tim Amca Benet'ın onu ertesi gün arabayla aşağıya, Penn'e götürmesi konusunu da ayarlamıştı!

Benet atıldı, "Bu olamaz."

"Nedenmiş? Tüh, adresini almamışım. Neyse gidip -"

"Sen yarın Kew'a gidiyorsun."

"Ah, evet - şey - oraya başka zaman gideriz, bir dahaki sefere - hem benim ona ulaşmam olanaksız ve onu atlatamam."

"Neden, anlamıyorum?"

"Ama, Ben, yanlış olan nedir, sen onun burada çalışmasına izin verdin, hem o bana yaptığı işten hoşnut kaldığını söyledi ve yalan söylemediğine de eminim-"

"Hayır," dedi Benet. "Yalan söylemiyordu, fakat -"

"Fakat ne? Hakkında kötü bir şey mi biliyorsun?"

"Hayır," dedi Benet, "onun hakkında kötü hiçbir şey bilmiyorum. Sadece -" Tim Amca'ya bunu nasıl anlatabilirdi ki, kime, kendisine bile, nasıl anlatabilirdi ki? *Korkuyor* muydu? Amcasının yüzündeki üzgün ve mahzun ifadeyi görebiliyordu. Her şeyden çok sevdiği bu sevgili varlığı nasıl üzerdi? "Sadece, demek istiyorum ki, zaten Clun orada ve başka hizmetkârlar gerektiğinde de Edward'dan ya da -"

"Ama bu adam bir uzman - hem sonsuza dek kalması gerekmez, belki haftada birkaç gün, eğer -"

"*Haftada* mı? Ben de yalnızca bir gün için istediğini sanmıştım! Peki, geceleri nerede kalacak, handa mı?"

"Fakat evde bir dolu oda var, bütün o kullanılmayan odalar - "

"Ah, anlaşıldı, yani "evde" kalacak! Ya Sylvia'ya tecavüz ederse?"

"Ben, böyle aptal şakalar yapma! Göreceksin-"

"Ah, her neyse, tamam, tamam, evet, yarın giderken onu da yanımıza alacağız!"

İşte aynen böyle oldu ve Tim Amca Jackson'la anlaşıverdi. Aslında (Benet dışındaki) herkes Jackson'ı seviyor ve ona güveniyordu. Jackson tuğla bir duvar örmeye başlamış, yatak odalarının birinin duvarlarını boyamış, kurumuş bir ağacı kesmesi için Clun'a yardım etmiş, ahırı temizlemiş ve elden düşme çim biçme makinesini onarmıştı. Ayak işlerini görmek için köye koşturmuş, burada, her nasılsa, bir çırpıda herkesle ahbap oluvermişti. Denizin Kralları'ndaki hancının belirttiğine göre "matrak adamın teki"ydi. Kızlar ona bayılıyorlardı. İncelik göstererek dört gün sonra Londra'ya geri döndü. Tim, ona ne kadar para verdiğini Benet'a açıklamayı reddetti. Aradan zaman geçtikten sonra Benet, kendisi bir süreliğine Tara'dan ayrılırsa, her şeyin yolunda olup olmadığını kontrol etmek için Jackson'ın oraya gelmesi düşüncesine aklının yatmış olduğunu fark etti. Tim daha da ileri gidip Benet'a, resmen, Jackson'ın kameriyeye yerleşmesini önerdi! Jackson seyrek aralıklarla, özellikle Benet'ın yokluğunda, Penn'e uğramayı sürdürdü. O aralar, Tim Amca'nın sağlığı, önemli olan tek şey haline gelmişti aniden. Bir süre için oldukça düzelmiş gibiydi, elbette artık gezilerine son vermiş, evde konuklarını ağırlıyordu. Kızlar anneleriyle oradan ayrılmışlardıysa da züppe George'un izniyle gelen başka ziyaretçiler oluyordu; papaz Oliver Caxton, Denizin Kralları'ndaki hancı (adı Victor Larne'dı), köyden gelen, Londra'dan gelen ahbaplar - ama ardından, birdenbire yatağa düşüverdi. Şimdi doktor, Sylvia, Benet ve artık temelli evde kalmaya başlamış olan Jackson dışında kimse oraya gelemiyordu. Jackson, şimdi doktorun da hayranlığını kazanıp vazgeçilmez biri konumuna gelmişti. Sonunda doktor talimatlarını Benet'a değil Jackson'a vermeye başladı.

Bu son günlerde Benet'ı en fazla inciten şey, Tim Amca'nın onu değil de Jackson'ı yanına çağırmasıydı. Göründüğü kadarıyla birini diğerine yeğliyor değildi. Yalnızca nasıl Benet'ın yanında olmasını istiyorduysa Jackson'ın da yanında olmasını istiyordu. Benet'a "Jackson nerede?" diye sorduğunda eğer "köye gitti" yanıtını alıyorsa, bu ona yetiyordu. Benet bu sorulara her seferinde tamamıyla doğru yanıtlar veriyordu. Bazen, Jackson'ın gelip her zamanki gibi Tim'in bakımını üstlendiği günlerde, Benet geri çekiliyordu. Bütün bu zaman boyunca Benet, Tim'den, Jackson'ın ahbaplığını onunkine tercih ettiğini gösterecek bir işaret bekledi durdu, ama hiçbir işaret gelmedi. Ancak Tim'in Jackson'ı evde görmeyi aradığına hiç şüphe yoktu, bir ya da iki kez endişeyle "Londra'ya gitmedi, değil mi?" diye sormuştu. Tabii ki Benet bir süre için, kendi açısından kıskançlığa benzer bir şeyin ayrımına varmıştı. Tim daha önce, Tara'daki kameriyeden söz açmayı denemişti, ne kadar hoş bir yerdi orası, Jackson oraya yerleşemez miydi? Sonuçta Jackson'ın Londra'da nerede yaşadığını bilmiyorlardı, hem zaten Jackson bir tür serseri değil miydi, zavallı şey? Benet'ın yanıtları kaçamaktı. Zaman geçip Tim iyice yatalak olduğunda, Benet Tim'in Jackson'ın kameriyeye yerleşmiş olduğunu tasavvur ettiğini tasavvur etmeye başladı! Ancak Tim'in ölmek üzere olduğu günbegün daha gözle görülür bir hale geldikçe, Benet'ın üzüntüsü, şu an ona küçük kızgınlıklarmış gibi gelen, diğer meseleleri önemsiz kılmıştı. Çektiği acıyı artıran tek bir şey daha vardı, Tim ölürken onunla yalnız olmak istiyordu - Tim'in Jackson'ın elini tutarken öldüğünü düşünmeye dahi dayanamıyordu.

Sonunda oldu; saat neredeyse gece üçe yaklaşıyordu. Benet, bir süredir alıştığı üzere, yatağın yanında yere serdiği döşeğin üzerinde yatmaktaydı. Uzanmış, gözünü kırpmaksızın Tim'in, uykusu gelmiş bir kuşun ötüşüne benze-

yen mırıltılarına kulak kabartmıştı. Sonra belli belirsiz bir ses, acı dolu bir inilti duyuldu. Benet kalkıp, Tim'in geniş yatağının kenarına oturdu. Tim'in, her nasılsa biliyordu, gittiğini düşündü. Tim, her zamanki gibi, üst üste konmuş yastıklara başını koymuş yatıyordu. Bu mırıldanmalar geçenlerde başlamıştı. Şimdi, yatakta debelenirken, korkuyla dudaklarını aralamış, iri iri açılmış gözlerini yalvaran bir bakışla Benet'a dikmişti. Önce gırtlağından, sanki boğuluyormuşçasına, bir hırıltı, sonra da "ah"a benzer bir ses çıkardı. Benet eğilip onu alnından öptü, ardından onun takati kalmamış, tutunacak bir şey arayan ellerini tutup dudaklarına götürdü ve öptü. "Sevgili, sevgili Tim, seni öyle seviyorum ki." Kendisine hâkim olmaya çalışıyordu. "Canım," dedi, "sakın korkma, ben seni dünyadaki her şeyden çok seviyorum, huzur içinde ol, sevgili, sevgili insan." Gözyaşlarını tutmaya çalıştı. Tim alabildiğine açılmış iri gözlerinde bir dehşet ifadesiyle Benet'a bakmaktaydı.

Benet, Tim'in bir deri bir kemik kalmış diğer elini de tutarak, "Sevgili can," dedi, "sakın korkma, seni seviyorum, huzur içinde ol, sevgili, sevgili insan." Tim'in, son günlerde iyice seyrelip tamamıyla beyazlamış olan saçları, geriye doğru, bir hale gibi yastığın üzerine dağılmışlardı. Benet, onun ellerindeki umutsuz, ritmik çırpınışları hissedebiliyordu. Ardından, kederli bir arayış içindeki gözlerini Benet'tan ayırdığında Benet'ın anlayamadığı bazı sesler çıkardı - sonra birden çaresizce doğrulmaya çabaladı. "Görüyorum." diye bağırdı, "Görüyorum." Bunlar son nefesini verirken ağzından çıkan son sözlerdi. Benet ona sarılmak için eğildiğinde ansızın onun öldüğünden emin olmuştu.

Tim, alabildiğine açılmış gözleriyle önünde yatmaktaydı ama ruhu gitmişti, her şey gitmişti, Tim gitmişti. Benet şimdi hıçkırıklarını serbest bıraktı. Ağlamaktan gözleri görmez bir halde, yatağın kenarından kalktı, kapıyı açtı. Jackson dı-

şarıda, merdiven sahanlığında duruyordu. Ortak acıları nedeniyle bir an birbirlerine sarıldılar, sonra ayrılıp üzüntüyle ağladılar. Hemen sonra, Benet'ın fark ettiği üzere, çoktan kafasında oluşturmaya başladığı o düşünceye göre, kendisinin ölmekte olan Tim'le geçirdiği bütün o paha biçilmez ve korkunç dakikalar sırasında, Jackson ihtiyatla odanın kapısını açmıştı.

Tim Amca'nın cenazesine çoğunu Benet'ın tanımadığı pek çok insan geldi, bunlardan çoğu ağladı. Töreni Oliver Caxton yönetti. Tim Amca'nın külleri, -öldüğünde cesedinin yakılmasını istemişti- kilisenin mezarlığına serpildi. Törende kısa bir konuşma yapan Benet ağlıyordu. Onu tanıyan ve tanımayan herkes yanına geldi. Gözyaşları içindeki George Park gelip elini sıktı. Töreni izleyen bir toplantı olmayacaktı, Benet yalnız kalmak istediğini belirtmişti. Mildred, Owen, Anna ve bütün o Londra'dan gelen arkadaşları incelik göstererek ortadan yokoldular. Edward da oradan uzaklaştı. Marian ve Rosalind ise anneleriyle Kanada'daydılar. Onlara ve olaydan haberi olmayan daha bir sürü kişiye yazması gerekiyordu. *Ah Tanrım*, uzunca bir süre, başı ellerinin arasında oturdu. Ayağa kalktı, biraz dolaştı, sonra yine oturdu. Güneşten nefret ederdi, kalkıp oturma odasının perdelerini kapadı. Arkasını döndüğünde koridordan içeri giren birini gördü. Ona bakakaldı. *Jackson'ı tamamen unutmuştu.* Ağzından öfkeli, kısık bir ses çıktı. Jackson ona doğru birkaç adım attı. Koyu renk giysiler giymişti, yüzü gözü kararmış gibiydi, kısık sesle bir şeyler mırıldandı. Benet, "Ne?" dedi. Ardından, "Ah, tabii ya", dedi, "sana paranı vereceğim, şimdi vereceğim." Tek istediği Jackson'ın bir an önce *gitmesi, sonsuza dek çekip gitmesiydi.*

Jackson, karanlıkta kalmış olan odada birkaç adım ilerledi, "Burada kalamaz mıyım?"

Benet şimdi geri adım attı. Jackson esmer ve Benet'tan daha uzun boyluydu, Benet belki de bunu sonradan uydurmuştu, koyu, muazzam bir kesik yarası gibi karanlık bir şey, karanlık bir resimdeki gibi, koyu renk giysiler içindeki bir keşiş.

Benet, "Hayır," dedi. "Şimdi gider misin lütfen? Ben - daha sonra - şimdi git - *nereye olursa* -"

Görüntü kayboldu. Benet bir süre hareketsiz, öylece kaldıktan sonra, oturma odasından fırladı ve koşarak merdivenleri çıkıp yatak odasına gitti, kapıyı kapattı. Yatağına uzandı. Demek eskiden Tim'e ait olan Jackson, artık Benet'ın malı olacaktı? Eh, Tim'e bu kadarını da *borçlu* değil miydi? Benet'ın Jackson'a, sonraları "kulübe" denilecek olan, kameriyede oturması, eve bekçilik yapması, yemek ve alışveriş işlerini görmesi, evin bakımını üstlenip *hep orada kalması* için izin vermesi en sonunda işte böyle gerçekleşmişti.

Dördüncü Bölüm

Marian ve Rosalind Berran, genç yaştaki babalarını kaybetmişlerdi. Kocasından hatırı sayılır miktarda para miras kalan Kanadalı anneleri, onları Londra'daki yatılı bir okula yollamıştı. Daha sonra anneleri - evlenmediyse de - "yeni bir eş"e kancayı taktıktan sonra, o günlerde birer yetişkin olmaya aday olan kızlar yaz tatillerinin büyük bölümünü İngiltere'de, Londra'da edindikleri bir apartman dairesi ve Lipcot'ta kiraladıkları, hemen köyün dışında kalan köy evinde geçirmeye başlamışlardı. Ada, fırsat buldukça, tek başına gelip onlara katılıyordu. Lipcot'la ilişkileri, şu an hayal meyal hatırladıkları, kendisi bir mimar mühendis olup nasıl olduysa Delhi'de Tim Amca'yla tanışmış ve nehrin üzerine kurulacak bir köprünün yapımında çalışırken bir şekilde ölmüş olan babalarına dayanmaktaydı. Tim bu mühendisle ancak kısa bir süre ahbaplık edebilmiş, fakat hemen sonrasında, o sıralar okulda olan kızlarla ve ardından da Ada'yla bir ahbaplık kurmuştu. Böylece Tim oradayken, sonra Tim yokken de ve daha da sonra, emekli olduğunda, Penn'de ziyaretler birbirini kovaladı.

Kendisi sanat alanında kariyer yapmayı ummaktaydı, buna çok yaklaşmıştı. Sınavlardan başını kaldıramayan Rosalind, Londra'daki dairesinde kalmaktaydı (artık iki kızın da ayrı ayrı daireleri vardı) ve en büyük amacı sanat tarihi okuyup, bir yandan da, eğer olabilirse, bir ressam olmaktı. Bu sıralarda Ada düzenli aralıklarla ortaya çıkıyor, onlara maddi destek sağlayıp, bir iş ve zengin bir koca bulmalarını öğütlüyordu. Rosalind "inek" olmaktan hoşnuttu. Marian ailenin serseri kızıydı, on sekiz yaşında okulu bırakıp ülke dışına, önce Fransa, sonra İtalya'ya gitmiş, buralarda (Rosalind'in zaten bildiği) birbirine yakın bu iki dili (onun kadar adamakıllı olmasa da) öğrenmişti. Rosalind ise bu süre içerisinde evde oturup Almancayı da öğrenmişti. Marian, dünyayı görmek istiyordu. Turlarla Avrupa'nın çeşitli yerlerine yolculuk etmekteydi. Bir roman yazmaya kalkıştıysa da sonra bu etkinliği daha ileri bir tarihe erteledi. İkisi de güzel, cana yakın, şen şakrak kızlardı ve her ne kadar birisi (Owen'ın bir arkadaşı), Marian'ın artık Rosalind'i kıskandığını, çünkü Rosalind gerçekten bir yerlere doğru ilerlerken, Marian'ın yerinde saydığını iddia ettiyse de, birbirlerine çok düşkündüler. Bu arada ne kadar uzak olduğu kesin olmayan çok uzaklarda Tim ve Benet da zamanı geldiğinde kızlardan herhangi birinin Edward Lannion'la evlenmesine karar vermişlerdi.

Denizin Kralları'ndaki bahisler, işte tam bu sıralarda başladı. Rosalind iyiydi hoştu ama tam bir oğlan çocuğu gibiydi, sonra, bu onun lehine de aleyhine de sayılabilirdi, bir "öğrenci" görünümü taşıyordu. Belki Marian, Rosalind'den daha hoştu (ki bu belki de bir zevk meselesiydi) ama Rosalind, kitap okumaya fazla düşkündüyse de, bu "iyi bir şey" sayılırsa eğer Marian'dan daha "zeki"ydi. Bahse girilen konular arasında kızların hâlâ bakire olup olmadıkları, ilk ne zaman bir erkek arkadaşlarının olduğu ve

bunun kim olduğu, ya da, daha da çılgıncası, acaba kızların lezbiyen ve birbirlerine âşık olup olmadıkları vardı! Sonunda Marian ve Edward'ın nihai beraberliği, belli sınırlar içerisinde, kurulmuş olmasına karşın bazıları, Marian'ın kafasının hâlâ beş karış havada olduğunu, "adi bir Çingeneyle, ah," kaçabileceğini iddia ettiler. Sonra, en sonunda, ortadan kaybolan gelinle ilgili o korkunç haber o sabah köyde yayıldığında, pek çok kadın gözyaşı döktüyse de hatırı sayılır ölçüde heyecanlı tahminlerde bulunanların sayıları da hatırı sayılır ölçüdeydi ve şu "adi Çingeneler" takımı da hemen, sağda solda "Biz size söylemiştik!" demeye başlamışlardı.

"*Olmak ve Zaman*a bakarak Heidegger'in izlediği yola ya da onun ruh haline bir göz atmaya ve "şeylerin kendileri" üzerindeki düşünüşünü tanımlamaya çalışacak olursak, bu noktada, onun romatizmini, kafasındaki daha duygusal ve sezinsel yönleri, özellikle şiire olan ilgisini ve de Hölderlin'e duyduğu özel ilgiyi incelemek yararlı olacaktır." Benet Penndean'deki çalışma odasında, ardına kadar açılmış pencerelerin önünde durmaktaydı. Dışarıda kırlangıçlar, göğe saçılmış benekler gibi, sabahın donukluğundaki gökyüzünde daireler çiziyorlardı. Benet yazdıklarına bakıp iç geçirdi. Bu da ne demekti? Romantizm zaten, baştan beri Heidegger'in ruhunda bulunmuyor muydu, burada şimdi neden

bundan söz etmişti ki? Heidegger Yunan filozoflarını ele alarak kendisindeki romantizmi ta başından ilan etmiş olmuyor muydu? Yunanlılara gelince, onların umurlarında bile değildi, onlar Tanrı'ydılar! Hölderlin de bir Tanrı'ydı, bir hayli ayrıksı bir şey, filozofların endişe dolu küçük eşelemelerini aşmış bir şairdi. Kendisi, Benet, bir filozof olduğu için değil, Benet gerçek bir filozof değildi, hiçbir zaman da olamayacaktı. Neden ta başından kendisini şiire adamamıştı ki? Elbette bir şair olmak için değil ama yaşamı boyunca o mükemmel şiirlerle yaşayıp onları anlamak ve sevmek için. İngiliz şiiri, Fransız şiiri, Alman şiiri, Rus şiiri, Yunan şiiri. Rusçasına pek iyi denemezdi, ama Puşkin bu konuda ona yardımcı olmuş ve Rusçasının gelişmesini sağlamıştı. Şiir yazma denemelerinde bulunmuştu. Bir kez daha denese miydi acaba? Kalbi ona ağır geliyordu, artık sırf acısını unuttursun diye Heidegger'e dönüyordu. *Marian'dan hâlâ bir haber yoktu.* Onu seven ve üzülüp ağlayıp onu araması gerekenler, şimdi sanki günlük yaşamlarına dönmüş gibiydiler neredeyse. Fakat başka ne yapabilirlerdi ki, kendisi de kendi günlük yaşamına dönmemiş miydi? Ah, bu korkunç bekleyiş, polisten gelecek telefon, bulunacak ceset... Benet, herkes buna karşı çıkıyorduysa da, suçun kendisinde olduğunu hissediyordu. Evet, onu ve Edward'ı bir araya getirmek için öylesine ustalıkla çabalamıştı ki. Nasıl bilebilirdi, ne kadarını görebilirdi ki? Vah zavallı Marian, vah zavallı Edward, onu asla bağışlamayacaklardı. Edward onu bağışlamayacaktı ve - eğer yaşıyorsa - Marian da. Nasıl da yıkıldım, Benet'ın kafasında işte bu rezil düşünce de vardı. Ben *Kral* olmalıydım, Tim Amca hayattayken bile *Kral* bendim. Şimdi hepsi bana acıyacaklar. Off Tanrım, kendimi düşünüyorum. Kalkıp, sandalyesini geri çekti. En ileri derece umutsuzluğun kara yumrusu sıkışmıştı göğsüne.

Oturma odasına geçti ve odanın içinde bir ileri bir geri yürümeye başladı.

Benet, gittikçe daha yoğun bir biçimde, herkesin gözünün onun üstünde olduğunu ve ondan bir şeyler yapmasını beklediklerini hissediyordu. Yapabileceği ne vardı ki? Düğün günü Kanada'dan Ada'yı aramış, yalnız bu meseleye üstü kapalı değinmişti. Tabii o zaman Rosalind'in önceden annesini aramış olduğundan ve sonra yine aradığından haberi vardı. Peki şimdi, Ada'yı bir daha arasa mıydı acaba, yoksa onun mu aramasını beklemeliydi? Ona ne söyleyebilirdi, ne biliyordu ki? Ada'yla uzun uzun konuşmak hiç işine gelmezdi. "Düğündeki konuklar" ve öteki yakın arkadaşlarıyla sürekli bağlantı halindeydi, ama işte, Marian'dan hiç haber yoktu. Acaba ansızın çıkar *gelir miydi*? Yükümlülüğü Penn'de kalmasını mı yoksa Tara'ya dönmesini mi gerektirirdi? Edward'la konuşmayı hakikaten çok arzu ediyordu, ancak görünen oydu ki, Edward "orada değildi". Tabii ki Benet telefon etmişti ve birçok kez, sırf "millet"in ona içten bir hal ve tavırla Edward'ın nereye gittiği konusunda *hiçbir fikirleri olmadığını* duymak için arabasına atlayıp Hatting'in kapısına kadar gelmişti. Mildred Londra'dan arayıp, ona Edward'ın kapısını çalıp aslında bir süre de evi gözlediğini ve içeride kimse varmış gibi görünmediğini söylemişti. Aynı zamanda, kısa süre sonra Anna'dan aldığı onun aslında Bran'le birlikte Lipcot'a arabayla indiğini ama maalesef Benet'ı evde bulamadığını söyleyen telefon konuşması da Benet'ın keyfini kaçırdı. Ah Tanrım, Marian şimdi nerelerdeydi? Saatine baktı. Londra'ya dönmeye karar verdi.

Anna Dunarven Londra'daki evine döndüğüne çok memnundu. Kocası öldükten sonra oğluyla birlikte bu evden ayrılmıştı. Ölümün dehşeti, öyle beklenmedik bir ölümdü ve Lewen öyle gençti ki, fazla ağır gelmişti. O da Bran'i alıp Fransa'ya kaçmıştı. Bütün bu yıllar boyunca evi kiralayıp üstüne titremiş olan İskoç aile aslında gözlerini daha büyük bir eve diktikleri için "çok anlayışlı" davranmışlardı. Anna da varlıklı olmasına rağmen bunu hiç mesele yapmazdı. Seçkin bir öğretim görevlisi olan Lewen, öldüğünde, Anna'yı oldukça zengin bir kadın olarak bırakmıştı. Paris'teki dairesi ve Provence'daki(*) evi konforlu olmasına konforlulardı ancak geniş değillerdi. Şimdi Anna'nın yaşamı yeni bir çehre kazanıyordu. Evden gözlerini yazlık bahçeye dikmiş bakarken, yaşantısının *olumlu bir dengede* olup olmadığını düşünmüştü. İngiltere'ye olumlu bir amaçla dönmüştü görünüşte. Şimdi on iki yaşında olan Bran'in bir İngiliz yatılı okuluna gitme zamanı gelmişti ve aslında bunlardan, Lewen'ın da öğrencisi olduğu birine kabul edilmişti de. Sonbaharda oraya gitmesi gerekiyordu. Onu okula götürecek olan bu yolculuk Anna'nın, değişik kılıklarda gerçekleştirdiği ziyaretlerde de, zihnini meşgul etmişti. Bran daha önce Paris'te mükemmel bir liseye gitmişti, hevesli ve zeki bir öğrenciydi, matematik, tarih ve edebiyatta coşkulu, İngiliz-

(*) Provence'daki: Paris dışındaki. (ç. n.)

ce ve Fransızcanın da ötesinde İtalyancada akıcıydı, Latincede ve Yunancada da yeni yeni iyi olmaya başlamıştı. Şu durumda, Bran'le ilgili projeler belliydi. Peki ya Anna'yla ilgili olanlar? Londra'da kalıp eski arkadaşlarına uğrasa ve fotoğraf sergilerine mi gitseydi? Paris'te de arkadaşları ve resimleri vardı. Paris'teki dairesini ve Provence'daki yuvasını elinde tutabilecek miydi? Peki, ya birinden birini seçmesi gerekirse, bu hangisi olacaktı? Cotswolds'da bir köy evi alsa nasıl olurdu? Turla oraya son gidişinde bir sürü cazip ev görmüştü. Yoksa Lewen'ın yaşamının ve çalışmalarının izinden gidip İrlanda'da mı bir konut edinmeliydi? - Dublin'de ya da batı kıyısında, belki de iki yerde birden? Bütün bunları yapması olanaksızdı, şu an Londra'da bulunması gerekiyordu.

Aslında Londra'ya, Londra'sına, Lewen'ın Londra'sına, beklenen bir karmaşaya dönüyormuş gibi dönmüştü. Buraya gelerek kuşkusuz Bran'i de yeni evine getirmişti, aynı zamanda, arkadaşları ve tanıdıklarıyla, hatta yeni insanlarla, diğer insanlarla, her çeşit insanla belki de, karşılaşmayı umduğu, Edward'ın düğününü de görmüş olacaktı. (Bir avukat olan) Babası, o daha çok gençken Amerika'ya kaçmış, annesi de Anna yirmi yaşındayken ölmüştü. Anna'nın annesi, zamanında, gelecek vaat eden bir piyanistti, ancak müzikle uzaktan yakından bir ilgisi olmayan bir adamla evlenince yaşamının bütün amaçlarını bir kenara bırakmıştı. Kocasının (ikisinin de hayrına olan) ortadan kaybolmasından sonra yeniden piyanoya başlamıştı, çalışmalarını okulda sürdüren Anna'nın, bir konser piyanisti olacağını umuyordu. Fakat bu gerçekleşmedi ve Anna bir diğer müzikle ilgisi olmayan bunun dışında melek gibi bir adam ve İrlanda tarihi hakkındaki bilgisi engin, seçkin bir öğretim üyesi olan Lewen Dunarven'la evlendi. Anna, Lewen'la Benet sayesinde, Benet ve Tim Amca'yla ise çeşitli adlar altında kı-

sa romanlar yazan ve Mildred'in bir arkadaşı olan Elizabeth Loxon sayesinde tanışmıştı. Pencereden aşağı, bahçeye bakarak derin bir iç geçirdi - ardından odada yalnız olmadığını fark ederek arkasını döndü. İçeride iki kişi vardı, bunlardan biri Bran diğeri Jackson'dı. Bran ona koştu ve yüzünü Anna'nın giysisine gömdü, ardından çekik gözlerini hafifçe kısarak ciddiyetle annesinin önüne dikildi, yüzünde bildik bir ifade vardı. Anna parmaklarıyla onun uzun kıvrımlar halinde dökülen kehribar rengi saçlarını okşadı, ardından elini onun alnına dayadı. Bran'in omuzunun üstünden Jackson'a baktı. Bran söz dinlemez bir küheylan gibi başını geriye atarak ondan uzaklaştı ve durup gözlerini pencereden dışarıya dikti. Jackson Benet'ın izniyle bahçenin ucunda kendiliğinden bitivermiş, sonra da kırılıp yere düşmüş olan asma dalını alıp tuğla duvara tutturmak için gelmişti. Bu iş tamamlanmıştı. Anna'nın aklına, ona verebileceği yeni bir görev hemen o an gelmediyse de, pek yakında bir tane bulabileceğinden emindi. Bran ve Jackson'ın birbirlerine bu denli kısa sürede *ısınmalarından* çok etkilenmiş, bu hoşuna gitmişti. Artık Jackson'ın gitme zamanı gelmişti. Jackson Anna'ya gülümsedi ve onun kendisine uzattığı zarfı almak için yaklaştı. Gülümseyişi kibar, nükteli ve esrarengizdi. Birçok tuhaf fikirleri bulunan Anna onu şu ya da bu şekilde kapıp yanında İrlanda'ya götürüp götüremeyeceğini merak ediyordu. Aynı öyküde Jackson'ın bir hizmetkâr olması dışında bir düşünce yer almıyordu. Anna'nın teşekkürlerine karşılık olarak Jackson yeniden gülümsedi ve önünde eğildi. Bran pencereden ayrılıp Jackson'ın ceketine yapıştı. Birlikte odadan çıktılar, Anna onların koridorda konuşup gülüştüklerini duyabiliyordu.

Anna yeniden pencereye döndü, buradan bahçenin öteki ucundaki kıpkırmızı tuğla duvara tutturulmuş olan o yemyeşil asma dalını görebiliyordu. Düşünceleri dönüp dolaşıp

yeniden Marian'a gelmişti. Biriyle mi kaçmıştı? Ölmüş olabilir miydi? Elbette hayır. Anna kendi acil sorunlarına döndü. Sonuç olarak bu işte *tek başımayım*. Kimseden, hiç kimseden yardım beklememeliyim.

Herkesin kendisini bulmak için seferber olduğu Edward'ı bulmak gerçekten de çok zordu. Ölmüş müydü? Aklını mı kaçırmıştı? Yoksa Marian'ı bulup öldürmüş müydü? Ne de olsa her zaman bir parça deli olmamış mıydı? Belki de çoktan İngiltere'den ayrılmıştı bile?

Edward ilk geceyi, "düğün gecesi"ni Hatting'de geçirmiş ve ardından ertesi günün akşamında, Londra'ya dönmüştü. Bir sonraki gün ve geceyi burada saklanarak ve yalnızca polisten haber alarak geçirdi. Ardından sabah erkenden kalkıp Londra'dan ayrılmış ve Salisbury'de bildiği bir otelde bir gün ve bir gece geçirmişti. O gününü otel odasında oturup düşünerek geçirdi. Ertesi gün arabayla Dorchester'a inerek burada yoluna ara verdi. Güneş açık mavi bir gökyüzünde parlıyordu. Otelde bir şeyler atıştırmıştı. Eski günlerden anımsadığı küçük bir "çay salonu"nda, yağlı ekmek, yumurta ve kahveye saldırmaktaydı şimdi. Bir süre sesini çıkarmadan orada kalıp polisle olan bağlantısını sürdürdü. Kalkıp Dorchester'dan ayrılarak, yola koyulmuştu, bir sahil yolu tutmuş, ardından küçük yollardan oluşan bir labirent boyunca denize doğru inmişti. Bir aşağı bir yukarı

bakarak, şimdi daha yavaş bir şekilde, gaza basmaya devam etti. En sonunda şimdi, çok yavaşça giderek arabayı, denize olabildiğince yakın kumla çakıl karışık bir sahile çıkarabilmişti. Arabadan indi, kapıları kilitledi ve ara sıra arkasına bakarak, bir yandan da kuru ve yabani çiçeklerin üstüne basarak, kurumuş otların üstünden toprağın bitip taşların başladığı taşlık ve kumluk toprağa doğru yürümeye başladı. Biraz sendeleyerek taşların üstünde yürüyerek denize doğru ilerlemeye devam etti. Sonunda yığılmış taşların bir yükselip bir alçalan koca dalgalara sınır oluşturdukları bir yere geldi. Bir an için arkasına döndüğünde uzak bir dubaya gözü ilişti. Ardından güneşin sevecen sıcaklığıyla çoktan kurumuş olan taşların üstüne oturdu. Gözlerini kırpıştırarak denizin, gökyüzüne doğru binlerce ayna gibi, pırıl pırıl ışıyan karmaşasına gözlerini dikerek oturuyordu. Elleriyle çevresindeki taşları toplamaya başladı, açık gri, koyu gri, genellikle çizgili ve çapraz çizgili, çevresinde beyaz bir daire olan taşların, büyük küçük her biri öyle mükemmel, öyle yumuşaktılar ki. Kuru taşlardan bir tepenin üstüne oturup aşağıdaki, yaklaşan dalgaların çizgilerine bakıyor, kendilerini, onları sürekli düşmekte olan bir duvarın içine çeken taşlara çarpıp yok ettiklerinde çıkan sesi duyuyordu. Kıyıya çarpan dalgaların geriye dönüşlerinde çıkardıkları keskin içe çekilen fısıltıyı duyuyordu. Güneş kimsenin ortalıklarda görülmediği sahilin geniş, muazzam ve boş sahnesinin üstünde parlıyordu.

Edward'ın acelesi yoktu. Burada, tam dalgaların üstünde, sürekli düşüp geri dönen taşlardan, devrilen bir kayanın tepesinde duruyordu. Ayakkabılarını düşen taşların içine soktu, onların ayaklarının altında belli belirsiz yer değiştirdiklerini hissedebiliyordu. Dalgaların sesi bir tüfeğinki gibi kulakları sağır edici, güçleri ürkütücüydü, sıçrattıkları damlacıklar kurşun tanecikleri gibi Edward'ın yüzüne vur-

maktaydı. Kırılan dalgalar gri ve beyaz renkteydiler. Daha ileride su maviydi. Muazzam ve hızlı bir şekilde yaklaşmakta, tırısa kalkmış atlar gibi sırayla ilerlemekteydi. Ötede, ufuk çizgisi bir kurşunkalemle çizilmişçesine belirgin ve koyuydu. Ortalıklarda hiç kayık yoktu. İleride sadece deniz ve, onun üstünde, kurşunkalemle çizilmiş olan çizginin üstündeki açık mavi gökyüzü vardı. Birkaç tombul beyaz bulut, saf ışığın parlak sakinliğinde dalgın dalgın dolaşmaktaydılar. Harika bir gün, diye düşündü Edward. Taşlar sıcaktı. Yüzmek için hoş bir gün diye düşündü. Ancak Edward yüzmeyi bırakmıştı.

Edward ve Randall bisikletleriyle tatile çıkmışlardı. Hava mükemmeldi, küçük, ikinci derecede hanlarda kalıyorlardı, özgür ve mutlu, sadece ikisi. Mevsimin ilk günleriydi. İlkbaharda birbirlerine çok düşkündüler. İkisinden daha genç olanı, Randall, Edward'a saygı duyardı. Edward da kardeşini şefkatle korurdu. Birinin yaşı on yedi, diğerinin ki on beşti. Ölümü şimdi oldukça geçmişte kalan annelerinin yasını, çocuklar gün geçtikçe azalan bir şekilde tutarlarken, babaları hâlâ acılıydı. Bir şekilde bu üzücü ölümle bağlantılı olarak ortaya çıkan bir gerçek, bu açıktı, babaları küçük oğlunu büyüğünden daha çok seviyordu. Üçü de bunu biliyor ve bu durumu bir sessizlik içinde izliyorlardı. Edward kuşkusuz bunu hafif ancak geçmeyen bir yara olarak içinde hissetmekteydi. Fakat bu durum, ne onun Randall'a duyduğu sevgiyi ne de Randall'ın ona karşı duyduğu sevgiyi, hiçbir şekilde zedelememişti. Oğlanlar bu bisiklet tatillerine babalarının izni ve *çok dikkatli* ve *uslu duracakları* konusundaki direktifleri sonrasında çıkmışlardı. Daha önceden

babaları Edward'a, bu ilk defa olmuyordu, *çok dikkatli* olmasını ve Randall'a göz kulak olması gerektiğini söylemişti.

Şafak sökerken, gömlek, bot, deniz giysileri, tabak, çatal, bıçak, meyve ve sandviçle tıka basa dolu olan sırt çantalarını yüklenip, babaları ve bütün hizmetkârlar onlara veda edip el sallarken yola koyulduklarında bayağı gülüp eğlenmişlerdi. Hava mükemmeldi, hiç durmaksızın Lipcot'tan uzaklaşarak güneye, deniz kenarına doğru pedal çevirirken bunun tadını çıkarıyorlardı. Tabii daha önce de pek çok geziye çıkmışlardı, ancak bunların hiçbirinde, cepleri bunca parayla dolu bir halde bu denli uzağa gitmemişlerdi. Hiç aceleleri yoktu. Bir bakkala gidip, kısa sürede yarısı boşalmış olan sırt çantalarını yeniden doldurmuşlar, hatta (babalarının bütün tembihlerini kulak arkası ederek) bir şişe de şarap almışlardı. Bir an önce denize varmak için can atıyorlardı, ama her nedense böyle güneye doğru giderken, yavaş yavaş dolana dolana gittikleri için önlerinde daha çok yolları vardı. Çeşitli küçük köylerde gelişigüzel geçirilen geceler ardından, önce Bath'a varıp burada iki gece geçirdikten sonra, tinsel ve insanı heyecanlandıran bir yer olan Dorchester'a geçip buradan John Cowper Powys'ın bir kitabını aldılar ve bir süre de Maiden Şatosu'nda oyalandılar. Ardından Weymouth'a geçtiler, sonunda, burada, pek çok kişiyle birlikte kumların üstünden koşarak denize atladılar. O geceyi Weymouth'ta geçirdiler, Edward orada bir gece daha kalmalarını önerdi. Ancak Randall bütün iniş ve çıkışlarıyla sahil yolu boyunca basıp gitmek ve ikinci yüzüşlerinde "gerçek bir deniz"e girmek istiyordu. Bisiklet üstünde olmaktan bir hayli yorgun düşmüş olan Edward bu öneriyi istemeye istemeye kabul etti. Böylece ağırdan ağırdan, ara sıra durup sırt çantalarını doldurmayı ihmal etmeksizin ve henüz açmadıkları şarap şişesini de unutmayıp sahilden gelen ve sahile giden anayola çıktılar. Anayol çok inişli çıkış-

lıydı, hatta yol üstündeyken bozulmuş olan deniz görüş alanından çıkıyordu. Güneş şimdi bulutsuz gökyüzünde, bir hayli tepedeydi, etrafta kimsecikler yoktu, yavaşlayarak öğle yemeği için bir yer seçip bisikletlerini iç taraftaki kumların üstüne bıraktılar. Randall süratle koştu, etrafta kimsecikler yoktu, yavaşlayarak öğle yemeği için bir yer seçip bisikletlerini iç taraftaki kumların üstüne bıraktılar. Ardından çantalarını sırtlarından indirerek taşların üstüne koyup öğleden önce *mutlaka* yüzmeleri gerektiğine karar verdiler. Burada sahil, taşlarla, açık gri, koyu gri, yumurta gibi pürüzsüz, irili ufaklı güzel taşlar, üzerlerinde daha açık renkte çapraz çizgiler ve zeminde dağılmış, daha soluk çizgilerle saf beyaz daireler bulunan hoş biçimleri ile güzel taşlarla doluydu. Randall süratle koşarak geri döndü, çantasını açtı ve çakıl taşı toplamaya koyuldu. Tatillerini bu kadar deniz kıyısında geçirmelerine karşın sahilin *bu* kısmını, hiç kimsenin olmadığı *bu* tamamen büyülü yeri henüz keşfetmemiş olmaları ne kadar tuhaftı!

Taşlar ayaklarının altında gıcırdarken, onlar aşağı doğru yürüyüp kıyıya indiler, burada dalgalar taşlara çarpıp onları dibe çekiyordu. Bir çırpıda giysilerini çıkardılar, öylece çırılçıplak koşarak denize atladılar. Ayakları taşlara basabiliyor, su göğüs hizasını geçmiyordu. Daha ileriye açıldılar, su burada hafif bir oynaklıkla onları sessizce kaldırıp indiriyordu, ardından denize bir hayli dalıp çıktıktan sonra şimdi ayakta durmaktaydılar biraz eğimli kıyıya kolayca tırmanıp sahile, çantalarını bıraktıkları yere ulaştılar. Şu sevgili denizin kendilerini ne hoş bir biçimde yorduğunu fark edip sıcak taşların üstüne sere serpe uzandılar. Gömlekleri üstlerine geçirdiler, o leziz yemeklerinden yediler ve şişelerini açıp biraz şarap içtiler. Ardından da yatıp uyudular.

Daha önce, taşların üstünde otururken, şu 'yol' denilen şeyin ötesindeki oldukça yüksek bir tepeciğin üstünde, ıssız

görünen, pek geniş olmayan kulübemsi bir yer olduğunu keşfetmişlerdi. Zaman bir hayli ilerlemişti, bunu fark ettiler, ve bir sonraki duraklarına kadar oldukça uzun bir yolları vardı. Her an hava kararabilirdi. Randall o geceyi kulübede geçirmeyi önerdi - öyle sıcak bir gün olmuştu ki, gece de muhtemelen sıcak geçecekti. Daha ihtiyatlı olan Edward, kulübenin kendilerine ait olmadığını, bir başkasının olduğunu, zaten muhtemelen kilitli olduğunu ve her an birinin oraya, kalmaya gelebileceğini söyledi, buna rağmen, gelen giden hiç kimseyi görmemişlerdi. Randall gidebilecekleri bütün olası yerlerden millerce uzakta olduklarını söyledi, şimdi bisikletlerini anayola çıkartmak saatlerini alırdı ve kendi adına konuşması gerekirse, çok yorulmuştu. Üstelik bu onlara iyi de bir macera olurdu, hem kulübeye gitmeleri kolay olacaktı. Edward sonunda, Randall'ın keyfi olsun diye bu fikri kabul etti ve sırt çantalarını yüklenip yola çıktılar, önce yerlerinden çözdükleri ve eşyalarını yükledikleri bisikletlerini kumluk sahil boyunca sürüdüler, ardından geldikleri küçük 'yol'a varır varmaz onları doğruca kulübeye çıkaracak bir patika yol keşfettiler. Bisikletlerini zincirleyip bir çukurda bıraktılar, böğürtlen çalılarıyla üstlerini örtüp gizlediler ve çantalar sırtlarında, oldukça dik olan bu yolu tırmanmaya başladılar.

Tepecik aşağıdan göründüğünden biraz daha yüksekti ve öyle görünüyordu ki ona ulaşmak için dikenli tellerin altından sürünüp bir çayırdan geçmeleri gerekiyordu. Bu noktada durup bir tartışmaya giriştiler. Edward yaptıklarının gülünç olduğunu, birazdan akşam olacağını, bisikletlerine binip yollarına devam etmeleri gerektiğini, kuşkusuz daha önceki seferlerdeki gibi yol üzerinde bir han bulup orada kalabileceklerini söyledi. Ancak Randall'ın, en azından kulübeye kadar gitmeleri için heyecanla yalvarmalarına boyun eğdi, hem belki... - Sonunda, sırt çantalarını, yorgun-

luktan tükenmiş bir halde, uzamış çimenlerin üstünden sürüyerek, tedbiri de elden bırakmaksızın kulübeye vardıklarında, güneş ilerideki tepelerin ardında batmaktaydı. Kısa bir süre nefes nefese kalmış bir halde, kulübenin dışında durdular. Etrafta hiçbir ses duyulmuyordu. İhtiyatla kapıyı öne doğru ittiler. Kapının açık olması onları keyiflendirmişti. İçeri girdiler. Kulübe, içinde, çocukların aşağıdayken göremedikleri bir bacaya bağlanmış, içi odun dolu bir soba olan küçük bir odadan ibaretti. Odadaki her şey, yerler, duvarlar ve çatı ahşaptı, her yana enfes bir ahşap kokusu sinmişti. Kulübe çok temiz ve düzenliydi.

Orada yaşayan, ya da kalmaya gelen - ki bu daha büyük bir olasılıktı - her kimdiyse, onun çok özenli, titiz, belki de düşünceli, biri olduğu konusunda fikir birliğine vardılar. Kulübenin içi karanlık olmaya başlamıştı. Randall sobada ateş yakmayı önerdiyse de Edward bu öneriyi veto etti. Dikkatleri buraya çekmek - yani eğer kalacak *olurlarsa* - istemezlerdi. Ardından Randall sobanın yanında içi mum dolu küçük bir kutu buldu ve bu mumlardan birini yakmaları için yeniden ısrara başladı. Şu an için kendilerine ait olan bu küçük evde ateş yakmasalar da, şölenlerini kutlarken mutlaka mum ışığı olmalıydı, şölenden sonra yatıp uyuyacaklardı. Kulübe zaten güneş ışığıyla oldukça ısınmış durumdaydı. Edward hâlâ endişeliydi, ama Randall'ın çocukça neşesine boyun eğdi. Eşyalarını çıkarmaya başladılar. Tam o sırada Randall ansızın, çantasının içindekilerin, şarap şişesi de dahil olmak üzere, ayrı bir torbaya koyduğu bir kısmını nasıl olduysa sahilde bırakmış olduğunu fark etti! Edward onları öylece orada bırakmayı önerdiyse de Randall mum ışığı eşliğinde şarap içmeleri *gerektiğinde ısrar etti*, çok romantik olurdu, üstelik gece kabaran sular sahilin o kısmını kaplayabilirlerdi. Koşup hepsini hemen oradan alıp geleceğini söyledi, Edward orada kalıp mumları

yakabilirdi. Şu an dinlenmeyi çok isteyen Edward, bir an tereddüt etti, sonra ben de Randall'la gitmeliyim, diye düşündü; ya kaybolursa, ya düşer, ya tellerden geçerken yaralanırsa. Böylece hava kararmaya yüz tutmuşken tepeden aşağıya doğru yola koyuldular.

"Ah, ne iyi, geri döndün, buna çok sevindim!"

"Neler oluyor?' dedi Benet.

"O yine geri döndü!"

Güneş batmak üzereydi, gök bulutsuzdu ve laciverte bürünmüştü. Ay neredeyse dolunaydı, belli belirsiz ışımaya başlamıştı. Randall, ayın daha önceden görünmediği şeklinde bir yorum yaptı. Hafif bir rüzgâr esmeye başlamıştı. Edward, gece o kulübede tir tir titreyeceğiz. Ancak bunu Randall'a söylemedi. Bir aksilik çıkmadan tellerden geçtiler, çukurda saklı olan bisikletlerinin yanından ilerlediler, ardından patikadan aşağı koşarak sahile çıktılar. Koca dalgaların taşlara çarptıklarında çıkardıkları tuhaf, ritmik, kulak tırmalayıcı sesi duyabiliyorlardı. Şu an neredeyse görünmez olmuş olan torbayı bulabilmek biraz zamanlarını aldı. Edward torbayı yerden kaldırdı. Esen rüzgârı hissedebiliyordu. Randall, onun yanından denize doğru koştu. Şimdi, sessiz gecede, kırılan dalgaların kulağı tırmalayan, gıcırdayan sesi daha iyi duyuluyordu. Edward yavaş yavaş yürüyerek onu izledi, sonra yaklaştığında Randall'ın üstünü çıkarmakta olduğunu gördü. Edward birden telaşa kapıldı. "Off, Randall, lütfen *bir kez daha* yüzme, üstelik hava da kararıyor, hem... -"

Randall, üstündekileri çıkarmış, vücudu loş ışıkta solgun görünüyordu, aşağıya, taşlardan oluşmuş kayan duvara çarparak çizgiler atan dalgalara bakıyordu. "Ay ışığında yüzmek," diye bağırdı. "Hadi, sen de *gelmelisin*, su sıcaktır... -" Kayan taşların üstünde dengesini korumaya çalışarak aşağı inmeye başladı; gelen dalgalarla gözden yitip sonra

ansızın biraz ilerde beliriverdi, beyaz köpüklü sular içinde bir aşağı bir yukarı sallanıyor ve Edward'a el sallıyordu.

Edward, "Çabuk ol, buraya gel, geri gel!" dedi. Akıntılar, rüzgâr ve dalgaların amansız şiddeti onu korkutuyordu, şimdi daha vahşi, daha büyük, daha foşurtulu olan dalgalar, büyük, beyaz yay gibi kıvrılıyor, kayıp giden taştan duvara doğru, kulakları sağır edici bir çarpışmanın içine atlayıp kendilerini yok ediyorlardı, her bir dalga göçüp giderek geri çekiliyor, ufalanan kum ve çakılları da takırtıyla çekiyorlardı. Edward bir an daha durup bunları izledikten sonra Randall'a seslendi, onu ileride gördüğünü sandı, yanına gitmeliyim, diye düşündü, ona göz kulak olmalıyım. Off Tanrım, bu çok *salakça*. Ceketini, pantolonunu ve ayakkabılarını çıkarıp yürümeye çalıştı, ayağını basacak sağlam bir yer aradı, ardından kum ve çakıl tümseğinden aşağı düştü, bir dalga şiddetle ona çarpınca bir saniye için ayakları yerde kaldıysa da, ardından kendisini suların içinde buldu. Burada denizin üstü, gidip gelen, yutan ve geri atan, havaya fırlayan, sonra da aniden savrularak bir dalga çukuruna düşüp her bir yana yayılan, birbirine karışmış beyaz köpüklerle ve birbiriyle dövüşen dalgalarla kaplıydı. Adam gibi yüzmek olanaksızdı. Edward suda neredeyse dik durup ayaklarını yere basmaya çalışıyor, su yutuyor, kulaç atmaya çabalayarak ancak kafasını yukarıda tutabiliyordu. Randall'ı gördüğü yere doğru gitmeye çalıştı. Gecenin karmaşık karanlığı içinde bir an onu gördüğünü sanarak ona doğru yüzmeye çalıştı. Fakat hızla gelen, yayık ve kocaman dalga perdeleri ona şiddetle çarpıp, ilerlemesini olanaksız kılıyorlardı.

Yeniden bağırmaya çalışıp yine su yuttu. Ardından Randall ansızın yanında beliriverdi, Edward, ellerini suda çırparak Randall'ı bileğinden yakalamaya çalıştı, bir yandan da, *Tanrı'ya şükür, Tanrı'ya şükür*, diye düşündü kendi

kendine ya da bunu sesli söylemişti. Randall'ın 'Sudan çıkamıyorum,' dediğini duyduğunu düşündü. Randall *dehşet içinde* ve *ben de* öyle, diye düşündü. Kardeşini bileğinden yakalayıp bir eliyle de suları itmeye çalışarak tam olarak yüzmeye değil de, hareket etmeye devam etti. Dalga tepeleri arasında, iyice aşağıda, kafasını yukarıda tutmaya çalışarak suları yutarken yön kabiliyetini bütünüyle yitirmişti. Randall ondan uzağa sallanıyor ya da çekiliyor gibiydi. Edward, dalgaların sürüklemesine bıraktığı ayaklarını, şimdi şiddetle çırpmaya başlamıştı. Bir an, karanın orada olması gereken, dalgaların son kırılmalarını gördüğünü sandı.

Gördüğü bir başka şey de, beklenmedik bir biçimde, sanki bir dalga onu özellikle kaldırmıştı, ayın şu anda parıl parıl olduğuydu. Edward, *onu bırakmamalıyım*, diye, düşündü - ama eğer onu tutarsam da onun boğulmasına neden olmaz mıyım acaba? Kafasını çevirdi ve Randall'ın nefes nefese kalmış, dehşet dolu bir ifadeyle bakan yüzüne baktı. Sonra aniden suyun hareketinin değiştiğini hissetti, karaya, dalgaların yolculuklarının sonuna gelip kendilerini, sürekli düşen taşların oluşturduğu uçuruma doğru savurup paramparça oldukları o yere yakın bir yerdeydiler. Edward, bu ani değişikliği hissetti, işte şimdi *ayaklarımı basacak* bir yer bulmak zorundayım, diye düşündü, bulmak zorundayım, yoksa batacağız. Ansızın suyun kendisini kaldırdığını hissetti, Randall ellerinden kayıp gitmiş, kendisi de yere basmaya çalışırken kıvrılan bir dalgaya yakalanmıştı, üstünde dalganın kubbesi, çırpındı, bir an zeminde hızlı ve kuvvetlice hareket eden kumları hissetti, kumlar şimdi de parmaklarının arasından akıp giderken, şu hareket eden taş uçurumun üstüne düşüp onu doğrulamaz hale getiriyorlardı, Edward tıkanmış, boğuluyordu. Büzülerek doğruldu, bacaklarını açmaya çalışarak, *ayakta durmak zorundayım*, diye düşündü, yoksa bir sonraki dalga beni öldürecek.

Kendisini dalgaya hazırladı ve hâlâ ayakta, hareket halinde, ellerini dayamış, o sallanan taşlara tırmanır buldu kendisini. Randall ise ellerinden kayıp gitmişti, aslına bakılırsa onu tamamen unutmuştu, şimdi, en azından ayaklarını kumsalın üstünde sürmekteydi. Soluk soluğa, tıkanmış bir halde dönüp muazzam yükseklikteki dalgaların o şiddet dolu karmaşasına baktı.

Randall şimdi neredeydi? *Bu cehenneme geri dönüp kendisi de mi ölmeliydi?* Kuşkusuz Randall da yakınında bir yerlerde duvara tırmanıp çıkıyor olmalıydı? Sonunda denizden çıkmış, sendeleyip dalgalara doğru bakarak haykırdı. Randall'dan hiçbir iz yoktu. Denize geri döndü, göğüs hizasına kadar suya girdi, ayağı uçurumdan kesildi, yüzmeye başladı; boğulacak gibiydi, ardından umutsuzca her şeyi bırakıp yalnızca iyice yıpranmış kol ve bacaklarıyla boğulmadan karaya çıkmaya çabaladı. Gözlerine sular dolmuştu. Eğildi, kalktı, sonra ellerinin, kollarının ve bacaklarının üstünde denizin kıyısında umutsuzca yeniden ayağa kalktı ve gözleriyle uzakları taradı, haykırarak Randall'a seslendi. Aşağı yukarı yirmi dakika sonra ya da daha geç bir zamanda Randall'ın yüzükoyun sularda sürüklendiğini gördü. Bir dalga onu sahile atmaktaydı. Suya dönüp, bir yandan ağlayarak, çığlık çığlığa kardeşinin kaskatı kesilmiş vücudunu sudan çekerek çıkarıp taşların üzerine sürükledi. Randall'ı yüzükoyun yere yatırıp, sırtına bastırarak ne yapması gerektiğini anımsamaya çalıştı. Yaptığı hiçbir şeyin anlamı yoktu, her şey boşunaydı. Karanlıkta, ıssız sahilde yalnız başlarınaydılar. Yardım isteyebileceği hiçbir yer yoktu.

Bundan bir süre sonra yarı giyinik, sürekli ağlayan bir adam bir motosikletçiyi durdurmuş, elini aşağılara doğru

uzatmış, sahili gösteriyordu. Daha sonra başkaları da geldi, Randall'ın cesedini alıp götürdüler.

Şimdiyse Edward, güneş altında, durgun bir denizin yanındaki taşların üstüne oturmuş, hıçkırarak ağlıyordu. Buraya şimdiye dek hiç dönmemişti. Küçük kulübe hâlâ orada duruyordu, deniz ve taşlar da, ıssızlık ve hiç kimse. Edward uzun yıllar boyunca buraya acaba bir kez daha gelir miyim diye düşünmüştü? Asla bağışlanmamıştı, babası onu asla bağışlamamıştı, babası ondan nefret ediyordu, o da kendisinden nefret ediyordu. Herkes olayı hatırlıyor, çoğu ona acıyordu, tabii kimse bundan söz etmiyordu. Belki de onu şimdi buraya getiren şeyin ne olduğunu biliyordu. Yeni bir ölüme, Marian'ınkine yol açmıştı. Ve bu iki ölüm *arasında* bir *üçüncü şey*, yaptığı üçüncü bir çılgınca düşüncesizlik, daha vardı ki, bunu sonsuza değin karanlıkta tutmak zorundaydı.

Beşinci Bölüm

Herkesin kendisi için endişelendiği ve kendisini aradığı Marian ölmemişti. İntihar etmeyi düşünmüştü. Tünel istasyonlarında, gözlerini yerde parlayan raylara dikmiş ve zamanlamayı iyi ayarlayıp kendisini bir trenin önüne fırlatmak için gerekecek sarsıcı ve şiddetli enerjiyi vücudunda duyumsamıştı. Aklından, karanlık bir yerde, Thames kenarındaki terk edilmiş binaların arasında boğulduğu düşüncesini geçirmişti. Fakat iyi bir yüzücüydü, şiddetli ve keskin içgüdüleri ona engel olurdu, üstelik böylesi yavaş bir ölümü hayal bile edemiyordu. İlaçlardan hiç anlamazdı. Kuşkusuz kendini bir otobüsün önüne atabilirdi, ama bu işi yüzüne gözüne bulaştırıp kendisini çirkinleştirebilir, sakat bırakabilirdi. Yüksek yerlerden her zaman korkmuştu ve bir türlü kendisini beceriksizce bir pencereyi açıp pervazın üstüne çıkarken gözünün önüne getiremiyordu. Bütün bu düşünceler yüzeysel, yanlış, sahte, korkunç hayallerdi onu, başına gelenlerin, *yaptığının*, bundan sonra her zaman birlikte yaşamak zorunda olduğu, o ürküten *gerçekliğinden* ayıran.

Şimdi, şu an ise, Euston İstasyonu yakınlarındaki bir ara

sokağın aşağısında kalan küçük, ucuz bir otelde, bir yatağın üstünde oturmaktaydı. Çok ağlamıştı, hâlâ da ağlıyordu. Sabah saatleriydi. Sonunda bitkinlikten zayıf düşerek, gecenin bir kısmını uyuyarak geçirmişti. Güzel bir rüya görmüştü, uyandığında bir an aklındaydı da. Şimdiyse, duyduğu o dehşet geri dönmüştü, yıkılan, çelikten muazzam bir bina gibi, üstüne çöküyordu. Yaşamında güzel ve mutluluk veren ne varsa hepsini, *düşüncesizce ve ebediyen yitirmiş, yok etmişti.* Ağlamasını, sadece yaşların gözünden süzülmesini değil, hıçkırıklarını, her seferinde sarsılarak yinelediği o "hıh", "hıh"ları kesmeye çabaladı. Bir gün önce biri kapısına vurup açmış ve ona hasta olup olmadığını sormuştu. Elbette ki hastaydı, fakat hayır, hayır demişti, hiçbir şeyi yoktu, çok üzgündü, kendisi gayet iyiydi. Dışarıda güneş parlıyordu. Kolundaki saati ona, saatin sabah yediyi geçmiş olduğunu söylüyordu. Bu otelde kalacağı bir başka günün başlangıcıydı bu. Bir yerlere gitmesi, bir şeyler yapması gerekiyordu, ama nereye ve ne? Kanada'ya dönüp bir daha bu ülkeye adımımı atmamalıyım. Ama neden Kanada? Annesinin yüzüne bakamazdı, zavallı annesini mahvetmişti, diğerlerini mahvettiği gibi. Bir daha asla, asla göremeyeceği o diğer insanları. *Kaçmak, bir yerlere gitmek* ve *başka biri* olmak zorundaydı. Bu ölmeye eşitti. Belki de günah çıkarmaya gitmeliydi. Ama rahiplere gitmeyi o da annesi gibi, uzun zaman önce bırakmıştı. Ah annesi, sevgili, sevgili annesi - her şey düşüp gitmiş, yok olmuştu - ve *öyle çabuk* olmuştu ki - bu tıpkı cinayet gibi, bu bir *cinayet*. Hastayım, çok hastayım, diye düşündü inlemelerini bastırmaya çalışarak - koşarak buradan çıksam, çıkıp sokaklarda mı koşsam? Yüzüm gözüm şiş, korkunç gözüküyorum, kimse beni tanımaz. Güçlükle soluk alan Marian yarı giyinik bir halde yatağında doğrularak mendilini ağzına bastırdı.

Marian'ın başına gelen, kendisini içine soktuğu bu durumun kaynağı çok gerilerde yatıyordu. Kız kardeşini çok severdi. Fakat büyüdükçe, biliyordu ki, sevgisine önceleri hafif hafif bir imrenme sonraları ise bir kıskançlık karışmıştı. İnsanlar Marian'ı Rosalind'den daha güzel bulurlardı. Mesele bu değildi. Marian meselenin ne olduğundan pek de emin değildi. Belki de sadece yetişme biçimleri ve kendi kararları doğrultusunda yollarının ayrılmasıydı. Rosalind, okulda parlak bir öğrenci olmuştu. "Okullu" bir tipi vardı, akıllıydı, ilerde sanat tarihçisi olacaktı. Marian, bir aptal olmamasına ve daha sokulgan bir yaradılışa sahip olmasına karşın, Rosalind'in daha fazla aranıldığının, daha fazla beğenildiğinin, daha zeki ve daha *ilgi çekici* olduğunun ayrımına varmıştı. Rosalind hayatta ne yapmak istediğini biliyordu. Marian'ınsa başına neler geleceği hakkında en ufak bir fikri yoktu. İkisi de okulda Fransızca, Almanca ve bir parça İtalyanca öğrenmişlerdi. Marian öğrendiklerinin çoğunu unutmuşken Rosalind bu dillerini koruduğu gibi bir de bunlara Rusçayı eklemişti. Fransa, İtalya ve İspanya'da çok hoş gezilere çıktılar. Ardından Marian bir dünya turu yapmaya karar verdi, bildiğim dilleri tazelemek amacıyla, demişti gülerek. Her koşulda *gezmek*, *kaçıp* gitmek, *yabancı ülkelere* gitmek ve *maceralara* atılmak istiyordu. Bu tur, annesi, Benet, ve daha da cömertçe Tim Amca tarafından karşılanarak gerçekleşti, sonunda Marian İngiltere'ye veda ederken, uzun süre el salladıktan sonra başını rüzgâra çevirdi ve kendini hayatında hiç olmadığı kadar çılgıncasına mutlu hissetti. Güzel ve beyaz gemi, (varlıklı yolcularının zaten bildiğini varsaydığı) Avrupa'yı görmezden gelip Akdeniz'i geçerek Mısır'da mola verdikten sonra, Kızıldeniz'den aşağıya, Hindistan'a, tapınaklar ve yüzmek için kıyıya çıkıp,

son olarak da uzun bir deniz yolculuğunun ardından Sydney'e ulaştılar. Sydney'deki duraklamaları, alışılmışın dışında uzun sürdü. Bu duraklama Marian'ın canını hiç sıkmamıştı. Güvertede hoş insanlarla tanışmıştı. Sydney'de serbest kaldığında burada daha da fazla güzellikler ve arkadaşlar buldu. Eve, özellikle annesine, Rosalind'e, Tim Amca'ya, Benet ve Edward'a bu hoş gecikmeyi bildiren posta kartları gönderdi. Tam bu sırada Tim Amca ölmüştü. Bu haberi Marian'a söyleyip söylememek ve ne zaman söylemek gerektiği üzerine tartışmalar olmuştu. Sonunda kötü haberi bildiren bir telgraf geldi. Marian cevap gönderdi: *Tim Amca'ya çok üzüldüm. Muhtemelen bir süre daha Avustralya'dayım. Otel'in adresini not edin.* Marian çoktan (Calypso adındaki) sevimli, beyaz gemisine, Yeni Zelanda'yı görmek üzere yola onsuz çıkması gerektiğini bildirmişti. Marian Avustralya'ya âşık olmuştu.

Daha sonra Marian, Sydney'deki otelinden Edward'a bu kez posta kartı değil de bir mektup yolladı. Marian uzun süredir Benet, Tim ve diğerlerinin sessizce Edward'la evlenmesini umduklarının farkındaydı. Randall'ın beklenmedik ölümü, Hatting Konağı ve Penndean arasında var olan oldukça soğuk, fakat var olduğu hissedilen ilişkiyi zedelemişti. Ölümünün ardından tutulan yas oldukça uzun sürdü. Edward üniversiteyi bitirdi, babası öldü ve Hatting'in sorumluluğunu, Edward üzerine aldı. Zamanının büyük kısmını Londra'da geçiren Edward, her koşulda şu an için, yazdığı tarihi romanı ve şiirlerini bir kenara bırakmıştı. Yine o günlerde Benet ve Tim'le ve de kızlarla daha yakınlaşmıştı. Marian gemide Edward'ı düşünmüş ve otelinde de ona defalarca değiştirdiği zarif bir mektup yazmıştı. Edward'ın yanıtı, çok belirgin bir biçimde ihtiyatlı olsa da, kafasında pek şüphe bırakmamıştı. Kulağına fısıldanan bu açıklama Marian'ı yalnızca daha mutlu değil, aynı zamanda

da daha özgür bırakmıştı. Artık rahatça Avustralya'nın keyfini çıkarmaktaydı. Sonra, aradan çok zaman geçmeden uçakla geri dönecekti. Cebinde parası da vardı. Her şeyden önce şimdi "Hatting Konağı'nın Hanımefendisi" olma düşüncesiyle oyalanıyordu. Planlarını değiştirmesinde gün ışığına çıkmamış bir başka neden daha vardı. Ya fazlasıyla uzun süre uzakta kalır ve Edward'ı kendisine başka bir gelin bulmuş olarak bulursa - ya da ya *Rosalind*'le evlenmeye karar verirse. Edward'a aşk mektubu tarzında bir şey yazıp endişelerini rafa kaldırdı.

Şimdiye dek Marian, hâlâ otelde kalıyor olsa da, Sydney'in bir parça dışına çıkmaya cesaret edebilmişti. Birkaç da Avustralyalı arkadaş edinmiş, partilere, akşam yemeklerine davet edilmişti. Eğlenceli bir şehir olan Sydney'in göz alıcı dost canlısı ortamı, özellikle şu belirsizlik ortadan kalktığından beri, Marian'a uyuyordu. Elbette yakında eve dönecekti, ama şimdi değil. Great Barrier Kayalıkları'na, Brisbane Hayvanat Bahçesi'ne, Ayers Kayaları'na; Avustralya yerlilerini, gerçek bitkileri ve gerçek özgür hayvanları, koalaları ve kanguruları görmeye gitmek istiyordu. Sydney'de, doğal olarak, pek çok insanla tanıştı. Cantor Ravnevik adında bir adamla da tanıştı. Bu isimle, ismin sahibiyle karşılaşmadan önce karşılaşmış ve ne tuhaf ve hoş bir isim olduğunu ve bu ismin eksantrik sahibiyle tanışmanın hoşuna gideceğini düşünmüştü. Birlikte içki içmiş, yemek yemiş ve dans etmişlerdi. Cantor ona ailesinden ve adından söz etmişti. Babası tarafından büyük dedesi Avustralya'ya ta Norveç'ten gelmişti. Annesinin ailesi de yıllar önce Almanya'dan buraya göç etmiş olan yarı Alman yarı İrlandalı ve yarı Musevi bir aileydi. Dediğine göre, bu, adının Cantor oluşunu açıklamaktaydı. İskandinav kökenli diğer soyadı, Avustralyalılar tarafından telaffuz edilemeyip inceltilmiş, şimdiki, daha çekici halini almıştı. Anne ve babası çoktan

ölmüşlerdi, bir koyun çiftliği işleten bir ağabeyi vardı. Cantor ağabeyine çok düşkündü, bir de ağabeyinin, yakında bir bebek sahibi olacak, hoş bir kadın olan karısı vardı, hayır, kendisi evli değildi. Marian, bu adamın neyin nesi olduğunu henüz anlayamadıysa da ondan çok hoşlanmaya başlamıştı. Ona "İngiltere'de biriyle" nişanlı olduğunu (ya da kendi deyişiyle "belki de nişanlı gibi bir şey" olduğunu) söylemesinin uygun düşeceğini hissetti. Ona Lipcot'un, Hatting'in, Penn'in ve çevre toprakların, Benet, Rosalind, Edward, Mildred ve diğerlerinin fotoğraflarını gösterdi. Cantor bunlara bakıp gülümsedi. Bu insanların kim olduğunu sormadı. Onu çiftliğe götürmek istediğini dile getirdi. Şimdi kendini daha "güvende" hisseden Marian onun kendisini arabayla şehir dışına çıkarmasına izin verdi ve doğal olarak çiftliğin sınırsız genişliği karşısında hayrete düştü; muazzam uzaklıklar, yüzlerce, yüzlerce sığır, burası "İngiltere'den çok farklıydı." Ağabeyi (Arne Ravnevik) ve yengesi (Judith, bir Museviydi, aile onu yıllardır tanıyordu, Cantor'ın ismi de buradan geliyordu) Marian'ı sıcak karşıladılar. Cantor ona ata binip binemeyeceğini sorduğunda, büyük bir memnuniyetle, elbette binebileceğini söyledi! Ardından ikisi birlikte atlarını güzel ve yabani otların arasından sürdüler. Marian Avustralyalı atları Kanadalı atlardan daha haylaz buldu, buna ikisi de çok güldüler. Sydney'e döndüklerinde Marian Cantor'ı dairesinde ziyaret etti ve orada seviştiler.

Bundan önce Marian Cantor'ın bir sorusuna verdiği yanıtta ona bakire olmadığını açıklamıştı. Gerçekten de okulu bıraktıktan sonra dediğine göre hiçbir yere varmayan birkaç macerası olmuştu. Tabii Edward'a da bunları anlatmıştı. Edward bunları gayet sakin karşılayıp kabullenmiş ve bu bahsi bir daha açmamıştı. Marian "merak ettiği kesin olduğu" halde Edward'a geçmiş yaşamı hakkında hiç soru sor-

mamıştı. Bir keresinde Benet'ın "Gerçekten de Edward'ı hiç kimse tanımıyor," dediğini duymuştu. Kendisi Edward'a birkaç sıradan soru sormuş, bu konuda daha fazla bilgi edinmeyi, daha sonraya bırakmaya razı gelmişti. Edward da böyle olmasını isterdi. Marian onu seviyordu ve onun eş olarak kendisini seçmesi (şimdi de görüldüğü üzere) onu gururlandırıyordu. Ondan bir parça korkmaktaysa da bu duygusu kuşkusuz geçecekti. Randall'ın ölümünden, herkes gibi onun da haberi vardı. Bu olay karanlık bir gölgeydi ve Edward'ın hayatında başka gölgeler olması da olasıydı. Marian öyle umuyor ve inanıyordu ki sevgi ve sabır, zamanla, hepsinin üstesinden gelebilirdi.

Marian Cantor'la bir kez birlikte oldu. Yüzü, onun sarı saçlarına karışmıştı. Edward'dan bir mektup daha aldı. Kendisini evine götürecek uçakta yerini ayırttı. Cantor'a da gideceğini söyledi. Cantor haberi, küçük bir jest ve buruk bir gülümsemeyle karşıladı. Sakinliği için ona minnettardı, bu bir serüvendi, Cantor ona karşı öyle iyi, hoş ve kibar davranıyordu ki, ama kolayca onsuz da yapabilirdi. Cantor, Marian'ın gideceğinden olsa gerek, ona kendisinden daha çok bahsediyordu, ağabeyi için çalıştığını, bir edebiyat dergisini yönettiğini, biraz yazdığını, Avustralya yerlilerine nasıl yardım ettiğini anlattı. Marian, şimdi, tam da oradan ayrılırken, ona daha önce Avustralya yerlileriyle ilgili daha çok soru sormadığına üzüldü. Zaten artık çok geçti, onu bir daha görmeyecekti. Son günlerde, yavaş yavaş, Edward'dan biraz söz etmek gibi bir huy edinmişti. Ayrılık zamanı gelmişti. Cantor arabayla onu havaalanına götürdü.

Marian'ın dönüşü ve düğün hazırlıklarının tamamlanması arasındaki zaman Marian'ın beklediğinden daha uzun sürdü. Yeniden buluştuklarında, Marian utangaç, Edward ise sinirliydi. Marian'ın dairesinde birlikte yattılar ve gözleri kapalı, birbirlerine hafif dokunuşlarla seviştiler. İkisi de, açıkça söylemeksizin, bu zamanı bir tür kutsal hazırlanış olarak ayırmışlardı. Yüce ve mükemmel birliktelikleri, her şeyin elde edilip, açığa çıktığı zamana kadar, önlerinde uzanmaktaydı. Herkes onlardan memnundu. Rosalind'in Edward hakkındaki duyguları (bu elbette ki tartışılabilirdi) gerçekte bir rahatlamayı içeriyordu, (bazılarının inandığı gibi) kıskançlığı değil. Çok sevdiği kız kardeşini izlerken, Rosalind, onun "Edward ve Hatting için yaratılmış" olduğunu çok önceden görebilmişti. Bu arada, içi içine sığmayan Benet, bu çiftin beraber olmayı isteyeceklerini düşünüp, yalnız kalmalarını ayarlıyordu. Hiç sözünü etmedikleri bir nedenden ötürü, Hatting Konağı'nda ya da kuşkusuz Penndean'de hiç sevişmemişlerdi, sadece Marian'ın dairesinde birlikte oluyorlardı. Hatting çok uzun süre, düğünden sonra, "sınırların dışında" kalmıştı. Bu arada hemen "düğünden sonra" (bu hâlâ bir sırdı kuşkusuz) Fransa'ya gideceklerdi. Haftalar geçiyor ve her şey çok ağır ilerliyordu. Marian'ın kalp atışları da gittikçe hızlanıyordu, Marian bütün bunların bir an önce geçmesini istiyordu, ah, bir Fransa'ya gidebilselerdi.

Marian'ın Edward'dan saklaması gerektiğini hissettiği rahatsız edici bir olay gerçekleşmişti. Dönüşünün daha ilk gününden itibaren Edward'a Avustralya'da "neler yaşamış olduğunu" anlatması gerekip gerekmediğini düşünüyordu. Başta bunları anlatmaya hazırdı, sadece, her nasılsa, doğru zamanı yakalayamamıştı ve zaten Edward Avustralya'yı pek umursamıyor gibiydi. Sonra çok geç olmuş ve o da kilise, tören, davetiyeler, giysiler ve uçarı annesiyle olan ilişkileri içine gömülmüştü. Bazen, o ve Edward, yapmaları gerekenin sadece bir Evlendirme Dairesi'ne kaçmak olduğunu düşünüyorlardı. Ama kuşkusuz her zaman bunu olanaksız kılan nedenler oluyordu. Bu arada Edward'ı yakından izliyor ve artık geçeceğine inandığı "hüzün" üzerine düşünüyordu. "O gün" yaklaştığında, Edward Hatting'e döndü, Marian ise gelinliğinin işinin bitmesi ve çeşitli "önemli kişiler"e verilmek üzere bir dolu "sürpriz" toplamak için Londra'da kaldı. Ancak Marian, düğün tarihinin iyice yaklaştığı bir zamanda Avustralya pullu bir mektup aldı. Tabii ki mektup Cantor'dandı ve bir aşk mektubuydu. Marian, bu mektup üzerine ağladı, birden hissetti ki - ne hissetmişti? Şimdi hatırladı, çiftliği ve atları ve - hemen evleneceğini yazan bir yanıt gönderdi, fakat hiç ayrıntıya girmedi. Cantor, evlilikle ilgili olarak, Marian'ın çok kaçamak davrandığını ve kendisinin de bunun doğruluğu hakkında şüpheleri olduğunu yazıyordu. Ama zaten iş için İngiltere'ye gelmekteydi ve onu görebilmeyi umuyordu. Bu seferki daha soğuk bir mektuptu. Marian'ın kafası zaten karmakarışıktı ve bunu fark etmesi onu iyice telaşa düşürmüştü. Şu an Edward'a Cantor'dan söz etmiş olmayı istedi. Artık bunun için çok geçti. Mektuba bir cevap yazıp yazmamak üzerinde bir süre düşündüyse de sonunda da yazmamakta karar kıldı.

Ardından, bir öğleden sonra dairesine geldiğinde yerde üstünde bir Londra pulu olan bir zarf gözüne ilişti. Cantor

Londra'daydı ve bu mektup da yine bir aşk mektubuydu. Pek uzun sürmeyecek bir iş gezisindeydi, Marian'ın henüz evlenmemiş olduğunu sanmaktaydı ve acaba gelip kendisiyle bir öğle yemeğine çıkar mıydı? Onu daha sonra arayacaktı. Telefon çaldı. Marian mutfağa geçerek kulaklarını tıkadı. Yarım saat sonra telefon yine çaldı. Tabii ki telefonlara yanıt vermemeliydi, belki de kimse değildi. Telefonu açtı. Cantor'ın sesiydi. Marian birdenbire saçmalamaya başladı, hayır, onu ne bugün ne de yarın göremezdi, ne öğle yemeği *ne de* akşam yemeği için, üzgündü - Cantor o bildik ve etkileyici sesiyle sakin sakin konuşmaya devam ederken "Cantor lütfen dur, lütfen, *lütfen*, seni göremem, ben Edward'la evlenmek üzereyim," dedi. Cantor "Ne zaman?" diye sordu. Bugün pazartesiydi, evlilik de çarşamba günü olacaktı, Marian "Gelecek haftanın sonunda," diye atılıverdi. Cantor'ın davet edilmek isteyeceği fikriyle irkildi, belki de "bu işe burnunu sokardı". Kısa bir sessizlikten sonra "Peki, diyeceklerim bu kadar," dedi Cantor. Ardından, "Seni, ne olursa olsun, görmek istiyorum. Sana bir hediyem olacak - iyi, şimdi bir düğün hediyesi oldu! Bir öğle yemeğinde buluşsak, yarın mesela?" dedi. Marian hemen, "öğle yemeği mi, olmaz, üzgünüm -" dedi. "öyleyse yemek saatinden önce sana hediyeni *vermeliyim.*" "Peki, *tamam*, ama çok uzun sürmesin, hem nerede olacak bu?" Onu görüp *bu işten kurtulurum*, diye düşündü Marian. Cantor "Ben Kensington Barkers'a gitmeyi öneririm, mesela neden yarın saat on birde, zemin kattaki gömlek reyonunda buluşmuyoruz?" dedi. Marian, öğle yemeği için bir planı olmadığından ve Cantor'la da bir öğle yemeğine çıkmak istemediğinden, *tamam*, dedi ve telefonu kapattı. Marian Cantor'a olduğu kadar kendisine de yönelik aşırı bir iğrenme ve hayal kırıklığı hissetti. Ondan telefon numarasını bile istememişti - onu arayıp buluşmalarını tamamen iptal edebilirdi.

Ertesi sabah, törenden bir gün önce Marian, Edward'la telefonda konuşurken, birdenbire Cantor'la olan randevusunu hatırlayıp aniden sessizliğe büründü. Edward "Hâlâ orada mısın?" dedi. Ben hâlâ burada mıyım? Evet, hâlâ buradayım. Tabii ki o da. Bir gün geçmişti, diğeri de geçmek üzereydi. Evet, yarın Marian bütün "sürprizler"iyle gelecekti. Evet, şimdi olmayabilirdi. "Oh, Edward - Edward," dedi, Marian. Edward "Kaygılanma, her şey yoluna girecek!" dedi. Marian, *şimdi* bütün kıyafetlerim hemen hemen hazır, bir an önce Penn'e gidebilirim - diye düşündü - yalnız *şimdi şu adamı* beklemem gerekiyor! Zaten beklemek istiyordum, öyle değil mi? Hâlâ yapmam gereken bir sürü ufak tefek şey var! "Her şeyi bitirmek" için Barkers'a doğru yola koyuldu.

Mağazaya girip, erkek reyonuna gelince etrafına bakındı. Gelmemiş miydi? Keşke öyle olsaydı! Sonra Cantor'ı, bir gömleği incelerken gördü. Marian önce şoke oldu ve elini göğsüne koydu. Onu *unutmuş muydu* acaba, onu nasıl *unutabilirdi*? Bir an Cantor'ı onu ilk gördüğündeki gibi Cantor onu görmeden, birisi Cantor'ı onunla tanıştırmadan hemen önce, onunla dans etmeden hemen önceki gibi gördü. Cantor'ın "kulak arkasına atılacak kadar uzun", kalın telli, sarıya yakın, dalgalı saçları, ince, hafifçe yuvarlak burnu, bir komutanın resminden alınmışa benzeyen bakışı, belki Venedik Komutanı. Venedik! Hafif bir baygınlık hissetti. Görüntü kaybolmuştu. Cantor döndü, onu gördü ve el salladı. Marian da el salladı. Birbirlerine gülümseyerek yaklaştılar. Cantor o iri, mavi gözleriyle çok vahşi görünüyordu, tıpkı bir hayvan gibi. El sıkıştılar, Cantor gülümseyerek ve gülerek, Marian'ın yanağından öptü ve beraberce yürüyüp birbirleriyle konuşarak çıkışa doğru ve caddeye doğru ilerlediler. Marian Cantor'ın elinde büyük, deri bir çanta taşıdığını fark etti. Çiftliğin ve Judith'in nasıl olduğunu sor-

duktan sonra, Judith'in bebeğinin doğup doğmadığını da sordu. Evet, çok tatlı bir bebekti, elbette ki oğlandı. Neden "elbette ki"? Ve neden Cantor Londra'ya gelmişti? Ah, Cantor, her türlü yatırımını Londra'da gerçekleştiren ağabeyinin işleri dolayısıyla buraya gelmişti ve Londra'da bir ofis bulmayı düşünüyordu. Çok kalacak mıydı? Hayır, çok kalmayacaktı, ama yine de küçük bir daire kiralamıştı. O büyük çantada ne vardı? Evet ya, bir bakıma, Marian'a aldığı bir hediye vardı. Neden bir bakıma? Biraz sabırlı olursa birazdan görecekti.

Marian o hızlı gelişen ve kahkaha dolu sohbetleri sırasında nereye gitmekte olduklarını fark etmemişti. High Caddesi'ni geçmişlerdi, şimdi, Gloucester Yolu yakınlarındaki küçük sokaklar labirentindeydiler. "Neredeyiz?" "Bekle ve gör." Marian şimdi bir huzursuzluk duymaya başlamıştı ve tam "Gitmek *zorundayım*," demek üzereydi ki gitmekte oldukları yere ulaştılar. *Ahırlar*. Ne? *Atlar*.

Ayaklarına gayet güzel uyan botlar da dahil olmak üzere her şey, rahatlatıcı ve de zevkliydi, ikisi birlikte yolu atla geçip parka girdiler. Marian mutluluktan sarhoş olmuştu. Avustralya'dan döneli beri ata binmemişti. Şimdiyse Hyde Park'ın o ciddi ortamında olsa da, yeniden eyer üstündeydi. Tabii ki Cantor ondan daha iyi bir sürücüydü, fakat Marian da iyiydi, Jinny ve Samuel adlı güzel ve kıvrak atlarını sürdüler burun buruna. Sonra Cantor ve Samuel, kesinlikle yasak olmasına karşın, dörtnala dümdüz gittiler, Marian Jinny'yi kontrol etmekte zorlanıyordu, atlar dörtnala gitmeyi sevmişlerdi, binicileri de, iyice yan yana oldukları bir anda Cantor Marian'a mırıldandı: "Birlikte Son Kez Ata Biniş".

Bu şiiri Marian da hatırlamıştı. Ardından iyice coşmuş olan atları ahıra geri götürdüler, Marian orada ikisini de öptü. Sonra birlikte yürürken, yemek vaktinin geldiğini fark ettiler. High Caddesi'ndeki hoş bir restoranda birlikte öğle yemeği yediler. O sırada Marian, saatini kaybettiğini fark etti. Ardından dairesine geri dönmek için bir taksi tutması gerektiğini söyledi, önce ortalıkta hiç taksi yoktu ve bir tane bulduklarında da Cantor, Marian'ınkini değil de kendi adresini verdi. Marian buna itiraz etti ama Cantor ona bir şey göstermek istediğini ve onun sonra hemen geri dönebileceğini söyledi.

Sonra, her nasılsa, Cantor'un dairesindeydiler, yan yana divanın üstünde oturmuş çay içmekteydiler. Cantor koluyla Marian'ı sarmıştı. Cantor ona düğünün ne zaman olduğunu bir kez daha sordu, Marian, "Çarşamba," diye yanıtladı. "Bu çarşamba mı?" Aniden kendini yorgun hisseden Marian, *"Evet"* dedi. "Gerçekten mi? Demek beni kandırıyordun!" Divanda yan yana uzandıktan sonra Cantor, Marian'ı öpüp onun kendisini acımasızca aldattığını, zaten Marian'ın Edward'a âşık olmasının olanaksız olduğunu, Marian'ın dediklerine inanmadığını ve onun kendisine âşık olduğunu bildiğini söyledi. Marian ağlamaya başladı. Yataktaydılar, Marian giysilerinin bir kısmını çıkarmıştı. Marian, Cantor'ın onu aldattığını ve *aklını başından aldığını* söyledi, korkuyordu, Cantor gitmesine izin vermeliydi, ama kolları birbirlerini sarmıştı ve Marian da saatini kaybetmişti. Sonra seviştiler ve Marian yine uyudu. Cantor, Marian'a onun yanlış adamla evlenmek üzere olduğundan emin olduğunu söyledi, hâlâ *çok geç değildi,* Marian hâlâ *çok geç olmadığını* bilmeliydi, Cantor ondan ne hissediyorsa yazmasını istedi.

Marian onu seviyordu, bir başkasını değil, bunu *gerçekten hissediyordu*, Cantor onun bunu yazmasını istedi, bunu "öteki insanlar"a gösterecekti, *Marian'ın kendisini bir başkasına vermesine katlanamazdı*. Marian'ı oturttu ve bir kağıt parçasına *"Beni affet, çok üzgünüm, seninle evlenemem"* diye yazdırdı. Marian bir şeyler karaladı ve biraz daha çay içti, şimdi içtiğiyse viski veya başka bir şeydi. Sonra da derin bir uykuya daldı.

Uyandığında sabah olmuştu ve Marian Cantor'ın kollarındaydı, onunla sevişiyorlardı. Saatini arandı, onu kaybetmişti, kendini biraz kötü hissetti. Ansızın doğruldu, neredeydi, kiminleydi? Ağlamaya, hıçkırmaya ve giysilerini aramaya başladı. Cantor giysilerini ona uzatıp yatağın kenarına oturdu. Marian zorlanarak giyinmeye başladı beceriksizce, hâlâ ağlıyordu. Bugün günlerden neydi? Neredeydi, şimdi saat kaçtı? "Mesajını yerine götürdüm," dedi Cantor. "Ne mesajı?", "Sen gerçeği yazdın. *Beni affet, üzgünüm, seninle evlenemem"* diye yazdın. Onlar mesajı gördüler. Ama beni görmediler." "Hiçbir şey anlamıyorum. *Sana inanmıyorum?* Tanrım, saat kaç?" "Öğleyi geçti ve de her şey bitti." "Günlerden ne? Off, off, off -" "Düğün müğün yok artık. Sen bu adamı istemiyorsun. İstemediğini biliyorum. Şu an Edward rahatlamış durumda. Sen de yakında öyle olacaksın. Şimdi biraz dinlen, dinlen haydi yavrucuğum."

Fakat Marian hıçkırmaya devam etti, hatta üstünü giyinip mantosunu ve çantasını ararken çığlık çığlığaydı. Hâlâ yatağın kenarında oturmakta olan Cantor onu izledi. "Marian benimle evlenir misin?" dedi. "Hayır, hayır, hayır, senden *nefret ediyorum, nefret ediyorum*. Ah, Tanrım, *aptallık* yaptım, *ne kadar aptalmışım*, kendimi mahvettim -"

"Beni dinle, sen aslında onu istemiyordun -"

"Hayır, seni de istemiyorum, senden nefret ediyorum, kendimi öldüreceğim. Neden, neden, neden - doğru mu

söylüyorsun onu bile bilmiyorum? *Aklımı başımdan aldın*, sen *tam nefret edilecek* birisin."

"Doğru söylüyorum."

"Hoşça kal," Marian, mantosu ve çantası elinde, kapıya koştu. Mantosunu giymeye çalıştı. Boş yere kapıyı açmaya çalıştı.

"Dinle, yavrucuğum -"

"Gitmeliyim, *gitmek* zorundayım -"

"Peki, nereye? İzin ver de birlikte arabamla bir yerlere gidelim."

Marian merdivenlerde düştü, ayağa kalktı ve arabaya binip kapısını çarptı. Cantor da öteki taraftan bindi, iki kapıyı da kilitledikten sonra araba yola koyuldu. Cantor dönüp dönüp Marian'a bakıyordu. Marian vahşi bir yaratık gibiydi, şekil değiştirmiş, yüzünü buruşturmuştu, gözleri dehşet ve korku doluydu. Cantor titremekteydi, bir makine gibi tekrarlıyordu. "Onlara söyledim. Gece oraya gittim". Marian feryada benzer bir ses çıkarıp ağzını bir süre açık tuttu. Sonra, "saatimi kaybettim ve beni bırak, *bırak*, senden nefret ediyorum, dedi. Cantor ise "Benimle gelir misin?" dedi. "Benimle evlenir misin? - Seni incittiğim için çok üzgünüm! - Seni buradan götüreyim, ne olur, *lütfen*? - Seni seviyorum. Ben şimdi eve gidiyorum - sen de benimle gel. Dönüp Marian'ın o korkunç yüzüne baktı. Marian, bir yandan da kapıyı açmaya çalışarak, ağlıyordu. "Beni mahvettin. Beni çıldırttın, ah, *düğün günümde*, bırak da dışarı çıkayım, *bırak da çıkayım.* Şimdi Cantor da ağlamaya başlamıştı. "Neden bana sürekli yalan söyledin?" Ardından da, "Ah, *canı cehenneme*! Ben Avustralya'ya dönüyorum," dedi. Arabayı bir ara sokağa soktu, sonra Marian'ın üstünden uzanıp kapıyı açtı. Bir çırpıda dışarıya süzülen Marian, kaçıp kalabalık arasında kayboldu. Cantor, bir süre emniyet kemeriyle uğraşıp onun peşinden gitmek için dışarı çıkmaya çabaladı,

ardından da bir küfür savurarak arkasına dayandı. Bir süre sonra arabayı çalıştırdı.

Marian bilmediği yabancı sokaklarda, ağlayarak, önce koştu, sonra da yürümeye başladı. İnsanlar duruyor, bazıları onunla konuşmaya çalışarak ona ne olduğunu, yardım edip edemeyeceklerini soruyorlardı. Marian nereye gittiğini biliyormuşçasına hızla adımlarla acele acele yürüyor, sokaklardan rasgele aşağıya doğru sapıyordu. Sonunda, telaşını ve gözyaşlarını saklamaya çalışarak küçük bir otelin kapısından içeri girdi.

Benet o günlerde nadiren uyuyabiliyordu, nasıl bir tutum içinde olması, kime göz kulak olup, kimden sakınması gerektiğini bilmiyordu. Marian'dan çok ufak da olsa, bir işaret gelmesi için dua ediyordu. Nasıl bu şekilde *ortadan kaybolacak* kadar *acımasız* olabilirdi? Kimsenin ona zarar vermeyeceğini ve onu suçlamaya kalkışmayacağını biliyor olmalıydı - ama belki de, zavallı çocuk şimdi bir yerlerde tutsaktı - ya da *ölmüştü*. Edward da hiçbir şey söylemeksizin ortadan kaybolmuştu - acaba onu bulmuş - öldürmüş olması ya da intihar etmiş olması mümkün müydü? Off, ne çılgın ve korkunç düşüncelerdi bunlar!

İleride bugünlere dönüp bakarlarken her şey günlük güneşlik olmuş olacak mıydı? Her şeyi, aşkı, düğünü *yeniden toparlamaları*, her şeyin açıklanması ve mutlu sona ulaşma-

sı mümkün müydü? Belki de istedikleri nihayet resmi bir nikahtı.

Owen, dediğine göre Mildred tinlerin dünyasına gittiği için, kendini içkiye vermişti. Marian'ın ismi geçtiğinde bir küfür savurarak o küçük aptalın bir daha hiç geri dönmeyeceğini söylüyordu. Anna uzak davranıyor, kendisiyle konuşulduğunda kısa ve sert yanıtlar veriyor ve buralardan "uzaklaşmaktan" ya da "çekip gitmekten" söz ediyordu. Benet onu aradığında, telefonu olabildiğince çabuk, bazen anında kapatıyordu. Benet, Edward'ın Hatting'e gelme olasılığı olduğundan şimdilik Penndean'de kalması gerektiğine karar verdi. Hem Marian bir gün geri dönerse onun muhtemelen Penn'e, kendisine geleceği doğuyordu içine. Fakat her yeni gün daha çok acı ve üzüntü getiriyordu yalnızca.

Gerçekten de, günler sonra, Edward, Hatting'e geri döndü ve Benet'in Penn'de olduğunu duyunca, buradan doğruca Penn'e gitti. Bir akşam, Benet her zamanki sonuç vermeyen telefon konuşmalarını gerçekleştirdikten sonra, kapıdan girip doğruca oturma odasına geldi. Benet ahizeyi yerine koydu, Edward'a doğru yürüyüp elini kavradı. Edward onu usulca iterek kendisinden uzaklaştırdı. Benet Edward'ın değişmiş olduğunu hemen fark etmişti.

Yüzü, duyduğu acı ve öfkeden buruşmuştu. Benet'tan ileriye, şu an açık olan cam kapılardan bahçeye, esen meltemle hafif hafif sallanan kayınlardan oluşan koruluğa baktı. Bir an için sessizce, yüzünde aynı acı çeken ifadeyle, dışarıya dikti gözlerini. Ardından daha soğuk ve haşin bir ifade takınarak Benet'a döndü ve "Çok zamanım yok" dedi.

Onun boyunun uzunluğundan rahatsız olan Benet, "Otursana," dedi.

Edward bunu duymamazlıktan geldi. "Tabii sende yeni bir haber yoktur."

"Hayır, ya sende?"

"Tabii ki hayır. *Ah Tanrım*, bütün bunların sona ermiş olmasını isterdim."

Benet kanepeye çöktü. Edward'dan gelen soğuk, neredeyse vahşice sayılabilecek yoğun titreşimlerden rahatsız olmuştu. "Edward, canım, lütfen otur." Oturması için bir sandalye gösterdi.

Edward dişlerini sıkarak onun duyabileceği bir *"ıh"* sesi çıkarttı ve oturdu.

Benet, "Senin yeniden mutlu olmanı sağlayabilmeyi *çok*, ah, ne *çok* isterdim," dedi. "Seni hayal kırıklığına uğratan benmişim gibi geliyor, evet, suçlanması gereken benim."

Yüzü şimdi yeniden öfkeyle buruşan Edward bakışlarını Benet'tan uzaklaştırarak, "Ah," dedi, "hiçbiri *senin* hatan değil."

"Şey, hiçbiri, eminim ki, Marian'ın da hatası değil, mesajı mutlaka onu kaçıran kişi yazmıştır."

"Ah şey, eğer kaçırılsaydı, onu kaçıranlardan şimdiye dek bir ses çıkardı," dedi Edward kayıtsızca, hâlâ pencereden dışarı, ileriye bakmaktaydı. "Hayır, olay bu değil -" diye sürdürdü sözlerini, "ortada bir başkası var, bir başkasıyla kaçıp gitti, *benden kurtulması g*erekiyordu, hepsi bu - her şeyi ayarlamıştı - beni aslında *hiç* istememişti. İyi ya, ben de gerçekten - sırf biraz daha önce - haber vermesini isterdim - ama bunu şimdi yapması -"

"Evet, biliyorum, *biliyorum* - ve ben - çok, çok - üzgünüm - ama aranızda öyle çok şey oldu ki - eğer şimdi geri gelirse ve seni isterse ve senin onu bağışlamanı isterse - ve - ve olanları tekrar yoluna sokmayı isterse? Olmaz mı?"

"Hayır, elbette olmaz." Durdu. "Bunun olmayacağını biliyorsun, bu *nefret*, katıksız *nefret*."

"Ne demek istiyorsun? Nedir -?"

"Onun nefreti, benim nefretim, hepsinden çok benim nefretim."

"*Lütfen* Marian'ı bulduğumuzda onunla konuş. Hikâyesini bilmiyoruz, o masum - ondan nefret etmiyordum, ve sen de ondan nefret etmiyorsun -"

"Artık ediyorum, kendimden de nefret ediyorum -"

"Belki ölmüştür ve -"

"Ölmüş olduğuna inanmıyorum," dedi Edward. Bir an durdu, sonra sözlerini sürdürdü, "Sık sık ölmüş olduğumu düşünüyorum - ölmüş ya da ölecek olduğumu. Sen benim içimde ne büyük bir keder olduğunu ve neler çektiğimi, yaptığım o korkunç şeyleri bilmiyorsun."

"Edward, ne olur, *lütfen*, böyle *çılgınca* şeyler söyleme. Sahip olduğun ve olabileceğin pek çok şey var - ve eğer Marian'ı bulursan -"

"Ah şu mesele - onun hakkında ne düşündüğümü, ona neler olduğunu ya da neler yaptığını bilmiyorum - bana ondan söz etme, o iş bitti!"

"Ve bu seni ilgilendirmiyor mu?-"

"Ben de bittim, *geberdim*, Hatting'i satacağım!"

"Edward, hayır, asla, Hatting'i *satmıyorsun*, seni bundan *menederim* -"

Bir kez daha ekşittiği suratıyla odaya göz gezdiren Edward aniden gözlerini Benet'a çevirip gülümsedi. "Sevgili Benet, hep bana babalık yaparsın!" Ayağa kalktı, yüzündeki gülümseme yavaş yavaş kayboluyordu. Eskisinden daha zayıftı, saçları daha kısaydı, vahşice kesilmişçesine dimdikti, yüzü kırışmış, gözleri kısılmış, dudakları titriyordu. Bir an ağlayacakmış gibi ne yapacağını bilmez bir biçimde baktı.

"Gitme," dedi Benet korkuyla ayağa fırlayarak. "Sevgili Edward, seni seviyorum, benimle kal - Bir içki al, yemeğe kal ve -"

"Yemeyi ve içmeyi bıraktım artık - sadece bekliyorum -"

"Neyi?"

"Sadece - bu berbat durum geçip gitsin diye - bekliyorum -"

"Ama Marian -"

"Marian değil. Rüyalar. - Kendimi şeytana kaç kez teslim ettiğimi bir bilseydin. Gittiğim her yere kötü şans ve felakat götürüyorum. Artık hepsi bitti." Sonra ekledi, "Ülke dışına yolculuğa çıkıyorum, Hatting satılığa çıkarılacak. Sana zahmet olmazsa bu haberin yayılmasını sağlar mısın?"

Altıncı Bölüm

Jackson'ın bir maden suyu şişesinden kopardığı plastik parçasıyla Marian'ın evinin dış kapısını ve ardından da dairesinin antika kilidini açması çok sürmedi. Kapıyı yavaşça aralayarak ihtiyatla içeri süzüldü ve kapıyı da ardından sessizce kapattı. Sonra derin derin nefes alarak küçük holde durdu, ardından oturma odasına girdi. Daha önce buraya hiç gelmemişti. Tabii ki Benet ve Rosalind, Marian kaybolduktan sonra, Rosalind'in anahtarıyla, daireye girmiş ve Marian'ı yerde ölü bulamamış olmanın telaşı içinde, eve sık sık gelmişlerdi. Bu gelişlerde Edward onlara katılmamıştı. Burada bir "araştırma yapılmıştı" kuşkusuz. Jackson çevresine bakındı. Her şey yerli yerindeydi. Yaptıkları araştırmanın sonucu bu olmalıydı. Polis de gelmiş ve, denildiğine göre, burayı incelemişti. Görünen oydu ki, Jackson bunu Benet'tan duymuştu, hiçbir ipucu bulamamışlardı. Kendisi, çabucak ve kimseye fark ettirmeden içeri girmiş olduğundan emindi. Bu adamlar, diye düşündü küçümseyerek, *gerçek* bir arama nasıl yapılır hiç bilmiyorlar. Elbette ki bütün bu süre boyunca birileri burada kalıyor olmalıydı.

Yavaş yavaş etrafı dolaştı, gözüne Marian'ın "eşyaları" ilişti, bunlar kendisi tarafından dolaba asılmıştı, gerçi daha çok Rosalind tarafından asılmışa benziyorlardı. Marian'ın bir dizi ayakkabısı, özenle yatağın altına yerleştirilmişti. Aceleyle çıkıp gitmiş ya da kaçırılmış olabilirdi ya da - şöminenin rafının üstünde duran porselen hayvancıkların yerlerini rahatça değiştirilebilir, küçük masa rahatça karıştırılabilirdi. - Jackson, Benet ve Rosalind'i her şeyi düzensiz bulup, hiçbir ipucu bulmaksızın, yeniden bir düzene sokarken canlandırdı gözünde. Bilinen yöntemleri izleyen Jackson, yazı masasını, kanepeyi, giysileri, yatağı, halının altını, kitapların içini, cam hayvancıkların içini, mutfağı, rafları, yüklüğü, içinde giysi, kâğıt ya da mücevher bulunan her tür çekmeceleri, gözden kaçmış olabileceğini düşündüğü bütün akla gelmeyecek yerleri iyice gözden geçirdi. Hatta eline, bulanların saygıyla kaldırıp bir kenara koydukları, Marian'ın düğün elbisesi de geçti. Ortada mevcut olan bir şeyler ya da işaretler vardıysa bile, ondan önce gelen beceriksizler bunları ortadan kaldırmış olabilirlerdi. Özellikle saklanmış bir şey, diye düşündü, göze çarpmayacak denli ortada bir şey.

Kuşkusuz Benet ve Rosalind Marian'ın adres defterini alıp götürmüş ve bütün adresleri kontrol etmişlerdi. Ve şimdi yazık ki, Jackson, masadaki gizli bölme de dahil olmak üzere her yeri denemişti. Marian'ın yatağına uzandı. Şimdi aklına yeni bir şey *gelir* miydi ki? Onu çok severdi, onun için üzülüyordu. Ona yakın olmak, şimdi bir de onu görmek istiyordu. Çevresini saran düzenden ve kendisinin tam bir yetersizlik içinde bulunmasından dolayı dehşete düşmüştü. Edward'ın üzüntüsünü, açığa çıkmadan çok önce fark etmişti. Benet'ın üzüntüsünü de paylaşmıştı, ama bu başka bir meseleydi, nasıl da kendisini bir kenarda tutmalarına izin vermişti? Bunu hak ettiği için mi? On parmağında

on marifet olan, fakat şimdilerde pek bir varlık göstereme-yen Jackson, Owen Silbery bunu fark etmiş, ona "halkalı kuş" demişti. Yerinde bir isim. Peki şimdi diğer isimleri nereye gitmişlerdi? Evet, üstüne *onlar* tarafından konulmuş olan bir ağırlık, bir yük taşıyordu. Paha biçilmez bir şey hayal ediyordu, bir imparatora - ya da büyük bir bilim adamına - götürülen bir mesaj. Hayır değil, kutsallık. Böylece anlayamadığı kaderlerin provasını yapıyordu şimdi. Zaman geçmekteydi ve hiçbir işaret gelmiyordu. Henüz değil. Evet, bırakın da içine bir nefes çeksin, belki yeniden yoluna devam etmesi gerekirdi. Ölüm, onun paha biçilmez bir mücevher olarak düşündüğü o şeyi ortadan kaldırmıştı. Bu ilk değildi. Ah, nasıl da kendine acıyordu. Vicdan azabı, vicdan azabı.

Tam o anda, Jackson tuhaf ve acı dolu sayıklamalar içersindeyken, aniden çalan zilin sesini duydu odada. Ayağa fırladı; tabii ki çalan aşağıda, sokaktaki biriydi. El yordamıyla kapıyı açıp sendeleyerek merdivenlerden indi. Kapıyı açtı.

Dışarıda bir tür uşak elbisesi ya da bir üniforma giyen biri duruyordu. Adam hemen konuşmaya başladı. "Ah, işte mektubunuz. Neredeyse kapının altından atıyordum, uzun süredir deniyoruz da, kimse zile cevap vermemişti. Mektup hanımefendinin kol saati hakkında."

"Ah, biliyorum," dedi Jackson bir çırpıda zarfı alıp açarak.

"Hanımefendi buradalar mı?"

"Kısa bir süre için dışarı çıkmış. Ama birazdan gelir."

"Şey, saat kaybolmadı. Onu bizim orada sakladık, bana bu mektubu ondan başkasına vermememi tembih ettiler, çok değerli bir bayan saati, şey, anlarsınız ya, belki şahsen kendisi gelip alır, ne zaman isterse, diğer beyefendiyle de bağlantımızı kesmedik, belki biliyorsunuzdur."

"Aslında evet, biliyorum," dedi Jackson bir yandan da ümitsizce soğukkanlılığını koruyup düşünmeye çalışarak, "Ben buraya, hanımefendi çıktıktan hemen sonra geldim, her şeyi anlatan bir not bırakmış benim için, anlatabiliyor muyum? Bir süre ülke dışına çıkmıştım da, *beyefendi* de yeni taşınmış, telefon numarasını bulamıyorum. Aslına bakarsanız kendisi kuzenim olur da."

"Evet, sizin ona biraz benzediğinizi görebiliyorum. Ne hoş bir çifttiler, izninizle söylüyorum, öyle sevimli binicilerdi ki, Sammy ve Jinny mükemmel bir zaman geçirdiler. Evet, elbette size onun numarasını veririm, numarayı zarfın arkasına yazayım."

Jackson kapıyı, duruma uygun, minnettar bir mırıldanmayla kapatıp elinde ganimeti, var gücüyle merdivenlerden yukarı koşarak, yatak odasına çıktı. Yatağa oturdu. Bir telefon numarası. Bununla ne yapacaktı? Elbette bunu *onlara* teslim edemezdi. Aramayı mı deneseydi, ama nasıl, ne zaman? Şimdi mi? Sammy ve Jinny de kimdi? Mektuba göz atarken, heyecanı yüzünden, nereden geldiğini kavrayamamıştı. Kuşkusuz adamı daha çok lafa tutması gerekirdi. Kısa bir mektuptu.

> Sevgili Bayan,
>
> Saatinizi burada unutmuşsunuz. Onu saklıyoruz. Size telefonla ulaşmaya çalıştık, başarılı olamadık. Lütfen en kısa zamanda bizimle bağlantı kurup buraya uğrayınız.

Notun başında, adresi Hyde Park'a yakın, at kiralayan bir binicilik kulübünün adı geçiyordu. Demek *Marian bir adamla*, o adamla oraya gitmişti. Bir an önce şu ahırlara gi-

dip, nasıl olursa olsun, adamın kim olduğunu ve nerede yaşadığını mı *bulmalıydı*? Oradakiler ona ne söyleyebilirlerdi ki? Ondan şüphelenebilirlerdi, Marian'ın adresi ve telefon numarası ve *bir* numara *daha*. Kafam çok yavaş çalışıyor, diye düşündü, Jackson. Neler olduğunu ortaya çıkarmak için ne yapabilirim? Yalnız, Marian'ın adresi ve numarası doğru. Yapabileceğim tek şey şu diğer numarayı çevirmek.

Bir süre eliyle, artık yavaş yavaş sakinleşmekte olan, kalbini tutarak öylece oturdu. Ne yapmalıydı, tıpkı sadık bir köpek gibi, elde ettiği bütün verileri Benet'a mı teslim etmeliydi? Telefon numarası tam olarak ne işine yarayacaktı ki? Eğer Jackson doğrudan bu numarayı çevirecek ve karşısında bir ses duyacak olursa, ona, kendisini bir çeşit düşman olarak ele vermeyecek, ne diyebilirdi? Eğer adam telefonu suratına kapatırsa, bundan bir anlam çıkarılabilirdi. Her neyse, Jackson heyecanına gem vurmaya çalıştı, bütün bunlar o adamın tehlikeli ya da hoşa gitmeyecek bir tip olduğu varsayımına dayanıyordu. Adam Marian'ın yeni tanıştığı ya da uzun süredir tanıdığı biri olabilirdi. Belki masum biriydi, yoksa, bunu Benet'a söylemek daha akıllıca olmaz mıydı? Benet polise gider, onlar da numarayı kontrol edebilirlerdi. Jackson'ın için için yanan merakı sağduyusunu yendi. Ahizeyi kaldırıp numarayı çevirdi.

Sessizlik. Ardından bir kadın sesi. Marian'ınki miydi? Hayır, elbette Marian'ınki değildi. "Alo".

Ne diyeceğini önceden düşünmemiş olan Jackson, "Beyefendi orada mı?" dedi, "Onun için bir notum vardı da, ya da hanımefendi için."

"Ah, o gitti," diye yanıtladı bu oldukça hoş kadın sesi. "Buradan ayrılışı bir hayli ani oldu."

"Ah, ya hanımefendi?"

"Bilmiyorum, beraberce çıktılar, sonra o bey tek başına geldi, bir süre burada kaldı, ardından da bütün eşyalarını toplayıp gitti."

"Lütfen beni bağışlayın, ama bana kiminle konuştuğumu söyleyebilir misiniz?"

"Özür dilerim, ben Bayan Bell, aşağı kattaki dairedenim, üst katın anahtarı bende vardı ve -"

"Onun şimdi nerede olduğunu bana söyleyebilir misiniz? Siz bunu biliyor musunuz?"

"Ah, evet, bana bir adres ve telefon numarası bıraktı, fakat şey, bunu kimseye söylemememi tembihlemişti, sizin kim olduğunuzu sorabilir miyim acaba?"

"Ben onun ağabeyiyim."

"Evet, evet, elbette, sizden söz etmişti, öyleyse size söyleyebilirim."

Tuan, (kendisine bu adı takan) Tim Amca'nın sevgilisi ve Benet'ın da gözdesi olmasına - herkes bu konuda hemfikirdi - karşın, hep tam bir sır küpü olarak kaldı, uğursuz biri değildi kuşkusuz. Aynı zamanda, "İlahiyat öğrencisi" diye de çağırırlardı onu. Edinburgh Üniversitesi'nden birincilikle mezun olmuş, ve daha sonra bir süre Londra'da da bir kolejde öğretmenlik yapmıştı. Şimdiyse bir kitapçıda çalışıyor ve okumayı sonsuza dek sürdüreceğe benziyordu. Onun Scholem'in öğrencilerinden birinin öğrencisi olduğu söyle-

niyordu. Bu doğru olabilirdi, olmayabilirdi de. Baba tarafından Yahudiydi. Babası, küçük bir çocukken, ailesiyle birlikte soykırımdan kaçarak Edinburgh'a yerleşmişti.

Babası İskoç, Presbiteriyen bir kızla evlenince, Yahudi cemaati birbirine girmişti. Büyükbabası fazlasıyla kızmış, fakat küçük oğlanı görünce biraz yumuşamıştı. Tuan nasıl onun dizlerinde oturduğunu anımsıyordu, cenazesinde nasıl yürüdüğünü de. Daha da öncesinde ise, Tuan, babasının onu Jacob, annesinin ise Thomas diye çağırdığını ve Thomas'ın baskın çıktığını hatırlıyordu. Tuan'ın babası küçük oğluyla - Tuan tek çocuktu - İbranice ve Yiddiş diliyle konuşurdu, onu Musevi özerk Okulu'na göndermiş, Özerk Sinagog'a götürmüş, siyah giysiler giydirip takke taktırmış ve *Bar-Mitzvah* için ısrar etmişti. Böylece, okulda onu resmi olarak Jacob diye çağırıyorlardıysa da bazen ona, nedense Thomas, ya da daha doğrusu Tommy diyorlardı. Tuan'ın hatırladığı kadarıyla annesiyle babası hiç ciddi kavga etmezlerdi. Annesi, kendisinin gereklerini düzenli olarak yerine getirdiği o katı İskoç dinini savunmaya kalkışmazdı hiç ve de babasıyla birbirlerini tutkuyla sevmeyi başarıyla sürdürürlerdi. Daha sonra, Tommy ismini Joseph Conrad'ın romanından aldığı Tuan'la değiştiren kişi Tim Amca olmuştu.

Tuan "dinle" genel olarak "ilgilenmeye", Edinburgh Üniversitesi'nde bir öğrenciyken başlamıştı. Londra'daki akademisyenliği sırasında ise, bünyesinde çalıştığı açık görüşlü kolejde onu öğrencilere "din tarihi"ni öğretmesi ve bu konuda ders vermesi için teşvik etmişlerdi. Tuan Londra'da gezerek değişik ibadet biçimlerinden örnekler gözlemlemişti. Bazı sonuçlara ulaşmıştı da. Daha sonra gözlemci meslektaşları onu, "bu sonuçları fazlasıyla ciddiye almak" ve de "bunlarla fazlasıyla eğlenmekle suçlamışlardı". Havailikle suçlamışlardı onu. Bu suçlamalar gerçek olmak-

tan çok uzaktı, onun yaptığı tam anlamıyla mistisizmi keşfetmekti. Bu keşif, öyle hissediyordu ki, şimdi erdem ve iyilik olarak gördüğü, daha önceden de anne ve babasında sezinlemiş olduğu şeylerden hiçbir şekilde uzaklaştırmamıştı onu. Eve, onlara yazdığı mektuplarda genelde, eğlenceli bir üslupla, "diğer öğretim görevlilerinden", "lojmanlarından", resim galerilerinden, indirimden aldığı bir ceketten söz ediyordu, fakat dinle ilgili neler keşfettiğini şimdilik, öyle hissediyordu, anlatamıyordu.

Sık sık mektuplarında Londra'ya gelip yerleşmeleri için yalvarıyordu annè ve babasına. İlkönce bu ona olabilirmiş gibi gözükmüştü, sonra bu plana bir gölge düşmüş ve babasının sağlığıyla ilgili bir sorun çıkmıştı. Tuan hemen gelmiş, babasını keyifli, "düzelmekte", "endişe gerektirmeyen" bir durumda bulmuştu. Bununla birlikte, annesinin uzun süredir ağlamakta olduğunu görebiliyordu. Kaldığı birkaç gün içinde babasının durumu çok daha iyiye gitmişti.

Doktorla konuştu. Londra'ya geri döndü. Her gün telefonla arayıp babasının keyifli sesini duyuyordu. Yeniden Edinburgh'a döndüğünde babasını "eh, bitkin olmasına karşın iyi" buldu. Annesiyle ve doktorla konuştu. Birkaç günlüğüne orada kalmaya karar verip koleji aradı. Babası ona "işine geri dönmesi" gerektiğini söyledi ama Tuan artık korkmaktaydı. Babası "yatağında dinleniyordu". Sonra Tuan babasını uyurken gördü. Sonra, bunun hemen ardından da ölmüştü. Cenazeyi Tuan düzenledi. O ağladı, annesi ağladı, bir sürü insan yaslar içindeydi. Bu olaydan sonra Tuan uzunca bir süre annesiyle kaldı. Oturup birlikte ağladılar. Annesi gelen ziyaretçilerle görüşmeyi reddetti. Tuan annesinin gelip kendisiyle Londra'da yaşamasını istiyordu. Annesi gelmek istemedi, yaşamını, bu denli uzun bir süredir yaşadığı, bu yerde sürdürmek istiyordu. Tuan, pekâlâ, dedi, o Londra'dan ayrıldı, gelip annesiyle yaşayacaktı. An-

nesi hayır dedi, Tuan işini yapmak zorundaydı, ara sıra kendisini görmeye gelebilirdi, hem kendisi de gelip onu görebilirdi. Annesi başkalarını istemiyordu, her koşulda şu an istemiyordu böyle bir şeyi. Kendisine bakabilirdi, ne de olsa yıllardır Tuan'a bakan da kendisiydi. "Doktor bana yardım eder," dedi, "Biliyorsun, her gün geliyor, hem istersen Annabelle de gelebilir."

Anabelle, artık yanlarında çalışmayan emektar ahçılarıydı. Annesi Tuan'a her günkü işine geri dönmesi için yalvardı. Sonunda Tuan Londra'ya gideceğini söyledi, ama yalnızca doktorun gelmesi ve Annabelle'in gün boyu annesiyle kalması koşuluyla, yarım günlüğüne, oradaki birkaç işini ayarlamak için gidecekti. Ama Annabelle'i *şimdi* aramalıydı. Annesinin Anabelle'i aradığını işitti. Doktor işini de sağlama bağladı. Londra'ya, üniversitesine geri dönerek erken emekliliğini bildirdi. Akşamüstü bir trene atlayıp istasyondan eve taksi tuttu. Merdivende, ağzında bir şeyler geveleyen doktoru geçip, annesinin odasına koştu. Annesi uyur gözüküyordu. Ama ölmüştü. Yanı başında da haplar duruyordu. "Ona yeniden kavuşacağım," diye yazmıştı. ölümden sonra yaşamla ilgili olarak ağzına aldığı tek söz olmuştu bu. Sonradan Tuan, Annabelle'in iki yıl önce ölmüş olduğunu öğrendi.

Tim Amca'yla karşılaşmasından önceye rastlayan o günden sonra Tuan, kolejdeki görevlerini azaltıp derslerini haftada bir vermeye başlamıştı. Artık babasının işleri dolayısıyla, Edinburgh'a düzenli aralıklarla gitmekteydi. Günlerinin çoğunu Londra'nın yoksul semtlerinde dolaşarak geçiriyordu. Babası ve onun o yoğun ölçüdeki iyiliğini düşünüyordu sık sık, annesini ve onun yaptığı korkunç şeyi de, ve

de ardında bıraktığı o sözleri. Yaptığı soylu bir hareket, sözleri bir gizdi. Din ve dinin biçimleri. Yürüyüşleri sırasında, pek çok ibadet yerine gitti, hatta bunlardan bazıları çok tuhaf yerlerdi. Bazen merak ediyordu, acaba meslektaşlarının kendisine "havai" lakabını takmalarına neden olan şey sadece bu muydu? Bir arayış içerisindeydi, ama sayısız diğer insanlar da öyleydiler, hem onun arayışı çoğunlukla anlamsızmış gibi geliyordu kendisine, üstelik çevresinde bunu tartışacak birini de bulamıyordu. Charing Cross Road'daki ve sonra daha muammalı ve egzotik yerlerdeki dini kitaplar da satan bir sürü kitapçıya uğruyor ve buralardan dizi dizi kitaplar alıp okuyor ve pek çok değişik ibadet yerlerine girip çıkmayı sürdürüyordu. Bu süreç içinde, gerçek dinin, bir mistisizm biçimi olmak zorunda olduğu sonucunu çıkarmaya başlamıştı.

Museviliğe iyiden iyiye merak sarmaktaydı ve *bir şeyi* anlaması için kendisinin oturup o konuda bir kitap yazması gerektiğine karar verdi. Kitaba başlamak için can atıyordu, fakat sonra buna ara verdi. Konu olarak kendisine büyük İspanyol Musevi mistiği Maimonides'i seçmişti; ancak kısa sürede kendisini, bir sonraki yüzyılda, Eckhart'ı ve onunla birlikte İngiliz mistiklerin pek çok büyük ışığını keşfeder buldu - ve neden buradan çabucak Spinoza'ya geçmesindi ki - dini değerler, mistik değerler? Kitabını yazmayı bırakıp uzunca bir süre için yalnızca *okuması* ve *düşünmesi* gerektiğine karar verdi. Bu konuları hiç kimseye açmadı. Kendisini dönüp dolaşıp din ve mistisizm arasındaki bağıntıya ve ayırıma gelir buluyordu. Mistisizm olmaksızın din, din olmaksızın mistisizm olabilir miydi? Peki bu ikisinin arasında İyi nerede yer alıyordu -? Ya aşk? Mutlak olan neredeydi - neydi? Bilgi neredeydi? Tuan mistisizme âşık olmuştu. Bu kötü bir şey miydi? Günah ve fena olan - nerede yer alıyordu, aslında nerede yer almıyorlardı ki? Tuan'ın Tim Am-

ca'yla tanışması işte tam bu sıralara rastladı. Bütün bu hayret verici arayışlar ve önünde sürekli açılan bütün bu görünümler arasında, Tuan'ın yaşamında, ona gösterilmiş olan ama onun kimseye göstermediği bir başka karanlık nokta daha vardı.

Tuan her zamanki gibi Chelsea'de zemin katındaki dairesinde, kendisinin "çalışma odası" diye adlandırmak istemediği "küçük oda"da çalışmaktaydı. Akşam saatleriydi. Daire, üç yatak odası, küçük oda, ufak bir yemek odası, geniş misafir odası, hol, mutfak, banyo ve küçücük bir bahçeden oluşuyordu. Neredeyse bütün duvarlar baştan başa kitaplarla kaplıydı. Tuan'ın pek ziyaretçisi olmazdı. Kolejden birkaç arkadaşı olmuş, bunlardan çoğu uzaklara gitmişti. Aslında Tuan, Tim Amca'yla karşılaşana dek Londra'da kendisine gerçekten yakın arkadaşlar bulamamıştı. Tuan, Tim Amca'yı anında görüp tanımıştı. Trendeki karşılaşmaları karşılıklı olmuştu. Bu, Tuan için bir çeşit vahiy, kutsal bir ruhla buluşmaydı. Tim'in, Hintli mistikler hakkındaki sohbetleri dışında, ona yardımcı olduğu söylenemezdi. Olay, Tuan'ın, tam bir usta değilse de, erdemli bir ruh arkadaşı bulmuş olmasıydı. Birbirlerine duydukları bağlılık karşılıklıydı, ama Tim bu bağlılığı coşkuyla açığa vururken, Tuan gizlice bir kenara yığılıyordu - böylece ötekiler bunu gerçekten fark etmiyorlardı aslında. Tuan kuşkusuz Benet'a da çok düşkündü, Tim'in ölümüyle Benet'a daha da yakınlaşmıştı. Bu kayıp, korkunç olmuştu.

Tuan bunu sessizce yüreğinde saklı tutmuştu. Tabii Tim'in ve Benet'ın, Owen, Edward, Mildred ve elbette kızlar gibi bazı arkadaşlarına da bayılıyordu Tuan. Tim ve

Owen ona bazen kızlar hakkında takılırlardı, kastettikleri kızlar Marian ve Rosalind olurdu, ve aynı zamanda da genel olarak kızlardan söz ederlerdi. Özellikle Owen ona, şimdiye dek sadece "kızlar"ın "doğru seçim" olmadığını anlamış olması gerektiğini söylerdi eskiden. Tuan ise bu sözlere sessizce gülümsedi. Aslına bakılırsa iki cinsle de cinsel bir ilişkiye ne girmiş ne de girmek istemişti. Uzun boylu ve zayıftı, hafif kemerli burnu inceydi, oldukça uzun olan boynu da. Pürüzsüz teninin değişmeyen koyu bir buğday rengi vardı, gür, esmer saçları dümdüzdü. Bir hayvanınki gibi ürkek bakan iri, çok koyu kahverengi gözleri soru sorar gibiydi ve yine esmer olan uzun ince ellerini nereye koyacağını bilemezdi bir türlü, genellikle ensesinde kavuşturur, ardından da yerinde duramayan tutsak kuşlar gibi çırpınarak, iki yana açardı. Bazıları, Tim Amca'nın şu romandan esinlenerek ona taktığı takma adının, yalnızca bu her şeyden sakınan ürkekliğini değil, aynı zamanda, er ya da geç onu yakalayacak olan bir yazgıdan korkusunu da akla getirdiğini öne sürüyorlardı. Ancak bu varsayımın kesin doğruluğunu gösteren hiçbir kanıt yoktu. Marian'ın korkunç biçimde ortadan kayboluşu, bozulan evlilik, Marian'dan hiçbir haber elde edilememesi, ötekiler kadar onu da üzmüştü.

Bunları düşünerek kalemini bir kenara koydu. Yeniden eline aldı, ama yorgun olduğunu ve dikkatini yoğunlaştıramadığını ayrımsadı. Yerinden kalktı, misafir odasına gidip bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. Sokaktaki sesleri fark edebiliyordu şimdi. Aklından, oldukça yakındaki nehir boyunca aşağıya doğru yürümek geçti. Ama sonra bundan vazgeçti. Birden dairesinin kapısı çalındı, uzun bir çalıştı. Canı sıkıldı, bunun da nereden çıktığını merak etti. Sıkıcı bir şey olduğundan hemen hemen emindi. Duymamazlıktan gelmeyi düşündü. Zil yeniden, bu kez daha uzun çaldı. Tu-

an kaşlarını çatıp kapıya ilerledi, kapıyı açtı. Dışarıda bir kadın duruyordu. Kadın Marian'dı.

Kapıyı ardına kadar açan Tuan, bir adım atıp ardından kollarına düşecekmiş gibi görünen Marian'ı kucakladı. Onu eşikten geçirerek çabucak kapıyı kapadı. Marian yere yığıldı. Tuan dizlerinin üstüne çöktü, ardından Marian'ın yanında yere oturup derin derin nefes aldı. Marian'ın başını yukarı kaldırdı. Kızcağızın gözleri bir noktaya dikili, ağzı açıktı. Bir an için onun bayılmış, ya da bir kriz geçiriyor olduğunu düşündü. Onu başından tutarak doğrultmaya çalıştı, fakat Marian buna direndi. Sonraysa, ona yardımcı olmak ister gibi, doğrulmak için dirseklerini geriye attı. Tuan nefes nefese, "Marian, ah Marian, sevgili Marian," dedi. Tuan, Marian'ın yanında neredeyse boylu boyunca yere uzanmış bir halde, bir an öylece kaldılar. Tuan onu kaldırmak için bir teşebbüste daha bulununca, Marian ona yardım etti ve ikisi de oturur bir duruma geldi. Tuan yeniden "Marian," dedi. Marian sanki onu yeni tanıyormuşçasına başını salladı. Tuan sallanarak ayağa kalktı. Ardından kendisinin de yardımıyla, Marian'ı çekip ayağa kaldırdı. Kollarını ona dolayıp onun sıcaklığını hissetti. Dans eder gibi kımıldanmaya başladılar. Tuan Marian'ı holden geçirip misafir odasına getirdi, burada Marian bir koltuğa çöktü. Tuan ise onun önünde durdu. "Marian, sevgili Mariancığım, üzülme, sakın korkma, ben sana bakarım, ah, dur sana bir şeyler getireyim!" Ne getireceğini bilemiyordu - yiyecek, içecek, süt, alkol ya da başka bir şey. Hafifçe mırıldanarak, "Vah canım, vah canım," dedi.

Koltuğa yaslanmış olan Marian, şimdi bir eliyle boğazını tutmuş derin derin nefes alıyordu. Koltuğun kenarında du-

ran öteki eliyle büyükçe bir çantanın birbirine dolanmış saplarını tutuyordu. Üstünde bol bir ceket vardı. Tuan onun şu an tanınmayacak halde olan yüzünü görebiliyordu, önce bunun bir rahatsızlıktan, daha sonraysa o sonu gelmeyen gözyaşlarından kaynaklandığını düşündü. Saçları darmadağınıktı, taranmamış, ıslanmışçasına koyulaşmış, yosun gibi başına yapışmıştı. "Sevgili Mariancığım, böyle durma, böyle -" Söyleyecek söz bulamadı. "Üzülme, burada güvendesin." Bu mırıldanmaların Marian'a yararı oluyor gibiydi. Koltukta doğrulup, kabaca kendine çekidüzen vermeye çalıştı, çantasını çözdü, saçlarını düzeltti, eliyle iki yanağına hafifçe vurdu, elbisesinin, ceketinin altından gözüken yakasını düzeltti. Sonra yavaş yavaş ceketini çıkarmaya başladı, beyaz yakalı, koyu kırmızı pamuklu elbisesi ortaya çıkmıştı. Tuan da beceriksizce ona yardım ediyordu. Önünde durarak, " Biraz çay ya da kahve ister misin - ya da belki şarap ya da başka bir şey? Yiyecek bir şey?" Bu acemice yapılan öneriler Marian'ı bir parça yatıştırmışa benziyordu. Ne istediğini düşünür gibiydi. Alçak ve net bir sesle, "Evet, bana, lütfen, biraz bol sulu viski getirir misin?"

Tuan mutfağa koştu - koşarken bile bütün önemli sorunlar kafasına üşüşmekteydiler. Dikkatini viskiye yöneltti, bir bardağa dolduracaktı viskiyi. Ama nasıl bir bardağa, suyu ayrı mı götürseydi acaba, sıcak mı yoksa soğuk mu? - Marian'ın yanına dönmek için sabırsızlanıyordu, onun aniden kalkıp kaçacağından çok korkuyordu, hızla kararını verdi, birinde viski, diğerinde su olan iki bardağı tepsinin üstüne koyup - ama Marian'ı beslemesi de gerekiyordu, belki de açlıktan ölmek üzereydi - koşarak geri döndü.

Bu kısa süre içinde Marian o büyük çantasını açmış, içindeki daha küçük bir çantadan minik bir ayna çıkarmış ve bir tarak bulmuştu, bu tarakla saçını taramaktaydı. Tuan'dan viskinin üstüne biraz, evet işte bu kadar, su ekleme-

sini istedi. Sıkı bir içkici olmasa da, Tuan kendisinin de biraz viskiye ihtiyacı olduğunu hissetti, ama Marian'ın önündeki yerinden ayrılamazdı.

"Öyle üzgünüm ki Tuan," dedi Marian.

Tuan Marian'ın ona adıyla hitap etmesine çok sevinmişti. "Sevgili Mariancığım, hiç üzülme. Ben sana yardım ederim."

"Çok kalmayacağım."

"*Lütfen, lütfen* kal - ister misin - aramamı istediğin biri var mı?"

"Hayır, *hayır*, hiç kimseyi arama, *lütfen*, bunu *hiç kimseye* söylememelisin."

Tuan duraksadı, "Rosalind'e bile mi?"

"Hayır, *hayır*, hele ona sakın. Hiç kimseye!"

"Bir şeyler yemen gerek, burada kalmalısın, boş bir yatak odam var. Senin burada kalmanı istiyorum, müthiş yorulmuş olmalısın ve şimdi bir şeyler yemelisin, *lütfen* -"

"Peki - bana bir şeyler veriver - herhangi bir şey - ben -"

Tuan hızla mutfağa gidip elinde, üstüne aceleyle yağ sürmüş olduğu ekmek, biraz peynir ve bir dilim kekle geri geldi. Marian biraz viski içti, fakat ağzına yalnızca bir lokma ekmek attı. Bunu da zar zor yutabilmiş gibiydi.

"Marian dinle bak, aklıma bir şey geldi. Hepsi son derece üzgün, senin ölmüş olabileceğini düşünüyorlar -"

"Ölmüş olabilirdim, neredeyse ölecektim, ölmeliydim, öleceğim -"

"Ama onlara, hiç olmazsa, senin ölmediğini söylememiz gerekmez mi? - Hiç olmazsa bunu? - Senin biriyle telefonda konuşabilmeni isterdim, nerede olduğunu söylemen gerekmez -"

"İki adamın hayatını mahvettim. Buradan uzaklara gideceğim - çok uzaklara -"

"Bak, şimdi ben Rosalind'i arıyorum, aramak *zorundayım*, bu işin altından kendi başıma kalkamam, Rosalind seni seviyor, hem kimseye söylemez. Senin için her şeyi yapar - Jackson'ı da *aramalıyım*."

Telefonun yanına gitti. Durakladı. Sessizlik. Tuan ahizeyi kaldırıp Rosalind'in numarasını çevirdi. Telefona Rosalind çıktı.

"Alo!"

"Rosalind, ben Tuan."

"Ah Tuan - yeni bir haber yok sanırım?"

"Dinle beni, senden bir şey yapmanı isteyeceğim - yalnız mısın?"

"Evet -"

"*Şimdi*, bir an önce gelip benim eve uğrayabilir misin? Kimseye bir şey söyleme sakın."

"Elbette gelirim, bir taksi tutarım."

Aceleyle Jackson'ın numarasını da çevirdi, ama bir sonuç alamadı. Koşup Marian'ın yanına döndü. Onun bağırıyor olacağını sanmıştı ama o, gözkapakları yarı kapanmış, başı önüne düşmüş, dudakları aralanmış ve kenarları köpüklenmiş bir halde yerinde oturmaktaydı. Sandalyesini ona doğru çekti ve gevşemiş olan ellerinden birini eline aldı. Gözlerini dikmiş olduğu yerden ayırmaksızın, Marian, elini yavaşça geri çekti, şimdi, arkasına yaslanırken, gözlerinden yaşlar süzülmekteydi, gözlerini kapattı, uykuya dalmış görünüyordu. Tuan yeniden onunla konuşmanın pek de akıllıca olmayacağını düşündü. Marian zar zor duyulan bir biçimde inledi.

Yirmi dakika sonra kapı zili çaldı. Tuan hızla ayağa kalkıp kapıya gitti. Rosalind'i içeri aldı ve kapıyı kapattı. Rosalind Tuan'ın yanında durup kapıya yaslandı. Tuan işaretparmağını dudaklarına getirip usulca, "Marian," dedi. Rosalind başını salladı. Mırıldanarak, "Ben de öyle düşün-

müştüm," dedi. Tuan eliyle misafir odasının kapısını işaret etti. Rosalind oraya doğru yürüdü, kapıdan geçti ve arkasından kapandı kapı. Tuan ön kapıdan dışarı çıktı, kapıyı yavaşça kapatıp nehirden aşağıya doğru yürüdü. Bir telefon kulübesi gördü ve dayanamayıp Jackson'la bağlantı kurmayı bir kez daha denedi, bu kez bunu başarmıştı.

"Seni burada bulabileceğimi düşünmüştüm."

Konuşan Jackson, dinleyense Tuan'dı.

Tuan yarım saat boyunca evden uzak durmaya özen gösterdiyse de evi dikkatle gözlemeyi sürdürmüştü. Jackson'a rastladığındaysa geri dönmüş nehirden ayrılmak üzereydi.

Bu ikisi arasında baştan beri, Tim ve Benet'ın da yanlarında bulunduğu o ilk karşılaşmalarından bu yana, kısmen sessiz, görülmemiş bir dostluk vardı. Biri genç konuk, diğeri hizmetkâr olarak, kalabalık içindeyken kaçamak bakışları birbirleriyle buluşurdu. Bazen konuşurlardı da ama karşılıklı birbirlerini davet ederek değil, tesadüfen karşılaştıklarında. Tuan çekingen biriydi ve Jackson'ı, içgüdüsel olarak, erdemli bir baba figürü gibi görüyordu. Bu kendisinin çıkarttığı, kimseye söz etmediği bir buluştu. Ötekiler Jackson'a takıldığında ya da Benet ona çıkıştığında bu Tuan'ın hiç hoşuna gitmezdi.

Sokakta birbirlerine bakışarak öylece durdular. Akşamın geç saatleriydi, güneş Thames'in öteki tarafındaki binaların ardında kalmıştı. Tuan, Jackson'ın ona uzattığı elini iki eliyle birden kavradı. Birlikte geri dönüp yürümeye başladılar.

"Bir süre kapının önünde durdum," dedi Jackson, "İçerde kızların konuştuklarını duyabiliyordum."

"Tanrı'ya şükür geldin. Bunu senden başka kimse bilmiyor umarım."

Kapıya ulaştıklarında Tuan anahtarıyla kapıyı açtı.

Önceden duyulmakta olan sesler, iki adam içeri girer girmez kesiliverdi. Misafir odasının kapısı açıktı ve Marian şimdi kanepede oturmaktaydı. Rosalind ise onun dizlerinin dibindeydi. İkisi de ağlıyordu. Şimdiyse ikisi birden sıçrayıp ayağa fırladılar. Rosalind Jackson'la görüşmek için öne çıktı, önce elini uzatıp ardından da ona sarıldı. Marian ise gözden yiterek yatak odalardan birine sığınıverdi.

Taksi bulmakta çok zorlanan Jackson, sonunda taksiden vazgeçip yürüyerek şehrin o kısa süren, esrarengiz karanlığına dalmış, burada yalnız yürüyen diğer tuhaf insanlarla karşılaşmıştı, bu yaratıkları bilirdi, kendisi de onlardan biriydi. Birbirlerinin yanından geçerken yüzlerine bakarlardı. Ve geçmişini hatırlar ve geleceğini düşünür buldu kendisini - tamamıyla meçhul, bütünüyle yeni ve farklı geleceği ufukta görünmüş müydü? *Bir geleceği var mıydı ki?*

Jackson daha yakında, dün akşam olan olayları anımsadı şimdi de. Marian kendisini yatak odasına kilitlemiş ve Jackson dışında herhangi birine kapıyı açmayı reddetmişti. Birlikte yatağa oturmuşlar ve Marian Jackson'ın ellerini öpmüştü. Zamanında bir rahibin görevini yerine getirmiş olan Jackson şimdi kendisi de benzer bir acı duyuyordu. Marian ona söz verdi, kendisini öldürmeyecekti. Tekrar bol bol gözyaşı döktü. Ardından müthiş yorgun olduğunu ve şimdi mutlaka uyuması gerektiğini söyledi, tabii ki Jackson'ın "hiçbir şey anlatmayacağına" güveniyordu. Gerçekten de öyle bitkin düşmüştü ki, o an yatıp Jackson'ın önünde uykuya dalmıştı. Jackson sessizce odadan çekildi. Bu arada Rosalind ve Tuan, Benet'a Marian'ın hayatta ve sağlığının da yerinde olduğunu bildiren imzasız bir mesaj oluşturma-

ya çalışıyorlardı. Jackson bunun çok tehlikeli olduğunu söyleyip onları bundan vazgeçirdi, onlar Jackson'ın bilgeliğine her koşulda boyun eğerlerdi. Ardından Jackson yola koyuldu. Bir yandan yürüyor bir yandan da düşünüyordu.

Tara'ya vardığında, şafak sökmüş, gün ışımıştı. Saat resmen dokuza geliyordu. Garaja bir göz atıp eve girdi. Benet'ın hâlâ dışarıda olduğu belliydi. Sonunda, şu an Marian'ın bulunmuş ve böylesine emin ellerde olması bile ne büyük bir ferahlık vermekteydi. Kendisini çok yorgun hissediyordu ve neredeyse Kulübe'ye doğru yola koyulacaktı ki aniden aklına geldi, nasıl olmuştu da onu, *Bayan Bell*'i, unutabilmişti! Ona büyük bir nezaketle, ne de olsa onun ağabeyiydi, şu adresi ve telefon numarasını vermiş olan Bayan Bell'i. Sırf meraktan da olsa, bu işle de ilgilenmesi gerekiyordu.

Jackson şoföre adresi ezbere söylemişti. Bayan Bell ona adresi verdiğinde, dikkatle bir yerlere yazmıştı, ama her nasılsa tarifi yazdığı kâğıdı kaybetmişti. Bununla birlikte, büyük bir dikkatle anımsamaya çalıştığı şey aklına gelince, doğru adresi verdiğinden emin oldu. Adresin bulunduğu bölge Kuzey Londra'daydı, şoförün de belirttiği gibi, "Tanrı'ya yakın" bir yerlerdeydi. St John's Ormanlığı, Lisson Korusu. Taksi bir kilisenin yakınlarında durdu. Jackson taksiciye parasını ödeyip sokağın diğer tarafından yol boyunca yürümeye başladı. Adres, kaldırımın kenarındaki sonradan apartman dairelerine dönüştürülmüş olan geniş bir Viktorya dönemi evinin adresiydi. Aradığı daire, bu aklındaydı, üç numaraydı, muhtemelen ilk kattaki dairelerden biriydi. Kafasını kaldırıp pencerelere baktı. Şimdi, Marian da geri dönmüşken, bütün bunların ne anlamı var? diye düşündü.

Artık kaçmayacak. Yakında onu olağan yaşamına dönmesi için ikna ederler. Onu korku ve dehşete düşürdüğü açık olan bir şeyi neden gömülü olduğu o yerden çıkarmak isteyeyim ki? Yolun karşısına geçip kapıya doğru iki basamak çıktı. Dış kapıdaki zillerin yanında yazan küçük numaralara bir göz atıp üç numaralının ziline bastı. Sessizlik. Bir rahatlama hissiyle bir kez daha bastı, merdivenlerden inmeye hazırlanıyordu. Tam o sırada bir erkek sesi geldi, "Evet!"

Bir anda afallayan Jackson, " Ah, merhaba," dedi.

Sessizlik. Ardından aynı ses yeniden geldi, "Kimsiniz, kim var orada?"

Jackson yanıt verdi. "Ağabeyin." Ne kadar aptalım, diye düşündü. İşte şimdi mikrofonu kapatacak.

Ama adam mikrofonu kapatmadı. Kısa bir suskunluktan sonra, "Yukarı gel." dedi. Ve mikrofonu ondan sonra kapattı.

Jackson içeri girip kapıyı ardından kapadı. Holde biraz durakladı, ardından üst kattaki bir kapının açıldığını duydu. Merdivenleri çıktı, açık kapıyı gördü, eşikten adımını atıp, kapıyı ardından kapadı. Önünde açık olan başka bir kapı daha gördü ve buradan geçerek bir odaya girdi.

Üstü kâğıtlarla kaplı bir masanın arkasında uzun, gür, sarı saçlı ve olabildiğince açık, bakışları sabitleşmiş, iri, mavi gözlü, genç bir adam oturuyordu. Genç adam Jackson'ı, yoğun bir huzursuzluk, ama aynı zamanda da bir merakla iri dudaklarını buruşturarak süzmekteydi. Uzun bacaklarını masanın altından uzatmıştı. Jackson hemen, İspanyol bir denizciye benziyor, diye düşündü, Yunanlı da olabilir. Ve de zorlu biri."

"Bu şaka da neyin nesi?" dedi genç adam, soğuk, pürüzsüz ve düz bir sesle.

"Avusturalyalı ha?" diye düşündü Jackson. "Gerçekten özür dilerim -" diye yanıt verdi. "Tek istediğim sizinle ko-

nuşmaktı." Öyle mi? diye düşündü ardından. Ne diyebilirim ki? Kendimi son derece yorgun hissediyorum!

"Neden bana ağabeyim olduğunuzu söylediniz? Bir ağabeyim olduğunu nereden biliyordunuz?"

"Biri bana size benzediğimi söyledi."

"Bunu kim söyledi? Siz beni tanıyan kimi tanıyorsunuz ki?"

Şimdi, buna bir yanıt düşünmem gerekecek, diye düşündü Jackson, aslında kimse bana ona benzediğimi söylemedi, ah evet, binicilik kulübünden gelen o adam, ben buna benzer bir şey ima ettiğimde, böyle söylemişti. "Sizi daha önce görmüş olan biri size benzediğimi söyledi," dedi.

"Peki, *bunu söyleyen kimdi?*"

"Bilmiyorum, kapıya gelen bir adam sadece ve ben sizin ağabeyiniz olduğumu söylediğimde -" Bitkinlikten bayılmak üzereyim, diye düşündü Jackson, beklemeliydim ama o zaman da... -"

"Yani siz ortalarda dolaşıp tanımadığınız insanlara benim ağabeyim olduğunuzu mu söylüyorsunuz? Ama benden nasıl oldu da haberiniz oldu?"

"Siz tanınmış birisiniz," dedi Jackson.

"Şu rastlantıya bakın ki değilim. Ve rastlantıya bakın ki bana benzemiyorsunuz. Siz bir yalancısınız. Ne haltlar karıştırıyorsunuz? Siz sarhoş musunuz?"

"Hayır!"

"Ya sarhoşsunuz ya da bir tımarhaneden kaçtınız. Adınız nedir?"

"Jackson. Ne Jackson?"

"Sadece Jackson." "Size buradan gitmenizi öneriyorum, Jackson. Yalan söylüyorsunuz. Bu sadece insanların zillerini çalıp onlara oynadığınız bir oyun olmalı. Tanınmış olduğumu söylüyorsunuz. Peki, adımı biliyor musunuz?"

"Şey, "dedi Jackson. "Adınızı bilmediğim konusunda haklısınız."

"Öyleyse siz pis bir yalancısınız. Derhal buradan çıkıp gider misiniz, Bay Jackson, ya da benim sizi merdivenlerden aşağıya doğru tekme tokat atmamı mı istersiniz? Sizin gibileri bilirim, insanlardan para koparmaya uğraşırsınız, onlar hakkında bildiğiniz bir şey olduğunu söyleyerek insanları korkutmaya çalışırsınız, beni korkutamayacaksınız, siz sadece fazla tehlikeli olmayan bir sürüngensiniz, şimdi çıkın gidin."

Adam birden kalkıp masanın çevresinden dolaştı, Jackson hareket edemeden onu kolundan kavradı, sırtından büküp onu kapıya doğru sürükledi. Jackson böyle bir şey beklemiyordu. Yine de neden olmasındı ki? O lanet bir aptaldı, her şeyi yanlış anlamıştı, beklemesi ve *düşünmesi* gerekirdi. Olanları bir düzene sokmalıydı, mutlaka söyleyecek *mantıklı* bir şeyleri olmalıydı ve bunları da bir an önce söylemeliydi. Hal böyleyken rakibinin incik kemiğine vurdu ve kolunu kavrayan o elin gevşediğini hissetti. Dönüp serbest olan eliyle rakibini gömleğinden tuttuğu gibi, diğer eliyle de onu iterek geriye doğru sendelemesini sağladı. Bütün bunlar bir anda olup bitmişti. Birbirlerine bakarak öylece durdular - öteki adam tıpkı bir kedi gibi vahşi, tıslamaya benzer bir ses çıkardı Jackson'a dişlerini gösterdi, ardından gömleğini düzeltti. Jackson da kendisininkini düzeltti. Bu tamamıyla bir şans, diye düşündü, öyle yorgunum ki - ne yapmalıyım bilmiyorum, şimdi ne yapmam, ne söylemem gerekiyor hiç bilmiyorum?

"Özür dilerim," dedi Jackson. "Böyle olsun istememiştim. Kavga etmeyelim. Ben sizinle konuşmak istiyorum. "

Öteki adam, "Defol git Jackson." dedi, "Biliyorsun, seni *öldürebilirdim*."

Jackson, onu daha fazla konuşturmalıyım diye düşündü, ona bir çeşit *işaret* vermem gerek, bunu baştan yapmam gerekirdi.

"Yeniden özür dilerim," dedi, "Beni bağışlayın. Adınızı dahi bilmemem garip gelebilir size. Tek bildiğim onunla ata binmeye gitmiş olduğunuz." Vücudunda bir yerler acıyordu, bir sandalye arandı.

Adam bir anda masanın arkasına geriledi. Oturup elini boğazına koydu. "Siz onun kocası mısınız?"

Jackson duvarın kenarında duran bir sandalye bulup oturdu. Yine başladık. Oyunun rengi değişti şimdi. Peki ben nasıl oynamalıyım?

"Hayır değilim, ben sadece bir hizmetkâr, bir habercıyım. O kimseyle evlenmedi. -"

"Evlenmek üzere olduğu o adam nasıl biriydi? Ona geri mi döndü?"

"Hayır dönmedi. Bakın, üzgünüm, burada ortalığı karıştırmaktan başka bir şey yaptığım yok. -"

"Biliyorsunuz o adamla evlenmek istemediğini söyleyen bir not yazması için ona yardım ettim. O uyurken de notu alıp arabayla otoyoldan oraya götürdüm."

Demek böyle olmuş, diye düşündü, Jackson. Ne olursa olsun artık gitmek zorundayım. Ayağa kalktı.

"Gitmeyin," dedi adam, "Haydi, oturun."

Jackson, bir gözü kapıda, oturdu.

"Dinleyin," dedi adam, "Sizin ne tip bir adam olduğunuzu bilmiyorum. Biraz önce yaşadıklarım cehennem gibiydi. Bir haberci olduğunuzu söylemiştiniz."

"Öyle mi dedim? Şey evet."

"Ona benden bir mesaj götürür müsün peki? Adım Cantor."

Jackson bütün bu gelişmelere son birkaç saniyede tanık olmuştu. Adamın haline üzülmüş, ama daha çok kendisini

içine soktuğu bu durum karşısında sersemlemişti. "Nasıl bir mesaj?"

"Onu seviyorum ve onun beni bağışlayıp benimle evlenmesini istiyorum."

"Siz bana mesajı verin," dedi, Jackson bunu önceden tasarlamıştı. "Ben elimden geleni yaparım." Cantor masanın çekmecelerinden birini açmış, aceleyle mesajı yazıyordu. Kâğıdı, ağzı açık bir zarfa koyup, zarfı Jackson'a uzattı. Birbirlerine uzun uzun baktılar. Jackson yeniden ayağa kalktı, zarfı cebine koyup kapıya yöneldi. Cantor aniden ayağa fırladı ve masanın çevresinden dolaştı. Jackson durdu. Cantor uzun adımlarla ona doğru yürüdü. Sonra ellerini uzatıp Jackson'ın eline bir şey daha sıkıştırdı. Jackson şöyle bir göz atınca bunun yüz poundluk bir banknot olduğunu gördü. Paraya uzun uzun baktı. Gülümseyerek yere düşmesi için parayı elinden bıraktı, ardından usulca kapıya doğru yaklaşıp dışarı çıktı, kapıyı da ardından kapadı. Aceleyle merdivenlerden aşağıya inerken, arkasından gelen hiçbir ses duymadı.

Tuan, gecenin bir kısmını Jackson'la konuşarak geçirdikten sonra, uyumakta oldukça zorlanacağını hiç düşünmemişti. Aslına bakılırsa, Jackson gittikten sonra, Tuan usulca kalktı, ayağında terlikleri, allak bullak olmuş bir halde, bazen durup nefes alarak, her an ağlayacakmış gibi evin içinde dola-

nıp durdu. Hırsızlara karşı sıkı sıkı örtülmüş olan bütün pencereleri dikkatle gözden geçirdi, ön kapıyı kilitleyip sürgüsünü çekti ve anahtarı ceketinin ceplerinden birine yerleştirdi. Berranların kızlarının ikisinin birden, böyle aniden, onun çatısı, onun *koruması* altında olmaları ne denli olağanüstü, akıl almaz ve umulmadık bir şeydi! Durup derin derin nefes alması gerekti. Onları tabii ki Tim Amca ve daha sonra da Benet dolayısıyla tanımış, ama onlara hiçbir zaman gerçekten yakın olmamıştı, böyle bir şeyi beklememişti de. Hatta zaman zaman kendisini, fırsat buldukça uğrayan ve Tuan'a takılmayı bir alışkanlık haline getirmiş olan annelerine daha yakın hissetmişti! Onun kendisine takılmasına aldırış etmezdi, bu ona büyüdüğü hissini vermekteydi. Şimdi ne yapacaktı? Jackson'ı bu gece burada tutabilmiş olmayı isterdi. Bir şey kesindi, Rosalind'i çağırmakla iyi etmişti. Rosalind sağduyuya sahip ve sorumluluk taşıyabilen biriydi. Bu bakımdan, "Marian'ı" "kız kardeşine" "teslim edebilirdi".

Rosalind daha şimdiden Marian'ı sakinleştirebilmişti. Hatta yanında Marian için uyku hapı bile getirmişti. Ama Marian neden bana geldi ki? diye düşündü - Belki gerçekten de Benet'a gitmek istememiştir - ama bu durumda, Mildred'a, Elizabeth'a ya da bir kız arkadaşına, onu koruyacak, Londra'daki arkadaşlarından birine ya da onların tanımadıkları bir arkadaşına, koşması daha iyi olmaz mıydı? Neden ben? Tedirgin olmuş, ama bir yandan da gurur duymuştu. Neden gurur duyuyordu ki? Bana geldi, diye düşündü, çünkü ben bir bakıma hiç kimseyim, güçlü ya da korkulacak duyguları olmayan tuhaf, yarım yamalak bir yaratığım - tıpkı ormanda uyuyan bir prenses bulan yavru bir karaca gibi. Bütün bunlar bir karmaşa, rastlantı. Marian, belki de uzun süreliğine, onunla kalır mıydı? Fakat ötekiler böyle yoğun bir biçimde endişelenmeye devam ederken, o

ve Rosalind onları kandırmayı nasıl sürdüreceklerdi? Ayaklarının ucuna basarak yürüyen Tuan sonunda misafir odasının ışıklarını kapattı. Ceketini çıkardı. Koridorda hafif bir ışık yanıyordu, kızların yattığı iki odayı onun geniş yatak odasından ayıran kapı da hafifçe aralıktı. Kapıyı hafifçe iterek dikkatle Marian'ın yattığı odanın içine baktı. Marian'ı göremiyordu, görebildiği sadece Marian'ın başının üstüne çektiği bir yığıntıya benzeyen yorgandı. Marian uyuyordu. Biraz daha açık olan diğer kapıya ilerledi. Rosalind yarı soyunuk bir halde yatağın üstünde uzanıyordu. Besbelli yatağın içine girecek gücü kendinde bulamamıştı. Uzun bacaklarından biri ortadaydı, bir kolunu rahatsızca yastığın üstünden uzatmıştı, başı arkaya atılmış, yumuşak ve altın sarısı saçları yastığın üstüne dağılmıştı. Tuan onun hafif hafif soluk alıp verdiğini duyabiliyordu. Hızla odasına geri döndü, yalnızca kısa bir süre yatağımda dinlendikten sonra nöbet tutacağım. Gözlerini Rosalind'in o tüyler ürpertici çığlığına açtığında gün ışımıştı.

Evin içinde Marian'ı çağırarak, sanki onu bir yerlerde, bir battaniyenin ya da bir atkının altında bulabileceklermiş gibi dört döndüler. Acaba nasıl çıkmıştı dışarıya? Aynı çaresizlikle yollarda dört dönmek üzere, ön kapıya gittiler. Ön kapı kilitliydi. Tuan ceketini bulunduğu yerden kaldırarak her zamanki gibi cebine koymuş olduğu anahtarı aradı. Anahtar orada değildi! Marian geceleyin onu almış ve bütün eşyalarını da beraberinde alıp götürüp, kapıyı dışarıdan kilitleyip anahtarı da yanına alarak evden ayrılmış olmalıydı. Burada kilitli kalmışlardı! Elbette Tuan'ın bir anahtarı daha olduğu için kilitli sayılmazlardı, yalnız şu vardı ki Tuan onu bulamıyordu. Kısa süren bir arayıştan sonra, Tuan anahtarı de-

liğe soktu ve dışarı, sokağa, gün ışığına, koşuşturan insanların arasına çıktılar (bu durumda) ne yapılabilirdi? Çabucak içeri döndüler. Ardından Tuan Jackson'ı Kulübe'deki numarasından aradı. Yanıt vermiyordu. Aralıklarla aramayı sürdürdü. Yanıt yoktu. Eğer Marian ötekilerden birine gittiyse bunu çok geçmeden duyarlardı. Tuan'ın bekleyip kendisine lanet okumaktan başka yapabileceği bir şey yoktu.

Edward Lannion'ın şu an Hatting Konağı'nda kaldığını Clun'dan öğrenir öğrenmez, Benet, oraya gidip Edward'la görüşmeye karar vermişti. Böyle bir görüşmenin neyle sonuçlanacağını, hatta neyi içereceğini bile bilmiyordu, ama Edward'la yüz yüze görüşüp bütün bu durumu tartışması gerektiğini düşünüyordu. Şu an, bu durumdan ötürü Edward'ı *suçluyor* gibi görünüyordu - fakat elbette ki onu suçlamıyordu. Sadece Edward'dan *bir şey*, belki yalnızca biraz destek istiyordu, halbuki asıl kendisinin Edward'ı teselli etmesi gerekirdi. Yüreği dile getirilmesi olanaksız, trajik bir korkuyla dolu olması gereken Edward'ın yanına gitmeye can atıyordu. Benet'ın şu andaki mutsuzluğunun Jackson'la da bağlantısı vardı. Arkadaşlarından bazıları, özellikle Anna, gerçekten de çeşitli olağanüstü marifetlere sahip olan Jackson'ı "ödünç almaya" başlamışlardı - ve Benet da buna razı olmuştu. Ama şimdi, şu son zamanlarda, bu durum artık *fazla* olmaya başlamıştı, Jackson, görünen oydu ki, evde

bulunmama konusunda fazlasıyla kayıtsız ve üstünkörü davranır olmuştu. Bütün bunlar Benet'ın iyiden iyiye canını sıkmaktaydı; fakat bu durum aynı zamanda onu daha derinden ve daha hüzün veren bir biçimde incitiyordu.

Şimdi yeniden Edward'ı göreceği için fazlasıyla, hatta çılgıncasına sabırsızlanıyordu. Belki de Edward delirmişti, belki gerçekten Marian'ı saklıyor, belki de intihar etmeyi düşünüyordu? Benet oraya önce arabayla gitmeye niyetlendiyse de sonra yürümeye karar verdi. Şimdi belleği daha büyük bir güçle çalışmaya başlamıştı. Rosalind'in Edward'a delicesine âşık olması mümkün müydü? Elbette ki mümkündü. Ya Edward? Bir diğer daha çılgın, ama birdenbire kafasında canlandırdığı kuvvetli bir olasılık, Marian'ın gerçekten Edward'a *sığındığı* ve Hatting Konağı'nda *saklandığıydı,* belki Rosalind de gelip onu burada ziyaret etmekteydi? Şimdi, yaptığından utanmış orada mı kalıyordu? Çıkıp Edward'la evlenmeye hazır olduğunu herkese duyurmaya da henüz hazır değildi muhtemelen. Edward onu bağışlamış olabilir miydi? Evet, Marian'ın Edward'a dönmüş ve gizlice onunla yaşıyor olması da *olasıydı.*

Benet yola koyuldu, araba yolundan patika yola, oradan da anayola geçti. Güneş parlıyordu, tombul beyaz bulutların gelip gittiği güneşli bir sabahtı. Yolu aştı, arazinin ortasındaki basamakları tırmandı, patika yoldan hızla aşağı inip köprüye ulaştı. Burada durup ceketini çıkardı. Köprü sallanıyor ve gıcırdıyordu. Edward'la bu köprü hakkında konuşmam gerek, diye düşündü. En azından köydeki çocuklar artık köprünün üstünde dans etmiyorlardı. Lip'in, yer yer o uzun kamışlara takılıp dönerek akan sularına baktı. İleriye daha ileriye, daima. Sersemlemişti, ardından gözlerini bir noktada odaklayınca, su kenarında sallanan kızılağaçları ve kıyıda kümelenmiş ve çiçek açmış olan yabani yaz bitkilerini görebiliyordu, bunlardan bazıları çiçek açmakta, bazıları

solmaktaydı, söğüt, yüksükotu, mercanköşk otu, güzçiğdemi, pütürlü kızılgerdan, her yıl, her yüzyıl, her bin yılda kıyıda daha ileride, öksürükotu, iğneotu, karanfil, unutmabeni, kan kırmızısı farekulağı, her yıl, her yıl, öyle güzel, öyle güzel. Büyülenmiş, neredeyse ağlamaklı bir halde öylece kalakaldı ve bu kadar kötülük, bu kadar kötülük. Köprüdeki içi oyuk, bir yana yatmış kalaslardan ayrılarak yukarı yöneldi. Çayırın hâlâ biçilmemiş sık ve kuru çimleri arasında neredeyse görünmeyen patika yolu zorladı. Üstünden zincir geçirilmiş olan bir kapıya ulaştı, kapının üstünden bir sonraki yabani fakat tepenin ucuna çok uzak olmayan, çimleri tırpanla kabaca biçilmiş tarlaya atladı. Güneşe bakıp gözlerini kırpıştırdı. Üzerlerine gölge düşmüş olan bu ağaçların arasında bir şey hareket ediyordu, kocaman kahverengi bir şey, ah evet, o *at*, şimdi ona doğru geliyordu. Benet durup atın kendisine yaklaşmasına izin verdi - tatlı tatlı kendisine doğru sokulmaya çalışan atın o kocaman kafasını ve yüzünü birkaç fiskeyle okşadı. Eliyle atın nemli burnunu da okşayıp, onun düz ve parlak gövdesini kucakladı. Alnını eğip ona yaslarken bu kocaman yaratıktaki korkunç yalnızlığını sıcaklığını hissedebiliyordu.

Yavaş yavaş attan ayrılıp ağaçların arasına doğru gitti, buradan zirveye giden yol düzleştikçe, çalılardan yapılmış bir çit ve öteki kapıyı görebiliyordu. Şimdi nefes nefese yoluna devam etti, hâlâ doruğa ve buradan görünen o muhteşem manzaraya ulaşamamıştı. Şimdiyse, dinlenirken, aniden aşağısını görebildiğini fark etti; şu an Hatting rahatça görünmekteydi, büyük, yüksek ve parlayan pencereleri, küçük kuleleri ve güneş ışığında sıcak ve kırmızı mazgallı çatısı, uzun adımlarla öncekilerden daha kısa olan çimlerin üstünden aşağı indi ve ardından, şimdi onunla aynı hizada olan sonuncu kapıya ve asfalt yola çıktı. Yolun karşısına, çimleri biçilmiş patika yoluna geçti, bu yol Hatting'in açık

duran kapılarına çıkıyordu, acele etmeye başladı, şimdi muazzam dut ağaçlarının önünden geçmiş, çakılların üstünde koşmaktaydı, basamakları tırmanıp girişe geldi. Kapıya vurmayı denedi, açılmayınca, çıngır çıngır bir ses çıkaran zili çaldı.

Kapıyı, karşısında Benet'ı görünce gülümseyen Millie açtı. Onun arkasında beliriveren Edward kontrolü eline alarak, "Ah sen miydin?" ve ardından da "Ben de bilardo odasındaydım," dedi. Sonra sırtını Benet'a dönerek holü geçip bilardo odasına geri döndü. Bilardo odası güneş gören kocaman bir odaydı. Edward masanın ucuna gitti, eğilip dirsekleriyle masaya dayandı, ardından düzeldi. Bir bilardo istekası aldı, ardından beceriksizce dengede tutmaya çalıştıktan sonra yerine koydu. İsteka takırtıyla yere düştü. "Kendi kendime oynuyordum," dedi, "Şey, sanırım herkes her zaman böyle şeyler yapar. Demek istediğim, çalışmak. - Hadi oturalım. Yalnız güneşe olmasın. Duvara dayalı olan, arkası kadife kaplı bir sandalyeye oturdu. Benet yaklaştı ve Edward'ı yakından görebilmek için, benzeri bir sandalyeyi duvardan çekerek onun üstüne oturdu. Edward sanki bir şeyi seçmeye çalışıyormuşçasına dikkatli dikkatli kaşlarını çatmış, ağzı açık, bir şeye şaşıp kalmış gibi gözleri yuvalarından fırlamış bir halde, bir eliyle koyu kumral saçlarından bir bukleyi geriye atıp, ona asılıp, ardından da bırakıp, sonra yeniden sıkı sıkı tutarak bakışlarını yere sabitlemişti. Benet'ın orada olduğunu unutmuşa benziyordu.

Benet, "Umarım gelmem seni rahatsız etmemiştir," dedi.

"Ah. Hiç de değil - hiç - değil. Ama yapılabilecek bir şey yok. Yakında gideceğim."

"*Nereye?*" dedi Benet çekinerek, neredeyse mırıldanarak konuşmuştu. "Demek burayı *satıyorsun?*"

Edward bu soruya yanıt vermedi. Sonra "Her seferinde bunu ıska geçtim," dedi. "Ta baştan beri yapmam gereken - şimdi hepsi olanaksız - gitmek zorundayım. -"

Sonra Benet, "Herhalde Marian'ın nerede olduğunu *bilmiyorsundur?*" dedi. "Merak ettiğim, acaba - belki de sana geri döner?" Hemen sonra bunu söylediğine pişman oldu.

Edward şaşırmış görünmüyordu. "Ah hayır," dedi, "O iş bitti - ve ben - kurtuldum, biliyorsun - şimdi hiç kimse yok -"

"Eğer kimsenin seni sevmediğini kastediyorsan, bunda tamamıyla yanılıyorsun. Rosalind seni seviyor, sevdiğini sen de biliyorsun - hepimiz seni seviyoruz, Owen, Mildred, Anna. -"

Edward gözlerini yerden ayırmaksızın mırıldandı, "Ah hayır, hayır, *hayır.*" Titriyordu. Ne kadar da kibar ve iyi. "Ama yapacak - *hiçbir şey* - yok - hiçbir şey - hiçbir şey -"

"Şimdi tepenin oradan geliyorum," dedi Benet, "Şu ata rastladım." Edward'ın uykuya dalar gibi olduğunu hissetmeye başlamıştı.

Bu Edward'ı biraz canlandırdı. "Evet, o, geriye kalan tek at. Adı Spencer. O yaşlı, ihtiyar bir at. Hâlâ yaşıyor olması şaşırtıcı."

Benet, "Çok yalnız kalmış," dedi, "Sevgi istiyor."

"Evet, evet. Ben yakında gidiyorum, biliyorsun - her şey gidecek."

"Ah *Edward*," dedi Benet, "*Bunu yapma, yapma* - Hatting"i satacağını kastetmiyorsun, değil mi? Elbette bunu kastetmiyorsun - bütün bunlar geçecek - bizimle *kalmalısın* - sen bizimsin, seni bırakmayız!"

Edward kalkıp bilardo masasının yanındaki duruşunu aldı. Benet da ayağa kalktı. Ben de ıskaladım, diye düşündü.

Gözünü toplardan ayırmadan ilerledi. Nasıl bir zamanlar "Freda" oynardık hatırlıyor musun? Bu masanın çevresinde koşturup dururduk, sen, ben, Tim Amca ve çocuklar -" çabucak kendini toparladı.

Edward toplardan birini aldı, sertçe bir diğerine doğru fırlattı. Bu top da bir fişek gibi fırlayıp öteki iki topa çarptı. Edward bunu durup kaşlarını çatarak izlemişti. "Evet koşardık, koşardık ve koşardık. Seni arabayla Penn'e geri götüreyim. Sanırım yürüyerek geri dönmek istemezsin."

"Şu tahta köprü iyice dökülmekte," dedi Benet. Ekledi. "Evet, teşekkür ederim. Ben ya bugün ya da yarın Londra'ya gidiyorum."

Neredeyse günün ortasına gelmişler ve Tuan ve Rosalind henüz Jackson'la bağlantı kurup ona Marian'ın gittiğini, bu korkunç haberi verememişlerdi. Sürekli onun ansızın geri döneceğini düşünmeye çalışıyorlardı. Birbirlerine onun en azından nerede sığınacağı bir liman olduğunu bildiğini söylediler. Dairesine geri dönmesi gereken Rosalind, Tuan ona düzenli aralıklarla geri dönmesi gerektiğini hatırlatıyorduysa da Tuan'la kalmayı çok istiyordu.

"Rosalind, dairene geri dönmelisin! Marian oraya gelmeyi deneyebilir - demek istediğim -"

"O benim daireme gelmez, orası çok ayakaltı. Hem zaten -" "Ah Tanrım, eğer uykuya dalmamış olsaydım -"

"Yeniden Jackson'ı aramanın zamanı -"

Tuan Jackson'ı aramayı denedi, ama Jackson'ın telefonu yanıt vermedi.

"Gidebileceği çok yer var. Sence ortalığı ayağa kaldırmalı mıyız?"

"Henüz değil."

"Çok korkuyor olmalı. Kesinlikle Owen'a ya da Mildred'a gitmeyecektir, Anna'ya da. Kendisini mahcup hissedecektir."

"*Burada* da kendini mahcup hissetti. Bu benim suçum."

"Ya da benim. Ah Tuan - ne yapabiliriz ki? Jackson burada kalmalıydı. Onu burada *tutmalıydık*. Her şeye rağmen o, tuhaf biri."

"Ah, Jackson," dedi Tuan, "Sen onun esrarengiz biri olduğunu ve durumunun derin bir açıklama gerektirdiğini mi düşünüyorsun?

"Evet, belki de birinden ya da bir şeyden kaçıyordur."

"Buna karşın, şimdi biz ona güveniyoruz."

"Dün gece onunla uzun süre konuştun. Sık sık böyle uzun konuşur musunuz?"

"Hayır, hiç yalnız olmayız, konuştuğumuz Penn'de ve Tara'da birkaç sözcük topu topu - ve o zamanlarda da bir çeşit elektrik - hissederdim - sanki tuhaf bir hayvandan gelirdi, *iyi* ve *evcil* bir hayvandan."

"Biliyorum, ben de onu seviyorum, seni seviyorum Tuan."

"Gitmen *gerek*," dedi Tuan, "*Gitmelisin*. Ben burada, sen orada *beklemek* zorundayız."

Kanepede yanyana oturuyorlardı.

Rosalind konuştu, "Seni daha iyi tanımak istiyorum - eğer sence bir sakıncası yoksa -"

"Söylenecek hiçbir şey yok." Tuan uzaklaşmaya başlamıştı.

Rosalind onu sağ elinden yakalayıp tuttu. "Tam bir mumammasın, ama böyle olma! Seni seviyorum, lütfen sen de beni sev -"

Tuan elini hafifçe çekti. "Sevgili Rosalind - lütfen git - şimdi düşünmemiz gereken tek şey Marian."

"Ah Tuan - sen kesin nişanlısın, başka birisi var - ah, kalbim kırıldı, seni öyle çok seviyorum ki -"

"Başka kimse filan yok."

"Öyleyse erkeklerden hoşlanıyorsun."

"Hayır, hayır, sadece - beni tanımıyorsun -"

"Karanlık bütün benliğini sarmış senin. İzin ver de seni bundan kurtarayım."

"Sen birisini istiyorsun, ama istediğin kesinlikle ben değilim - sana verebileceğim hiçbir şey yok, şimdi düşünmen gereken kişi Marian, ben değilim. *Anlamıyor musun?* Şimdi *lütfen* dairene döner misin sevgili Rosalind?"

"Ama ben seninle kalmak istiyorum, seni tanımak istiyorum, ben seni *tanıyorum*, senin benden hoşlanmanı istiyorum - ah canım, seni sevmeme izin ver yeter -"

Tuan başını salladı. Tekrar telefonun başına gitti. Yanıt yoktu. Rosalind'in ceketini bulup kendisine verdi. Rosalind ayağa kalktı. Kapıya gitti, Tuan ona kapıyı açınca sendeleyerek dışarı çıktı.

Jackson, Cantor'ı ziyareti sonrasında Tara'ya vardığında ilk olarak yine garaja baktı. Benet'ın arabası hâlâ orada değildi. Ardından eve girdi. Evde tam bir sessizlik hâkimdi. Holde iki üç mektup durmaktaydı, birinin Anna'dan olduğunu gördü. Zaman üstündeki, belki de her şeyin üstündeki, kontrolünü kaybettiğini hissetti. Aşırı derecede yorgundu ama tetikte olmak zorundaydı. Durakladı. Benet'ın dönebileceğini düşünerek alışverişe çıkmamalı mıydı acaba?

Penn'e telefon açıp, Benet'ın sesinin gelmesini bekleyip, sonra telefonu kapatsa mıydı? Acıktığını hissediyordu, ama kendi mutfağında da bir dolu yiyecek vardı. Bugün günlerden ne? diye düşündü. Gündüz mü, yoksa gece miydi? Ta-

bii ki Tuan'a telefon edecekti. Kendini iyice bitkin hissediyordu, yere düşecek gibiydi. Gelirken taksi tutması gerekirdi. Arka kapıdan kendini dışarı attı, kapıyı kilitleyip, yorgun argın Kulübe'ye doğru yürüdü. Güneş parlıyordu. Ayrılmadan önce Kulübe'yi kilitlememiş olduğunu anımsadı, Tanrı'ya şükür ki Benet bunu görmemişti! Kapıyı açtı. Değişik bir şey vardı. İçeriye tuhaf bir koku sinmişti. Yanlış olan bir şey vardı. Yatak odasının açık duran kapısından içeri baktı. Yatak darmadağınıktı, orada biri yatıyordu. Yatan kişi Marian'dı.

"Ağlama artık," dedi Jackson. Ona neden Tuan'ın evinden kaçmış olduğunu sordu. Jackson hem rahatlamış hem de şaşırıp üzülmüştü. Onu Benet gelmeden buradan uzaklaştırmalıydı, onu *bir an önce* buradan uzaklaştırmalıydı. "Seni Tuan'a geri götürmeme izin vermez misin? Orada güvenlikte olursun. Şimdi de *güvenliktesin*." Ama tabii ki güvenlikte değildi. Onun tekrar kaçmasını istemiyordu, fakat onu burada da alıkoyamazdı, o istemediği halde onu Benet'a elbette ki teslim edemezdi kuşkusuz! "O beni istemedi," dedi Marian Tuan'dan söz ederek, "Onun beni istemeyeceğini biliyordum. Çok geçmeden olanları onlara anlatır, Benet'a - ve diğer hepsine - ". Yarı yarıya uzanmış, yarı giyinik ve de yüzü gözü şişmiş bir halde, bu bitmeyen inlemeleriyle yaralı bir hayvana benziyordu. Yastığa yaslanmış, bir eliyle de yatak örtüsünü yakalamış, üstüne çekmeye çalışıyordu.

"Kimse beni istemiyor. Kendi varlığımı mahvettim, ben bir hiçim, bir hiç. *Anlamıyor* musun? Burada seninle kalamam. Sen çok iyisin ama beni başından atmak istiyorsun, atmak zorundasın. Ben sadece kaçmak amacıyla buraya geldim - ve şimdi de buradan ayrılacağım - ".

"Hayır, ayrılmayacaksın. Buna izin veremem! Sana güvenli bir yer bulacağım - buradan böyle gitmene izin vermem - belki birine bu konuyu açmama izin verirsin?"

"Hayır, hayır, *hayır*!"

"Ama Marian yaptığının *yanlış bir şey* olmadığını bilmelisin - "

"Sen böyle söyleyebilirsin ama yaptığım her şey yanlıştı, ben aynen - aynen iğrenç bir sıçan gibiyim - herkes - ah, bilemiyorum - kendimi *öldürmek* istiyorum, *ölmem* gerek - "

"Marian, kes şu saçmalığı! Evlenmek istemediğine karar verdin - eğer isteğin ve kararın dışında evlenseydin işte *o zaman bu* yanlış olurdu, hem ikiniz için de, Edward senden ne nefret ediyor, ne de seni suçluyor - "

"Edward benden *nefret ediyor. Herkes benden nefret ediyor.* İçimde müthiş korkunç bir yara açıldı, kocaman kanayan bir yara, gitmek zorundayım. Buraya gelmekle hata ettim. Kalırsam sana sadece zararım dokunur. Ben bir deliyim. Benet buraya gelebilir. Yalnızca bir süre kendimi toparlayacağım - ve sonra - gideceğim - *ortadan kaybolacağım.*"

Elleri göğsünün üstünde, yatağın kenarında oturmuş hıçkırıyor, hıçkırıklarını bastırmaya çalışıyordu. Jackson, onun gözden kaybolmasına *tabii ki* izin *veremem*, diye düşündü. Ama onu gerçekten güvende olacağı nereye götürebilirim ki? Gerçekten de, belki de hemen birazdan, kendine gelebilirdi ya da - soğukkanlılığımı korumak zorundayım. *Şimdi, ona şu kâğıt parçasını gösterecek miyim, göstermeyecek miyim?*

"Kendini toplamana evet, ortadan kaybolmana hayır! Ah hadi, *kes şunu! Giyinmen* gerek. Burada bir şeyler yedin mi, hayır mı? Öyleyse ikimiz de bir şeyler yiyeceğiz, ben de

açım. Benet Penn'de, orada birkaç gün daha kalacak. Bizi rahatsız etmez." Bu çılgınca bir tahmindi.

Jackson odanın kapısını kapatıp onu bir süre yalnız bıraktı, ön kapıyı kilitlemiş ve mutfak kapısını da özenle örtüp banyoya girişi açık bırakmıştı. Aniden karanlık bir bulut gibi bir şeyin üstüne doğru geldiğini hissetti kuşkusuz bu yorgunluktandı, ama daha fazlası da vardı. Bir at gibi kafasını sallamaya başladı. Bir kimlik yitimi. Telefona baktı. Telefonu kavrayıp, Tuan'ın telefonunu çaldırdı. Karşıdan Tuan'ın sesi gelir gelmez Jackson, "Marian iyi. Sakin ol ve kimseye bir şey söyleme," *diye fısıldadı* ve ahizeyi yerine koydu.

Ardından telefonu fişten çekti. Sonra, *bunu yapmak akıllıca mı?* diye düşündü. Ardından yeniden silkinip bir çırpıda ekmek, yağ, reçel, süt ve kahveden oluşan, kahvaltıya benzer bir şeyler hazırlamaya girişti. Ama kuşkusuz kahvaltı değildi bu, daha çok, değil mi ya, çay servisi gibi bir şey olacaktı? Çikolatalı bisküvi ve bir kuşüzümlü kek çıkardı. Seslere kulak kabartıp ardından da, "Hey," dedi. Marian, Tuan'ın dairesindeyken üstünde olan beyaz yakalı koyu kırmızı pamuklu elbisesini giymiş bir halde yatak odasından çıkmıştı. Peki demin onu gördüğünde ne vardı üstünde? Ancak yarım yamalak anımsıyordu, siyah bir kombinezon, açık renk bir sutyen, koyu renk çoraplar; kırmızı elbiseyi de yerde gördüğünü anımsıyordu. Müthiş bir acı duydu. Onun için ne yapabilirdi acaba? Gülümsedi, bir garson gibi eğilerek, sandalyeyi işaret etti. Marian gözlerini ona dikerek oturdu. Yüzüne pudra sürüp saçlarını taramıştı.

"Kahvaltı servisi! Kahve ister misin?"

"Evet."

"Biraz tuzlanmış ete ne dersin? Bir dakika bile sürmez!" Bunu unutmuştu.

"Hayır, hayır! Yalnız kahve. Zaten hemen gitmem gerek. Burada kalamam."

"Ben de seninle geleceğim. *Lütfen* bir şeyler ye. Bak, şu ekmeğe biraz yağ ve reçel sürüyorum."

Jackson ayakta, yağ ve reçel sürmekle uğraşıyordu. Marian en azından buna karşı çıkmamıştı. O kahvesini yudumlamaktaydı.

Mutfağa tuhaf bir koku, yatak odasındaki o koku, sinmişti. Jackson dikkatle bu kokuyu soludu, bu parfüm ve ter kokusunun karışımıydı.

Kahvesini yudumlayan Marian, "Kaç yaşındasın?" diye sordu .

Bu soru Jackson'ı afallatmıştı. Kibarca yaşlardan hangisini söylemesi gerektiğini düşündü. "Kırk üç," dedi.

İnsanlar ona nadiren bu soruyu sorarlardı. O da bir sayı düşünürdü. Bu tip durumlarda hep olduğu gibi, Tim Amca'yla ilk karşılaşmasını anımsadı. O zaman birbirlerine bakmışlar, Tim ona sormuş, ardından bir sessizlik içinde yeniden ona bakmıştı.

Marian kahvesinin yarısını içti, fakat kahvaltının geri kalan kısmını yemeği reddetti. Jackson ona bakıp ne kadar güzel olduğunu düşündü. Nerdeyse ona, ne kadar güzelsin, diyecekti.

Marian, "Beni ağırladığın için sağ ol," dedi. "*Gidiyorum*, buna mecburum - uzaklara, *çok uzaklara* gitmek zorundayım, *ortadan kaybolmak* zorundayım, intiharı kastetmiyorum. Hayatımı berbat ettim. Bir plan yapmak zorundayım. *Bir daha dönmemek üzere* ülke dışına çıkacağım. Ne denli çaresiz olduğumu bilemezsin?"

"Bütün bunları söylemek sana kendini iyi hissettirebilir, ama söylediklerinden hiçbiri doğru değil. İnsanlar çok daha korkunç şeyler yaşayıp bu durumları atlatmışlardır."

"*Sen* de böyle şeyler yaşadın mı?"

"Sen bir suçlu değilsin, kötü bir şey yapmadın, hele bir süre sakinleş. Tuan ve Rosalind'e dön, ya da Rosalind'le

kal, hiç kimse seni suçlamayacaktır, bunu bil! Şimdi seni geri götüreceğim, *dinlenmen* gerekiyor -"

"Rosalind'le kalmak *istemiyorum*, ben Tuan'a gelmiştim. Rosalind'e değil - zaten artık *iş işten geçti*."

Jackson, evet, diye düşündü. Rosalind'den utanmış. "Rosalind'i boş ver o zaman. Tuan'la kalabilirsin, o seninle ilgilenir -"

"Hayır, hayır. O Rosalind'den hoşlanıyor, orada *kalamam*, kendimi öldürmeyeceğim, yalnızca gizleneceğim, adımı değiştirip kimsenin beni bulamayacağı uzak bir yere gideceğim."

"Bunlar saçmalık. Senin ortadan kaybolmana izin vermeyeceğim. Peki Benet'a ne dersin, onunla konuşabilirim, ona nerede olduğunu söylemem -"

"Benet'ı *görmeyeceğimi söylemiştim*!"

"Üzgünüm, tamam, o zaman Mildred ya da -"

"Bu ülkeden ayrılacağım ah - *bu korkunç acının nasıl bir şey olduğunu anlamıyorsun.*"

Böyle bir yere varamıyorum diye düşündü Jackson. Bir de başka yoldan deneyeyim. "Dinle Marian," dedi. "En azından bazı sorularıma dürüstçe, demek istediğim soğukkanlılıkla, yanıt ver. Edward'ı nasıl incittiğinden ve onun senden nefret etmesine neden olduğundan söz ediyorsun. Ama Edward senden nefret etmiyor ve sen onu gerçekten incitmedin. Bence senin bir kenara attığını düşündüğün, senden nefret ettiğini *sandığın bir başkası* var - yok mu böyle biri?"

Marian kızardı. "Sen bunu nereden biliyorsun?" dedi. "Evet, benim zarar verdiğim ve benden, Edward'ın nefret ettiğinden daha çok nefret eden biri daha var - bu kişi bir şeytan ve beni öldürecek. Görüyorsun ya, iki misli mahvolmuş bir durumdayım."

Jackson cebindeki kâğıt parçasını çıkarıp Marian'a uzattı.

Benet'ın kendisini ziyaret ettiği gün, Edward Lannion, Londra'ya geri dönmüştü. Canı iyiden iyiye sıkılmıştı. Benet'ın beceriksizce yaptığı o imalar, Edward'ın Marian'ın gitmesine engel olabileceği, belki de çoktan onu bir yerlerde gizlediği ya da belki de ona bir zarar verdiği, üstelik, bütün bunlar bir yana, onun, Marian'ı böyle incittikten sonra, onun yerine Rosalind'le ilgilendiğiyle ilgili o aptalca sözleri canını daha fazla sıkmıştı. Benet'ın dikkat ve merhamet dolu gözleri, şimdilerde hafifçe Tim Amca'yı anımsatan tanıdık yüzü, Edward'a *dokunmak*, onu teselli etmek ve onu okşamak için duyduğu açıkça görülen isteği Edward'ı nefretten ağlayacak duruma getirmişti. Kuşkusuz Edward ona karşı çok iyi davranmıştı. Ama şimdi - ve ayrıca köprüye ve Spencer'a ilişkin atıfları - sanki kibarca ağır bir suça dikkat çekmek istercesine - o ahmakça imalar - bütün bunlar çok fazla gelmişti. Edward bir süre bilardo odasında kaldı, topları elinde tutup birbirlerine çarptırarak masanın çevresinde dönüp durdu. Zaten neden gelmişti ki bu odaya? Bu oda ona geçmişi anımsatıyordu. Masanın katışıksız koyu ağırlığı geçmişi, o uzak geçmişi, çok zaman öncesinde masum ve özgür olduğu bir yeri getiriyordu aklına. Babasını, babasının o ölçülü ciddiyetini anımsadı. Sevgili annesinin genç yaştaki ölümünü, babasının felaketten önce gözyaşlarına boğuluşunu, kendisinin ve kardeşinin ağlayışlarını gözünün önüne getirdi. Kardeşinin boğuluşu. Marian'ı düşündü. Sonra o parlak, kırmızı arabasını hızla Londra'ya sürdü, arabayı garaja bırakıp biraz etrafta dolandı, ardından du-

rup bazı yerlerden özellikle gözlerini kaçırarak çevresine bakındı kör kör, ardından açlığı onu, daha önce görmediği küçük bir İtalyan restoranına sürükledi, burada biraz atıştırıp zamanın en azından akşamüstü olması gerektiğini ayrımsadı.

Marian'ın mesajının eline geçtiği o korkunç andan itibaren, ve aslında bundan da öncesinde, evet daha da öncesinde, Edward gizliden gizliye ve sessizce o kocaman, karanlık iblisiyle boğuşup durmuştu. Randall'ın boğulmasına o neden olmuş, Marian'ı hayal kırıklığına o uğratmıştı ve *bir korkunç suçu daha* vardı, asla telafi edemediği ve sonuçta onu rahatlıkla intihara sürükleyebilecek eski bir suç. çok uzak da olsa, onu mutluluğa götürebilecek hiçbir çıkar yol göremiyordu. *Mutluluk!* Neşeye değil, hatta sürekli bir aklı başındalığa da değil. Yapabileceği bir tek şey, *gerçek* olan tek şey vardı, ama bunu yapamayacağı da gün geçtikçe kesinleşiyordu. Hesabı ödeyip sıcağa, ona dostça çarpan o renkli kalabalığın arasına çıktı. Kapıları alabildiğine açılmış, gürültüleri ve neşeleri sokağa taşan meyhanelerin önünden geçti, bir yerlerde, belki de bir parkta, kuşlar ötüyordu, yıldızlı gökyüzünde tek bir bulut yoktu, hava açık olacaktı, şuradaki Zühre yıldızı değil miydi? Düşeceğini hissederek insanlara çarpa çarpa ilerlemeyi sürdürdü. Kaybolmuştu. Sonunda bir taksi tutup evine, yalnızlık ve karabasana geri döndü.

Jackson o kâğıt parçasını Marian'a uzattığında Cantor'ın mesajına nasıl bir karşılık almayı beklemesi gerektiğini bilmiyordu. *Marian seni seviyorum, lütfen lütfen bana geri dön, lütfen evlen benimle.* Mutfak masasında karşı karşıya

oturuyorlardı. Marian bir daha dönmemek üzere uzaklara gitmeye kararlıydı. Edward'ı korkunç biçimde incitmişti. Edward ondan, o da Edward'dan nefret ediyordu, hayır Tuan'ı görmeyecekti, Rosalind'i ve Mildred'ı ve Benet'ı da görmeyecekti! İşte Jackson'ın, en azından olumlu yönde bir parça değişiklik umarak Marian'a "öteki"ni anımsatması tam bu sırada gerçekleşmişti. Ama böyle bir değişiklik olmadı. Marian mesajı okudu, soğukkanlı görünmeye çalışarak iki kez okudu, sonra yırtıp iki parça halinde yere attı. Jackson onu yerden aldı.

Marian hiçbir şey söylemeksizin, gergin ve yırtıcı bir soğuklukla Jackson'a baktı, Jackson onun dişlerini sıktığını gördü.

"Yazısını tanıyor olmalısın," diye söylememesi gereken bir şey söyledi.

"Elbette!"

"Ama, bunu onun yazdığına mı inanmıyorsun?"

"Hayır bu hiçbir şey demek değil, *hiçbir şey* -"

"Sence bu - şey, ne yani - bir çeşit tuzak mı?"

"O benden nefret ediyor, ben de ondan, aramızdaki her şey *bitti*. Onun yaptıklarını da benim yaptıklarımı da bilmiyorsun, şimdi bütün olanlardan ne kadar, ne kadar çok uzaklaştığımı anlamıyorsun -"

"Marian," dedi Jackson. "Bana kızma. Dinle bak. Ben Cantor'ı görmeye gittim, onunla konuştum -"

"*Onu görmeye mi gittin?* Peki bu nasıl eline geçti, bunu sana o mu verdi -?"

"Tabii ki o verdi, bu mesajı başka nereden bulmuş olabilirim?"

Onunla buluştun, onu gördün, benim hakkımda konuştunuz, peki bunun benim hoşuma gideceğini mi düşünüyorsun - bundan *tiksindim* - bunu alır almaz doğruca ona koşa-

cağımı mı düşünüyordun? Herkes bana karşı *acımasızca* davranıyor, her şey *çılgınca, çılgınca, çılgınca* -!

"Ah Marian, *lütfen* ağlama -"

"Kendimden *nefret* ettiğimi görmüyor musun?"

"Hayır, hayır, böyle yapmamalısın. Nefret etme, *inanmalısın*, sevginin olduğu yere gitmelisin, bu *gerçek* bir mesaj, umudunu asla kaybetmemelisin, o seni seviyor, ben onun seni sevdiğini biliyorum -"

"Çevremdeki her şeyi mahvettim herkes beni aşağılıyor. Bana iyi davranmaya çalışsalarda beni aşağılıyorlar sen de beni aşağılıyorsun, bütün bunlardan nefret ediyorum."

"Tamam, peki seni Mildred'a ya da Elizabeth'e bıraksam -"

"Onları görmek istemiyorum, onlardan *nefret ediyorum* - ah Jackson, bana yardım et, yardım et bana -"

"Ben hep seninle kalacağım, yanında olacağım." Ama ne yapabilirim ki? diye geçirdi aklından Jackson, şu an *çok yorgunum*. Gerçekten de uykuya dalar mıyım acaba? diye düşündü. Sandalyesini masanın çevresinden dolaştırdı, kolunu Marian'ın omzuna koydu, eliyle onu beyaz yakasından tutarak, yazlık giysisinin kumaşını kavradı. Bir an için Marian teslim olup başını öne eğdi, ardındansa kaskatı kesilip kendini geri çekti. Elinin tersiyle yanaklarından süzülen yaşları sildi.

"O zaman bir otelde kalmıştım," dedi. "Kalacak bir yer bulurum. Bankamdan para da çekebilirim. Ülkeyi olabildiğince çabuk terk etmek istiyorum. Teşekkür ederim, sağ ol, artık gitmeliyim, *artık* -"

"Dur biraz," dedi Jackson, "Ben de seninle geleceğim, bildiğim küçük, sakin bir yer var, bir pansiyon, oraya kimse gelmez, seni oraya götüreceğim, orada kafanı dinleyebilirsin - hadi artık gidelim -"

Jackson onun bavulunu eline alıp Marian'ı da elinden yakalayarak onu bahçeye, endişeyle eve bir bakış attıktan sonra da, garajın arka kapısından sokağa çıkardı. Cadde boyunca hızlı hızlı yürüyerek bir taksi buluncaya dek, Marian'ı ardı sıra çekti.

"Orada kimsenin beni bulamayacağından emin misin?"

"Evet, evet, ben de yarın gelirim -"

"Ah Jackson - bu kadar kısa bir sürede bütün yaşantımı mahvettim -"

"Her şey düzelecek, benim canım, sevgili kızım."

Takside Jackson köşede oturmuş Marian'a bakıyor, yüzüne, ona dokunuyor, elini öpüyordu.

"Ufak gizli bir yer, orayı biliyorum, ayrı ayrı daireleri var, ben yarın da uğrarım."

Taksiden indiler, Jackson parayı ödedi. Marian'ı bileğinden tutarak eve doğru götürdü. Üç numaralı dairenin ziline bastı.

"Evet?"

"Benim - yanımda bir arkadaşım var - yukarı gelebilir miyim?"

"Evet!"

"İyi - sen kapıyı açık bırak sadece." Marian'a döndü "Hemen bu merdivenleri çıktıktan sonra, merak etme."

Cantor üst kattaki odaların kapılarını açık bırakmıştı. İçeri önce Jackson girerek Marian'ı da peşinden çekti. Sonra Marian'ın elini bıraktı, bavulunu yere koydu ve geriye çekildi.

Cantor yazı masasının önünde durmaktaydı. Marian'ı görür görmez kollarını açtı. Marian'sa onu görünce bir çığlık attı, eğer Cantor onu kucaklayıp tutmasaydı yere düşecekti. Marian buna karşı koymadı.

Jackson bir iki dakika daha durup ardından sahanlıktaki kapıyı kapattı ve hızla merdivenlerden indi. Bir işi daha

halletmişti. Acaba gerçekten halletmiş miydi? Marian koşarak geri mi dönecekti? Yoksa kaçıp yeniden kayıplara mı karışacaktı? Tükenmiş olduğunu hissediyordu. Hiç uyumamıştı ta - ta ne zamandır? Akşam olduğunu fark etti. Hava çok sıcaktı. Bir süre taksi bulamadı ve Tara'ya kadar olan yolun çoğunu yürümek zorunda kaldı.

Jackson, evin biraz uzağından, ihtiyatla eve doğru yaklaştı. Benet dönmüş müydü? Görünürde bir araba yoktu, belki de araba garajdaydı, hayır. Basamaklardan çıkıp ön kapıdan içeri girdi. İçeride biraz dolandı. Hayır, Benet dönmemişti. Son derece bitkin olduğunu fark etti, müthiş yorgunum, diye düşündü - eskiden günlerce ve gecelerce dayanabilirdi! Çok da acıkmıştı. Mutfağa gitti. Kilere gitti. Masaya oturdu. Biraz yağlı ekmek yedi, buzdolabından neredeyse dibi gelmiş bir şişeyi çıkarıp bir yudum beyaz şarap içti. Nadiren içki içerdi. Marian konusundaki başarısını mı kutluyordu? Ah, ama bu konuda başarıya ulaşmış mıydı ki? Yarına kadar beklemeliydi. Tuan'ı aramayı düşündü ama en iyisi bunu da yarına bırakmalıydı. Masanın üstündeki ona yakışmayan o karmaşıklığa bir baktı. Uyuklar gibiydi. Kalktı. Birazdan kendini daha iyi hissederdi. Misafir odasına gidip kanepeye oturdu.

Benet sabah erkenden Penndean'den ayrılmıştı. Bir önceki gün sıcak bir gün olmuştu, bugün daha da sıcak olacağa benziyordu. Önceki akşam biraz keyiflendirmek için Edward'ı aramış, ama Montague kendisine onun Londra'ya gittiğini söylemişti. Edward'ın Londra'daki evinin numarası-

nı akşam ve sabah çıkarken aramış ama yanıt alamamıştı. Canı sıkılmış ve hüzünlenmişti. Akşam, evde birini bulmak umuduyla Tuan'ı da aramış, ama Tuan'ın sesi ona bozuk ve telaşlıymış gibi gelmişti, belki de dışarı çıkmak üzereydi. Rosalind'i aradı, o da ağlamaklı ve tutarsız konuşmuştu. Anna'yı aradı, ama Anna dışarı çıkmıştı ve telefona da kısaca ve sertçe ve de o Fransızca aksanıyla, abartılı diye düşündü Benet, Bran yanıt verdi. Elbette Marian'dan bir haber yoktu.

Hemen Londra'ya girişte bir trafik sıkışıklığına yakalandıysa da Tara'ya çabucak vardı. Güneş şimdiden ortalığı kavurmaya başlamıştı. Arabayı garaja bıraktı, ardından evin kapısındaki basamaklardan yukarı çıktı. Kapıyı açtı. Bir yalnızlık ve hüzün kokusu geldi burnuna. Marian'ın kiralık, loş bir odada yerde ölü yattığını, Anna'nın çılgınca ağlamasını, bu ne anlama geliyordu acaba? Rosalind'in gözyaşlarını, Edward'ın müthiş soğukluğunu, ürkütücü nefretini düşündü. Artık ondan nefret ediyorum, herkesten nefret ediyorum. Yavaş yavaş holden geçerken birer birer odalardan içeriye göz atıyordu. Mutfakta acınacak bir dağınıklık çarptı gözüne, durdu. Kendisi ve Jackson'ın aralarının bozulduğunu gittikçe daha fazla fark ediyordu. Jackson kime ait olduğunu sanıyordu? Sürekli evden uzaklarda gibiydi. Benet dışındaki herkese yardım ediyordu! Belki de Benet onu bir başkasına "devretmeliydi"! Benet özellikle, onu yüz kızartıcı bir durumda bulmaktan çekindiği için, onu aramaktan kaçındı. Bu durumdan, kendi açısından söz konusu olan bu güven eksikliğinden, biraz utanmıştı. Ama gerçekten de bu iş biraz ileriye gitmişti! Ağır ağır mutfaktan çıkıp hole döndü.

Güneş parlıyordu, hava çok sıcaktı, ceketini çıkarıp gömleğinin düğmelerini açtı. Jackson da nerelerdeydi? Belki de bahçede işi vardı. Aşağı inip arka kapıdan dışarı çıktı.

Jackson'dan hiçbir iz yoktu. Hava, sıcak ve güneşli, çok güzeldi. Daha saat erkendi. Belki de Jackson alışverişe çıkmıştı. Benet Kulübe'ye doğru yöneldi. Güneş ensesine vuruyordu, eliyle siper yaptı. Kapıyı tıklatıp açtı. Sessizlik. Seslendi, ardından mutfağa girdi. Bu masanın üstünü de bir dağınık görmek onu çok şaşırtmıştı. Bir de tuhaf bir koku vardı içeride. Mutfağı geçip yatak odasının kapısını iterek açtı. Gördüğü şey onu dehşete düşürmüştü. Küçük oda tam bir karmaşa içindeydi. Yatak yerinden oynatılmış, şilte görünür biçimde yerinden çıkmış, çarşaflar sarkıyor, yatak örtüleri bir bohça halinde yerde duruyordu. Zorla, derin derin nefes alarak, öylece kalakaldı. Odaya tuhaf, mide bulandırıcı bir koku sinmişti. Sanki burada bir çeşit boğuşma - kavga eden - sevişen - hayvanlar ya da insanlar - olmuş gibiydi, *ürkmüş bir halde*, kapıyı kapayıp aklını toparlamaya çalıştı. Mutfaktaki masa iki kişi için hazırlanmışa benziyordu. Jackson Kulübe'de ne haltlar karıştırmıştı? Belki de eve bir kadın almıştı. Ya da *bir adam*! Benet çabucak güneşe çıktı. Ağlayıp haykırmak istedi. Ne olursa olsun, Jackson onu ahlaksızca aldatmıştı. Nasıl ardından bu izleri bırakacak kadar *ahmak*, bu kadar ahlaksız, bu kadar aptal olabilmişti? Ya şimdi neredeydi, onun bir *erkek arkadaşı* olması olası mıydı? Benet eve döndü. Bir süre holde durup bütün bu durumun anlamsız çılgınlığını *çözmeye* çalıştı.

Telefon çaldı. Benet aceleyle koştu. Arayan Anna'ydı.

"Ah Benet, hayatım, yeni bir haber var mı?"

"Hayır, maalesef yok - bir gelişme olursa ben seni haberdar ederim."

"Bran'le konuşmuşsun, değil mi, umarım bir yaramazlık yapmamıştır ya da?"

"Hayır, çok nazikti, ben alelacele kapattım telefonu."

"Bu arada, acaba yarın sabah Jackson'ı alabilir miyim?"

"Evet, sanırım, kendisi şu an burada değil, ona söylerim - aslına bakarsan, *evet, evet,* alabilirsin!"

"Benet, çok sağ ol, sen bir meleksin, ve o da öyle!"

Benet telefonu kapattı. Jackson neredeydi, tam da umutsuzca ona ihtiyaçları olduğu bir sırada? "Ah *Tanrım*, çok yorgunum," dedi yüksek sesle. Misafir odasına gidip uzanmayı düşündü. Yorgunluktan zar zor yürüyordu. Ayaklarını sürüye sürüye yürüyerek ilerledi, misafir odasının kapısını iterek açıp sonra da arkasından kapattı. Adımlarını sürüyerek şöminenin üstündeki rafa doğru yürüdü. Eliyle kanepenin arkasına tutunup öne çıktı.

Ardından *korkunç bir şey*. Kanepenin üstünde *berbat bir şey* yatıyordu. Yatan bir adamdı. *Yatan Jackson*'dı.

Benet kanepenin çevresinden dolaşıp ona baktı. Ölmüş müydü? Hayır, nefes alıyordu, *berbat* görünüyordu. Üstü yarı örtülüydü, deliksiz bir uykuya dalmıştı ve besbelli sarhoştu.

Benet eğilip kokladı. Evet, *sarhoştu* ve *derin* uykudaydı. Orada durup ağır bir uykuya dalmış olan bu adama bakarak düşünmeye daldı. Düpedüz perişan görünüyordu, ceketi yerde buruşuk gömleğinin önü göğsünü açıkta bırakacak kadar açıktı, tıraş olmamıştı, pis görünüyordu. Kesinlikle ölü gibi uyuyordu. Benet onun kapalı gözlerine, uzun kirpiklerine, esmer dağınık saçlarına bakıp içini çekti.

Hole geri dönüp bir sandalyeye oturdu. Ellerini yüzüne dayadı. Bir süre hafif hafif nefes alarak orada oturdu.

Sonunda uzanıp sandalyenin yanında duran ufak masadan bir kâğıt aldı ve bir şeyler yazdı. Yazdıklarını masanın üstüne bıraktı. Bir süre elleri kucağında, dudakları aralık, gözleri donuk öylece oturdu. Elini cebine sokup büyük bir mendil aradı. Usulca ayağa kalkıp birkaç eşyasını topladı. Ön kapıdan çıktı, yavaşça kapıyı kapatıp basamaklardan in-

di. Garaja girerek arabasını çıkardı ve Penn'e döndü. Şansına yolda trafik yoktu.

Jackson uykudan uyanmıştı. Başı ağrıyordu. Bir süre öylece yattı. Neredeydi? Marian'ı Cantor'a götürdüğünü anımsadı. O iş ne olmuştu? Araması gerekecekti. Daha da iyisi doğrudan oraya gitmeliydi. Başını doğrultmaya çalıştı. Bu çok zordu. Evet, Marian onunlaydı. Doğruldu. Pencerenin yüksek camlarından gelen parlak güneş ışıkları gözünü alıyordu. Yeniden arkaya doğru düştü. Dağlar, diye düşündü. Tim ve dağlar. Mesajlar - Tim'in gördüğü buydu - o en son anda - görüyorum, görüyorum - dediğinde.

Jackson doğrulup çevresine bakındı. Neredeydi, nasıl bir yerde, nerede? Elbette daha öncesinde Marian'la birlikteydi, gözlerini kapattı. Yeniden açtı. Tara'da misafir odasındaydı. Çevreyi dinledi. Sessizlik. Kalkmaya çalıştı, ama tekrar arkaya düştü. Başının ağrıdığını fark etti. Peki ne demeye misafir odasındaydı, elbiseleri, şey elbiselerinin çoğu, üstünde, *misafir odasında uyumuştu?* Bir düşünce beynine saplanıverdi - sarhoş olmuş olmalıydı! Sonuçta iki gün hiç uyumamış, yapacak, son derece yorucu bir sürü işi olmuştu. Mutfağa gitmiş, yağlı ekmek yemiş, sonra şu ufak şarap, neyse, iyi ki kimse onun böyle kanepeye yayıldığını görmemişti! Dikkatle ayağa kalktı, ardından ceketini yerden aldı. Parlak güneş gözlerini kamaştırıyordu, hole çıkması gerekiyordu. Ceketini yeniden yere bırakıp kanepeyi düzeltmeye koyuldu. Sarhoş olmuş olması, pek sarhoş olmazdı, onu dehşete düşürmüştü. Kesinlikle hiç kimse gelmemişti, bu

olanaksızdı. Hole çıktı, merdivenlerden çıkıp tekrar aşağı indi. Mutfağı düzenlemeliyim, diye düşündü. Darmadağınık bırakmıştım. Ne korkunç, ne sersem bir aptalım ben? Ardından, Cantor'ı arayıp her şeyin yolunda gittiğinden ve onun yeniden kaçmadığından emin olmalıyım. Telefonun yanına geldiğinde masanın üstünde, üstü yazılı bir kâğıt parçası gördü ansızın. Kâğıdı oradan aldı. Yazı Benet'tandı.

Sevgili Jackson;

Döndüğümde seni sarhoş bir halde misafir odasında uyur buldum. Bunu söylemek zorunda kaldığım için üzgünüm, ama bir uşak, bir yardımcı, bir hizmetkâr, vb. olarak tutarlı ve güvenilir birine ihtiyacım var, bir sarhoşa ve sürekli başka yerlerde olan birine değil. Bizim nasıl acılar içinde olduğumuzu biliyor olmalısın. Ayrıca senin utanılacak bir tutum içine girip Kulübe'de bir kadını misafir ettiğini sanıyorum ve bunu *hoş karşılamam* olanaksız. Keza: Ara sıra, benim de iznimle, arkadaşlarım için çeşitli işler yapmana razı olmuştum. Ama öyle görünüyor ki artık sen benim evimden çok başkalarının evlerinde bulunuyorsun. Açıkçası, senin benim yanımda olmayı çok sıkıcı, başka yerleriyse daha eğlenceli bulduğunu düşünüyorum. Hiçbir zorlukla karşılaşmaksızın kendine başka iş bulman ikimiz için de, memnunluk verici olabilir. Bu üç aylık dönemin ve sonraki birkaç haftanın ücretini yandaki zarfa koyuyorum. Şimdi birkaç günlüğüne Penn'e dönüyorum. Bu arada senin de bütün eşyalarını toplayıp gitmek için yeterli zamanın olur.

İçten sevgilerimle Benet Barnell. Bunun altına, aceleyle karalanarak, şöyle yazılmıştı: Üzgünüm. Sana güvenmiştim.

Jackson kâğıdı katlayıp cebine soktu. Para zarfınıysa olduğu yerde bıraktı. Ardından hareketsiz kalıp öylece bir süre yere baktı. Ardından derin derin içini çekti. Ne anlamsız ve aptalca bir hataydı bu?: İki gün ve gece sürekli koşuşturma, uykusuzluk, pek az yiyecek ve az bir miktar şarap bir araya gelince - kuşkusuz şaraba alışık değildi. Sanki bunun bir önemi varmış gibi. Uzun, hıçkırıklara boğulmuş bir halde iç geçirdi. "Sana güvenmiştim." Ne olursa olsun bir süredir evden uzakta olduğu doğruydu. Bir şey değişir miydi eğer -? Hayır. Masadan uzaklaştı. Ardından geri döndü. En azından Cantor'a telefon edebilirdi. Bari o iş gözyaşlarıyla sonuçlanmış olmasaydı!

Aradı. "Alo, Cantor'la mı görüşüyorum?"

"Kesinlikle Cantor'la konuşuyorsun, Marian da burada ve sen bir kahramansın. Gelip bizi görmek istemez misin? Bizi öyle *mutlu* ettin ki - gerçekten çok mutlu ettin - bizi *kurtardın* - sen bir *büyücü* olmalısın - bir saniye bekle, Marian -"

"Jackson, hayatım, ben Marian, gerçekten benim, sanki yeni ve harika birine dönüştürülmüş gibiyim. Eski beni yitirdim ve bu kadar *kısa sürede* ve *bunu yapan da sensin*! Ah lütfen gel hadi - sanki ansızın karmakarışık bir sürü süprüntü bir arada karıştırılıp mükemmel bir varlık oluşturuldu, demek istediğim, kendi kendimi mahvettiğimi düşünüyordum -" "Ve beni, Cantor'ı da, Marian'a geri veriyorum."

"Son zamanlarda son derece kötü bir davranış sergilediğimi biliyorum."

"Hayır hiç de değil - yine ben, Cantor -"

"Evet, evet fakat resmen ve cidden birbirimizi yitirebilirdik. Tamamen kolum kanadım kırılmıştı, kendimden nefret ediyor, intihar etmeyi düşünüyordum -"

"Ben de öyle - sonra bir *Tanrı* gibi *sen* çıktın ortaya, sevgili Jackson -"

"Çok çok memnun oldum," dedi Jackson. "Herkes buna çok sevinecek. Haberi etrafa siz mi duyurursunuz, yoksa ben mi duyurayım, yoksa bir süre bunu gizli tutmak mı istersiniz?

"Şey, aslında bir an önce Avustralya'ya hareket edeceğiz, değil mi sevgilim?"

"Evet, sevgili Jackson, Cantor da işlerini halletti."

"Benim işim *sensin* meleğim!"

"Her neyse, biz yola çıkıyoruz, eğer *onlara* gittiğimizi ama *elbette* ki geri döneceğimizi söylersen seviniriz. Bizi öldürecek halleri yok herhalde, değil mi?"

"Tabii ki öldürmezler," dedi Jackson, "Bu çok hoşlarına gidecektir hatta sizi görmeye bile gelebilirler."

"Sanırım onlara biraz sıkıntı verdik, ama bunu çok fazla büyütmediler, öyle değil mi?"

"Hayır büyütmediler, çok mantıklı davrandılar, sadece senin nerede olduğunu, senin demek istiyorum Marian, bilmeyi istediler."

"Tabii, henüz *beni* tanımıyorlar, yoksa tanıyorlar mı? Sanırım yapacak başka işleri olmuştur."

"Jackson, canım biliyorum, başlangıçta sıkıntılı anlar geçirmiş olmalılar, ama sen onlara, bu kadar erken ayrıldığımız için çok üzgün olduğumuzu söylersin."

"Yola ne zaman çıkıyorsunuz?"

"Uçağa yarın biniyoruz - ama buraya yine geleceğiz - Benet'a da her şeyi anlatan bir mektup yazacağım - bu olaylara canı çok sıkılmadı, değil mi?"

"Ah hayır, hayır -"

"Jackson, hadi *şimdi* buraya gel -"

"Olmaz, gelemem." Saat kaç acaba? diye düşündü. "Fakat, ah, çok sevindim -"

"Bu arada, şu an neredesin?"

"Tara'dayım. Benet ise Penn'de."

"Bir saniye bekle - evet sevgilim, evet - Marian ona havaalanından telefon açıp daha sonra da mektup yazmanın daha iyi olacağını düşünüyor."

"Ne yaparsanız yapın," dedi Jackson "Lütfen beni bu işe karıştırmayın."

"Fakat sen - neyse tamam, Marian - onu arar - meraklanma - daha sonra şüphesiz Benet'a yazarız da, o bir tane, değil mi, bizi bağışlar, değil mi? Ona *ikimiz de* yazarız."

"Evet," dedi Jackson, "Lütfen *ikiniz de* yazın."

"Ah - evet, evet - işimiz kolay olacak, sana da yazarız - peki nereye gönderelim, Tara'ya mı, Penn'e mi?"

Jackson gözlerini yumdu. Ah - *Tanrım*! Sonra gözlerini açıp "Mektuplarınızı *Tuan'ın adresine* gönderir misiniz? Bu daha kolay olur, Benet yakında gidecek ve ben - Marian adresi biliyor, sana verir."

"Tuan kim? Ne hoş bir isim.

"Bakın canlarım, artık kapatmak zorundayım, yarın siz uçarken ben de sizi düşüneceğim."

"Ama sen bizi ziyarete *geleceksin* değil mi sevgili ağabeyciğim ve biz de geri döneceğiz zaten?"

"Evet, evet, iyi olun, mutlu olun, beni çok sevindirdiniz - unutmayın, Benet'a yazdığınızda *sakın* benden söz etmeyin!"

Jackson mutfağı düzenledi, ardından Kulübe'de de ortalığı temizlemek için biraz zaman harcadı. Bunu yapmak hiç de kolay değildi. Yatak odası darmadağınıktı, tam bir harabe yerine dönmüştü. Benet'ın kısa bir süre önce gördüğü manzaranın tam da *bu* olduğu Jackson'ın kafasına dank etmişti.

Şaşmamak gerek... Tabii bütün bunlar bir *hataydı*. Benet'ın düşündüğü şey *doğru değildi*. Acaba *burada kalıp* ona neler olduğunu anlatsam mı? Ee, ne olmuştu ki? Ne olursa olsun, bunu Benet'a açıklamaya ya da Benet'tan af dileyip onun önünde sürünmeye katlanamazdı. Benet'ın, onun başkalarının evlerine gitmesi konusunda söylediği şeylerin bir kısmı, kuşkusuz neredeyse her seferinde giderken bunu Benet'a *söylemiş* ve *sormuş* olmasına karşın - Benet genelde bununla ilgilenmez ya da zaten evde olmazdı - doğruydu. Benet'a hizmet ederken zamanını hiç boşa harcamamış ve onu hiçbir şekilde aldatmamıştı. Şey, şimdi bunları geçmişten çekip çekip öne sürmenin zamanı değildi. Olay yerinde bir süre çalıştı, eşyaları katladı, yıkadı. Göğsüne korkunç bir acı saplandı. Her şey yıkılmıştı. İki tane geniş bavul çıkardı, eşyalarını bavullara yerleştirdi, ardından çok şeyi sığdıramayınca onları yeniden boşaltarak tekrar dikkatle yerleştirip birkaç da plastik torba iliştirdi. Eve koşup bir yerlerde kendisine ait bir şeyler unuttu mu? diye çevreye bakındı. Çıldırmak üzere olduğunu hissetti, bir sürü de başka mesele - her an ağlamaya hazırdı - kendini topladı. Kulübe'de bavulunu yeniden kontrol etti. Ceketlerini sonra tekrar bavula koydu. Eve geri gitmesi gerekiyor muydu? Elbette ya, her yeri kilitleyip anahtarları bırakmalıydı, bunu unutmuştu. Hem, hole Benet'ın görmesi için bir yazı, bir açıklama, bir özür bırakması gerekmez miydi? Hayır, söylenecek hiçbir şey yoktu.

Paltosunu giyip, yağmurluğunu koluna aldı. Bavullarını kaldırırken yağmurluk bileğinden aşağı kaydı. Bavulları yere bıraktı. Evin anahtarını cebine koydu, Kulübe'nin anahtarlarıysa mutfakta asılı duruyordu. Bavulları dışarı çıkardı, Kulübe'nin kapılarını kapatıp kilitledi, bavulları yüklenip yağmurluğu ve çantalarıyla ağır ağır eve doğru yürümeye başladı. Ön kapıya çıkan basamaklara yöneldi. Bavulları,

çantaları ve yağmurluğu kapının yanında yere koydu. Paltosunu da çıkarıp yere bıraktı. Basamaklardan tek tek çıkarak içeri girdi. Holden geçti, alt kata, "bahçe kapısı"na indi. Kapıyı kilitleyip hole döndü. Anahtarların hepsini masanın üstüne, Benet'ın büyük bir incelikle kendisine bıraktığı para zarfının üstüne koydu. Hole bir göz attı. Misafir odasına ya da mutfağa hiç bakmadı. Ön kapıdan dışarı çıkıp kapıyı dikkatle kapattı. Basamaklardan inerken, içeride telefonun çaldığını duydu. Aşağıda, kapının orada, ceketini, ardından yağmurluğunu üstüne geçirip yüklerinin geri kalan kısmına sıkıca yapışıp, kapıyı ayağıyla örttü ve yola koyuldu. Yol boyunca ağır ağır yürümeye koyuldu. Kısa bir süre sonra bir taksi görüp taksiciye bir otel adresi verdi.

Yedinci Bölüm

Normal şartlarda o gün dışarı çıkacak olan Tuan belki telefon gelir diye evde kalmıştı. Öyle mutsuzdu ve öyle canı sıkılıyordu ki bir yerlerde saklanması gerektiğini hissediyordu. Maimonides çalışmalarını yeniden ele almaya karar vermişti ama bir türlü dikkatini toplayamıyordu. Elini kitaplar üstünde gezdirerek odada dönüp dönüp durdu. Babası dindar bir Museviydi, ancak Musevilik konusunda bir uzman değildi. Ya kendisi, Tuan'a bu konuda uzman denebilir miydi? Musevilik bilimi, Musevi mistisizmi? Dini değerler, mistik değerler? Mistisizm nedir, felsefeyle aralarında bir bağ var mıdır? Bütün bunların Tanrı ile bir ilişkisi var mı? Tanrı var mı - *yaşayan* bir Tanrı, bu bir çeşit *sınırları olan biri* anlamına gelmez mi? İşte Musevi Tanrı'sıyla Hristiyan Tanrı'sı arasındaki temel ayırım.

Kafası dağılmış bir halde Benet'ı aramayı düşündü. Ama onu ararsa ona bir şeyler söylemesi gerekecekti. Peki ne hakkında? Eh, *herhangi bir şey* hakkında olabilirdi - şu an *her şeyden* kendini *suçlu* tutuyordu! Marian'la ilgili bir şey - ama ona ne söyleyebilirdi ki? Ah şu acıyı dindirmenin

bir yolu olsaydı. Rosalind'e karşı kaba ve düşüncesizce davranmıştı, elbette ona gitmesini söyleyecekti, ama bunu söze geçiriş tarzı biraz kırıcı olmamış mıydı? Ona söylediği sözlere şimdi çok pişman olmuştu - üstelik nasıl olduysa çok fazla konuşmuştu. Onu görmeye gitmesi gerekip gerekmediğini düşündü, ama bu *olanaksızdı*, hem şimdi Rosalind de ona engel olurdu. Aralıklarla Jackson'ın Kulübe'deki numarasını çevirdi ama bir ses çıkmadı. Acaba Marian şimdi ne yapıyordu, nerelerdeydi? Ah, zavallı Marian. Artık o soru da soramazdı, toplumdan soyutlanmış biriydi artık.

Kapı zili çaldı. Açmak için koştu.

"Ah Rosalind, yeni bir haber var mı?"

"Hayır, bir süre telefon gelir diye bekledim, ardından Tara'ya geçtim, ama içeri giremedim, yani, içeride kimse yokmuş gibi görünüyordu."

"Buraya gelmen beni çok sevindirdi. Hemen gitme -"

"Tuan, hayatım, sen çıldırdın mı?"

"Ne demek istiyorsun? Üzgünüm, seni kırdım -"

"Hadi oturalım."

Gidip kanepeye oturdular. Rosalind Tuan'ın ellerini avuçlarının içine aldı.

"Tuan, ben seni seviyorum, seninle evlenmek istiyorum."

"Sevgili Rosalindciğim sen beni tanımıyorsun, bu sadece anlık bir şey, yaşadığımız bütün üzüntülerden sonra gösterdiğin aceleci bir davranış. Bana karşı her zaman çok iyiydin ve bütün kalbimle senin için iyi olanı isterim, fakat şimdi kız kardeşini düşünmemiz gerek."

"Ama beni seviyorsun, seni *tanıyorum*, biz birbirimizi istiyoruz, aramızda bir tek engel vardı ve bu yıkıldı, seni anlayan tek insan benim. Şüphesiz Marian'ı da düşünüyorum ama -"

"Sevgili çocuğum -"

"Ben de hemen hemen senin yaşlarındayım. Kaç yaşındasın?"

"Otuz."

"Eh, ben de yakında yirmi üç oluyorum, yani tam birbirimize göreyiz! Senin, belki de anne ve babanla ilgili olarak, korkunç sorunlarla karşılaşmış olduğunu biliyorum, öldüklerinde çok fazla acı çektiğini de, üzgünüm, bundan söz etmemem gerekirdi, biliyorum- ama yine de çok geç olmadan seninle bu konuda konuşmalıyım, *her konuda* konuşmalıyım. Çok uzun bir süredir, Tim Amca Edinburgh'dan gelen o trende bulduğundan beri, seni gözlüyorum -"

"Lütfen -"

"Bize bu olayı anlattı o ve seni nasıl bir anda sevmiş olduğunu da. Ben de seni bir anda sevmiştim."

"Lütfen *keser misin*? -"

"Sana adını o verdi - peki öteki adın neydi?"

"Thomas, ama -"

"Bir de Musevi bir adın vardı senin, o neydi, bana söyler misin?"

"Bunu nereden - neyse? - Jacob."

"Bu adı da sevdim - ama bunu ikimiz arasında bir sır olarak saklayacağım. Tim Amca bize adının ne anlama geldiğini de söylemişti ve de bu adın nasıl trajik ve soylu bir ad olduğunu, Tuan. Sen bir çocuksun, çok hoş bir çocuk. Ama lütfen bu konuşmayı bırakalım, bu bizi hiçbir yere götürmez - yalnızca karanlığa götürür."

"Sen acı çekiyorsun, ah lütfen bağışla beni, sana sarılmak ve seni bundan kurtarmak istiyorum."

"Evet, sen bir çocuksun, iyiden iyiye romantik bir çocuk. Senden çok çok uzaklardayım ben. Beni bağışla. Yalnız olmam gerekiyor."

"Bağışlanıp sonsuza dek yalnız olmak mı? Yani tıpkı Jackson gibi!"

"Neden Jackson hakkında böyle düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum - sanırım o uzaklara gidecek - bense onun uzaklara gitmesini istemiyorum - zaten çok yalnız -"

"O tuhaf ve de iyi biri."

"Sen de öylesin, hadi yine senden söz edelim. Bana yaşamınla ilgili bir şeyler söylemeni istiyorum."

"Rosalind *yapamam* - öyle bir yaşam yok ortada - demek istediğim - söylenecek hiçbir şey yok -"

"Ah, haydi - bildiğin bir şey var senin, şahit olduğun, bir başkasının acısı, her zaman bir sır küpü, utangaç ve suskun biri oldun.

Tuan ayağa kalkıp odada bir iki volta attı. 'Yeter, *yeter* artık sevgili Rosalind, lütfen git artık. Buraya Marian için geldin. Sana açıklayamayacağım şeyler var. Aslında hiç konuşmamalıydım. Lütfen beni bırak, ah *lütfen bırak beni*."

Rosalind, "Aşkımı anlamalısın," dedi. "Aşkıma *inanmalısın, bunun* aşkımı, aşkımızı mahvetmesine izin veremezsin, çünkü ben senin de beni sevdiğini biliyorum. Hem seni uzun bir süredir seviyorum. Ben bir çocuk değilim, seni bırakamam, ben daima seninle olmak istiyorum, senin acın benim acım olsun istiyorum. Lütfen en azından *bir şey söyle* bana, *lütfen* -"

Tuan odada sessizce bir aşağı bir yukarı yürüdü, ardından Rosalind'in karşısına bir sandalye çekip oturdu. "Tamam sana bir şey söyleyeceğim. Sadece bir tek şey. Bunu sana söyleyeceğim, buna çok üzüleceksin ama hiç kimseye bundan söz etmeyeceksin!"

"Hiç kimseye söz etmeyeceğim."

"Geçmişle ilgili bir şey bu, ah şu geçmiş, ne çabuk ortadan kaybolup unutuluyor. En muazzam ve en korkunç şeyler bile silinip gidebiliyor ancak aslında bu şeyler asla unutulmamalı."

Rosalind, "Soykırım gibi mi?" diye sordu.

"Evet. Belki söylenecek başka bir şey yok -"

"*Lütfen* -"

"Bu babam ve büyükbabamla ilgisi olan bir konu. Babamın bana anlattığı bir hikâye. Savaşın çoktan başlamış olduğu zamanlardaymış. Pek çok insan, bizim insanlarımız, uzunca bir süre ne korkunç bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarını bilmemişler. Bazıları son ana kadar, bazıları da fazlasıyla uzun bir süre orada kalmışlar. Büyükbabam şanslıymış, kaçabilmiş, geçen bir trene atlayıp sınırı geçmiş ve bir gemiye binerek İngiltere'ye gelmiş. Babam bana o trende son dakikalarda duydukları o acıyı, o dehşeti tarif ederdi - büyükbabam, büyükannem, babam ve kız kardeşi - zaman geçiyor ve tren hâlâ duruyormuş. O zamanlar babam on dört, kız kardeşiyse on iki yaşındaymış. Kız kardeşi evden aceleyle çıkarken köpeği geride bıraktıkları için iki gözü iki çeşme ağlıyormuş. Büyükbabam köpeği alamayacaklarını ve zaten tren böyle her an kalkabilecek durumdayken geri dönmelerinin olanaksız olduğunu açıklamış. Terk ettikleri evimiz istasyona çok yakınmış. Sonra birden babamın kız kardeşi fırlayıp perona atlamış ve koşmaya başlamış. Babam onun ardından koşup onu durdurmaya çalıştıysa da büyükbabam babamı sertçe yakalayıp gitmesine izin vermemiş. Babam onu durduracağım, bunu başaracağım, onu geri getireceğim diye ağlayıp durmuş, ama büyükbabam onu kolundan kavrayıp trenin durduğu süre içinde onu sıkı sıkı tutmuş, zaman, o korkunç zaman ilerlemekteymiş ve büyükannem, kızının artık geri dönemeyeceğinden emin, ağlıyormuş. Sonra birden tren hareket etmiş. Büyükannem çılgın gibiymiş. Büyükbabam ve babam pencereden bakıyorlarmış. İşte orada, işte orada. Ama tren çok hızlı gidiyormuş. Babam onunla ilgili son gördüğü şey, kız kardeşinin kollarında köpeğiyle peronun üstünde durmasıymış."

"Rosalind ağlıyordu. Ve tabii -"

"Ve tabii onu bir daha görmemişler - bir daha onun izine hiç rastlamamışlar - bunu bana babam anlatırdı - anneme hiç anlatmadı - babam bana, eğer babası izin verseydi onu durdurabileceğini, geri getirebileceğini söylerdi. Ve ardından da kendini suçlardı. O aşağı atlayıp peron boyunca koşmaya başladığında, babamdan kurtulup onun peşinden koşabilir, onu yakalayıp çeke çeke geri getirebilirdim. Ama babam bir türlü bırakmadı beni, sıkı sıkı tuttu."

Rosalind mendiliyle yüzünü kapatmıştı.

"Böyle işte, Rosalind, görüyorsun ki - ve bu - bu - hep içimdeydi - ve hâlâ da içimde. Onu, *onları* hep *daha çok* ve *daha çok* ve *daha çok* düşünüyorum. Nasıl böyle bir kötülük olabilir. Bu bütün dünyanın gözü önüne tutulmalı sonsuza dek - Benim küçük hikâyem *hiçbir şey*. Şimdi, ağlamayı keser misin?"

"Üzgünüm, bu *çok fazla* - fakat ben seni sevemez ve yine de senin yanında olamaz mıyım - yani bu senin için de daha iyi olmaz mı? -"

"Hayır, *hayır*."

"Belki de Yahudi bir kızla evlenmek istersin -"

"Hayır, sorun bu değil. Sadece, yapamam - bunu babam, büyükbabam ve *hepsi için* taşımalıyım içimde - bu yükü, sonsuza dek, bu acıyı - *bütün her şeyi* - üzgünüm - işte bu yüzden - hiç kimseyle - evlenemem - çok üzgünüm. Şey, bunu anlayamadığını biliyorum -"

"Belki anlayabilirim", dedi Rosalind. "Belki bir şeyi, sanırım - ama biraz bekleyelim - öyle - biraz kendime geleyim de. Bir süre sonra - sana gelebilirim - *lütfen* -"

"Çok üzgünüm. Senin - hayallere kapılmanı - istemedim. Bu konuda hiç kimseye *tek bir söz dahi* etmeyeceğini biliyorum."

"Bunu başka birine de söyledin mi?"

"Şey, evet. Jackson'a söylemiştim - şimdi de sana söyledim - aptalca - burada bitmeli bu, bende kalmalı. Lütfen, sevgili Rosalind, *git buradan* senin burada bulunman bana acı veriyor. *Lütfen.*"

Tuan gidip kapıyı açtı. Rosalind de ceketini ve çantasını yerden alıp kapıdan çıkıp gitti.

Owen kapıyı açtı. Bir Jackson'a bir bavullara baktı.

"Neler oldu? İçeri gel. Bir yolculuğa mı çıkıyorsun?"

"Hayır - umarım ben yokken bu eşyalara bakmak zor gelmez sana."

"Elbette getir onları içeri, vay canına, ne kadar da ağırlar, içlerinde bomba mı var ne? Şu taksi de ne yapıyor orada?"

"Sana zorluk çıkarmak istemem, bir süre buralarda olmayacağım - şimdi gitmeliyim -"

"Oh hayır, hiçbir yere gitmiyorsun! Şu taksiyi göndereyim, sen de şu sandalyeye otursana."

Jackson oturdu. Gözlerini yumdu. Owen taksiye parayı verdi, eve dönüp kapıyı kapattı.

"Şimdi sen buradan kalkıyorsun, gidip misafir odasında oturuyoruz ve sen bana *her şeyi* anlatıyorsun. Koluma girsene."

Jackson'ın, bunda kararlıydı, eşyalarını bırakmak için gerekenden daha uzun bir süre Owen'da kalmak gibi bir niyeti yoktu. Ama bir yere oturma düşüncesine yenildi ve her

an yere düşüp uykuya dalabileceğini hissederek iyice kendini koyverdi. Owen'ın peşinden misafir odasına girdi. Karşılıklı durdular. Jackson mermer şöminenin köşesine tutunmak için bir elini uzattı.

"Canın çıkmış gibi görünüyor," dedi Owen. Uzanıp Jackson'ı omuzlarından tuttu, onu merdivenlerden uzaklaştırıp sarstı, ardından bir yerini incitmeden onu bir koltuğa kadar götürdü. Jackson oturdu.

"Üzgünüm bu eşyaları bırakacak bir yer bulmak istiyordum sadece, sana çok minnettarım, gerçekten gitmek istiyorum -"

"Nereye? Seni bırakmam. Benet seni evden mi attı?"

"Evet. Bir mektup bırakmış -"

"Ne, seni *gerçekten* mi evden attı? Buna inanamıyorum. Ne yaptın ki daha doğrusu o böyle ne yaptı? Bütün bunlar delilik. Tanrı'ya şükür, bana geldin. Ama cidden, sen yanlış bir şey yapmış olamazsın, bu tamamen olanaksız. Sen yanlış şeyler yapmazsın."

"Olanlar bütünüyle benim hatam," dedi Jackson. "Benet başka insanların evlerine gidip onların işlerini görmemden bıkmıştı."

"Eh, senin de başkalarının evinde ne işin vardı? Belki de Benet haklıdır. Burada hiç fazla bir iş yapmadın. Hayır, hayır benimki sadece azarlama, sen böylesine yorgunken ben *ne hakla* seni azarlayabilirim? Benet'ın böyle öfkelenmesi beni çok şaşırttı. Hemen yarın geri dönmeni isteyecektir."

"Hiç sanmam. Bütün işleri birbirine karıştırdım. Gerçekten buradan çıkıp yoluma devam etmem gerek -"

"Peki nereye, kime gideceksin? Ben de seninle geliyorum. Sık sık senin nereye gittiğini merak etmişimdir! Hadi birlikte gidelim!"

"İstemediğim -" "Neredeyse başıma bela olmak istemediğini de söyleyeceksin ama bilmelisin ve *emin olmalısın ki seni gördüğüme çok sevindim* ve seni bırakmamakta da direneceğim. Şimdi sen burada uslu uslu otur. Ben sana yiyecek ve içecek bir şeyler getireceğim ve bu küçük masaya oturacağız. Bayılacakmış gibi görünüyorsun."

Koltuğa iyice yaslanan Jackson, sanki çok öncelerden gelen tuhaf, ama belli belirsiz anımsadığı, bir şey duyumsadı, sanki sıcak, muazzam bir sıvı hafif hafif başından yukarı yükselerek onu sarıyordu, ölüm değildi, boğulmuyordu, bilakis bu şey sanki onu kurtarmaya gelmişti. Kafasını hafifçe koltuğa bıraktı. Bir an için gözlerini yumdu. Uzaklardan Owen'ın sesini duyuyordu. Uykuya daldı.

Uyandı. Owen başını eğmiş ona bakıyordu. Doğruldu. Birkaç saniye sonra anımsadı. "Üzgünüm," dedi, "Sanırım uyuyakalmışım."

"Evet, uyudun. Seni uyandırmadım. İyi ki seni zorla çekerek buraya getirmişim. Aradan bir hayli zaman geçti. Şimdi bir şeyler yiyip içmelisin. Sonra seni yatmaya göndereceğim."

"Saat kaç?"

"Dokuz."

"*Dokuz mu?*"

"Evet, akşamın dokuzu. Sana Mildred'dan söz etmeyi unuttum. İnsanların sari giyip bağdaş kurduğu Hindistan'a gitti. Seni bana Tanrı ya da Krişna yolladı. Hadi şimdi yiyip içelim ve keyfimize bakalım."

Owen küçük bir masa çıkarıp üstüne viski ve kırmızı şarap, portakal suyu, jambonlu sandviçler, zeytin, kuruüzüm ve vişneli kek koydu. Jackson bütün bunlara boş boş baktı. Aklına yeniden Tara ve Benet'ın dönüşü meselesi geldi. Utanç ve acıyla kıvranıyordu. Utançtan başını öne eğdi. Aynı zamanda Marian ve Cantor'ın nasıl olduklarını ve şimdi

çok uzakta olup olmadıklarını merak ediyordu. Biraz portakal suyu ve Owen'dan getirmesini rica ettiği sudan içti. Bir tane jambonlu sandviç ve bir de zeytin attı ağzına. Sırtına ve omuzlarına yapışmış olan bir hayvana benzeyen, olağandışı bir yük taşıyor gibiydi. Owen'a, "Son derece üzgünüm" dedi.

"Biliyorum, yatmak istiyorsun. Bu belli oluyor yarın bana olanları anlatırsın - umarım. Gel bakalım, ayağa kalkmana yardım edeyim, merdivenleri de çıkalım, bana dayan, hah, işte böyle, haydi, sadece bir kat daha, neredeyse geldik, bu odayı hep hazır tutarım, eğer, kimse de gelmez, sadece sen - bu bir işaret, banyo burada, seni - tamam tamam, perdeleri çekeyim, bu geniş bir yatak, biliyor musun? - Hayır ben yatmayacağım, en azından şimdilik - sığınmak için beni seçtiğine ne kadar sevindiğimi anlatamam. Seni öpebilir miyim - sen de beni öper misin - sağ ol? Canım, seni seviyorum, sevgili Jackson."

Jackson uykudan uyandı. Bir yataktaydı, tuhaf bir yatakta, bu, tuhaf bir odadaki geniş bir yataktı. Güneş, kalın perdelerin dar aralıklarından süzülüp içeri giriyordu. Bir yığın kocaman ve yumuşak yastık başını yukarıda tutmaktaydı. Hafif hafif nefes alıp veriyordu, dirseklerinden destek alıp doğrulmaya çalıştı, ama yine geriye düştü. Hastanede miydi? Hayır. Dünü, o korkunç ve uzun günü anımsadı. Buna rağmen günün çoğunu uyuyarak geçirmişti - neden sürekli

uyuyordu ki? Dün nerede olduğunu ve Owen'ın onu merdivenlerden çıkarışını anımsadı sonra. Sevgili Owen. Ardından dün sabahı anımsadı, Tara'da kanepenin üstünde uyuyakalmıştı. Ah *Tanrım, Tara - Benet.* Ve bütün bunların sonu. Yataktan kalkmaya kalkıştı. Bavulları ve diğer eşyaları neredeydi? Onların odanın bir köşesinde durduklarını gördü. Kendisi uyurken Owen onları yukarı taşımış olmalıydı. Dün - ve bugün - ne zavallı, ne sefil, ne gizlilik içinde davranan bir yaratık olmuştu. Ne yapabilirdi, nereye gidecekti, şimdi neye, kime başvurabilirdi? Owen'ı severdi ama onunla kalamazdı.

Yataktan çıkıp perdeleri de geriye çekti. Güneş doldu içeriye. Hiç pencereden dışarı bakmadı. Çekmecelerden birini açtı, sonra onu kapadı. Ceketi ve ayakkabıları sayılmazsa, uyurken elbiseleri üstündeydi. Bir sandalyeye oturup ceketini ve ayakkabılarını giydi. Yapacağı bir sonraki iş ne olacaktı? Bir sonraki iş yok muydu? Her şey *tamamıyla sona ermiş* görünüyordu. Bitişikteki banyoya geçti. Yine bir çekmeceyi açıp, içinden tıraş fırçası, sabun ve bıçak çıkardı. çok yavaş yürüyordu, tıpkı ihtiyar bir adam gibi. Eh... Tıraş olurken yüzünü kesti, havluda biraz kan bırakmıştı. Yavaş yavaş yatak odasına geri döndü. Kendi kendine *canlanması* gerektiğini söyledi ama bundan pek bir sonuç alamadı. Yatağa oturdu. Kalamazdı, buradan olabildiğince erken ayrılmalıydı. *Başka*, bütünüyle *başka planlar* yapmalıydı.

Şimdi Owen'ın merdivenleri çıkarken çıkardığı sesi duymaya başlamıştı ansızın. Kalkıp aceleyle üstünü başını düzeltmeye çalıştı.

Owen odaya dalmıştı. "Ah Jackson, uyanmışsın. Güzel haberi duymadın!"

"Ne haberi?"

"Marian! Yaşıyormuş ve iyiymiş, o gerçekten yaşıyor ve iyi, bizimle resmen saklambaç oynadı. Benet bana telefonda anlattı, herkese anlatıyor, o öyle mutlu ki."

"Harika," dedi Jackson. Yatağa oturdu. "Peki bütün bu süre içerisinde nerelerdeymiş?"

"Küçük haspa sevgilisinin yanında saklanmış, adam da Avustralyalıymış."

"Hayret! Bize daha önce haber verebilirdi!"

"Evet, verebilirdi! Şimdi nasıl da rahatladık ama, biz de tam aptallar gibi davranmışız!"

" Şimdi göreceğiz onu yani, bu adamın yanında."

"Şey hayır, anladığım kadarıyla şimdilik bu mümkün değil, bugün Avustralya'ya doğru yola çıkıyorlarmış. Hınzır şeyler. Mektup Benet'ın eline ancak bu sabah geçmiş - ardından da bu sevgili alçak dostlarımız ona havaalanından telefon etmişler."

"Ona telefon mu etmişler?"

"Evet, Benet ikisiyle de konuşmuş. Sanırım şimdiye dek havalanmış olmalılar. Böyle kaçmalarına şaşmalı. Neden oldukları sıkıntıyı düşünürsek, ama ne de olsa şimdi onları bağışlamalıyız, öyle değil mi?"

"Evet," dedi Jackson.

Marian'ın haberi gelmeden önceki akşamdı.

Tabii ki Rosalind geri dönmüştü, nasıl dönmezdi ki? Gelip geç saatte kapıyı tıklatmıştı. Tuan bunu bekliyor ve böy-

le olacağından korkuyordu. Rosalind ayrıldığından beri içinde bir acı vardı. Bütün gün evde oturmuştu. Benet'a da telefon açmamıştı, hiç kimseye telefon açmamıştı. Dikkatini işine vermekte oldukça zorlanıyordu. Kendisini oyalamak için evi düzenleyip (zaten temiz olan) mutfakta temizlik yaptı, kitapları ayırdı (birkaçının yerleri karışmıştı), gömleklerini yıkadı, eski bir ceketindeki bir yırtığı onardı. Ara sıra kalkıp evin içinde volta attı, inledi ve parmaklarını ağzına sokup ısırdı. Ne yapmalı, *yapması* gereken şey neydi? Şu tüyler ürpertici hikâyeyi Rosalind'e anlatmamalıydı. Aslında ona anlatmış olması onu bir daha görmeyeceği anlamına geliyor olmalıydı. Hatta bunu birine anlatması bir günahtı, *olayın bütünü* öyle *sonsuz ve tüyler ürpertici derecede muazzamken* neden yalnız bu küçük hikâye? Kendisi, onun varlığı, onun Rosalind'le birlikteliği ikisi için de her şeyi karanlığa itiyordu. Birine anlatmış olması öyküyü şimdi daha canlı ve etkili kılmıştı. Babası bu öyküyü oğluna *anlatmaması* gerektiğini biliyor olmalıydı ve muhtemelen daha sonra bunu yaptığına pişman olmuştu. Belki de bunu anlatmak ona, yerine getirmesi gereken önemli bir görev olarak gelmişti, o *dağ gibi karanlıktan* alınmış tüyler ürpertici bir *ayrıntıydı* bu öykü. Ama ne yararı olmuştu ki? - Bunu anlatması Tuan'a zarar vermişti ve Tuan da şimdi Rosalind'e zarar vermişti. Bu yüzden bana *gücenecek*, diye düşündü, hemen değilse de daha sonra. Şimdi Londra'dan *onlardan* ayrılıp dönmemek üzere Edinburgh'a mı geri dönseydi acaba? Fena fikir değildi. Orada ilgilenebileceği bir sürü şey vardı. Çok yakında gideceğini bildirmek için Rosalind'e telefon açmayı düşündü ona bir mektup göndermesi daha iyi olacaktı.

Tuan kapıyı açtı ve genç kız içeri süzüldü. Kapıyı sessizce kapatıp kızın arkasından oturma odasına girdi. "Marian'dan başka bir haber var mı?" diye sordu.

Rosalind buna önce şaşırmış, sonra üzülmüş gibiydi. "Ah, hiçbir haber yok. Olsaydı Benet arardı. Seni aradı mı?"

"Hayır. Sen niye buraya geldin?"

"Üzgünüm - seni tekrar görmek istiyorum - izin ver kalayım, lütfen."

"Yeterince konuşmuştuk."

"Ne demek istiyorsun? Biraz oturamaz mıyım? Lütfen, seninle konuşmama izin ver." Kanepenin üstüne oturdu.

Tuan ayakta, ellerini arkada kavuşturmuş, gözlerini ona dikmişti.

Rosalind, "Beni korkutuyorsun," dedi. "Böyle bakma -"

"Ben gidiyorum. Yani, bir daha dönmemek üzere gidiyorum. İskoçya'ya gideceğim."

"Sen İskoçya'ya gidersen ben de gelirim, senin gittiğin her yere ben de geleceğim, seni seviyorum."

"Beni hemen hemen hiç tanımıyorsun. Senin aşkın bir hayal. Ben de zalimin tekiyim. Ah Rosalind!"

"Bana adımla hitap ettin."

"Son kez."

"Böyle acımasızca davranma bana, beni incitme *lütfen* -"

"Neden bu giysiyi giyiyorsun?"

"Düşünmüştüm ki - sadece - şey - bu giysiyi giyersem - senin - beni beğeneceğini düşünmüştüm -"

"*Böyle mi* düşündün?"

"Tuan, bu gece seninle kalmama izin ver."

"Seni uyurken görmüştüm."

"Öyleyse şimdi seninle kalmama izin ver. İzin ver sen nereye gidersen git, ben de seninle geleyim, sana yük olmam, senin için çalışırım, ikimiz için para kazanırım - sen eşcinsel değilsin, öyle değil mi? Şey ben olmadığını -"

"Sen bir *budalasın* - ah *Tanrım*. Bu ben değilim. Lütfen git. Bunu yapmamalıydım. İkimize de zarar verdim."

"Tuan, *kes şunu* - biraz sakinleş, bırak da ikimiz de sakinleşelim, seni seviyorum, seni hep sevdim. Penn'deki o akşamı anımsıyor musun? - Daha öncesini, neler olduğunu - seninle konuşmayı, sana dokunmayı öyle çok istiyordum ki, o zaman da sana âşıktım - beni uyurken gördüğünü söylüyorsun - ah biricik aşkım, bırak da seninle kalayım. Lütfen, seni o trende bulan Tim Amca aşkına, o senin Yunanlı bir çocuk gibi olduğunu, sevgili, sevimli ve iyi bir hayvan gibi çok tatlı ve iyi huylu olduğunu söylemişti ve sonra bir kitaptan aldığı o ismi sana vermişti -" "Kıyamet ve ölümle ilgili bir isim bu. Bu gölge hep benim üstümde olacak ve şimdi de bundan söz ettiğim için giderek ağırlaşıp koyulaşacak. Üzgünüm, *çok üzgünüm*. Şimdi lütfen *git* Rosalind."

"Bu gece senin yanında yatmak istiyorum."

"Marian ölmüş olabilirken sen nasıl bunu söyleyebilirsin? Şimdi *gider misin, lütfen*!"

Rosalind gitmişti. Tuan gece geç saate kadar hareketsizce oturdu. Sonra uzun süre, gözleri açık, karanlıkta uzandı. Ertesi sabah Benet onu uyandırıp neşeyle ona Marian'ın kesinlikle güvende ve iyi olduğunu, kendisiyle telefonda konuştuğunu ve onun *nişanlısıyla* Avustralya'ya gitmek üzere olduğunu bildirdi. Tuan Rosalind'i aramayı düşündü ama Benet bunu yapmıştı kuşkusuz. Telefonu fişten çekti.

Owen ve Jackson kahvaltı etikten sonra, Owen biraz daha sakinleşmişti,

"Yaşamım boyunca böylesi bir gün yaşamamıştım. Hayır, ben bir yalancıyım, elbette böyle acayip günlerim oldu. Ama bu seferki adamakıllı garip bir gün. Ne bundan daha garip olabilir ki - *sen* buraya geliyorsun ve biz bütünüyle ayrı iki dünyaya aitiz, ayrı bir evrene, ayrı bir gezegene - yaptıklarımız tamamıyla farklı şeyler, ama şimdi birbirimizi keşfedebiliriz - sakın korkma - *şaşırtıcı ölçüde yaratıcı* olacağız - biliyor musun, durumlarımız şu an son derece birbirine benziyor? O adam seni sepetlemiş, *bu kadın* da beni sepetledi! Şimdi toparlanmamız gerek - canları cehenneme - yeni bir hayata başlayacağız, belki konuşacağımız başka insanlar da *olacak*, değil elbette - ve her türlü sırlarımızı paylaşacağız. Yine de senin hiçbir sırrını vermeyeceğine bahse girerim. Sen hep tam bir midye gibi oldun. Seni çekip açmaya çalışacağım. Ya da bir istiridye gibisin - evet istiridye, içinde de bir inci var, bunu biliyorum. Kafanı sallıyorsun. Ama nasıl bundan emin olabilirsin? Bir istiridye söz konusuysa emin olamazsın. Bu sen farkında olmadan içinde büyüyen bir şeydir. Mildred senin hakkında bir şey söylemişti, aman lanet olası, ne dediğini unuttum, kuşkusuz hoş bir şeydi. Sen bana erdemi öğret, ben de sana resim yapmayı öğretirim, öğretebileceğim tek şey bu - belki de çok büyük ve benden çok daha iyi bir ressam olursun. Bence sen bir *arayıştasın*, haksız mıyım? Benet bu yolda bir

çıkmazdı, şimdiyse özgürsün, bak şimdi, ben ciddiyim, seni özgür kılabilirim, ne palavra ama, aslında sen beni özgür kılacaksın, her neyse, sen *gerçek sen* olacaksın biliyorsun ki oldukça tuhafsın ve elinden de çok iş geliyor. Muhtemelen gizlediklerin de vardır - suskunsun - haydi birlikte bir yerlere gidelim, ama henüz evden dışarı çıkamayız, seni dışarı bırakmam, en azından şimdilik, tıpkı kaçıp kaybolma olasılığı olan bir köpek ya da kediyi bırakmayacağım gibi. Sana üst kattaki kedimi göstereyim, yani kedilerimi, tabii resimlerden söz ediyorum - bu arada kaç yaşındasın? Sen kanatları kırılmış bir Tanrı'sın, hakkında bildiklerimi düşünecek olursam, iki yüz yaşında olmalısın neyse - iyice sarhoş olacağız - ama şimdi özgür olacağız ve büyücü ev kadınları gibi evi *yeniden dekore edeceğiz*."

Jackson Owen'a karşı derin bir şefkat hissi duyarak - o kocaman kafası, solgun yüzü, aşağı doğru kıvrılmış kalın dudakları, genellikle buğulu bakan mavi gözleri, büyük burnu ve o uzun - muhtemelen boya - siyah saçlarıyla - söylediği her sözü can kulağıyla dinledi. Jackson bütün bu yorgunluğu içinde, bu kez Owen'ın esiri, onun büyücü hizmetçisi olmaktan hoşnuttu. Owen'ın "yeniden dekorasyonu" her şeyden önce, konuk odasından başka bir yatağın dikine durduğu çatıdaki odaya, evin ta tepesine tırmanmayı kapsıyordu. Yatak artık görünmez hale gelmiş olan yeri, kalın bir örtü halinde kaplayan türlü türlü *eşyalar yığını* arasında ancak görülebiliyordu. Güvelenmiş eski giysiler, kırık mobilyalar, tozlanmış, pislenmiş, kapakları kırılmış kitaplar, çeşitli büyüklükteki taşlar, eskimiş bavul ve valizler, kırık camlar, parçalara ayrılmış eski fotoğraf albümleri, işe yaramaz abajurlar, parçalanmış her tarz porselen, sayısız ufak tefek eşyalarla tıka basa dolu olan kutular, solmuş sarı yığınlar halindeki çok eski gazeteler, kırık oyuncaklar. Owen bu eşyaları, eski püskü keten ayakkabılarını geçirdiği geniş ayak-

larıyla sağa sola iteleyerek işe girişti. İhtiyatla onu izleyen Jackson'a dönerek, "Ben bunlara benim varlıklarım diyorum," dedi. "Odradek"in çocukları, hah hah, Tanrıcıklar, benim esrarengiz esin kaynaklarım, düzensizlik köleleri. Bazen birini rasgele alıp aşağı indiriyorum, ayrıcalıklı birini, bilmez misin, bunun gibi örneğin, belki şans getirir. Bir ayağı eksik, bronz bir kaplumbağa heykelciğini alıp cebine koydu. "Şimdi şuna bak". Eşyaları iteleyerek kendine pencereye doğru yol açtı. "*Görüyor musun?* Bulutsuz masmavi bir gökyüzü altında güzel Londra. Posta Kulesi, ne manzara, tam intiharlık, Ulusal Tarih Müzesi'nin kulesi, çok hoş, enfes bir kule, Albert Anıtı, Albert Hall, Kensington'daki bir düzine kule tepesi, Kensington Sarayı - hadi aşağı inelim, kırık camlara dikkat et, aşağı inerken bana tutun. İşte senin yatak odan, bakıyorum da yatağını yapmışsın, bu iyiye işaret, hadi şimdi de şu korku aletlerine bir bakalım, ışığı açayım, tamam, hoşuna gitmedi, ben onların bu, şekilleri bozulmuş, varlıkların karanlık ihtirasları ile yaşıyorum, neyse, haydi aşağı inip benim karyolaya bakalım ve sonra da resimlere, burada, stüdyodaki birkaç gerçek resme, bunlar Japon kedisi çeşitlemelerim, görüyorum ki yoruldun. Bunların arasından birkaç eski dostu çıkarıp sana gösterdikten sonra bırakacağım, burada Mildred gençliğinde, Edward babasıyla, burada da kardeşi Randall'la şu korkunç hikâyeyi biliyorsun, zavallı Edward'ın böyle olmasına şaşmamak gerek, evet hepsini ben yaptım. Şuradaki kucağında Bran'le - o zamanlar bir bebekti - Anna ben de o kadar genç sayılmam hani. Lewen'ın, oğlunun bu halini görememesi ne üzücü..."

Benet aniden telefonda Marian'ın sesini işittiğinde duyduğu şaşkınlık ve sevinçten az kalsın bayılacaktı. Kısa sürede çok şeyi kavraması gerekti. Marian çok iyi ve çok çok mutluydu, Avustralyalı *nişanlısıyla* havaalanındaydı evet - Avustralyalı *nişanlısı*, havaalanı, orada hemen evleneceklerdi, daha önce aramadığı için üzgündü, bir sorun çıkarmadığını ve bir endişeye neden olmadığını umuyordu. Bu noktada, Avustralyalı *nişanlı* söze karıştı, yalnız Benet onun ne dediğini anlayamamıştı. Gülüşmeler. Yeniden Marian'ın sesi - evet, sevdiğim adamla birlikteyim ve onu sonsuza dek, daima seveceğim. Ayrıca, sevgili Benet, senin de bizi ziyarete geleceğini umuyorum - gitmeliyim, seni çok öpüyorum."

Benet oturup kalbini tuttu, biraz gözyaşı, ardından çılgınca, katılırcasına atılan kahkahalar. Ardından telefona sarılış - bu haberi çevredekilere ulaştırmanın keyfini çıkardı, ama bu keyif kısa sürdü. Diğerleri haberin yayılması işini üstlerine almaya dünden hazırdılar. Edward'ın telefonunun yanıt vermemesi işine gelmişti. Anna'dan onu aramasını rica etti, ama Anna çıkmak üzereydi. Rosalind'e gelince, o Edward'ın haberi öğrenmesini sağlayacağını söyledi. Benet da bir önceki acısına döndü. Jackson.

Benet, oldukça kısa bir sürede, Jackson'a bıraktığı o saldırgan mektubu yazdığına pişman olmuştu. Öfkesinden ve aceleci tutumundan utandı, başkalarının ne düşüneceğinden de rahatsız olmuştu. Ayrıca Jackson'ı, onu hemen kapacakları bir pazarın ortasına bıraktığını da fark etmişti.

Hem bunu yaparak kendini bir aptal durumuna sokuyor değil miydi? Yalnızca değerli, elinden her iş gelen bir adamını değil, potansiyel bir akıl hocasını ve *dostunu* da kaybetmişti. Ahmakça davranmış ve her şeyi berbat etmişti, yol açtığı zararı nasıl onarabilirdi, hiç bilemiyordu? Belki de Jackson çoktan, belki Anna Dunarven'ın ya da Owen'ın ya da Edward'ın ya da Rosalind'in ya da Mansonların ya da Oliver Caxton'ın ya da o çılgın Alexander'ın ya da kendisiyle ilgilendiğini sık sık belli eden Elizabeth Loxon'ın ya da Priscilla Conti'nin, gerçi o hâlâ *İtalya*'daydı - orası da tam Jackson'a göre bir yerdi - hizmetkârı olmuştu. Benet şimdi onu bir hizmetkâr olarak görüyordu. Ya da belki de bir daha dönmemek üzere Londra'nın derinliklerinde Benet'ın onu asla bulamayacağı bir Londra'da şimdiye dek yitip gitmişti bile. Acaba Tim Amca bu duruma ne derdi? - O nasıl da hep haklı olurdu.

Jackson şimdi neredeydi acaba? Benet, onunla ilk nasıl ve nerede karşılaştığını anımsıyordu. Onunla, o tuhaf ahbaplıklarının aşamalarını anımsıyordu. Jackson köprünün yanında, onu evine kadar izlemesi, arkasından gelen sesin ona, "Size yardım edebilir miyim?" demesi. O an gözleri buluşmuştu. Benet o gözleri anımsıyordu. Sonra Jackson'ın para istemediğini göstermek için nasıl resmen *eline dokunduğunu*, acaba gerçekten de anlatmak istediği bu muydu? Yoksa bu daha büyük bir olasılığı, Benet'a sunulmuş olan boşuna bir işareti mi imlemekteydi? Ardından karanlıkta bir kez daha, "Bana bir şans verin, her şeyi yaparım!" Neden o zaman bu sözler Benet'a sanki bir aktör tarafından söyleniyormuş gibi yapay gelmişti? Ardından Benet, Tara'ya yerleşip, bu korkunç tipi neredeyse unutmuşken, aynı kişi ısrarla yeniden belirmişti, onu bu kez de Tim Amca'nın omzunun üstünden görmüştü. Benet ona bağırdığında Tim Amca'nın dehşeti ve ona karşı lanet davranışları. Ve sonun-

da onun Jackson'ı içeri aldığı o gün. Bunu neden yapmıştı ki? Bunu, Benet Jackson'ı pek "tutmadığı" için (Benet'a göre) onu amansızca cezalandırmak amacıyla Tim Amca yapmıştı. Yine de, sonuçta neden Jackson'ı tutsundu ki? Eh, Jackson iddia ettiği kadar değerli ve yetenekli değil miydi? Fazlasıyla öyleydi. Gerçekten de bu *alınyazısı* gibi bir şey miydi acaba?

Evet, bu Tim Amca'nın marifetiydi. Tim bu adamı sevmişti. Bu konuda yapılacak bir şey yoktu. Sonra, tam o anda Benet göğsüne saplanan bir acıyla, ölüm döşeğindeki Tim Amca'yı ve onun o kısacık an içinde nasıl Jackson'a yakınlaştığını anımsadı. Ah, Tim keşke burada olsaydı. Belki de diye düşündü Benet, o *gerçekten* Tim Amca'ya aitti, Benet'ı Tim Amca yüzünden izlemiş, ona Tim Amca'nın hatırına *katlanmıştı*! Yine de, onunla önce ben karşılaştım, diye düşündü Benet ve ardından da aklına bu düşüncenin sonuçta nasıl açıkça sahiplenmeye yönelik olduğu geldi. Yine de, bu iş artık bitmişti ve Jackson'la olan ilişkisi hiçbir zaman acemice olmaktan öteye gitmemişti. Rahatlamış olması gerekirdi. Eğer şu pis mektubu yazmamış olsaydı. Bunu incelikle, hatta üzüntüsünü dile getirerek de kolayca gerçekleştirebilirdi. Sonuçta, diye düşündü Benet, kendisini *onlardan* birine satacağını hiç sanmam - bu nispet yapmak olurdu. Yine de, bu kadar uzun süre gidip evden uzakta kalması korkunç bir davranıştı. Ama belki de Jackson aslında Marian'ı bulmakla meşguldü? Zaten bazı şeyleri saklıyor ve yalan söylüyor olmalıydı, belki de bütün bu süre içerisinde Jackson Marian'ın nerede olduğunu biliyordu! Hepsinden kötüsü de: Marian ve şu adam, Jackson'ı yanlarında Avustralya'ya götürmüş olabilirlerdi.

Artık hepsi beni terk ediyor, diye düşündü, beni bırakıp gidiyorlar. Hatta bana arkadaşlık edecek hiç kimseyi bulamam artık. Edward bunalımda, çok kızgın, Hatting'i sataca-

ğını söylüyor. Owen zaten benimle konuşmaz. Anna, Bran okula başlar başlamaz Londra'daki evini satıp Fransa'ya geri döneceğini söylüyor. Mildred buradan kaçıp Hindistan'a gitti. Rosalind'i aradığımda kabalaşıp telefonu suratıma kapatıyor. Merak ediyorum nedir? - Kuşkusuz, diye düşündü, Marian meselesinden daha yeni kurtulduk ve ortaya bambaşka bir manzara çıktı! Neden *Edward ve Rosalind* olmasın - şimdi bu, *gün gibi ortada*, değil mi? En azından *bu konuda* bazı çalışmalarda bulunabilirim. Benet, Heidegger incelemesini sürdürmek amacıyla çalışma odasında oturmuş, ama Jackson ve ötekileri düşünmeye dalmıştı. Şimdi ne kadar beceriksiz olduğunu anlıyordu; sürekli Marian'ın Edward'la evleneceğini düşünüp durmuştu. Şimdiyse Marian'ın kendisi Rosalind'in önünü açmıştı. Şimdiden iki taraftan da bunu belli eden işaretler gelmişti. Nikâhın bozulduğu o korkunç gün, öğleden sonra Edward'ı görmeye geldiğinde, onu Rosalind'le galeride bulmuştu. Rosalind belki de uzun süredir oradaydı ve şefkatle Edward'ı teselli etmekteydi. Böyle gizli meceralar ve ziyaretler bir hayli isabetliydi, yalnız Edward soylu davranarak, belki de üzüldüğünden uygun bir mesafeyi korumuştu; ama şimdi Marian kendisini *savaş gazisi* olarak cümle âleme duyurduktan sonra Edward kollarını Rosalind'e açabilirdi. Zamanını telefonda Benet'la konuşmaya harcamamasına şaşmamalıydı!

Kuşkusuz Rosalind Benet'tan Marian'ın Avustralyalı âşığıyla Avustralya'ya kaçtığı haberini aldığında adamakıllı rahat bir nefes almıştı. Elbette kız kardeşi için çok endişelenmişti. Ama öbür sorunu Tuan'la ilgili olanı, onu daha fazla ilgilendiriyordu. Rosalind üç gün bekledi. Beklemek tam bir ıstıraptı. Acı içinde, yüreğini paralayan bütün hareketler ve bütün şiddetli tutkularını kontrol edip bastırdı. Daha önce hiç hissetmediği bir biçimde *kalbinin gerildiğini* hissediyordu. O üç gün boyunca sık sık pencerenin yanında oturup, derin derin nefes alarak, kitap okumaya çalıştı. Hayatı boyunca hiç böyle bir acı hissetmemişti. Bu ancak ölümlü olduğunu bilirsen hissedebileceğin bir ölüm acısı gibi diye düşündü. Önceleri çok ağladı, daha sonra dudakları aralık, gözlerini dizlerine, göğsüne, ellerini nereye koyarsa oraya dikip öylece oturdu. Pencere kapalı, oda sıcaktı. İlk günden sonra dışarı bakmayı kesip, odanın içindeki eşyalara ve belirli aralıklarla yalnızca kitabına bakmaya başlamıştı. (Okuduğu kitap *Yitik Zamanın Peşinde*'ydi). Zaman zaman resim konusunu düşünmek için zorladı kendini. Resim yapmayı *bırakmıştı*. Yakında - gelecekte - mutlaka yeniden resim yapmalıydı - ancak karanlık bir boşluk alanı dışında gelecek diye bir şey yoktu, doğal ve sağlıklı vücudunun henüz mesajı almamış ya da ölümlülük acısı olasılığının ayırımına varmamışçasına oldukça iyi uyuması onu şaşırtıyordu. İnsanlar aşktan ve ölmekten söz ediyorlar ama buna inandıkları filan yok - en azından çoğu inanmıyor - sanırım bazıları

- ama bunların sayıları pek fazla değil - bu tip bir acıyı bir ölüm kalım meselesi olduğunda - hissetmişlerdir, bense - ölmeyecek olsam da - yaşamımı sürdürmeyi düşünemiyorum. Bu sıralarda kontrol altında tuttuğu bir başka şey de koşa koşa Tuan'a gitmek konusunda hissettiği o güçlü, şiddetli ve sabit dürtüydü. Daha yüksek ve daha erdemli bir sezisi ona beklemesini söylemişti. Üçüncü günün sonundaysa artık dayanacak hali kalmamıştı.

Dördüncü gün erkenden uyandı, elleriyle yüzünü örttü, yatağında bir yılan gibi kıvrılıp yattı. Kalkıp aheste aheste üstünü giyindi. Bir önceki akşam, bugün için özel bir giysi seçmişti, oldukça sade, kahverengi, pamuklu bir giysiydi, dökümlüydü, kolları uzundu ve hiç deseni yoktu. Yanına bir de bolcana, siyah, pamuklu bir ceket alacaktı. Havanın iyi olacağını ve güneşin parlayacağını sanıyordu. Günlerden cumartesiydi, bunu da hesaba kattı. Darmadağınık haldeki yatağına oturup saatine baktı. Kalktı, aynada kendisine bakıp yakasını düzeltti. Geçenlerde biraz kestirdiği - şimdi buna pişmandı - parlak, açık renkli, hoş saçlarını aşağı yatırdı. Gözlerine baktı çok fazla ağlamıştı - ağlamamaya çalıştı - artık ağlamaması gerekiyordu. Verdiği bu karara gösterdiği tepki, son anda kontrol altına alabildiği, gözpınarlarından yükselen bir sel oldu. Arkasına dönüp saatine yeniden bir göz attı. Gideceği yere yürüyerek gitmeye çoktan karar vermişti bile. Saat neredeyse sekiz olmak üzereydi. Rosalind yola koyulmaya hazırdı.

Kapıyı Tuan açtı. Belli belirsiz bir "Ah selam" dedi. Kısa bir tereddütten sonra geriye çekilerek geçip, kapıyı kapatmayı Rosalind'e bıraktı. Geçen sefer de yanında getirmiş olduğu siyah pamuklu ceketini tutuyordu elinde, şimdi onu aynı sandalyenin üstüne koymayı akıl etmişti. Tuan gözlerini ona dikti. "Niye geldin?"

"Ah Tuan, biliyorsun -"

"Fark etmez -"

"Biraz kalıp bir fincan kahve içemez miyim?"

"Ah, peki ama -"

"Dışarısı çok sıcak."

Tuan oturma odasına çekildi, Rosalind de peşinden geldi. Kanepeye oturmaktan kaçınarak arkalıklı bir sandalyeye oturdu. Tuan şimdi de mutfağa gitmişti.

"Tuan, hiç çayla filan uğraşma, aslında çay demek istememiştim, demek istediğim limonataydı."

Kısa bir sessizlikten sonra Tuan geri dönüp ona bir bardak limonata verdi. Rosalind bir yudum alıp bardağı yere koydu. "Çalışmaların nasıl gidiyor?" diye sordu.

"Pek iyi gitmiyor!" Tuan odanın diğer köşesine bir sandalye çekti, ama oturmadı.

"Çalışmaların - ne üzerinde çalışıyorsun?"

"Çalışmalarım - geçmişteki - büyük düşünürler üzerine - biliyorsun ya benim başka bir işim daha var."

"Evet, dükkânda. Üzgünüm, ben şu senin düşünürler hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Ben de, yani çok az biliyorum, ben sönük bir araştırmacıyım."

"Elbette sönük değilsin."

"Yalnızca biraz cahil bir araştırmacı olduğumu söylemek istemiştim. Dinle Rosalind -"

"Tuan şimdi ayağa kalkmış, odada volta atıp duruyordu.

"Rosalind, üzgünüm. Senin burada olman beni huzursuz ediyor. Lütfen gider misin? Gösterdiğim korkunç davranış için beni bağışla. Senin bunu benimle paylaşmanı, hatta anlamanı dahi bekleyemem."

"Ama anlıyorum, anlamaya çalışıyorum -"

"Sen, kendi dünyanda mutlu ve özgür olmak için yaratılmışsın. Bense başka bir dünyadanım. Acımı ve yükümü açığa vurdum, bunu yapmamalıydım. Bu konuyu uzun

uzun düşündüm. Sen bana acıyorsun, acımanın ölçüsünün büyüklüğünü, engin deryasını hissediyorum, fakat sen benim öyküme yenik düştün ve bu korkunç sarsılmayı ve bu gölgeyi aşk olarak algıladın aşkın açıklığı - olabildiğince - senin kaderin başka bir sahada, *başka bir dünyada* - ve *şimdi* sen, olması gerektiği gibi bu dünyanın uçsuz bucaksızlığında özgürlüğüne kavuştun."

"*Şimdi* ne yani - demek istediğin - *aman Tanrım?* -"

"Sen İngiltere'ye, İngiltere'nin tarihi güzelliğine ve asaletine aitsin. Burası senin yuvan, sen bir prensessin. Gençsin, özgürsün, önünde başarılı olman için her türlü olanak var. Sana uygun biriyle - kendi dünyanda mutlu olabilirsin - hazır Marian da gitmişken -"

"Marian da nereden çıktı? Sen şimdi benim Edward'la evlenmek için özgür olduğumu mu ima ediyorsun?"

"Senin dünyanı görebiliyorum şimdi, bu dünya benimki değil. Evet, Edward'ın ya da başka birinin. Böyle şeyler söylediğim için üzgünüm. Ah Rosalind, *nasıl yaparsın?*" Uzun adımlarla bir ileri bir geri yürümekte olan Tuan kanepeye oturup gözlerini kapadı. Rosalind de gelip onun yanına oturdu.

"Ne demek istiyorsun? Seni, *sadece seni* sevdiğimi kuşkusuz biliyor olmalısın -"

"Geçen sefer söylemiştim -"

"Edward'dan nasıl böyle *söz edebilirsin*! Sen gerçek aşkı tanımaz mısın? Seni umutsuzca, derin bir aşkla ve sonsuza kadar seviyorum, *seni* seviyorum ve senin de *beni* sevdiğini *biliyorum* - beni *seviyorsun*, değil mi? Lütfen beni sevdiğini söyle - elimi tut lütfen."

Tuan onun elini tuttu ve bıraktı. "Ağlama," dedi, "Eh, eğer ağlamak zorundaysan ağla bari."

"Mendilin var mı, benimkini kaybetmişim de?"

"Evet, şu büyüğünü al."

"Rosalind sen hâlâ bir *çocuksun*. İkimiz çok farklıyız, ayrı dünyalardan geliyoruz. Evlilik bir muammadır, çok derinlikli ve zorlu bir mesele, bu korkunç bir hata olabilir, *ömür boyu sürecek* bir hata."

"Eğer *biz* birbirimizi şimdi sevdiğimiz kadar seversek değil. Aşk her şeyin üstesinden gelir. Beni sevdiğini *biliyorum* Tuan, bunu görüyorum, bunu *biliyorum*, birlikte olacağız, birlikte olmak *zorundayız*, *daima* seninle olmak istiyorum."

Tuan onu iteleyip ayağa kalktı ve yeniden odada volta atmaya başladı. Rosalind elinde Tuan'ın mendili, nefesi kesilmiş bir halde onu izliyordu.

"Sana neden beni seviyor olsan da evlenemeyeceğimiz konusunda çeşitli nedenler sıraladım - aşk gerçekdışı ve geçici olabilir. Şimdiye dek hiçbir kadın ya da erkekle birlikte olmadığımı da söylemeliyim."

"Ben de hiçbir erkek ya da bir kadınla birlikte olmadım."

"Benim korkunç kişisel sorunlarım oldu, pek çok zorlukla karşılaştım."

"Sürekli aynı şeyi söylüyorsun, ama ben buradayım, aşkımız bizi korur, yaralarımızı sarar. Sonra ikimiz de para kazanabiliriz, hem çok yoksul da olsak da fark etmez.

"Hayır hayır, hayır - geçen sefer sana söylemiştim -"

"Ah hayatım, öyle yorgunum ki, haydi kavga etmeyi bırakalım, ben biraz uzanmak istiyorum, hiç değilse gel birlikte uzanalım, işte şuraya, en azından birlikte dinlenelim, lütfen, lütfen aşkım, benimle gel. Oraya birlikte gidelim, haydi gel." Kalkıp elini uzattı.

Tuan gözlerini dikip ona bir baktıktan sonra Rosalind'in elini tuttu. Onun kendisini yatağa götürmesine izin verdi. Yatağın iki kenarında oturup uzun uzun birbirlerine baktılar.

Rosalind bayılacağını hissetti. Daha önce hiç yaşamadığı olağanüstü bir varoluş dalgası her yanını sarmıştı, hatta otururken, vücudunun ufalandığını hissediyordu, öyle acı verici, öyle garipti ki bu, tıpkı bir elektrik şoku gibi. Tuan'dan uzaklaşıp elbisesini çıkarmaya başladı. Tuan sessizce oturmuş onu izliyordu, gözleri sanki aklında bir şey varmışçasına durgun ve sakindi, çok uzun bir süre rüyada gibi dalgın dalgın onu izledi. Rosalind derin derin nefes alıyordu, dudakları aralanmıştı. Tuan gömleğinin düğmelerini açmaya başladı, sonra durdu.

"Bana gel, sarıl bana Tuan, sevgilim, kuşkusuz biz kazandık -"

"Belki *sen* kazanmışsındır çocuğum. Ancak göreceğiz -"

"Eh Tanrı'ya şükür, sonunda *her şey* bitti," dedi Owen mutfakta oturmuş öğle yemeği için *ratatouille** yapan Jackson'ı izlerken. Ama onu şu Avustralyalı adamla kaçarken bir düşünsene. Acaba Marian'ı izlemiş miydi, yoksa bütün bu süre içinde zaten hep burada mıydı?"

"Acaba," dedi Jackson.

"Bize daha önce haber verebilirdi. Yani, zavallı Edward'ı değil de şu Avustralyalıyı istediğine daha önce karar verebilirdi."

---

* Ratatouille: Bir tür zeytinyağlı türlü. (ç. n.)

"Kesinlikle," dedi Jackson.

"Hepimize cehennem azabı yaşattı, tabii özellikle Edward'a, ama aynı zamanda Benet'a da. Her şeye rağmen Benet için üzülüyorum, yani Marian'ın Edward'la evlenmemesi. O gece - sen tabii o zaman Londra'daydın - o korkunç mesaj kapının altından atıldığında - acaba nasıl oldu da olaylar bu şekle girdi - şu Avustralyalı arkadaşı da yanında mıydı acaba - yoksa mektubu Marian için o mu yazmıştı, yok hayır, yazı Marian'ın yazısıydı, değil mi, ya da belki de Marian Edward'ın kendisine göre olmadığının, ondan gerçekten hoşlanmadığının farkına vardı yalnızca ve her şeyi de Benet ayarlamıştı?"

"Olasıdır," dedi Jackson.

"Edward da ne kaçamak cevaplar veriyordu ama, değil mi? Benet, onu görmeye Hatting'e gittiğinde onun müthiş bunalımda olduğunu söyledi. Edward tam da bunalıma girip orada kalacak bir tip doğrusu."

"Olabilir," dedi Jackson.

"Sen benimle *kalıyorsun*, değil mi hayatım? Benet arayıp bana senden bir haber alıp almadığımı sorduğunda nasıl konuştuğumu duydun. Az kalsın boğuluyordum. Tamam, canını sıkmayacağım, en azından şimdilik. Yanımda olduğun için çok mutluyum. İntihar etmeyi düşünüyorum. Şey bu sıkıcı bir konu. Biliyorsun, Mildred Hindistan'a gitti. Buna dayanmakta zorluk çekiyorum. Belki onun tanrılarından biri getirmiştir seni buraya onun yerine. Kuşkusuz hâlâ yaşadığın şokun etkisindesin. Merak ettiğim sadece Benet'ın neye - şey, ne olduğunu sormayacağım, konu ne olursa olsun o tam bir aptal, belki gidip onu kırbaçlarım, hayır bunu yapmayacağım, eminim sen bana engel olursun, öyle bağışlayıcısın ki - kahretsin, bu da ne, gidip bir bakar mısın canım? Bu kadar erken Benet gelmez - hayır, en iyisi ben gideyim, herhangi biri gelmiş olabilir."

Ön kapının zili çalınmıştı. Owen kapıyı açtı. Gelen Mildred'dı.

"Aman *Tanrım*. Geri dönmüşsün, seni şıllık, senin *bir daha dönmemek üzere* gittiğini düşünmüştüm. Son bir kez daha mide bulandırıcı bir elveda demek için mi geldin? Ne istiyorsun? Eğer gidiyorsan lütfen *şimdi git*. Bir kez daha ayrılık gözyaşları dökmek istiyorsan, ah lanet olsun - tam da - ah tamam, gir içeri gir - sen misafir odasına çık, benim mutfakta yapacak bir işim var, hemen ağlamaya başlama, herkes de benim peşimde, hadi gel ve lütfen ben işimi halledene kadar da misafir odasında *kal*, yoksa avazım çıktığı kadar bağırırım."

Owen Mildred'ı kolundan çekerek merdivenlerden yukarı, misafir odasına çıkarıp kapıyı da üstüne kapattı. Ardından mutfağa koştu ve oradaki kapıyı da örttü. Jackson gözlerini açtı.

"Dinle, sakın *sesini* çıkarma, gelen Mildred, Allah onun cezasını versin, seni görmesini istemiyorum, *sessiz ol* yeter, tamam mı, ondan olabildiğince çabuk kurtulmaya bakacağım. Söz veriyorum sen sadece burada kal sevgili oğlum, sadece şu kör olasıca kapıyı kapa ve *sakın açma*!"

Jackson başını salladı.

Sonra Owen aceleyle misafir odasına geri döndü. "Demek döndün, gerçekten döndün mü? Burada kalamazsın, biliyorsun, tamam hikâyeni anlatmaya geldin, lanet olsun, çok uygunsuz bir zaman, evet, otur, ben de şöyle oturayım-"

Mildred'in hikâyesi, kısaca şöyleydi: Dairesini satılığa çıkarmış, ama Hindistan'da nerede oturacağına henüz karar verememişti. Tanrılarına danışmak üzere Britanya Müzesi'ne gitmiş, ama onlardan da net bir yanıt alamamıştı. Kalküta'ya gitmek için sabırsızlanıyordu. Rahibe Teresa'nın mekânına, sefalet ve yoksulluğun yerine, öte yandan bura-

da da, kendisi ne kadar tevazu gösterirse göstersin, yaptığı küçük bağışları artırabilirdi - bu acı veren kararsızlık dönemi sırasında bir çeşit kefaret olarak, Londra'nın Doğu Yakası'na giderek kendisini Hindistan'da karşılaşacağı daha korkunç manzaralara hazırlamak istiyordu. Burada, rasgele girdiği bir kilisede, orada çalışan bir Anglikan papazıyla tanışmış ve onun o mütevazı, kutsal, özgeci ve bütün kırılmışlıklarıyla kendisine gelen her türlü insana bir ışık olan yaşam tarzından çok etkilenmişti. Kuşkusuz Mildred böyle pek çok başka insanlar da görmüştü, ama bu sefer gözüne takılan onun gösterişsiz yaşamı ve böylesine temiz bir kalbin var olma olasılığı, tam aydınlanmayı beklerken, Mildred'ın karşısına, birdenbire yeni bir ışık demeti çıkmıştı. Sonuçta Hindistan'a gitmesine *gerek olmadığını* açıkça görmüştü, öyle bir mesaj almamıştı, ihtiyacı olan şey önünde duruyordu. Şimdi yapması gereken, ona bir ışık demeti içinde gelen şey, Hristiyanlığı, geçmişi şimdiki zamanla buluşturan diğer büyük dinler gibi, zamanın, bu yeni yüzyılın, gerektirdiği bir formda korumak, bu saf formun içinde de, temelde ve inanılabilir biçimde doğru olanı saklayıp aziz tutarak, dünyanın ilerideki yeni dönemlerine giderken, tinsel olanın gerçekliğini korumaktı. Bu bir zamanlar Hristiyanlığa ait olan derin mistik anlayış, zaman içinde, büyük bilimlerden ve İsa'sını ve Tanrı'sını, şimdi inanması olanaksız, soğuk ve kanlı canlı kişiler olarak tutmuş olan yeni Hristiyan dünyasının kibrinden dolayı zedelenmişti. Ama *gerçek* olan, yüce mistiklerin, Eckhart'ın, Saint John of Cross*'un, Avilalı Teresa'nın, Norwichli Julian'ın görmüş oldukları, şimdi de günümüzün birkaç yüce mistiğinin gördüğü gibi, Hristiyanlığın mistik hakikatıdır, gerek duyulan yerlerde, Batıda-

---

* Saint John of Cross: Haçlı Aziz John. (ç. n.)

ki vaazlarda söylenmesi gereken de *budur*. "Yani," diye bitirdi sözlerini Mildred, "Benim kaderimde elimden geldiği kadar din öğreteceğim yer olarak burası, İngiltere, Londra yazılıymış. Hindistan değil. Hatta Britanya Müzesi'ne gidip yüce Şiva'nın heykeli önünde durdum ve onun bunu başıyla onayladığını gördüm.

"Şey, vay canına," dedi Owen. "Peki şu senin papaz ne oluyor, onunla ne zaman evleniyorsun?"

Mildred gülerek şimdi kendisinin papazlık rütbesi almayı umduğunu söyledi. "Hâlâ Kadeh'i elime alma şansım var."

"Sen şimdi bunun ardından Kap'ı da istersin," dedi Owen. "Gözlerin nasıl da parlıyor, bir görsen!"

Mildred, "Kadeh zaten Kap *demek*," dedi. "Canını sıktığım için üzgünüm, ama sana hâlâ burada olduğumu söylemek zorundaydım - bana kızma, sevgili Owen. Artık gitmeliyim."

"Tamam, tamam. Ne olursa olsun, yapacaklarını orada değil de burada yapacağına sevindim. Ama şu papazın da canı cehenneme -"

Owen Mildred'ı aşağı, ön kapıya indirdi, ağlamaya başladığını görünce, onu öptü. Kollarını Mildred'ın boynuna doladı. Ön kapının zili çaldı.

"Kahretsin," dedi Owen ve Mildred'ı iteleyerek kapıyı açtı. Gelen Benet'tı.

"Fakat şu korkunç mektupta tam olarak ne diyordun ki?"

Owen, sesini yükseltip Mildred ve Benet'ın kapı aralığında ciddi bir sohbete dalmalarını engelleyerek, Mildred'ı dışarı atıp Benet'ı içeri çekmeyi ve yukarıya, misafir odasına çıkarmayı başarmıştı. Burada Benet'tan kendisini bağışlamasını rica etti, ona hemen mutfağa gidip bir şeyi ayarlaması gerektiğini söyledi. Kapıyı Benet'ın üstüne kapatıp

mutfağa koşturdu. Jackson'a "Benet," diye fısıldayıp kapıyı Jackson'ın üstüne kapattı, yeniden Benet'ın yanına koşup misafir odasının kapısını da kapattı.

Owen Benet'ı şimdiye dek çok nadiren böyle allak bullak görmüştü. Ancak Owen'ın onu teselli etmek gibi bir niyeti yoktu, niyeti tamamıyla onu cezalandırmak doğrultusundaydı. Benet, dili dolaşarak, Jackson'a öyle korkunç bir mektup gönderdiğine çok pişman olduğunu söylemişti.

"Şey - ona, sürekli ortadan kaybolmasından bıkıp usandığımı söyledim."

"Evet, hep başkalarını kurtarmaya gitmesi. O zamandan beri onu görmedin mi? Ama mektupta tam olarak ne diyordun ki?

"Onun sarhoş olduğunu söyledim, *sarhoştu*, Tara'da onu hiç böyle görmemiştim. Oturma odasının kanepesinde bir ceset gibi sızmış uyuyordu."

"Peki o ne dedi?"

"Hiç bir şey, onu uyur bıraktım, mektubu yazıp koridora bıraktım ve Penn'e döndüm."

"Tanrım, hepsi bu mu?"

"Bana daha güvenilir birinin gerektiğini, onun Kulübe'ye bir kadını aldığını söyledim."

"Ya - *almış mıydı* peki?"

"Ben öyle sandım - aslı nedir hâlâ bilmiyorum. Onun benden sıkıldığını ve bunun son damla olduğunu, Penn'e döneceğimi ve geri geldiğimde ondan hiçbir iz kalmasını istemediğimi söyledim açıkça."

"Peki var mıydı?"

"Hayır, kesinlikle hiçbir iz yoktu."

"Bu hoşuna gitti mi peki?"

"Sürekli yaptığımın çok mantıklı olduğunu ve onun da gitmekle mantıklı davrandığını söylüyorum kendi kendime ama sonra -"

"Bir kez daha mı düşünüyorsun?"

"Üzülmeye başlıyorum, şaşırıyor ve neden böyle aceleci davrandığımı soruyorum kendime, beklemeli ve onunla *konuşmalıydım*, belki de hastalanmıştı, ne de olsa onu çok az tanıyorum -"

"Ah onu hepimiz çok az tanıyoruz - bir daha onu görür müyüz, bundan da kuşkuluyum."

"Şimdi Tim Amca'yı da sık sık düşünür oldum-"

"Kuşkusuz Tim, Jackson'ı çok severdi, o Jackson'a ihtiyacı olan sevgiyi vermişti ve Tim öldükten sonra - Jackson'ın artık seninle kalmayacağını düşünmüştüm o zaman."

"Sık sık gördüğüm bir rüya vardı, Tim Amca bana bakar, ardından gözlerini yere indirirdi ve yerde de uzun, siyah bir gölge olurdu - o gölge- Jackson'dı -"

"Şey, sanırım ne olduğunu hiç bilemeyeceğiz, hep onun bir gün ortadan kaybolacağını düşünürdüm, belki de acısından ölmüştür, kendini öldürmüş ya da bir trenin altına atmış da olabilir."

"Ah o ahmakça mektubu yazmamış olmayı nasıl isterdim, yalnızca şu *mektup* yüzünden, neden yazdım ki? Kinle, intikam hırsıyla dolmuştum, *delirmiş* olmalıyım -"

"Eh, işte böyle - bazı insanlar böyle duyarlı olurlar. Bence berbat bir çukurda yalnızlık ve keder içinde ölüp gitmiştir - öyle sessizdi ki - belki de yaşamının seyrini tamamladığını hissetmiştir."

"Ah Owen, bir daha hiç iyi olmayacağım. O asla bana geri dönmeyecek, bir daha onu asla göremeyeceğim - hepsi benim suçum!"

Sekizinci Bölüm

Edward cebine bir şey koydu, sonra erkenden Londra'daki evinden yola çıktı. Derin derin nefes alarak yol boyunca yavaş adımlarla yürümeye başladı. Kravatını seçerken özen göstermişti, ama şimdi, bir süre sonra, kravatını çıkarıp attı. Tavırları, yürüyüşü ve gözleri dikkati çekecek denli tuhaf olmalıydı, çünkü zaman zaman insanların gözü ona takılıyor, hatta dönüp arkasından uzun uzun bakıyorlardı. Bir asker gibi yürüyordu. Acelesi varmış gibi görünmüyordu, daha çok sakin ve katı bir kararlılık içinde gibiydi. Kolları iki yanında sallanmaktaydı, dudakları aralık, gözleri görmez olmuş gibiydi. Onu gören bazı kişiler, intihar etmeyi aklına koymuş ya da bir cinayet işlemiş ya da işlemek üzere olan biri sanıyorlardı onu. Sanki her an kaskatı kesilip yüzüstü düşecekmiş gibi yürüyordu.

Gitmek istediği yer olduğu besbelli olan o yere yaklaştıkça Edward zaten yavaş olan adımlarını daha da yavaşlatmaya başladı. Bir yandan da başını yavaşça öne arkaya çevirip sağına soluna bakmaya başladı. Bir yerde, bir elektrik direğinin yanında resmen durup yavaşça kolunu kaldırdı ve

gözlerini ileriden ayırmadan direği tuttu. Bu noktada yüzü değişti, sanki uzun bir yolu katedip kaybolmuş birininkiler gibi afallamış bir ifadeye bürünmüştü gözleri. Öyle ki kibar bir hanım durup ona bir şeyler söyledi. Edward başını hafifçe çevirip, dikkatli dikkatli baktı ona. Kadın telaşla yeniden yürümeye başladı. Bu olay Edward'ı harekete geçirdi. O da yeniden yavaş yavaş yürümeye koyulduğunda, bir şey arıyormuş ya da yaptığı ürkütücü bir şeyden pişmanlık duymaktaymış izlenimi veren kederli bir ifade belirmişti yüzünde. Bir rahip resmen dönüp, onun sarhoş olduğunda karar kılana değin, Edward'ı izledi. Sonunda Edward yürümeye ara verdi, yolun köşesinde durup omuzlarını kaldırdı. Hatta bir de bir kuş ya da küçük bir hayvanın çıkarabileceği bir ses çıkardı. Burada yoldan aşağı saparak adımlarını hızlandırıp ayılmaya çalışırmış gibi kafasını sallamaya başladı. Bir evin önünde durdu ve kısa bir tereddüt sonrasında zile bastı.

Anna Dunarven kapıyı açtı. Gelenin kim olduğunu gördüğünde içini çekti, sanki bayılacak gibiydi. Sonra kapıyı ardına kadar açtı. Edward içeri girdi, ardından o holde dururken Anna kapıyı kapatarak onun önünden geçip misafir odasına doğru ilerledi. Edward da onu izledi. Odaya güneş dolmuştu. Anna dönüp, *"Ne istiyorsun?"* dedi.

Edward, "Ne istediğimi biliyorsun," diye yanıtladı onu.

Anna şömineye yakın bir kanepeye oturdu. Yüzünü kapadı. Edward oradan aldığı bir sandalyeyi onun karşısına yerleştirdi ve işin doğrusu tarzında bir ses tonuyla ekledi, "Tabii ki seninle evlenmek istiyorum -"

Birbirlerine baktılar. Edward elini uzattı. Anna bu eli avuçlarının içine aldı. Gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Ed-

ward duruşunu değiştirmedi. Birkaç dakika sonra Anna onun elini bırakıp gözlerini ona dikti. Edward kanepeye geçti, gözlerini kapattılar ve kollarını birbirlerine doladılar. Anna, "Tanrı'ya şükür," diye mırıldandı, ardından yeniden ayrılarak gözlerini birbirlerine diktiler.

"Üzgünüm," dedi Edward, "*Çok* üzgünüm. Ama ne yapacağımı bilemiyordum. Kuşkusuz şeyden beri sürekli bunu düşünüyordum -"

"Ben de sürekli bunu düşünüyordum. Bazen tam bir işkence oluyordu. Ama senin neyi bildiğini bilmiyordum. "

"Ben de senin ne istediğini bilmiyordum."

"Ciddi misin? Geri dönüyor ve görüyorum ki bir başka kadınla evlenmek üzeresin! Bu yaşadığım işkencenin son noktası olmuştu, son kez her şeyi bırakışım."

"Anna, *yapma*, ben de cehennem hayatı yaşıyordum."

"Peki bunu hak etmedin mi? Az kalsın Marian'la evlenecektin. Bu işten ucu ucuna kurtuldun."

"Ah Tanrım - evet - seni mezarlıkta gördüm -"

"Ben de seni gördüm mezarlıkta - bir mezar taşının arkasına saklanmıştın."

"Evet. İkinizi görmek istemiştim."

"Ya - öyle ya - *ikimizi*!"

"Sonra seninle bir yerlerde karşılaşabileceğimi düşündüm, Benet'la birlikte ya da -"

"Bundan özellikle sakındım - biliyordum ki eğer seninle topluluk içinde karşılaşsaydım -"

"Benden kaçtığını düşünmüştüm."

"Sadece bu anlamda. Şimdi oğulcuğum -" "Hâlâ başıma her şey gelebilir. Beni -"

"Üçümüzü de şimdi ve sonsuza dek kurtarmak zorundayım. Sen hiç kimseye bir şey söylemedin, değil mi?"

"Hayır, elbette söylemedim!"

"Ben de hiçbir şey söylemedim."

"Ya o -"

"O - şey görürsün, korkmana gerek yok. O çok akıllı bir çocuk - konuşmayacaktır."

"Demek biliyor - olması gereken de buydu sanırım."

"Olması gerekiyordu. Zaten kendisi anladı."

"Ya gelecekte?"

"Her şey kendiliğinden hallolacaktır. Biz güçlüyüz, o da öyle. Ama gerçekten her şey yoluna girecek."

"Öyleyse seninle *hemen* evlenebilir miyim?"

"Olur, İngiltere"de bunun ne kadar sürdüğünü hatırlamıyorum, yani -"

"Başka bir yere gitmemiz gerekecek."

"Belki de, ama sadece kısa bir süre için. Edward, sakın korkma, önemli olan gerçekten *gelmiş* olman. Ah inanmıyorum." Gözlerini kapatıp birbirlerine sarıldılar, ardından birbirlerini iterek bakıştılar.

"Öyle gençsin ki Anna."

"Evet, evet, evet, varsın olsun. Fakat neden daha önce gelmedin?"

"Bir işaret bekliyordum, hayır beklemiyordum, artık *umut etmeyi bırakmıştım* o kadar. Hissettiğim, her şey böylesine kahrolasıca çılgıncayken -"

"Ben de bir işaret bekliyordum. Hatta bir keresinde Lipcot'a indim ve Hatting'e baktım, yalnızca dışarıdan, yalnızca bir dakikalığına."

"Ben orada mıydım?"

"Bilmiyorum. Sadece elveda demek istemiştim. Tamamen perişan bir durumdaydım!"

"Üzgünüm. Biz en iyisi Hatting'i satalım."

"Hayır, satmayalım, neden satalım ki, kesinlikle satmayalım."

"Şimdi de - tıpkı - şeyler gibi - kavga ediyoruz, tamam öyleyse satmayız biz de."

"Ah sevgilim, o kadar uzaklardan geldin ki, sonunda geldin yuvana ve bana, öyle cesurca davrandın ki, benim canım şövalyem!"

"Ya o? Her şeyin benim aleyhimde olduğunu düşünüyordum. Hâlâ korkunç bir şey karşımda olabilir benim."

"Bran'i mi kastediyorsun?"

"Beni lime lime doğrayabilir. Nerede o?"

"Bahçede. Çağırayım mı?"

"Bu kadar çabuk mu? - Evet, ben de bu arada ölüp giderim artık."

Anna odadan çıkıp merdivenlerden aşağı koşturarak inerken Edward gözlerini kapatmış oturuyordu, öne eğdiği başını vahşice kavramıştı. Dışarıda yeniden çabuk çabuk ayak sesleri duyunca, eliyle kalbini tutup aceleyle ayağa fırladı.

Bran kendini hızla Edward'ın kucağına attı. Bir an için Edward onun kendisine saldırdığını düşünmüştü. Ardından, ikisi sarmaş dolaş kanepeye düştüklerinde, Edward artık o bir şeyin, her şeyden önemli olan o şeyin yolunda olduğunu biliyordu.

"Ah Edward, Edward -"

"Ah Bran, sevgili Bran, bana dargın değilsin, değil mi?"

"Seni seviyorum, seni seviyorum, çok uzun süredir senin bir gün çıkıp geleceğini düşünüyordum sık sık. Seni çok uzun süre bekledim, sonra *hiç* gelmeyeceğini düşündüm -"

"Şey, işte şimdi geldim, kim ne derse desin geldim ve artık hep birlikte olacağız değil mi? Ah öyle mutluyum ki, oğlum, benim canım oğlum."

Ardından üçü bir ağızdan konuşmaya başladılar, birbirlerine sarılıyor, ağlıyor, gülüyorlardı, sevinçten feryat figandılar. Düpedüz olanaksızmış gibi görünen bir şey şimdi gerçek olmuştu. Biraz sakinleştiklerinde Anna bir şeyler yemeyi önerdi, Bran ise çok mutlu olduğunu, bu yüzden bir da-

ha hiç yemek yiyemeyeceğini belirtti, Edward cebinden bir şey çıkarıp ona uzattı.

Bran büyük bir ciddiyetle onun uzattığı şeyi aldı.

Edward, "Bu senin," dedi.

Bran başını salladı, tam onu bir kenara koymak üzereydi ki Anna elini uzatıp o şeyi aldı. "Bu da nedir?" "Bir taş," dedi Edward.

"Evet, ama bunun anlamı nedir?"

Bran onu kaldırıp cebine koydu.

"Bu o gün, nikâhımın arifesi olacak *o gün* camımı kıran taş."

"Sen - Bran bunu *sen* mi yaptın, camı sen mi kırdın?"

"Evet," dedi Bran istifini bozmadan. Birinin bir şeyleri başlatması gerekiyordu."

"Ne ayıp - ama ah, ne? -"

"Ne muhteşem bir cesaret," dedi Edward.

"Fakat seni etkileyen, birden fikrini değiştirmeni sağlayan *bu* mu oldu?"

"Bu beni perişan etti."

"Eminim etmiştir. *Göz göre göre* hiçbir şey yapmadın. Seni kurtaran aslında Marian oldu. Taşı görebilir miyim?"

Bran taşı cebinden çıkarıp annesine verdi, annesi de taşı inceleyip Edward'a verdi. Taş güzel, koyu renkli, yuvarlak, üstünde beyaz ve yeşil çizgiler olan bir taştı. Edward taşı eline aldığında yüzü bir an ekşidi. Elindekini Bran'e geri verdi, Bran de bir mal sahibi edasıyla taşı ortadan kaldırdı.

"Bu taşı nereden buldun?" dedi Edward, "Çıkaramadım da."

"Brittany'deki hoş bir plajdan," dedi Bran. "Ah bir gün mutlaka oraya gidelim, *Maman*, sence -"

"Ah, artık her yere gideriz," dedi Edward. "Okulun başlayana kadar, biliyorsun - ama şimdiden sonra birlikte hep hoş yerlere gideceğiz."

"Ah okul, evet - aslında açılmasını ben de heyecanla bekliyorum, dedi Bran vakur bir tavırla."

Bran koşa koşa gitmişti. Onun üst katta ağzında bir şeyler geveledığini, hıçkırarak bir kuş gibi şakıdığını duyabiliyorlardı. Onlar da, aşağıda kanepeye oturmuş hıçkırarak birbirlerine sarılıyor ve çılgınca gülme krizlerine tutuluyorlardı.

Edward, "Artık ciddileşmek zorundayız, bu durumu halletmek, bir plan yapıp şimdiye dek olup bitenleri bir film şeridi gibi gözden geçirmek zorundayız."

"Evet, evet ama şimdi zamanımız var nasıl olsa."

"Sen hiç kendini suçlu hissetmedin mi? Biliyorsun, bütün bunlar senin başının altından çıktı."

"Başlangıçta sırf acı çekiyordum, neler olacağı ya da ne yaptığım, nasıl bir şey yaptığım konusunda en ufak bir fikrim yoktu."

"Aslında güzelim, ben *bu olaydan* sonra sana yaklaşamazdım kuşkusuz, senin ne kadarını hatırlayabildiğini ya da bunu senin de *isteyip istemediğini* - hiç bilmiyordum ki, tecavüz gibi bir şey olmuş olabilirdi ya da tam senin de istediğin bir şeydi bu. Bazen düşünürüm senin istediğin şey acaba -"

"Ne?"

"Benim *hiçbir şeyi anımsamam mıydı*, acaba senin için önemli olan tek şey, o gece gerçekten olmuş olan hiçbir şeyi anımsamam ve bütün bunların karanlık bir unutuluş içinde kaybolup gitmesi miydi? Belki de bütün bunlar bana o yalanı söylemenden kaynaklanıyordur."

"Evet sana hamile olduğumu söyledim - Lewen'ın çocuk sahibi olmasının olanaksız olduğunu kimsenin bilmesini is-

temiyordum. Bu konuda hiç kimseye bir şey söylememiştik çünkü ne yapacağımızı bilmiyorduk. Bu konuda tartıştık, evlat edinmeyi de düşünmüştük ama benim şüphelerim vardı, bu bir kumar olurdu."

"Desene safkan birini arıyordun."

"Evet Edward! Kuşkusuz bu işin peşini bırakmamalıydım, beklemeli ve bir şey olacak mı olmayacak mı ve olacaksa ne olacak görmeliydim. Öyle bir durumdaydım ki, zamanla yarışıyordum. Sonra Lewen komaya girdi -"

"Doktor Sandon'ı anımsıyor musun? Senin doktorundu ve bizim de. Onu babamla konuşurken duydum."

"Yani anlamış mıydın?"

"Hayır, pek değil, o zamanlar anlayışım biraz kıttı. Bu konuyu sadece, o gece düşündüm, hani beni içki içmek için içeri çağırdığın ve -"

"Yani sen - Edward, sen bir meleksin!"

"Bir centilmenim diyelim. Aslında ben baştan beri, bir şekilde kullanıldığımı tahmin ediyordum. Ama sana öyle âşıktım ki her şeyi yapabilirdim. Ertesi gün olana değin aslında neler olduğunu bilmeme karşın - o zaman düşünmeye başladım. Ve şey, uzun süre düşünmem gerekti."

"Ve sen o zamandan beri düşünüyorsun ha? Ah Edward -"

"Fransa'ya gitmeden önce İrlanda'ya gitmiştin."

"Bunu nereden biliyorsun?" "Dublin'deki Trinity Koleji'ne gittim, İrlanda tarihi araştırmacısı olduğumu ve Lewen Dunarven'in günümüzü kadar gelen soy kütüğünü görmeyi istediğimi söyledim ve kütükte Lewen'ın ve Bran'in doğum tarihleri de bulunuyordu."

"Ah Tanrım. Ne mükemmel bir dikkat! Evet, Bran İrlanda'da doğmuştu. Bu daha güvenli olacaktı. Sen İrlanda'ya ne zaman gittin?"

"Bran doğduktan kısa bir süre sonra. Ardından da Fransa'ya yerleştin. Ama - şey - bunu tam olarak neden yaptığını hep merak ettim. Benim için yapmamıştın. Bana yalan söyledin."

"Evet, sana hamile olduğumu söyledim. Lewen'ı çok seviyordum, o öyle mükemmel biriydi ve bizim bir çocuğumuz olmasını öyle istiyorduk ki, sonra rahatsızlandı, ardından da rahatsızlığı ilerledi ve doktor *bana* onun çocuk sahibi olamayacağını söyledi, bunu *ona* söylememişti, bense bir çocuk *olsun* diye çok istiyordum ve sonra o hastaneye gidince -"

"Hiç kimse benim o geceyi seninle geçirdiğimi bilmedi."

"Hiç kimse. Senin bunu anlayıp anlamadığından da emin değildim." "Ah, anlamıştım."

"Aşırı sarhoştun!"

"Beni bu duruma getiren sendin."

"Ardından Lewen'a onun çocuğuna hamile olduğumu söyledim - buna öyle çok sevindi ki - ve sonra bunu ötekilere de söyledim tabii."

"Ah Tanrım - Lewen'ı severdim - Ya Bran?

"Bran bir çeşit altıncı hisse sahip sanırım."

"O da tıpkı benim gibi. Cornwalllılara benziyor. Bunu mezarlıkta fark ettim. Acaba olanların ne kadarını çözmüştür. Her koşulda penceremi kırmaya gelecek kadarını çözmüş."

"Evet, bir de fotoğraflar var -"

"*Fotoğraflar mı?*"

"Evet, çoğunu kendimi cezalandırmak için saklamıştım. Bunları ondan gizlediğimi düşünüyordum. Soru sormayı kestiğinde, anladığı bir şeyler olduğunu fark ettim. Ve sonra bu noktada - yanımda getirdiğim o eşyalar - tavan arası-

nın altını üstüne getiriyordu, ardından Jackson'la bir araya gelince yukarıya birlikte çıktılar."

"*Jackson mı?*"

"Evet, ben -" "Bran'in kırdığı pencere camının yerine yenisini de Jackson takmıştı. O gün bir sürü şeyden konuştuk. Bence Jackson da altıncı hisse sahip. O çok tuhaf bir adam, insanların düşündüğünden çok daha tuhaf bir adam. Ağzını da bıçak açmıyor."

"Bran onu seviyor, ben de öyle."

"Evet, Bran'in dediği gibi, birinin bir şeyleri başlatması gerekiyor."

Tuan yalnız başınaydı. Akşam olmuştu. Tuan Rosalind'i dairesine geri göndermişti. Ansızın aralarında bir kavga çıkmış filan değildi. Rosalind ertesi gün yine gelecekti. Olan, sadece Tuan'ın ansızın şiddetli ve korkunç bir acıya tutulmuş olmasıydı. Kesilip iki parçaya bölünüyormuşçasına bir acı duyuyordu. Ben lanetliyim, diye düşündü, *evlenemem*! Günle, zamanla olan bağlantısı kopmuştu. Gömleğini çıkardığı anla öğleden sonraki bir başka an arasında cennetteydi, olanları pek de anlatıyor sayılmazdı bu, sanki *yabancı ışınlar* vücudunu değiştiriyordu, vücudu ve ruhu bir olduğu için, bir çeşit *bütünlüklü değişimdi* yaşamış olduğu. Belki de kendisine sonsuz güven duyduğu bir cerrahın gerçekleştirdiği ameliyata girmiş ve bilinci hâlâ yerinde olan biri gi-

biydi, bütün ameliyat boyunca gözlerini açık tutmuştu. Üstüne altın sarısı yoğun bir ışık düşüyor, içine işliyor, onu dönüştürüyor ve vücudunda çözülüp eriyordu. Kuşkusuz Rosalind de *oradaydı*. Acısı, sevinci - Tuan en sonunda kalktıklarını, biraz yemek yiyip bir içki içtiklerini ve tuhaf ve çılgınca kahkahalar atıp sevgi dolu gözyaşları döktüklerini anımsıyordu. Hafif hafif "ah, ah, ah" dediğini ve bunları sürekli yinelediğini hatırladı. Bütün bunlar *olmuştu* ve *gerçekti*. Söz konusu acı, daha sonra, akşama doğru, - yoksa zaten akşam olmuş muydu? - baş göstermişti. Tuan hiç hastaneye gitmemişti, fakat artık ona neler olduğunu bildiğini düşünüyordu, Rosalind'den sakladığı bu acıyı tanıyordu. Şimdiyse üstlerini giyinmeyi başarmış ağlıyorlardı, ancak gözyaşları havuza düşen yumuşak oklar gibiydi. Dimdik duran Tuan, birazdan acıdan iki kat olacaktı, Rosalind'e "Gitmelisin," dedi. "*Artık* gitmelisin, yarın sabah yine gelirsin."

Rosalind gidip Tuan acısıyla baş başa kaldığında aniden, o bir daha gelmeyecek, diye düşündü, ölecek, bir arabanın altında kalacak, onu bir daha göremeyeceğim. Ancak, kapanan kapının yanından ayrılarak dizlerinin üstüne çöküp yere kapandığında onu altüst eden o büyük acının nedeni, bu da vardı ve acı veriyordu ama, bu değildi. Rosalind'i neden göndermişti ki? Dahası, nasıl olmuştu da Rosalind buraya gelmişti? Fakat, ah o acı, Tuan altüst olmuştu, bu onu başkalaştırmıştı ve varlığın kırık bir biçiminden oluşuyordu bu acı. Ve yine de, ölemeyeceğini de biliyordu, *bu şekilde* yaşamak zorundaydı. Hastayım, diye düşündü yerde yatarken, ben başka bir şey oldum, sessizce yatmam gerekiyor, ama yapamıyorum, sonsuza dek bu böyle mi sürecek? Geriye *akıl* diye bir şey kalacak mı? "Akıl" sözcüğü, Tuan'ın önünde bir demir parçası gibi kızarak, kor haline geliyordu, onu dağlaması içten bile değildi. Daha sonraları Tuan, ne kadar süre öylece yüzükoyun yerde yatmıştı ve yüzü

ısının verdiği acıdan mı yoksa acının verdiği ısıdan mı yanmıştı, hiç bilemedi.

Sonunda doğrulup yerden kalkmadan ellerini çabuk çabuk, tekrar tekrar yüzüne sürmeye başladı. Bu kızla evlenemem, diye düşündü, işte bu akıldı sonunda. Öne doğru atılarak önce emekledi, ardından dizlerinin üstünde doğruldu. Sonunda bir sandalyenin kenarına tutunarak ayağa kalktı, ardından kanepeye oturdu. Bir süre sadece derin derin nefes alıp verdi. Yemek yiyip bir şeyler içmek istediğini fark etti. Ama bu olanaksızdı. Yatsa mıydı? Olanaksız. Saat kaçtı? Bunun bir önemi var mıydı? Saati bir yerlerde kolundan çıkmıştı. Oda bir hayli karanlık değil miydi? Ayağa kalkıp sendeleyerek duvarın yanına gitmeyi ve ışığı yakmayı başardı. Kanepenin yanına geri dönüp yeniden oturdu. Soluk alıp verişlerinin sakinleştiğinin, aklın bir ölçüde varlığının kendisini gösterdiğinin, - yoksa bu aklın kendisi miydi.ayrımındaydı. Acaba bir şeyler yiyip içebilir miydi? Çıkıp mutfağa geçti ve orada oturdu. Önünde açılmış bir şarap şişesi ve bir şarap kadehi duruyordu. O niye oradaydı? Ah, elbette. Biraz şarap, ardından da bol su içti. Öbür odaya dönüp, burada, kanepenin üstünde saatini buldu. Saat on bir olmuştu. Rosalind'i evine gönderdiğinde saat kaçtı? Rosalind onun düştüğü dehşetin başlangıcını hissederek korkup kaçmış mıydı? Hayır sonucuna vardı, onu gönderirken akılcı ve sevecen davranmıştı, Rosalind bunu anlamıştı - peki *hakikaten* anlayabilir miydi ki? Bu olamazdı, sırf onu memnun etmek için gitmişti.

Kalkıp yatak odasına gitti, yatağına baktı. Orada, bu karmaşanın içinde, gerçekten bulunmuşlar mıydı? Aklını bir toparlayabilseydi. Mutfağa geri döndü, oturdu ve biraz daha şarap içti, yemek yiyemiyordu. Bütün bu mücadele, bütün bu karışıklık ne anlama geliyor? Şu anlama geliyor. Ben Yahudi olmayan bir kadınla evlenemem. Babam evlenmişti

ama ben yapamam. Neden mi? Nedenini biliyorum, ama şu an bunu ne düşünebiliyor ne de söze dökebiliyorum. Aslında ben hiç kimseyle evlenemem. Babamın çektikleri, büyükbabam, büyükannem, bu silinmez acının bütününü, sonsuz olan her şeyi, bütün bunları bir başka varlıkla paylaşmaksızın, tek başıma taşımak zorundayım *sonsuza dek*. Ah, Tanrım, Tanrım -"

Kapı çaldı. Tuan gelenin Rosalind olduğunu düşündü, *ne korkunç*! Oturma odasına geçip titreyerek orada durdu. Zil yeniden çalındı. Bu o, diye düşündü, kapıya gitmemeliyim. Zil üçüncü kez çalındı. Gidip kapıyı açtı. İçeri Jackson girdi.

Dokuzuncu Bölüm

Çok sevgili Benet, beni bağışlamalısın! Bağışlarsın değil mi? Bağışlamak *zorundasın*! Edward'la evlenmeyi asla istememiştim, bana karşı çok suskun ve mahcuptu, bazen bana sanki bunu sırf seni memnun etmek için yapıyormuş gibi geliyordu. Edward'ı önemsiyordum, ama daha çok bir kardeş gibi, hayır, tam olarak öyle de sayılmaz, sanki ona acıyordum, ya da belki bütün bunlar aslında Hatting yüzündendi! Zaten İngiltere'nin doğası içindeyken de kendimi ait olduğum yerdeymişim gibi hissetmiyordum doğrusu! Bütün olanlar, başıma gelenler, gitgide daha fazla gerçekdışı bir özellik kazanmaya başlamıştı! Çok üzgünüm, sürekli böyle söyleyip duruyor, yerlere kapanıyorum (Cantor böyle söylüyor!). Demek istediğim, neden olduğum karışıklık için, Tanrı'ya şükür ki çok uzun sürmedi, hakikaten çok üzgünüm. Sonunda bize yardım eden Jackson oldu (senin olanların ne kadarını bildiğini bilmiyorum). Edward'dan öyle *berbat* bir şekilde kaçtım, çünkü onunla değil, Cantor'la evlen-

meyi *istediğimden* kesinlikle emin olmuştum, Avustralya'dayken Cantor'la birlikteydim, anlıyor musun, bütün gerçeklik *onunlaydı*, Edward'sa sadece yalandandı, ve sonra Cantor nikâhtan önce *çıkıp geldi* ve soylu bir davranışla şu (bildiğin) mesajı getirdi, onu bir köpek gibi ağzında taşıyıp geceleyin Penn'in kapısının altından atmış, bu gerçekten romantik bir kurtarıştı! Ardından işler biraz karıştı, o zaman kendimi suçluymuşum gibi hissettim, düşünmek istedim ve Cantor'la ayrıldık, ben olanları Ros ve Tuan'la konuşmak istedim, sonra Jackson geldi ve beni Cantor'a götürdü, birbirimizin kollarına atıldık ve sanki birden her yan *cennet* olmuştu! Jackson *mükemmeldi*, Cantor ona şimdi ağabey diyor! Yakında, çok yakında evleniyoruz, güzel bir düğün olacak, Sydney'de güzel bir ev satın aldık, sık sık Cantor'ın ağabeyinin o muazzam sığır çiftliğine gidiyoruz, yakında bizim de çalılıklar arasında bir kır evimiz olacak! Sık sık ata binmeye gidiyoruz.

Cantor'ın ağabeyi ve onun karısı birer *melek* - ağabeyi çok büyük bir işin başında, sadece çiftlikle uğraşmıyor ve Cantor da ona yardım ediyor (belki ben de sekreterleri olurum!) Yarı Norveçli olduklarını biliyorsun (aman canım, nereden bileceksin ki?), Cantor bize Norveç'te de bir ev alacak, bu senin gelip bizi görmeni kolaylaştırır, biz de İngiltere'ye geleceğiz elbette. Ros'a da yazdım ama bir yanıt alamadım kuşkusuz bunun nedeni ona adresimi vermemiş olmamdır! Fakat şimdi ona bir mektup daha göndermiş ve sen de yukarıdaki adresi görebiliyorsun. Bu arada, anneciğim haberi öğrenince *müthiş heyecanlandı*, her an denizi aşıp buraya gelebilir. Ah, çok sevgili Benet, bana karşı yıllardır öyle *iyiydin ki* - bü-

tün hatalarımı *bağışla*! - Her zaman sadık bir dostun olan Marian'dan çok çok sevgiler.

Şu an Penndean'deki misafir odasında olan Benet, Marian'ın mektubunu baştan sona iki kez okudu. Bu onu bütünüyle perişan etmişti. Bu perişanlığı, kendisi de farkındaydı, tamamıyla bencilceydi. Marian'ın şu yarı Norveçli yarı Avustralyalısıyla muhtemelen mutlu, çok mutlu, olacağına inanmıyor muydu? İnanıyordu. "İngiltere'ye gelmeleri" - bu olası mıydı? Evleri Norveç'te olacaktı. Belki *o adam* iş için buraya gelebilirdi! Elbette Benet, uzun süredir çok sevdiği kızıymış gibi davranıyor olduğu Marian adına çok sevinmişti. Kendisi Marian'ın hayatına burnunu sokmuş, o ise silkinip serbest kalmıştı şimdi. Eh küçük bir kızken de atları hep çok severdi! Fakat şimdi onu rahatsız eden ve ona çok acı veren bir öteki şey Jackson konusuydu. Belki Jackson'ın ötekilerin sorunlarına karışmaya hiçbir hakkı olmadığını ve böyle davranarak, bir dolu ciddi hata bile yapabileceğini düşünerek kendisini avutabilirdi. Jackson, bir hizmetkâr, işini bırakıp karmaşık yasak aşk ilişkilerini çözmek amacıyla başını alıp gidemezdi ve böyle yaparak haddini bilmez düzenbazlıklar çevirip eğlenmeye hiç hakkı yoktu! Demek Rosalind ve Marian, ve hatta şu doğrucu Tuan da, onu aldatmışlardı! Jackson Marian'ı Tuan'da bulduğunda neden doğrudan doğruya ona, Benet'a gelmemişti ki? Bu konuda gülüşüp herkesle dalga mı geçmişlerdi, Benet'la da dalga geçmişler miydi? Jackson'ın ortalarda görünmeye yüzü olmamasına şaşmamalıydı. Ortadan kaybolacaktı tabii - belki İngiltere'den ayrılıp Cantor'ın uşağı olurdu, ya da Londra'da yiter giderdi, Benet ve onun arkadaş çevresine asla ilişmemeye de dikkat edecekti! Bu noktada Benet, "saygın-

lığını" belirli bir ölçüde "yitirdiğinin" farkındaydı, bu ona acı veriyordu, *onlar* bir daha Jackson hakkında konuşmayacağımızı biliyorlar. Owen çoktan kendisiyle dalga geçmişti bile. Ama belki de Owen haklıydı, belki Jackson ona güvendiğinden ya da duyduğu acıdan kendini öldürmüştü. Bu düşünülebilirdi, ama kuşkusuz pek de olası değildi.

Şimdi benden nefret ediyor, diye düşündü Benet. Neden ah neden yazdım şu korkunç mektubu? Şimdi herkes bana, ezilip büzülerek, acıyan gözlerle bakacak kibarca. Eskiden, "Jackson nerede?" diye sorarlardı. Şimdiyse bu konudan, belki Benet'la karşılaşmaktan da, özellikle kaçınmaya çalışacaklardı. Ama onu ta derinden yaralayan, bütün bunlar da değildi. Kendini, eşi benzeri olmayan çok güzel bir kuşu insafsızca vurup düşürmüş, sevimli ve sevecen bir hayvanı ölümcül biçimde yaralamış gibi hissediyordu - yok hayır, tam olarak bu değildi hissettiği. Sonunu düşünmeden davranıp şansını kaybetmiş, çok değerli bir arkadaşının dostluğunu dikatsizce ve kolayca elinden kaçırıvermişti.

Sabah olmuştu. Güneş parlıyordu. Misafir odasından ayrılıp oturma odasına doğru yürüdü. Heidegger üzerine yaptığı çalışma bir kenara atılmış ve bitmemiş bir halde duruyordu, kendi el yazısının doldurduğu sayfalar karmakarışık yığınlar halindeydiler. Bu sayfaları üstünkörü düzeltirken, bu bir çeşit ceza, diye düşündü. Yazdıklarına şöylece bir bakarken düşündü, meleklerin bile ayak basmaya çekineceği bir yere ben balıklama atlıyorum. Oturup bir yarım sayfayı şöyle bir gözden geçirdi. İyi değil, *kör olası, hiç iyi değil*! İçini çekti. Heidegger'e doğru olan yolculuğunda ona her zaman eşlik etmiş olan Hölderlin'in şiirlerini aldı eline. "*Wo aber Gefahr ist, waechst das Rettende auch.*" "Nerede tehlike varsa kurtaranı da orada hazırdır". Rasgele açtığı kitabı çabucak kapattı. Benim için değil, diye düşündü. Ve ardından Heidegger'in son dönemlerinde söylediği sözlerin-

den birini düşündü: "*Nur ein Gott kann uns retten*" "Yalnızca bir Tanrı bizi kurtarabilir" öyleyse, *kendisi* de umutsuzluk içinde değil miydi? Benet yerinden kalktı ve kütüphaneye gitti. Gelecek yıllarda, diye düşündü, kimler bana ahbaplık edecek? Tim Amca'nın varlığını yanında duyumsadı ve Tim'in Tara'nın kapısında durduğu, kendisinin de Jackson'ı onun omzunun üstünden seçebildiği o manzara, capcanlı bir resim olarak belirdi anlığında. Jackson'ı ilk kez o zaman, gün ışığında görmüştü açıkça. Tim Amca hemen o an *anlamıştı*. Ama neyi anlamıştı ve şimdi Benet'ın özlem duyduğu o şey neydi? Aklına, Tim ölürken kendisinin ve Jackson'ın döktüğü gözyaşları geldi. Şimdi gözleri yeniden dolmuş bir halde, kitaplara dokunarak kütüphanede geziniyordu.

Telefon çaldı. Benet bir küfür salladı. Ya iyi bir haberse ya da bir *mucize* olmuşsa diye düşünüp telefonun fişini çekmeye cesaret edememişti. Ahizeyi kaldırdı.

"Ah Benet - selam!"

Arayan Edward'dı.

"Beni araman ne hoş."

"Sana bir haberim var."

"Nedir?"

"Ben evleniyorum."

"Ulu Tanrım - peki kiminle?"

"Buna şaşıracaksın!"

"Ya -"

"Anna Dunarven'la evleniyorum!"

"Sen, Anna'yla evleniyorsun ha - ah Edward, bu - bu mükemmel - ben -"

"Evet, buna şaşırdın, ama biz gerçekten evleniyoruz, hem de çok yakında, olabildiğince yakın bir tarihte, öyle büyük bir şey olmayacak, bir Nikâh Dairesi'ne gidip evleneceğiz ve tabii hemen sonra Hatting'de bir parti -"

"Edward senin adına çok sevindim. Anna adına da!"

"Dinle bak, biz şimdi Hatting'deyiz. Acaba oraya gelip seni görebilir miyiz?"

"Yani -"

"Hemen şimdi - olur mu? Arabayla geliriz, seni çok tutmayız, bunu ilk öğrenenin sen olmasını istedik yalnızca."

"Evet, evet, sevgili Edward, elbette, bir an önce gelin buraya!"

Benet ahizeyi yerine koydu. Bir ürpertiyle en yakın sandalyeye çöktü. Başını elleriyle tutup öne eğildi. Kafası aniden ortaya çıkan gürültülü bir karmaşayla dolmuştu.

Edward Anna'yla evleniyor ha? Bu nasıl olurdu? Edward kuşkusuz Anna'yı yıllardır görmemiş, onunla hiçbir ilişkisi olmamıştı, ne de olsa Lewen öldükten sonra Anna buradan ayrılırken, o bir çocuktu, öyle değil mi? Hayır, çocuk değildi, ama çok gençti. Acaba Fransa'da gizli gizli buluşmuşlar mıydı, Edward onun âşığı mı olmuştu orada? Elbette hayır. Edward onun yerine, ikinci göz ağrısı olarak, Marian'ı seçmişti - belki de Marian bunu *anlamıştı* ve o son dakika mesajının anlamı da buydu ama Marian'ın zaten Cantor'la ilişkisi yok muydu o zaman? Öyleyse Edward'a yeniden kur yapmaya başlamış olmalıydı - ama ne onun evinde buluştuğumuzda, benimle konuşurken Anna Edward'ın sözünü etti, ne de şimdiye değin Edward onun. Ah, ne *karışık* işler bunlar!

"Ama ne harikulade!" dedi Benet.

Kaldırım taşları arasına sıkışıp keyifle boy vermiş olan küçük bitkilerin şimdilerde sürekli güneş görmekten solmakta olduğu terasta, güneş altında oturuyorlardı. Edward ve Anna, tikağacından yapılmış eski ve uzun bir koltukta yan yanaydılar, Benet arkasını güneşe vermiş, onların karşısında, hasır bir iskemlede oturuyordu. Biraz uzakta Bran, belki de neşesinin dikkat çekeceğini umarak, sekoyaların arasında oynayıp zıplıyordu. Benet - bu konuda o ne düşünüyor acaba? - diye düşündü. Anna'nın üstünde kırmızı çizgili, yeşil bir elbise, başında büyük, beyaz, hasır bir şapka vardı. Edward ise keten ceketini çıkarıp dizlerinin üstüne koymuş, gömleğinin de yakasını açmıştı. Bir çeşit esrimeyle sersemlemiş gibi görünüyorlardı, omuzları birbirlerine dokunuyordu, el ele tutuşmuş, sık sık birbirlerine bakıp gülümsüyorlardı. Sanki Benet'ın söylediklerini neredeyse hiç duymuyor gibiydiler. Aslına bakılırsa, gafil avlanmış olan Benet da söyleyecek uygun bir şeyler bulmakta zorlanıyordu.

"Yani," dedi Benet, "Fransa'da buluşuyor muydunuz?"

"Eh, bazen," dedi Edward, konuşan daha çok o oluyordu, "aynı zamanda İngiltere'de de ve kuşkusuz Anna da gezilere -"

"Öyle mi - nerelere gidiyordun?"

"İrlanda'ya gidiyordum."

"Ah tabii ya - ve Edward'ı da -"

"Ah, biz Londra'da görüşüyorduk," dedi Edward, "Ama tabii başka yerlerde de. Neyse *şimdi* -"

"Şimdi kuşkusuz biliyorsunuz -"

"Her şey çok iyi sonuçlandı," dedi Edward. "Jackson'ın seni bıraktığı doğru mu?"

"Evet."

"Üzüldüm. Neden gitti?"

"Sanırım sıkıldı ve başka bir yere gitmek istedi. Bakın ne diyorum, yiyecek ya da içecek bir şey ister misiniz? Vakit bir hayli geç oldu. Öğle yemeğine kalsanıza!"

Edward ve Anna bakıştılar.

"Çok isterdik," dedi Edward, "Fakat Londra'ya gitmemiz gerekiyor. Orada sırasıyla uğramamız gereken yerler var. Seni görmeyi çok istiyorduk, bize karşı hep çok iyi bir dost oldun, nikâh konusunda da anlayış gösterirsin umarım."

"Elbette. Partiye gelmeyi çok isterim - belki partiyi burada yapabiliriz."

"Sana kart atarız," dedi Anna.

Hepsi birden ayağa kalktılar.

"Hey, selam!" dedi Benet bahçenin iç kısımlarından çıkıp gelen Bran'e. "*Sen* nikâha gidiyorsun ama, öyle değil mi?"

Bran hiçbir şey söylemedi. Edward, "Tabii ki!" dedi. "Hadi gel bakalım."

Teklifsizce o eşsiz güzellikteki havadan konuşarak, içeri girip ön kapıdan Edward'ın kırmızı jaguarının durduğu dışarıya sürüklendiler. Benet arkalarından el salladı.

Jaguar Hatting Konağı'nın ön kapısının önünde durduğunda, bütün yol boyunca arabanın arkasında suspus oturmuş olan Bran dışarı atlayıp, "Spencer'ı ziyarete" gideceğini söyledi ve kapıya doğru koşarak gözden kayboldu. Edward ve Anna onun yanında pek konuşmamışlardı. "Benet ne kadar da yalnız görünüyordu.", "Onun kitapları var.", "Bence Jackson'a üzülüyor.", "Evet - acaba neler oldu orada?"

Bran'in kendilerinden ayrılışını izledikten sonra, şimdi sessizce basamakları çıkıyorlardı. Kapı güneş ışığını içeri alacak şekilde, yarı açıktı. Dışarısıyla tam bir zıtlık gösteren kapkaranlık geniş hole girdiler.

Montague gülümseyerek onları karşıladı.

"Ah, Montague, çicekleri böyle güzel düzenlemiş olduğun için *çok teşekkürler!*"

Anna konakta çalışanlarla arkadaş olmuştu bile. Edward'ın peşinden misafir odasına girip kapıyı ardından kapattı. Edward, sırtı Anna'ya dönük, ayakta pencereden bahçeye bakıyordu. Anna kollarını onun göğsüne dolayıp başını ona yasladı. "Edward, aşkım - beni hâlâ seviyor musun?"

"Saçmalama!" Edward önüne döndü. Anna'yı, onunla dans ediyormuşçasına, kavrayıp şöminenin karşısındaki geniş kanepeye sürükledi. Sarmaş dolaş kanepeye düştüler. Doğrulup kendilerine çekidüzen verirlerken Anna, "Kuşkusuz," dedi, "Bran için kaygılanıyorsun ve -"

"Bran bu günlerde yine pek *düşünceli* -"

"İyi, mutlu düşünceler bunlar -"

"Senin için kaygılanıyorum."

"Ne *düşünecekler* diye mi? *Onlar* bir şey düşünmüyor ki!"

"Senin beni bir gün artık sevmeyeceğinden korkuyorum, biliyorsun, her zaman felaket getiriyorum. Çoktan karışıklığa yol açtım bile."

"Edward, *yapma* - şimdi ağlayacağım - seni seviyorum - çok mutluyum, benim mutlu olmamı engellememelisin, Bran'in mutlu olmasını da engellememelisin. Bu benim ve onun hep istediğimiz bir şeydi."

"Umarım okulu sever."

"Senin okulun. Sen seviyordun ya."

"Hayır, sevmiyordum."

"Ah sen, hiçbir şeyi sevmedin ki!"

"Sen - ve Bran - dışında."

"Ve şimdi, bize sahipsin. Ah Edward, sevgilim, ağlama - düşündüğün -"

"Hayatımın her bir anında *bunu* düşündüm."

"Randall"ı kastediyorsun. - Ah canım -"

"Hiçbir şey söyleme, senin için ağlıyorum ve bizim için -"

"Bu bir çeşit dua, bunu dün sen söylemiştin - bir *dua*, öyle değil mi?"

"Evet. Keşke evlenmiş olsaydık. Kahrolasıca, ne kadar da uzun sürüyor, düşünmüştüm ki -"

"Artık çok az kaldı. Öğle yemeğine de öyle. Ve ben Hatting'in Hanımefendisi olacağım! Hadi gel!"

Mildred, şimdi, her şeye rağmen Hindistan'a gitmiş olmayı istemeye başlamıştı biraz biraz. Şu yolculuğu neden böyle ansızın ertelemiş, biletleri yakmıştı ki? O gelecekten bir sürü imgeyi aklında tutmuştu özenle, kendisini, üstlerinde kirli ve tozlu sariler olan açlıktan ölecek duruma gelmiş, yalınayak gezen yoksulların arasında eğilerek dolaşırken görmüştü. *Orada* tanıdığı kadınlar vardı, Mildred'ın da kısa sürede onların ve sayısız diğerlerinin, Hristiyanların, Budistlerin, Hinduların, Müslümanların, Tanrı'ya ya da tanımlarına hizmet edenlerin arasına karışacağından hiçbir kuşkusu

yoktu. Ulvi bir şey değil miydi bu? Sadece harıl harıl yoksulları doyurmaya uğraşmak, bu konuda etkili bir çalışma yapmak değil, bunu tevazu ile, aşk ile, derin bir ruhani inanç ile, *birer kul* olarak yapmak. Yerde, toz toprak içinde oturmak, diz çökmek. Olmayı istediği ve artık hiç olamayacağı o yerde. *Şimdi* yapabileceği ne kalmıştı, hangi yüce, yapmaya değer şey, kendisi de zaten gurur ve kendini tatminden gelen bir hareket olmayan hangi derinlikli tevazuya ulaşabilirdi ki? Peki, bir *aziz* olmayı istiyor muyum? diye düşündü. Bu yol bir muamma, çok uzun süren bir ibadet, nefsin tamamen yitirilişi, bütünüyle yeni bir varlık, bilmeyenin gölgesi.

Mildred, sabah sabah (bir sabah önceydi) kendisini şehrin ortasındaki küçük, düzenli dairesinden onun şu Anglikan papazının, yoksullar arasında bir gecekonduda yaşadığı, Londra'nın o pis, perişan ve *tehlikeli* bölgesine götüren kalabalık metroda oturur ya da daha çok ayakta dururken, bu düşünceler yumağıyla kafası karışmıştı. Papazın adı Lucas Begbrook'tu. Anne ve babası metodisttiler ama onun Yüksek Anglikan referanslarını ve mumlarını hoşgörmüşlerdi. Mildred kuşkusuz Owen'a ait olduğunun bilincindeydi. Peki, öyleyse neden Hindistan'a gitmeye karar vermişti, bunun nedeni bu ilişkiyi mutlak biçimde bitirmek miydi? Çünkü onun sarhoşluğunu ve şu Korku Odası'nı artık uygunsuz bulmaya başlamıştı ya da çünkü artık onunla uğraşmaktan yorulmuştu ya da Elizabeth Loxon'ın da aynı şekilde ona bakabileceğini ayrımsamıştı! Aslına bakılırsa bütün *bunlar*, daha çok onun kalmasına neden olacak şeylerdi! Mildred'ın daha da güçlü bir şekilde fark ettiği bir gerçek Lucas'ın, biraz da olsa, ona âşık olduğuydu. Peki kendisi Lucas'a âşık mıydı? En azından rüyalarında Lucas ona geliyordu.

Öğleden sonra, daha az kalabalık bir trenle geri dönen Mildred, sık sık yaptığı gibi, Hint Galerisi'ne gitmek üzere Britanya Müzesi'ne yollandı. Burada önce Tanrı Şiva'ya - onun önünde eğildi - ve onun karısı ve aynı zamanda Ganj nehrinin kendisini temsil ettiği Parvati'ye gitti, Şiva nasıl da yumuşaklıkla, Mildred'ın kendisini özdeşleştirdiği, sevgili karısına dönmüştü. Şiva şimdi de boynunda bir yılanla dans ediyordu, bir ateş çemberi içindeki dört kollu dansçı, Şiva Nataraj olmuştu. Tanrı Krişna, o da dans ediyordu, Vişnu'nun insan biçimine girmiş hali, Arjuna'nın kılavuz tanrısıydı, ancak yine de flüt çalıp, süt sağan kızlarla dans eden, kutsal gücüyle her birini aşkının tek hedefi olduğuna inandıran sığırtmaç tanrıydı o. Bu koyu tenli eski zaman varlığı ta zamanın geçmişinden çalıyordu flütünü. Müridlerini koruyordu, bir dağı havaya kaldıran, kaplan pençesinden kolyesi olan bir delikanlıydı. O muazzam kobra Negas'ın, Kala Nag'ın, yarılmış kafasının üstünde dans ediyordu. Karanlıkta uçan parlak kuşların, kafasını uzatan kobraların, sevgili Güneş'in ve sevgili Ganga'nın, Ganj'ın, hayalini kuruyordu Mildred. Vişnu'da yeniden vücut bulan Buda. Böylece, Parvati'yle Şiva, bir ateş çemberi içinde dans eden Şiva, kendisini süt sağan her kıza ayrı ayrı veren Krişna.

Lucas'la "putlara tapınmayı" konuşmamıştı. İmgelerden çıkarak yaşayan bu varlıkları, tanrıların kendilerinin ve aynı zamanda onlara tapan sayısız insanın hissettikleri tutkunun ve aşkın sıcaklığını hissediyordu Mildred. Hindistan'da her köşe başında, boynunu çevreleyen taçlar içinde bir tanrı. Din buydu, kişinin kendinden vazgeçişi, dünyanın bu sonu gelmez sefaleti içinde kişinin, bir kum tanesi gibi, ne kadar ufak kaldığının ama yine de iyiliğin ve sevginin gücünün,

kocaman bir bulut gibi, ucsuz bucaksız olup kişiyi kötülükten, ölümlülükten, nefsin sefaletinden çekip çıkardığının ayrımına varılmasıydı. Tapınma. Vecd. Bütün bu tanrılar - ve o hayvanlar, boynuna yılanlar dolanmış olan Şiva. Yılanlar. Kala Nag. Solucanlar, minicik yaratıklar, Mildred bunları kaldırımlardan alıp dikkatle evlerin bahçelerine koyardı. Sayısız pek çok varlık. Çevrelerinde sayısız pek çok yaratık dönüp dururken, zarif elini havaya kaldırıp Parvati'ye gülümseyen Şiva, Ganj, Thames, Mildred'ın gözlerindeki yaşlar, geri dönüş. Ne karmaşa, ne çile, böylesi bir tutku, böylesi bir aşk, böylesi bir sonsuzluk, bayılacağını hissetti, yere düşmesi işten bile değildi. Onun bu tanrıları - ve *çarmıha gerilmiş İsa.*

O odadan ayrıldı, içgüdüsel olarak şu serinkanlı Yunanlıların yaşadığı binanın önüne giden çetin yolda ilerlemeye koyuldu. Otomatik olarak Parthenon Frizi'nin yanına gitti. Koskoca oda neredeyse bomboştu, uzak bir köşede bir ziyaretçiler grubu, daha yakında yalnız dolaşan iki ya da üç kişi vardı. Mildred durup sakinleşti, hiçbir şeye bakmaksızın derin derin nefes aldı, gözlerini denize dikmişçesine, ilerilere dalıp gitmişti. Kolları iki yana sarkmış bir halde öylece durdu. Geçmiş, *müthiş ölçüde* tuhaftı. Başka bir uygarlık, başka bir imge. Sonra ansızın, başka bir şey, bir muamma, Jackson. Jackson kuşkusuz geri dönecekti - dönecek miydi? Sonuçta çok tuhaf bir varlık, gezginci bir yarı tanrı yarı insan değil miydi o, Mildred onu düşünürken, yüce dağların belli belirsiz çizgisi çıkmıştı ortaya. Ansızın, kuşkusuz böyle bir varlık kolayca kendisini mahvedebilir, diye düşündü ve gözleri yaşlarla doldu.

Mildred çabuk çabuk gözlerini kırpıştırdı. Müzeyi yalnız gezenlerden biri, kapının yakınında, frizin tam yanında duran bir çocuktu, okul yaşlarında küçük bir çocuktu. Çocuk Mildred'a bakıyordu. Bu Bran olabilir mi? diye düşündü Mildred - *Bu Bran*! Onu Edward ve Anna'nın yanında görmüştüm, ama o zaman aceleleri vardı. Çocuk orada öylece duruyordu. Mildred yerinden kıpırdadı. Çocuk ona bakıyordu. Mildred onun kendisini hatırlayıp hatırlayamayacağını merak ediyordu. Ona doğru yürüdü.

"Merhaba, Bran. Beni hatırladın mı? Ben Mildred."

"Evet."

"Hani annen ve Edward'la birlikte bana uğramıştınız. Yakında evleniyorlar, öyle değil mi?"

"Evet."

"Bu çok hoş."

Bran hiç ses çıkarmaksızın ona baktı. Ardından, "Benim bir midillim olacak." dedi. Bunu söyledikten sonra dönüp frizin üstündeki etkinlikleri incelemeye koyuldu.

Mildred da bakışlarını onlara çevirdi. Bunlar ona çok tanıdık geliyordu. Bir çocuk vardı, Bran'ın yaşlarında, düşünceli bir çocuk, o sessizce bir biniciye, belki de babasıydı, binici giysisinin boyunu düzeltmesine yardım ederken binicisiz kalan at kıpırdanmaya başlamıştı.

Bran, "Burada bir çocuk var," dedi.

"Evet, o -"

Ona bakarken Mildred, şu an *Edward*'a ne kadar benziyor, diye düşündü, ne komik! Kuşkusuz Lewen'ın *bir kopyası*. Ne yakışıklı bir çocuk! Lewen'ın onun bu halini görememesi çok yazık.

"Sonbaharda burada okula başlıyorsun, değil mi?" diye sordu Mildred. "Okulunu seveceksin. Okulda Yunanca öğreneceksin. Sanırım zaten biraz Latince biliyorsun."

Bran ona dönerek "Latinceyi baştan sona ve Yunancanın da büyük bir kısmını biliyorum" dedi. Daha sonra dikkatini yeniden frize yöneltti.

Mildred bozulmuş bir halde, "Ah bak işte bu çok iyi," dedi. "Seninle karşılaştığımıza çok sevindim, yine karşılacağız elbette, burada mutlu olacağından eminim. Hoşça kal Bran, *au revoir*."

"*Au revoir*, Mildred."

Mildred, bu vedalaşmadan son derece hoşnut kalmış olarak, acele acele oradan uzaklaştı. Konuşması tıpkı bir Fransız çocuğunkine benziyor. Bu çok hoş! Herhalde bir sürü dil biliyordur. Ah, umarım burada mutlu olur - ne şeker bir çocuk! Mildred bir çocuğu olmasını ve o çocuğun Bran olmasını istedi.

Benet kalemini bir kenara koydu. Böyle devam etmesinin ne yararı vardı? Başkaları bunu çok daha iyi yapmışlardı. Heidegger ve Wittgenstein'a duyduğu aşk ve nefret karışımı duyguyu kendisine saklaması daha iyi olacaktı. O bir bilimeri değildi. Aslında hiçbir şey yapmamıştı. Uzun zaman önce bir roman yazmayı düşünmüştü. Bir tane yazmaya başlamıştı da. Sonra bunu bir yerlere kaldırmıştı. Nasılsa ortaya iyi bir şey çıkaramamıştı. Bir zamanlar insanlar onun hakkında iyi şeyler düşünürlerdi. Devlet hizmetinde yükselmiş, bir yandan da öğrenimini ya da en azından felsefe

okumayı sürdürmüştü. O her şeyi idare edebilen biri, bir önder olmuştu. Yoksa bütün bunları yapan Tim Amca mıydı? Zamanının çoğunu Penn'de geçirdiği yaşamının son yıllarındaki Tim, o her şeyin merkeziydi, bir sihirbaz, bir yıldızdı o - Benet'tan çok daha ilgi çekiciydi! Bunalım diye düşündü Benet bu düşünceler bir bir kafasından geçerken. İşte bu. *Bunalım.*

Şu an için Tara'da kalıyor ve çalışmasını, olduğu gibi, orada sürdürüyordu. Hava bozmuştu. Londra'da soğuk rüzgârlar esmekteydi. Karanlık bir öğleden sonra geçirmişlerdi. Şimdi yağmur da yağmaya başlamıştı. Mevsim sonu geldi, diye düşündü Benet. Oyun bitti. Her şey bitti. En iyisi Penn'e döneyim. Ama bunu da yapmak hiç içinden gelmiyordu. İşler değişiyordu, yeni nesil her şeyi devralmıştı. İşlerin başında artık *onlar* vardı. Yıllar önce farkına varmalıydı bunun! Kuşkusuz Marian bir daha hiç dönmeyecek, o da hiçbir zaman Avustralya'ya gitmeyecekti. Edward Anna'yla evlenecek, Hatting Konağı'nı Anna çekip çevirecekti, orada harika partiler verilecek, neşenin, hareketin ve gücün merkezi artık Hatting'ti. Edward bir dönüşüm geçirecekti, bir dönüşüm *geçirmişti*, şimdi o güçlü bir adamdı, babasının, bir zamanlar babasının olduğu gibi Mâlikane'nin Efendisi'ydi. Şimdi her şey olduğu gibi Lewen'ın torununa kalacaktı. Benet, Bran'le iletişim kurmadaki yetersizliğinin acısını duydu içinde. Bran'in kendisine düşmanca yaklaştığını hissediyordu. Sonunda Hatting Konağı'nı miras edinecek, böylesine güzel bir çocuk, Lewen'ın, yakında uzun boylu bir delikanlı olacak olan oğlu. Ne garip, Anna'nın Edward'la evleneceği kimin aklına gelirdi? Peki acaba, diye düşündü Benet, Penndean kime miras kalacak?

Bunlar Benet'ın kafasından akıp giden, ona acı veren düşüncelerden bazılarıydı. Ancak şimdi göğsünü delip geçen bir başka acı taşıyordu içinde. Jackson gitmişti.

Owen'ın, Benet ona Jackson'ı kovduğu mektupta ne yazdığını açıkladığında dediği gibi "Onu kim suçlayabilir?" Elbette ötekilere de sorular sormuş, ama işine yarar bir şey bulamamıştı. Şu an benim hakkımda hiç iyi düşünmüyorlar, dedi Benet kendi kendine, böyle bir suçlamayı hak ettiğini de ekleyerek. Böylece günler geçti, Benet kendini çevresinden soyutlanmış hissediyor, ona gelen davetleri reddediyordu, artık kendisi de insanları evine çağırmayı bırakmaya niyetlenmişti! Tim öldüğü zaman dışında, kendisini hiç böyle hissetmemiş olduğunu düşündü. Jackson *o an* bana ne kadar yakınlaşmıştı - ama ben onu kendimden uzaklaştırdım. Bana neler oluyor böyle? Bunun nedeni alelacele böylesine öfke dolu ve katı bir mektup yazdığım için utanıyor olmam mı? Halbuki hoşnutsuzluğum mantıklı nedenlere dayanıyordu, bunu daha sakin bir şekilde ifade edebilirdim. Jackson'ın başkalarına yardıma gidiyor olmasından hoşnut olmamam mantıklı değil mi? Bütün bu düşünceler Benet'ın sinirli haykırışına bir özür oluşturuyordu. Fakat onun da çok iyi bildiği gibi, daha şiddetli ve daha kızgın bir acıyla yanıyordu yüreği, sonsuza dek yitirilmiş bir şeye duyulan çaresiz bir özlemle. Jackson'ı seviyordu ve onu öldürmüştü, daha doğrusu kendisini öldürmüştü.

Tam o anda ön kapının zili çaldı. Benet hızlı adımlarla koridora çıktı. Kapıyı açtı. Yağmur yağıyordu. Eşikte Rosalind ve Tuan duruyorlardı. Benet bir an neye uğradığını şaşırdı. Kuşkusuz bu ikisi çıkıyor olamazlardı. Belli belirsiz, "Aa - selam - içeri girsenize -" dedi.

"Girebilir miyiz?" dedi Tuan.

"Evet, tabii ki, sizi gördüğüme çok sevindim, hadi misafir odasına gelin. Hey, adamakıllı ıslanmışsınız siz, ceketle-

rinizi ve şemsiyelerinizi holde bırakın. Evet, evet, içeri girin."

İçeri girdiler, eşyalarını bırakıp Benet'ın peşinden misafir odasına geçtiler. Benet ikisinin de çok şık giyinmiş olduğunu fark etti. Bu üçlü şimdi şöminenin yanında duruyordu. Benet mırıldandı. "Bugün hava çok soğuk, ateşi yaksam fena olmaz hani." Sonra ciddi bir tavırla, "Ee, derdiniz nedir, söyleyin bakalım?" dedi.

"Ah Benet -" dedi Rosalind. Ve birden gözleri yaşla doldu.

"Canım -" Benet, bir sorun var, diye düşündü, ah *ne dert*, bir felaket olmalı. Marian'dan kötü bir haber geldi, bana içlerini dökmek istiyorlar ya da Rosalind'le ilgili bir şey, peki buraya onu neden Tuan getirdi, onlar birbirlerini tanımazlar ki?"

Tuan bir kolunu Rosalind'in omzuna attı. Rosalind şimdi gözyaşlarını siliyordu. "Benet, hayatım dinle, Tuan ve ben evleniyoruz!"

Ardından birbirlerine sarılarak neşe dolu kahkahalarla gülmeye başladılar.

Benet'ın şaşkınlıktan ağzı açık kalmış, o halde bir adım gerilemişti.

Neredeyse "Peki kimlerle evleniyorsunuz?" diyecekti. Ama hemen ardından, Tuan'dan sıyrılan Rosalind'in boynuna atıldı ve onu hararetle öptü, ardından Tuan ve Benet'ın kucaklaşması, gülüşmeler, sohbetler ve birbirlerine sarılmalar geldi ve sonra da bu ikisi Benet'ın iki yanına geçtiler, birlikte kanepeye oturup hep bir ağızdan konuşmaya başladılar.

"Ah, öyle sevindim, öyle *sevindim* ki!" Benet Tuan'ın elini tutuyordu.

"Ah, teşekkür ederiz, teşekkür ederiz," diye haykırdı Tuan, ardından "Ah yani, bunu yapabilir miyim? Benet,

çok üzgünüm, aklımı kaçırmak üzereyim, bunun doğru olduğuna inanmakta zorlanıyorum -". "Doğru bu, doğru!" diye haykırdı Rosalind. "Bunu ilk sana söyledik! Ah Benet, seni çok seviyorum, bana hep bir baba gibi davrandın, lütfen şimdiden sonra ikimizin babası olur musun daima? Birazdan Nikâh Dairesi'ne gideceğiz ve sen de bizimle geleceksin, geleceksin öyle değil mi? Ah keşke Tim Amca da burada olsaydı, sen bir harikasın, Tuan bir harika, biz sonsuza dek birlikte olacağız ve sana da çok teşekkür ederiz."

"İlk bana söylediğiniz için ben size teşekkür ederim," dedi Benet. Tuan'a dönerek, ne kadar da gençler, diye düşündü. Tuan ne kadar uzun boylu ve *soylu* görünüyor, tıpkı bir kuzey-batı İskoçyalısı gibi, Tanrı onları mesut etsin! "Çok mesut olacaksınız," dedi, onlara. "Tanrı sizi korusun - ben kimseye hiçbir şey söylemeyeceğim, sanırım bu haberi kendiniz vermek istersiniz!"

Bunu düşünmemişlerdi, ama evet dediler, şimdi bunu arkadaşlarından bazılarına söylemek isterlerdi, bir Nikâh Dairesi'ne gidip küçük, sakin ve gizli bir törenle evleneceklerdi, onun ve belki diğer bir iki kişinin daha gelmesini arzuluyorlardı.

Benet tam onların Edward'la Anna'dan haberleri olup olmadığını merak ediyordu *ki* onlar kendiliklerinden bir çığlık atarak bunun ne harika olduğunu söylediler. "Elbette, Marian ve Cantor da evleniyorlar," dedi Rosalind. "Çok mutlular, onlarla birkaç kez telefonda konuştuk annem gemiyle onları görmeye gidecek ve sonra da bizi görmeye buraya gelecek, *kendisi* olanlardan fazlasıyla hoşnut, bu arada sana da sevgilerini gönderdi -"

Benet gözlerini onlara çevirdi. Rosalind'e küçüklüğünden beri uzun uzun bakardı sık sık. Ama fark etti ki, Tuan'ı hemen hemen hiç tanımıyordu. Şimdi ikisi göz gözeydiler ve Benet onların ne kadar güzel olduklarını fark etti. Omuz-

larının üstünde kesilmiş yumuşacık altın sarısı saçlarıyla Ros ve ensesine dökülen gür, kıvırcık, siyah saçlarıyla Tuan, şüphesiz *iyi* bir adamdı, sempatik, nazik bir adam, Rosalind iyi bir seçim yapmıştı - ama ne sürpriz, ve kuşkusuz beş paraları yoktu, Tuan'ın doğru dürüst bir işi yok. Rosalind ise hepten işsiz. Annesinin para konusunda ne durumda olduğu kestirilemezdi, şimdiye dek iflas etmiş olabilir! Kuşkusuz ben onlara yardım ederim, umarım buna izin verirler! Tuan'ın gizem dolu koyu renk gözlerinin ve Rosalind'in masmavi gözlerinin içine baktı ve ikisinin çocuklarının neye benzeyeceğini merak etti. Onlara içki ikram etmediğini ancak onlar gittikten sonra fark etmişti.

Benet kendi kendine konuşup bağırarak evin çevresinde hızlı adımlarla yürüdü. Bütün bu nikâhların sonu ne olacaktı? Tam bir sürpriz olmuştu. Marian'ın Edward'la evleneceğini ummuş, ardından Rosalind acaba Edward'la evlenir mi? diye düşünmüştü, Anna'nın Fransa'dan çıkıp geleceğini ya da Marian'ın Avustralya'ya gideceğini ya da sessiz bir genç olan Tuan'ın Rosalind'i kapmasını hiç beklemezdi. Tuan'a anne ve babası hakkında soru sormaktan kaçınmıştı bu konuyu kendisi açıklığa kavuşturmalıydı. Bran'in kendisine karşı takındığı düşmanca tutum onu endişenlendiriyor, fakat bunun geçeceğini umuyordu. Kendisi, Benet, Avustralya'ya davet edilecek miydi? Hatting Konağı'nın sürekli ziyaretçilerinden biri olabilecek miydi? Bran ona güven duyup onu sevecek miydi? Ona ne düşündüğünü soracaklar mıydı? Yoksa belli etmeden onu bir kenara mı atacaklardı? Bütün bunlar anlık, gelip geçen acılardı. Şimdi de en suçlayıcı olanı. Rosalind Jackson hakkında bir şeyler söylemeye başlamıştı - ki Tuan her nasılsa çabucak onu susturdu.

Onun adını ağızlarına almamaları gerekiyordu. Benet onların Jackson'dan haber aldıklarını hiç düşünmedi - onlarsa onun, Benet'ın, utancını, o bir daha hiç bulunamayacak olana yeniden kavuşmak için duyduğu çaresiz arzuyu sezmişlerdi. *Vicdan azabı.*

Benet o akşam Penndean'e geri dönmeyi düşündü, ama vakit artık çok geç olmuştu. Mutfağa gidip, ayakta bir şeyler atıştırdı. Kendinden iğreniyordu, her an ağlayabilirdi. Gelecek günlerde gerçekleşecek törenlerin ona verdiği memnuniyet duygusu uçup gitmişti, hatta bu törenler neredeyse onu gücendirmekteydi. Çocukluğundan resimler canlanmaya başladı gözünün önünde, babasına karşı ne kadar kaba ve kötü davranmıştı, anne ve babasını nasıl da aslında hiç sevmemişti. İşleri, hayatının erken bir döneminden itibaren bozuk gitmeye başlamış, buna kendisi neden olmuştu, Tim Amca'yı bile hayal kırıklığına uğratmış, aslında onu hiç anlamamıştı. Onu alaya almış, sağda solda ona emirler yağdırıp durmuştu. Böyle mükemmel bir adam - ve Benet bu adamı hor görmüştü. Şimdi kendisi, Benet, işe yaramaz ihtiyar konumuna düşmüştü birden. Hiç mutluluğun keyfine varmış mıydı, mutluluk nedir, biliyor muydu? Rüzgâr durulmuş, yağmur kesilmişti. Evden ayrılıp dışarıda bir ceza yürüyüşüne çıkmaya karar verdi. Londra çoktan alacakaranlığa bürünmüştü. Onu sıcak tutacak bir ceket ve bir şapka alıp rasgele yürümeye koyuldu, ansızın çocukluğunda oynadığı bir oyunu, *Londra'da Kaybolmak*'ı, hatırlamıştı. Bu oyunu, şimdi aklına gelmişti, tehlikeli olduğu söylendiği için, bir iki defadan fazla oynamamıştı. Benet, şimdi tehlikeye ve yitikliğe hazırdı. Tara'dan çıktı, önce yolunu kaybetmek amacıyla rasgele yürümeye başladı. Ancak kısa sü-

rede, aynı yerlerde attığı birkaç turdan sonra, Earls Court istasyonuna varmak üzere buldu kendini. Burayı beğenmedim, diye düşündü, *doğrudan merkeze* gideceğim. Leicester Meydanı'na kadar giden bir trene bindi, orada indiğinde yine yağmur başlamıştı. Ancak şimdi de yeni bir fikre saplanmıştı. *Gerçekten farklı bir yere*, Brixton, Kennington, Clapham, Lambeth ya da Morden gibi bir yere gitmeliyim, diye düşündü, hiç *uğramadığım*, bilinmeyen ve uzaklarda olan, içlerinde *gerçekten* kaybolabileceği o yerlere. Yürüyen merdivenlerden inerek kuzey hattını gösteren koridordan geçti. Perona vardığında bir tren istasyona giriyordu. Trenin önünde MORDEN yazıyordu. Hemen atladı. Kalbi küt küt atıyordu. Londra'da Kaybolmak. Oturdu, kafasını kaldırıp demiryolları haritasına baktı. Hemen o an TOPRAK SET'i gördü. Bundan sonraki durak. Düşünmek için çok kısa bir zamanı vardı. O zaman bile teredddüt etti, ve tam kapılar kapanırken kendini dışarı attı.

Dışarıda Benet'ın o çılgın Londra oyunu sona ermişti. Kendini "daha iyi" hissediyor değildi. Keyifsizdi ve korkuyordu. Kendisini, idamdan önce olay yerine götürülen bir katil gibi hissediyordu. İstasyondan ayrıldıktan sonra önce hızlı adımlarla etrafta dolandı, Villiers Caddesi'nden kaçarcasına ayrılıp sahile yöneldi. Kıyıya vardığında yolun karşısına geçip, az kalsın eziliyordu, kaldırımda amaçsızca Waterloo Köprüsü istikametinde yürümeye başladı, bir yandan da dükkânların vitrinlerine bakıyordu. Ancak Adelphi Tiyatrosu'nun önüne geldiğinde bir süre durakladı ve geri dönüp yavaş yavaş yürümeye başladı. Kısa bir süre hareketsiz, öylece durdu, ardından adımlarını hızlandırıp kalabalığa karıştı ve tekrar yolun karşısına geçti. Buradan, ihtiyatla Villiers Caddesi'ne paralel sokaklardan birine saptı. Yoldan aşağı inerken eskiden oturduğu ve Jackson'ın onunla ilk kez konuştuğu eve baktı. Kapıyı çalmak için tuhaf bir istek duy-

du içinde. Gerçekten de çaldı kapıyı, ama hiç kimse cevap vermedi. Nehrin kenarına yayılmış olan bahçeye kadar ilerledi, ardından akşam kalabalığına geri döndü. Villiers Caddesi'ne döndü, Arches'te durup biraz içeri girdi. Geri döndü ve kaldırımın üstünde durup kaldı, kadınlar ve erkekler akın akın, ona sürtünerek yanından geçiyorlardı. Bir süre yanından geçip giden insanlara dikti gözlerini. Ardından dönüp tepeden aşağı, istasyona doğru indi. Demiryolu köprüsünün altında iki adam ve bir kadın duruyordu. O yaklaşınca kadın elini ona doğru uzattı. Benet cebinde bir teklik arayıp bunu kadına verdi. Neden ben de böyle değilim? diye düşündü. Sonra, neden böyle şeyler düşünüyorum, neden buradayım, ah, Tanrım, beni bağışla, her ne kadar Tanrı'ya inanmıyorsam da? Trene binmek niyetiyle istasyona girdi, sonra durup Victoria setine baktı. Onun hemen arkasında Thames bulunuyordu. Trafiğin yoğun akışını gözleyip bekledi. Ardından kendisini demiryolu köprüsüne çıkan merdivenin ayağında buluverdi, otomatik olarak basamakları tırmanmaya başladı. Bunu neden yapıyordu, öyle yorgun ve hissizdi ki? En üst basamakta durakladı. İşte şimdi hiç kimseyim. Hiç kimsenin başlangıcıydı. Artık hava kararmıştı. Aşağıda Thames kabarmış ve sakindi. Köprü karanlıktı, ışıklarını yakmış bir tren takırdayarak önünden geçti. Benet aşağı inmek için geriye döndü, ardından fikrini değiştirip yavaş yavaş karşı tarafa doğru yola koyuldu. Köprünün ortasına yakın bir yerde bir adam raylara yaslanmış nehre, Waterloo Köprüsü istikametine doğru bakıyordu. Benet durdu, ardından yeniden hareket etti. Adam ona döndü.

Daha sonraları Benet, geriye dönüp baktığında, nasıl olup da ayakta kalabildiğine şaşmıştı. Aynı zamanda Jackson'ın

yüzünün nedense aydınlanmış olduğunu düşünür, ya da kafasında öyle kurgulardı. Jackson'a iyice yaklaşana değin yürümeyi sürdürdü. Yaklaştıkça, korkunç bir düşünce geldi aklına, onun öylece, başıyla bir selam vererek ya da soğukkanlılıkla gözlerini ileri dikerek *yanından geçeceği* düşüncesi. Sonraları böyle bir şeyi aklına getirmiş olması ona inanılmaz gelmişti, bu bir küçümseme ya da nefret değildi - *kor*kuydu. Farz edelim ki ben onunla konuştum ve o beni duymazlıktan geldi, diye düşündü. Şimdi ona doğru dönmüş ve kesinlikle onu tanımış olan Jackson'dan biraz uzakta durdu. Benet, konuşur, sonra da geçip giderim, diye düşündü. Biraz daha yaklaştı, sonra durakladı, "Jackson," dedi. Sadece bu, belki de sadece buydu ondan bütün istenen sessizce yanından geçip gitmeden önce söylemesine izin verilecek olan. Ancak o, sendeleyerek devam etti, "Üzgünüm."

Şimdi Benet'a dönmüş ve köprünün korkuluklarına yaslanmakta olan Jackson hiçbir şey söylemedi. Çok yakınlarından yine iyice aydınlatmış başka bir tren geçti hızla. Ardından şehrin uğultusu karşısında sessizlik.

Bir tek şey daha söylemek isteyen, üstelik şimdi bunu yapmaya ihtiyacı vardı, sonra çekilecek olan Benet, "Bizlere - bana - çok iyi davrandın," dedi. "Çok üzgünüm." Bu arada Benet Jackson'ın, kendisi onunla ilk karşılaştığındaki gibi, eski püskü giysiler içinde olduğunu fark etmişti.

Jackson'dan hâlâ bir ses gelmeyince, Benet oradan kovulduğunu hissetti, orada kalıp da böyle zayıf ifadeler ve küçültücü sözler söylemeyi sürdüremezdi. Zaten duyduğu acı onu konuşamaz hale getiriyordu. Şimdi karar vermesi gereken şey, Jackson'ın yanından geçip yoluna devam etmesi mi, yoksa dönüp geldiği yoldan geri gitmesi mi gerektiğiydi? Tam arkasını dönüyordu ki düz gitmeye karar verdi.

Jackson, "Bir dakika," dedi. Bunu söyledikten sonra Benet'a arkasını dönüp nehrin aşağısına, St Paul kilisesine doğru baktı.

Benet hiç ses çıkarmadan bekledi.

Jackson ona dönerek, "Neden buraya geldin?" dedi.

Benet, derhal, "Seni arıyordum," dedi.

Jackson bu yanıt üstüne biraz düşünüp kafasını salladı, ardından tekrar nehre doğru döndü. Benet bunun açıkça kovulduğu anlamına mı, yoksa Jackson'ın konuşmayı sürdürmek için söyleyecek bir söz aradığı anlamına mı geldiğini merak ederek, "Yeni bir iş buldun mu?" dedi.

Jackson Benet'a dönerek ve şimdi de sırtı nehre dönük öne doğru eğilerek hiçbir şey söylemeksizin uzun uzun Benet'a baktı.

Düşünmeden konuşmayı sürdüren Benet, "Öyleyse," dedi, "Sen buraya şey için mi? - Tıpkı sana ilk rastladığımdaki gibi -" Bu daha büyük bir patavatsızlık olmuştu. O an Benet, Jackson'ın bakışlarındaki, onun kendisini süzüşündeki, dokunulmazlığındaki bir şeyden çok etkilenmişti. Bunula ilgili bir şey söylemeye çalıştı, ama bu tabii ki olanaksızdı. Jackson, gayet doğal olarak, ondan kurtulmaya çalışıyordu. Jackson'ı yeniden işe almaktan çok memnun olacağını söylemeyi düşündü, ancak bu da olanaksızdı! "Sana o mektubu yazdığım için çok üzgünüm," dedi. "Hemen sonra pişman oldum - o zaman seni bulamadım."

"Önemli değil," dedi Jackson. Benet'a bakmayı, şimdi oldukça bıkkın ya da rüyadaymış gibi bir tutumla, sürdürdü. Benet'ın gitmesini bekliyordu.

Tam bir ıstıraba düşmüş olan Benet kendisini konuşmayı sürdüremeyecek bir halde bulmaktaydı. Düşündü. Onu bir daha hiç göremeyeceğim.

Tam o anda, ansızın karanlıktan çıkan iriyarı bir adam belirdi yanlarında. Benet: *Bu onun arkadaşı*! diye düşündü.

İşte her şeyin sonu. Ardından adamın para istediği anlaşıldı. Benet derhal cebinden iki tane bozukluk çıkarıp ona verdi. Bundan memnun kalmış görünen adam, "Teşekkürler," diye mırıldanıp ortadan kayboldu. Benet ona daha fazla para vermiş olmayı istedi. Jackson hiç kıpırdamamıştı.

Benet ansızın, "Ne korkunç," dedi. "Tim Amca'nın burada olmasını isterdim."

Benet'ın beklenmedik bir biçimde Tim Amca'nın sözünü etmesi havayı yumuşatmıştı. Bunu neden söyledim ki? diye düşündü Benet. Parlak kılıçlarınızı havada tutun! Savaşta mıyız ki - ya ne öyleyse? Birden çok acıkmış olduğunu fark etti. Baksana, dedi, haydi gidip bir şeyler yiyelim. Ne çılgınca bir teklif! Tabii ki gelmeyecek, diye düşündü Benet! Tek istediği beni başından atmak. *Ah Tanrım, onu bir daha hiç görmeyeceğim* - ama bu böyle *olamaz*. "Jackson," dedi, "Bana *kızmamalısın*, beni *bağışla* lütfen - ne de olsa -"

Jackson köprüden uzaklaştı. "Hele bir yürüyelim." Dönüp istasyona doğru yürümeye başladılar.

Onuncu Bölüm

"Böylece, bütün düğünler sona ermiş oldu şimdi!" dedi Ada Fox, sevgiyle kızına ve damadına bakarak.

"Evet," dedi Marian'ın sandalyesine doğru eğilmiş duran Cantor. Marian ona elini uzattı. Cantor bu eli öptü. "Yine de bizimki en güzeliydi. Onlar Nikâh Daireleri'nde sıkışıp kaldılar. En esaslısı bizimkiydi!"

"Limanın yakınındaki şu evi satın aldınız mı?"

"Evet," dedi Marian. "Denize uzanan çok hoş bir bahçesi var. Ve yalıçapkınları! Yarın sana bütün bunları göstereriz."

"Harika. Ve ne sevimli akrabalar bunlar böyle - çok hoş bir ağabeyin ve çok hoş bir yengen var Cantor ve de inanılmaz bir arazi! Hiç sığır göremediğime üzüldüm."

"Burada çiftlikler böyledir," dedi Cantor, şimdi oturmuş ve kolunu karısının omzuna atmıştı. "Yirmi dönüme bir baş sığır hayvanı. Oldukça büyük sayılır."

"Avustralya'ya şimdiden âşık oldum."

Cantor'ın halihazırda Sydney"deki evinde kahvaltılarını yapmış, oturuyorlardı, kısa süre sonra buradan yalıçapkın-

larıyla çevrili, daha geniş, yeni evlerine doğru hareket edeceklerdi.

"Yeni evinizi görmeyi çok istiyorum. Ardından Londra'ya giden uçağa binmem gerekiyor. Orada da konuşulacak pek çok şey olacak. Düşünsene, Edward bir anda Anna'yla evleniveriyor. Anna yaşça ondan çok büyük öyle değil mi? - Bir de problemli yaşlardaki küçük bir çocuk. Acaba bu iş yürüyecek mi, merak ediyorum? Edward biraz güvenilmez bir adam. Sürekli Anna'nın gözüne girmeye çalışmış olmalı. Sen paçayı iyi kurtardın hayatım - tabii onunla evlenmeye aslında hiç niyetin yoktu, biliyorum. Sen dünyanın en iyi adamını yakaladın. Sonra Rosalind, gitti Tuan'la evlendi, onun da ağzını bıçak açmaz, İskoçya'da yaşamak istiyormuş, beş parası da yok. Ve anladığım kadarıyla, bütün bu yaygaradan sonra, Mildred da Hindistan'a hiç gitmemiş, sanırım o yokken birinin gelip Owen'ı kapmasından korktu - peki şu Anglikan papazını yakalamamış mıydı o? Bence o hiçbir zaman evlenmeyecek. Ve Benet uşağını yeniden eline geçirdi, değil mi? Görüyorsunuz ya her şeyi biliyorum - Owen'dan aldığım mektup sağ olsun. O tam bir geveze. İnanılır gibi değil."

"Peki sen nerede kalacaksın?" dedi Cantor. "Bunu bize söylemedin."

"Ah, *herkes* bana bunu soruyor. Tabii ki Mildred'la Londra'da kalacağım, şu papazı görmek için sabırsızlanıyorum. Şehir dışında - işte bu bir sorun - Benet da Edward da benim kendilerinde kalmamı isteyecekler - acaba Denizin Kralları'nda mı kalsam? Evet, belki orada kalırım orada kalıp böylece özgür olabilirim!"

"Annene tapıyorum," dedi Cantor daha sonra karısına.

"Evet," dedi Marian, "Gerçekten sıkı biridir, çok güçlü ve yüreklidir. İki kocasını bir de evlenmediği bir başkasını attı başından."

"Anladığım kadarıyla Amerikalı da gitmiş. Belki annen Jackson'ı kapar."

"*Bu konuda* kuşkuluyum" dedi Marian.

"Jackson'ı *bizim* kapmamızı isterdim. Ya da - hayır - o da *seni* kapabilirdi."

"Böyle bir şey kesinlikle olmaz, sevgilim. Ah Cantor, bütün bunların olması ne büyük bir şans. Bir cehennem hayatı yaşıyor olabilirdim, şimdiyse cennette gibiyim. Ah benim sevgili meleğim, bırak da ellerini öpeyim, *sana* tapıyorum!"

"Şey, böyle mutlu olduğumuz için bunu sağlayan, yerlilerin o tanrılarına şükrediyorum."

"Annemin, biz onu Ayers Kayalığı'na götüremeden gitmesine üzüldüm."

"Olsun, yine gelecektir. Hem ne kadar iyi bir biniciymiş, çok şaşırdım."

"Evet, bunu sana söylemeliydim, hayatı boyunca ata binmiştir o."

"Ve Jackson'ın senin altın kol saatini kulüpten alıp sana göndermesi de çok akıllıcaydı öyle değil mi! Şu adamı seviyorum. Biliyorsun, aniden karşıma çıkıp ağabeyim olduğunu söylediğinde onunla resmen kavga etmiştim -"

"Kazanmış olduğuna iddiaya girerim."

"Şey - ıhh - şimdi onun ağabeyim olmasından gurur duyuyorum - yerlilerin yaptığı gibi - evet, onu kendime ağabey seçtim! Ve şimdi, küçüğüm, tatlım - ne dersin - akşama kadar ne yapalım?"

"Orada çok erken olacağız," dedi Mildred, Owen'e. "Her zamanki gibi, arabayı çok hızlı sürüyorsun."

"Biraz Denizin Kralları'na takılırız," dedi Owen.

"Şey, sanırım Penn'de biraz erken olursak bunun bir zararı olmaz. Ben Jackson'a yardım ederim, sen de çene çalıp Benet'la birlikte kafayı çekersin. Benet şimdi çok daha iyi, öyle değil mi?"

"Eh, kuşkusuz. Jackson'ı yitirmek onun için acı bir kefaret oldu. Onu geri kazanmak ise hak ettiği bir şey değildi."

"Onu nasıl elinden kaçırdığını düşünemiyorum bile. Bize şu mektubu hiç göstermedi. Berbat bir mektup olmalı."

"Berbattı!"

"Sen neler olduğunu gördün mü?"

"Hayır, ama büyük bir kısmını bana fısıldadı, bir kilisedeymiş gibi -"

"*Lütfen*, arabayı bu kadar hızlı sürme. Tanrı'ya şükür ki sadece biz ve ötekiler olacak. Bu çok güzel, büyü gibi - Rosalind'le Tuan, Edward'la Anna, bütün bunlar çok şaşırtıcı. Bence Benet Rosalind'in Edward'la evleneceğini düşünüyordu."

"Ben Tuan'ın eşcinsel olduğunu sanıyordum. Hem belki gerçekten de eşcinseldir. Bu ikisinin geçinebilecekleri hiçbir kaynakları yok. Anlaşılan Rosalind'in annesi de artık onlara beş kuruş vermiyor. Tuan üniversiteyi bıraktı, şimdi sadece haftada bir şu kitapçı dükkânı mıdır nedir, oraya gidiyormuş. Rosalind de Courtauld'ya gitmeyip resmini kendi kendine geliştirecek, başka türlüsü para ister, üstelik resim yapmayı *becerebildiği* konusunda pek bir işaret yok."

"Eh, Benet onlara yardım eder - Edward da eder - biz de ederiz -"

"Kim biz? Yani sen ve Lucas mı? Bana sadece, ne zaman gidiyorsun, onu söyle."

"Rosalind'in resimlerinden bazılarını gördüm - kötü değillerdi."

"Pekâlâ. Muhtemelen benimkilerden iyiydiler. Ben resmi bırakayım bari. Sizin, senin ve Lucas'ın bana destek olmanız gerekecek - çocuklar gelene değin."

"Biliyorsun, Ada Fox gelecek hafta geliyor, benimle kalacak. Bizim eski arkadaş olduğumuzu kuşkusuz bilirsin."

"Çıldırmış olmalı."

"Bence Edward onu *çağırmayacak*."

"Edward hiç kimseyi çağırmayacak."

"Şimdiden sonra Hatting'i Anna çekip çevirecek. Ne olağanüstü, her şey öyle çabuk oldu, öyle iyi sonuçlandı ki!"

"Ya Edward kibirli, Tuan meteliksiz, Cantor da Marian'dan bezmiş durumdaysa -"

"Cantor'la Marian mutluluktan uçuyorlar, birbirlerine derin bir aşkla bağlılar."

"Bunu kim söyledi?"

"Marian bana yazdı ve ben de buna inanıyorum."

"Hah, hah. Cantor'la iyi anlaşacağımızı sanıyorum, düzenbazın, hayırsızın tekine benziyor."

"Umarım çok sarhoş olmazsın -"

"Benet ve Jackson'ın yatak odaları ayrı mı acaba?"

"Edward'ın olayı çok şaşırtıcı, öyle birdenbire oldu ki -"

"İngiltere'de Marian'a kur yaparken Fransa'da da Anna'yla birlikte yaşamış olmalı. Galiba Anna da buna karşı çıktı."

"Öyle mi acaba?"

"Demek oluyor ki Edward düşündüğün kadar çekingen biri değil."

"Ben küçük Bran'e üzülüyorum. Edward kesin kendi oğlu olsun isteyecektir."

"Evet ve Bran geri plana atılacak, sonbaharda yatılı okula postalanıyor."

"Lewen bir yaşasaydı."

"Lewen kim? Bu adamdan söz edildiğini daha önce hiç duymadım."

"Demek orada sadece biz, Owen, Mildred, Edward ve Anna olacağız," dedi Rosalind Tuan'a.

"Benet öyle söyledi."

"Böyle az sayıda insanın gelmesi iyi olacak. Her zamanki gibi oturup hep birlikte sohbet edebiliriz."

"Benet bunun bir düğün yemeği olduğunu söylüyor."

"Ve biz de gençler oluyoruz. Çiçeği burnunda evli çiftlerin en genci. Bu da çok hoşuma gitti."

"Marian ve Cantor'ın aramızda bulunamaması ne kötü, ama tabii bu olanaksız olurdu."

"Tabii ki. Acaba zaman olanları yatıştıracak mı merak ediyorum? Ama şimdi olmaz bu. Bir düello söz konusu olacaktır. Haftaya annem geldiğinde bize anlatır - şey, o bize yalnızca güzel şeyler anlatacaktır -"

"Umalım ki - güzel şeyler olsun. Düğünlerin böyle çabuk geçmesi garip, Owen ve Mildred bir hayli sersemlemiş bir haldeydiler. Benet da öyle."

"O gün Benet bir sefalet sersemliği içindeydi."

"Şimdi, Tanrı'ya şükür - her koşulda, daha sonra Owen ve Mildred'la güzel bir öğle yemeği yemiş olduk, ve sen sürekli yüzüğünü çıkararak masanın üstüne koyup durdun."

"Evet, şuna bak, sevgili yüzük, ne de olsa sana pahalıya mal olmuş olmalı - bugün yatarkan onu *çıkarmayacağım*."

"Benet bize en geniş konuk odasını ayırmıştı, evin öteki tarafında baş başaydık."

"Hep orada, o odada, kalmamıza izin verirler mi acaba? Mildred ve Owen Denizin Kralları'nda kalmakta ısrarlılar - ve Jackson, şimdi - Jackson'ın gecelerini nerelerde geçirdiği konusunda hiçbir fikrimiz yok, onun ne zaman ve nasıl geri döndüğünü doğrusu merak ediyorum."

"Bence Jackson öylesine gelip kapıdan içeri adımını attı, Benet da onu zaten bekliyordu. Ve her şey yeniden başladı ."

"Nasıl Jackson senin kapından da içeri adımını attıysa, öyle. O gece nelerden söz etmiştiniz? Benet'tan ve Jackson'ın ne yapması gerektiğinden mi? Kendi sevincimize öyle dalmıştım ki sana bunu hiç soramadım."

"Ondan söz etmedik, benden söz ettik. O yanımdaydı - ve ben - kendimi toparlıyordum -"

"Kendini toparlamak mı - eh, şey besbelli ki - neyse ertesi sabah gayet iyiydin. Bense dehşete düşmüştüm, o gece gözümü kırpmadım - fikrini değiştirdiğini düşündüm, aleyhimde olan öyle çok şey vardı ki -"

"Ah tatlı sevgilim - canım - başka türlü olsun - istemezdin, değil mi?"

"Hayır, elbette hayır, *aptal* - işte, yüzüğüm seni bağışlıyor - arabayı bu kadar hızlı sürme - işaretlere dikkat et - bu akşam Bran'in burada olmasını isterdim. Edward ve Anna benim bir parça gözümü korkuttular, öyle yaşlı ve öyle deneyimli görünüyorlar ki, böyle birbirlerini bulmalarını mükemmel bir şey. Edward'ın şu küçükle anlaşmanın bir yolunu bulması gerek. Zavallı çocuk, bu kadar uzun süre Fransa'da yaşadıktan sonra biraz bocalıyor olmalı." "Belki Edward'ın kendisi de bir süre Fransa'da kalmıştır."

"Ben de Fransa'yı gezip incelemek isterdim ama bütün bunlar para ister. Annem sürekli yolculuk ediyorsa da onun bunca parayı nereden bulduğunu bilemiyorum, bense şu an para kazanmıyorum ama *kazanacağım*, resmi bırakmaya karar verdim -"

"*Resmi bırakmak* mı - sen *çıldırdın* mı? Ya Courtauld ne olacak?"

"Aman, istemiyorum, haddinden fazla pahalı. Sanırım akşamları resim yapabilirim. Fakat benim bir sanat okuluna

gitmemden söz ediyordun ya, bu artık söz konusu dahi olamaz, gerçekçi olmak zorundayız - neredeyse beş parasız olduğumuz gün gibi ortada -"

"Bak Rosalind, Edinburgh'da yaşamamıza gelince -"

"Ah, bu iş tamam, her şey *ayarlandı*, Edinburgh'da yaşamayı *seveceğim*, *seninle* olduktan sonra *her yerde* yaşamayı sevebilirim. Hakikaten - nereye gidersen git ben de seninle geleceğim ve senin insanların benim insanlarım, senin Tanrı'n benim Tanrı'm olacak!"

"Hımm, bir Tanrı'm olduğundan emin değilim."

"Jackson'a sorabilirsin. Eh, onu çok özleyeceğiz sanırım. Her neyse, ben bir iş bulacağım *sen* de *doğru düzgün* bir iş bulabilirsin, örneğin bir kitapçıda - hadi gel, bir daire ve bir iş aramak eğlenceli olacaktır - söz veriyorum ara sıra resim yapacağım. - Sorun nedir?"

"Rosalind - sana söylemem gereken bir şey var -"

"Canım, biricik aşkım - öyle durgun bir halin var ki - arabayı durdurur musun? - İşte şurada - evet - şimdi bir tanem, sana yardımcı olacak, seninle ilgileneceğim, ve daima, her zaman senin yanında olacağım - ne kadar yoksul olduğumuz umurumda bile değil - ah sakın kaygılanma, hiç üzülme, sen benimsin ben de senin - bana ne söylemek istiyordun, söyle bakalım şimdi."

"Şey, bu sır olarak sakladığım bir şey, gerçekten herkesten gizlediğim ve belki böyle yapmamalıydım, yalnız şimdi -"

"Sevgilim üzülme, kendini hiç üzme, bir dert, canını sıkan herhangi bir şey ya da bir korku, ne olursa olsun bunu benimle paylaşmalısın -"

"Şey, paradan söz etmişken -"

"Devam et, buna dayanabilirim, lütfen bana öyle bakma, sevgili, sevgili Tuan para işini bir şekilde halledeceğiz -"

"Şimdi hayatım, sana hiç müdahale etmedim ve sen de nasıl geçineceğimizi, ne kadar yoksul olacağımızı düşünüp durdun."

"Hiç *önemli değil* Tuan, birlikte olacağız -"

"Şey, ben - para konusunda - aslında beş parasız değilim - hem de hiç - ben aslında - şey - aslında ben bir milyonerim."

Sonra arabayla yollarına devam ederken Tuan büyük büyükbabasının nasıl Polonya'da bir kâğıt fabrikası kurduğunu anlattı. Bu fabrikanın işleri yolunda gitmiş ve Edinburgh ve Glasgow'da da kendisine bağlı iki fabrika daha açılmasını sağlamıştı. Tuan'ın babası, kendi babası ve büyükbabasının işkenceler başladığında nasıl İskoçya'ya kaçtığını anlatmıştı. Babasına da kendi babasından miras kalan bu iş, onun ölümünden sonra Tuan'ın malı olmuştu. Londra'daki arkadaşlarından habersiz, felsefi çalışmalarını sürdüren Tuan, haftanın bir kısmını Edinburgh'da geçirmeye ve Londra'ya daha az gelmeye başladı. Sonuçta fabrikanın başı oydu, buna bir itirazı yoktu. Şimdi bu konuyu Rosalind'e de açarak rahatlamıştı!

Direksiyon başında susarak Rosalind'e Londra'yı terk etmenin pek umurunda olmadığı, Edinburgh'u görmek için sabırsızlandığı ve açıkçası biraz paralarının *olmasından* hiçbir şikâyeti olmadığı konusunda kendisini ikna etmesi için fırsat yaratmıştı. Artık resim yapabilecek *ve* Courtauld'ya girmeyi bile deneyebilecekti. Şimdi Tuan çok uzaklara gitmiş, Varşova ve Auschwitz'in arka mahallelerine uzanmış buldu kendini. Bu konularda Rosalind'le bir daha konuşabilecek miydi merak ediyordu? Kuşkuları geldi aklına, başlangıçta, belki de o korkunç mesaj gelmeden hemen önce, Benet'ın yemek masasının çevresinde toplandıkları o seferde kapıldığı kuşkular. Şu yolu - *bu yolu* aşağı doğru izle-

mekle doğru mu yapıyordu? Ona sert davranarak, şimdi karısı olan, Rosalind'i kendisinden uzaklaştırdığında yakalandıklarına benzeyen karanlık nöbetlere sürekli tutulur muydu acaba şimdi? Eğer o gece Jackson gelmeseydi, diye düşündü, acaba her şeyi bitirir miydim? Hatırladığı kadarıyla - Jackson elbette kendisiyle konuşmuştuysa da - ona fazla bir şey söylediğinden değil. İşte o zaman Tuan, şimdi de aklına aynı şey gelmişti, Jackson'ın Musevi olduğunu düşünmüştü. Ancak bunu ona sorması olanaksızdı. İyi kalpli, tatlı Rosalind'i peşimden sürükleyerek ben ne yapıyorum? - diye de düşündü. Sinagog'a geri döneceğim. Aslında benim yüreğimin derinliklerinde yatan istek, bir Haham olmak!

Edward ve Anna'nın Nikâh Dairesi'ndeki küçük ve hızlı gerçekleşen nikâh töreninde, nikâh memuru dışında, şu insanlar hazır bulunmuştu: Montague, Millie, Elizabeth Loxon, Oliver Caxton ve Bran. Edward, Anna, Elizabeth, Oliver ve Bran Savoy'da bir kutlama yemeğine gitmişler, yemeğin ardından Edward, Anna ve Bran Edward'ın (artık Anna ve Bran'in de olmuştu) evine dönmüşler, burada, garajda duran kırmızı jaguar dışarı çıkarılıp aileyi Hatting Konağı'na geri götürmüş, Hatting'de onları trenle önceden dönmüş olan Montague ve Millie karşılamıştı. Ertesi gün Bran'i ahırlara götürüp Rex adında güzel, doru beyaz bir midilliyle tanıştırmışlardı. Şansına Bran, Fransa'dayken midilliye oldukça sık binerdi, yere düşmesi pek olası gözükmüyordu; Bran'e Jimmy adında, yarım gün çalışan bir seyis eşlik ediyordu şimdilik. Anna hayatı boyunca, Edward'sa

Randall'ın ölümünden bu yana hiç ata binmemişti. Nikâhın verdiği sıkıntıdan sonra, anında başka sorunlar baş göstermeye başladıysa da, oldukça rahatlamışlardı. Âşk hayatları bu sorunlardan biri değildi. Edward'ın cesurca ve ansızın "ortaya çıktığı" ikinci "ilk gün"lerinden bu yana, onlar bunu öyle adlandırıyorlardı, birbirlerine duydukları tutku ateşli ve şefkat dolu kalmış ve, bundan emindiler, sonsuza dek sürecek gibi, görünüyordu. Ancak kaçınılmaz zorluklarla da karşılaşmıyor değillerdi, bunlardan biri de önlenemez bilinmezliklerdi. Bu konuda çok tartıştıktan sonra (Lewen da dahil olmak üzere) herkesin iyiliği için buna ilişilmemesi gerektiği sonucuna vardılar. Edward, bu konuda, Anna'dan daha endişeliydi. Onlar için, Bran'in Edward'ın kollarına atıldığı o an, bundan sonra nasıl yaşayacakları konusunda belirleyici olmuştu.

Ancak Edward üzerindeki yükün ağırlığından kaçamıyordu. Şimdi ve sonsuza dek onları korumak zorundaydı. Sözgelimi, Anna'nın kayıtsızlığı kaygılandırıyordu onu, Bran'e ne kadarını söylemişti, ne kadarını Bran kendi başına bulmuştu? Bunu ne zamandır biliyordu ve nasıl öğrenmişti? Ve eğer vardıysa, Jackson'ın bundaki rolü ne olmuştu? Jackson ortadan kaybolduğunda, kendisini oldukça suçlu hissetmekle birlikte, rahatlamış, yeniden ortaya çıktığındaysa canı oldukça sıkılmıştı. Ancak, şimdi bununla ilgili olarak gitgide daha rahatlıyordu. Kuşkusuz Bran'in geleceği hakkında sonu gelmeyen tartışmalara girmişlerdi. Onun Edward'ın eski okuluna yazılmış olması kuşkusuz Edward için hoş bir sürpriz olmuştu, olması gerekirdi, ve Anna'nın, şu aralar fışkıran, iyimserliğinin de bir göstergesiydi bu. Ancak biraz daha düşününce (bundan Anna'ya söz etmemişti) bu seçimin yerinde olmadığından kuşku duymaya başlamıştı. Kuşkusuz eğer gerekirse onu oradan alabilirlerdi, ama yazık olacaktı. Söz konusu olan yatılı okul için kendisi (yine

yatılı) bir başka hazırlık okuluna giderek hararetle hazırlanmıştı. Bran ise şimdiye dek bütün okul yaşamı boyunca, kuşkusuz hepsi fevkalade olan, gündüz eğitim veren Fransız okullarına gitmişti. Krikete - daha da kötüsü Duvar Oyunu'na burun kıvırmaz mıydı? Ya bu fikri reddedip Fransa'ya gitmekte diretirse? O zaman hep birlikte gitmeleri gerekmeyecek miydi? Biliyordu ki Bran'i de Anna'yı sevdiği gibi tutkuyla seviyordu Edward. Bran kollarını ona dolamıştı. Sonra biraz geri adım atmıştı. Aslında oldukça sakindi ve Edward onu hiç rahatsız etmemenin daha iyi olacağını hissediyordu. Yine de Bran'in sevgisinden oldukça emindi.

Vadiyi aşıp Benet'ın Penndean'de verdiği akşam yemeği partisine katılmak için Anna'yla kırmızı jaguarına atladığında Edward'ın aklından çıkarmaya çalıştığı sorunların bazıları işte böyle sorunlardı. Bran, Rex, Millie ve Montague, hepsi onları uğurlamaya çıkmışlardı. Geç mi kaldık? Sanırım öyle, ama ne kadar geç kalırsak o kadar iyi. Güneş pırıl pırıldı, herkes mutlu görünüyordu, belki de, bir süre için mutluydu. Edward ve Anna'ya küçük bir parti olacağı söylenmişti, hep tanıdık yüzler olacaktı, üç evli çifte ve ev sahibi - ve Jackson. Anna *onu* o akla hayale gelmez kovulma olayı öncesinden beri görmedikleri yorumunu getirdi. İkisi de Jackson'ın şimdi nasıl göründüğünü görmek için sabırsızlanıyorlardı - elbette Benet'ı görmek için de! Kırmızı araba uçarcasına giderken gülüp çeşitli varsayımlarda bulundular.

On Birinci Bölüm

Benet'ın konukları Penndean'e şu sırayla geldiler. Önce, gece orada kalacak olan ve oraya erken varıp biraz çene çalarak rahatça üstlerini değiştirmek ve odalarına yerleşmek isteyen Rosalind ve Tuan. Onları Denizin Kralları'ndan gelen Mildred ve Owen izledi, Han'a bir hayli erken varmışlardıysa da, Owen'ın orada bile bile oyalanması sonucunda Pen'e *neredeyse* geç kaldıkları söylenebilirdi. Edward ve Anna'ysa yöre sakinlerinden olmanın kendilerine tanıdığı ayrıcalıktan yararlanarak geç gelmişlerdi. Benet konuklarını karşılamış, "muhabbetkuşları"nı merdivenlerden odalarına çıkartmış, önce ceketlerini hole bırakan Owen ve Mildred'la, ardından da ceketlerini arabalarında bırakmış olan Edward Anna'yla selamlaşmıştı. Konuk odasına ilk Owen ve Mildred girdi, peşlerinden Rosalind ve Tuan, en son da Edward ve Anna içeri girdiler. Elbette ki Jackson'ın geri dönmüş olduğu bir süredir herkesçe biliniyordu. Benet da konuklarının arasına katılmış, aralıklarla mutfağa giderek gözden kayboluyordu. Jackson iki üç kez buradan başını uzatıp gelenlere el sallamıştı. "Jackson'ı Beklerken," diye

mırıldandı Anna Edward'a. Yemekten önceki sohbet, Benet'ın telaşı yüzünden her zamankinden biraz daha kısa sürdü. Masadaki *yer dağılımı* ev sahibinin sağından soluna doğru şöyleydi: Benet, Anna, Owen, Tuan, Edward, Mildred, Jackson, Rosalind ve Benet. En azından bir soru sessizce yanıtını bulmuş, herkes kısa sürede hararetle konuşmaya başlamıştı.

Benet Edward'la Anna'yı, evleneceklerini duyurduktan sonra birlikte, bir kez Londra'da, onları küçük bir nikâh sonrasında onlar için düzenlediği bir partiye çağırdığında, bir kez de (sırf bir merhaba demek için) incelikle kendisini davet ettirdiğinde, Hatting'de görmüştü. Şimdiyse Anna sürekli özür dileyen bir tutum içindeydi.

"Benet canım, çok üzgünüz, seninle hiç doğru dürüst görüşemedik. Herhalde genellikle sen buradayken biz Londra'da, sen Londra'dayken biz buradaydık - seni sevdiğimizi biliyorsun."

Benet onun sözlerinin patavatsız ama içten olduğunu düşündü. Anna Londra'daki evine döndüğünde ona ilk gidişini anımsadı, onu gördüğüne ne kadar memnun olmuş ve Bran'le nasıl da hiç anlaşamamıştı. Evet, diye düşündü bir an Benet, Anna'yla Edward sanırım beni seviyorlar. Fakat bana pek bir şey söylemeyecekler. "Demek Bran'in Rex adında bir midillisi var?" dedi.

"Evet! Bunu nereden biliyorsun?"

"Bize Sylvia söyledi. Ve korkarım ki bütün köy biliyor bunu!"

"Hiç kuşkusuz öyledir. Bran Rex'e tapıyor, ama bence Spencer'ı ondan daha çok seviyor."

"Demek sevgili Spencer hâlâ bizimle. Ah Anna, senin ve Edward'ın adına çok sevindim, sanki bir mucize bu -"

"Evet, çok şanslıydık, Edward bütün cesaretini topladı ve sonunda başardık."

"Demek Fransa'da ve Londra'da buluşuyordunuz, şey kuşkusuz - Bran de okuluna başlıyor, bana onun Edward'ın okuluna gideceğini söylemiştin! Buna seviniyor mu bari?"

"Ah evet, Bran her şeyden çok memnun -"

"Onunla arkadaş olmak isterim."

"Ah, kuşkusuz siz zaten arkadaşsınız!"

"Her geçen gün Lewen'a daha çok benziyor."

"Evet, öyle ya. Şu muhabbetkuşlarına da bak, çok sevimli değiller mi? - Öyle gençler ki - onlara sevinmiş olmalısın - ikisi de çocukların gibiler!"

"Evet, çok güzel bir sürpriz oldu. Kısmen İskoçya'da kısmen Londra'da yaşayacaklar."

"Zavallıcıklar, iki yeri birden nasıl çekip çevirecekler? Tuan'ın bir işi yok, öyle değil mi? Rosalind de bir sanat okulunun masraflarını ancak karşılayabilecek durumda. Ada'nın da şu aralar o kadar parası yok, biliyorsun. Onlara bizim yardım etmemiz gerekecek. Sen de böyle düşünmüyor musun?"

"Evet, bunu düşünmüştüm."

"Rosalind'in resimlerini hiç gördün mü, iyiler mi?

"Ah, evet, bence oldukça iyiler, ara sıra Owen da yardım ediyor ona."

"Sevgili Owen, o hep aynı kaldı, değil mi ama? Onlar Denizin Kralları'nda kalmıyorlar mıydı? Biz misafir edebilirdik onları."

"Şey, ben de öyle. Orada kalmayı kendileri istediler."

"Korkarım *onların* evlenmeleri kesinlikle olası değil! Mildred hâlâ bir Hint tanrısına âşık, değil mi?"

"Bence, birkaçına birden âşık o. *Ve de* Doğu Yakası'ndan dindar bir papaza. Ah Anna, Anna, burada olmandan ne kadar memnun olduğumu anlatamam!"

"Peki, Marian meselesine hiç bozulmadın mı? Eh, biraz bozulmuş olmalısın."

"Biraz bozulmuştum, ama bütün bunlar geçti. O da Avustralyalısıyla çok mutlu görünüyor."

"Jackson'ın bu olayla bir ilişkisi olmamış mıydı?"

"Şey, çok küçük bir payı olmuş. Sen bunu nereden öğrendin?

"Marian bana yazdı! Anneleri, Ada Fox, buraya geliyor değil mi? Birileri bana onun sende kalacağını söyledi."

"Bu birileri ne kadar da akıllılar!"

"Özür dilerim, bu seni rahatsız etmedi ya? Bu arada şu hoş sigara kutusu için sana çok teşekkür ederim!"

"Beğendiğine sevindim. Edward çok iyi görünüyor değil mi? Hakikaten çok yakışıklı ve uçarcasına mutlu görünüyor!"

Owen masanın altından sağ ayağıyla Tuan'ın sol ayağına basmaktaydı. Tuan ona dönmedi, ayağını da çekmedi. Bir melek gibi tatlı tatlı gülümsedi.

"Demek senin için hepsi buydu hayatım. Seni ve onu kutlarım. Rosalind saf bir güzellik ve saf bir iyilik. Şaşırdım mı? Evet, ama sadece alçaklığım ve bencilliğim tuttuğundan ve bu da geçmek üzere. Bak, Rosalind şimdi Jackson'la konuşuyor. İkinizin bir arada bir resmini yapabilir miyim?"

"Sevgili Owen, neden olmasın."

"Bu 'Sevgili' lafı için sağ ol. Yahu Benet, bu ne harikulade bir şarap! Benet'ın mahzeni de meşhurdur hani. Rosalind beni sever, biliyorum, onu senden daha uzun bir süredir tanıyorum, ta çocukluğundan beri. Bence Rosalind mükemmel bir erkek buldu. Bense öyle birinin olmadığını sanırdım. Fakat, şu İskoçya'ya gitme meselesi de nedir, neden İskoçya Tanrı aşkına - orada zengin olmaya filan mı niyetlendin?"

"Şey Londra'da da orada kaldığımız süre kadar kalacağız."

"Kendine doğru dürüst bir iş bulmalısın çocuğum. Onun resim yapmak dışında bir işte çalışmasını istemem, belki de yakında bir ressam olur, o zaman seni o geçindirir! Ressamlar çok para kazandığından değil, hiç öyle bir şey yok, kahretsin, çoğu zaman hiçbir şey geçmez elimize. Tim buradayken bülbüller gibi şakırdık, ama galiba bu senden, yani sen bizi bulmadan önceydi, ne büyük bir şans ama, sakın bizi kaybetme. Olur mu? Ne olursa olsun *beni* kaybetme sakın -"

"Ah, kaybetmem!"

"Sana ihtiyacım var. Mildred sarisi üstünde, dağlarda bağdaş kurup otururken, yardıma fazlasıyla ihtiyacım olacak."

"Mildred gidiyor mu?"

"Bilmiyorum. Şans eseri Tanrı'nın belası Anglikan bir papaz buldu, adı da Lucas ve Tanrım, Mildred'ın da bir papaz olmak istediğini biliyor musun? İngiltere nerelere gidiyor? Ama, şimdi onu bırakalım, senin şu hoş eşine bakalım da gözlerimiz bayram etsin, hâlâ Jackson'la konuşmakta, bak, bizi fark etti, onun ne haltlar karıştırdığımızı bildiğine iddiaya girerim, gülüyor, el sallıyor bize, kahretsin, şimdi de Benet yakaladı onu. Bu arada, Jackson hakkında ne düşünüyorsun? Tamam, bunu sonra konuşuruz. Biliyorsun, korudaki o kocaman, karanlık ağaçların altında öptüğüm o geceden beri seni bir daha görmüş sayılmam. Bundan sonra seni öpmeme karşı çıkmak gibi bir niyetin yok, değil mi? Ah, Tanrı'ya şükür, karşı çıkmayacağını biliyordum! Şimdi Anna'yla elimden gelen en iyi şekilde ilgilenmemin zamanı geldi, bu arada sen de Mildred'ı, aman Tanrım, Jackson'ı bırakan Edward'ın sorularını geçiştirmeye çalışırsın."

Lewen konusunu savuşturmuş olan Edward, Mildred'la Anglikan Kilisesi'nin geleceğini tartışmaktaydı. "Hayatım,

onların sonu geldi artık. Bir sonraki yüzyılda eğer Hristiyanlık olacaksa bu Roma Kilisesi'ninki olacak. Roma bütünlüğünü koruyor, disiplin, insanlara çekici gelen şey bu disiplin. Bunun da çok süreceğinden kuşkuluyum ya neyse. Anglikanlar bir felaket, bir sirk gibi her yeri geziyorlar, derinlik diye bir şey yok onlarda, onlar da bunun farkındalar! Dürüstçe vaaz edilecek şey Tanrı'nın ve ölümden sonra yaşamın olmadığı ve İsa'nın da Tanrısal olmadığı *gerçeği*dir. Belki bunun ardından doğru dürüst bir şey gelir. Sadece para, teknoloji ve başarı değil - acaba - bunu hiç *bilemeyeceğiz*. Saf kurtuluşa gelince, benim favorim senin şu Hindu ve Budist arkadaşların - ve de Musevilik, bir gün bunu Tuan'a sorarsın - şey, hazır şimdi Owen'dan kurtulmuşken bunu ona kendim sorayım bari!"

Mildred bir süredir bu hareketin gerçekleşmesini ister durumdaydı, bu onun beklediği andı; tam Anna Owen'a Benet da Rosalind'e dönmüşken, o da kendini Jackson'la karşı karşıya buldu. Mildred sarsıldı, titredi, onun farklılaşmış olduğunu düşündü, şimdi daha, daha da yakışıklı, koyu renk gözleri daha iri, öyle sakin ve parlaktılar ki, dudakları daha zarif, ifadesi daha sevecendi, Benet onu bağışladığı için kendinden emindi, hayır, hayır, o *Benet*'ı bağışlamıştı! Ama Mildred'ın fark ettiği şey bu değildi, Jackson değişmişti, acı çeker gibi, denizin dönmesi gibi, bu Shakespeare'dendi, değil mi? Teni bir başka olmuştu, daha koyu ve daha parlak, gitmesinin nedeni başka bir insan olarak vücut bulmaktı, o belki Tibet'te ya da başka bir yerde, hep ama hep yaşayan o insanlardan kaç yaşında ki, yüz yaşında, bin yaşında, koruyucu melekler gibi ortaya çıkıverirler, koruyucu meleklerdir *onlar*, şu an benimle tuhaf bir dilde konuşuyor, yine de anlıyorum, elimi uzatıp elini tutuyorum, eli yanıyor. Onunla konuşuyorum, o da benimle konuşuyor, onun kutsal bir yarası var, İsa gibi ona da vurulmuş, o da

incitilmiş, kılık değiştirmiş Balıkçı Kral sanki, onun utancını bilenlerin kendisini yakalamalarından korkuyor, nasıl da nehrin yanındaki sazlar arasında mukavva bir kutuda bulunmuştu. Onu Tim Amca bulmuş ve yaralı bir kuşmuş gibi bakmıştı ona, tıpkı odasında gizli günahıyla vicdan azabının acılarını çeken Prospero gibi, "bu karanlık şeyi benim kabul ediyorum" demişti kuşkusuz Caliban onun Sycorax'tan olan oğluydu, Jackson Caliban, adayı, hayvanları, bitkileri ve tuhaf sesleri tanıyan o, Jackson aslında Benet'ın gayri meşru oğlu, Shakespeare de vicdan azabı duyuyordu, onun o yüce ruhu vicdan azabıyla doluydu, Macbeth gibi, Othello gibi, "Parlak kılıçlarınızı havaya kaldırın çünkü çiğden paslanacaklar," ve Hintlilerin İp Numarası, evlerin tepesinde damlarda koşturan Kim, Haberci Melek ve evet, Kadeh'i tutacağım elimde, yani Kutsal Kap'ı.

Ama şimdi Owen'ın, düşüncelerinden içeri süzülen yüksek sesini duymaya başlamıştı. "Büyük önderlerimiz nerede şimdi, büyük filozoflarımız nerede, emirleri başka yerlerden, gözle görülmeyen bürokratlardan mı almamız gerekiyor? Marx yoksulluğun ortadan kaldırılabileceğini ve bunun yapılmak zorunda olduğunu görmüştü, kimse onu dinlemedi, şimdi bizim sözde demokrasilerimizde her şey zalimce, bu anlamsız ve acımasız kapitalizmimizi artık parçalamamız gerekiyor, Alexander'ın Japonya'ya gitmesine şaşmamalı."

Masadakiler çözülmeye başlamıştı. Owen'ın yanında oturan Anna "Evet, evet, evet, gerçekten de," diye mırıldanıyor ve Edward'ın dikkatini üstüne çekmeye çalışıyordu, Rosalind dalmış Tuan'a bakıyordu, Benet masadakileri tek tek süzüp sonunda ayağa kalktı. Peşinden herkes ayağa kalkmaya başladı.

Şimdi Owen da konuşmasını yarıda kesmiş, "Bahçeye, haydi bahçeye," diye haykırıyordu. Şimdi gülüp bir araya

karışarak herkes ayağa kalkmıştı ki Benet, "Bekleyin!" diye bağırdı, "Tim Amca için kadeh kaldırmalıyız!"

Bütün kadehler kalkmış ve tokuşturulmuştu, herkes bir ağızdan "Tim Amca'ya!" diye bağırıyordu. Bunun ardından da "Tanrı günahlarını bağışlasın!" ya da "Sevgili, ihtiyar Tim, Tanrı onu korusun!" diye mırıldanmalar olmuştu. Onu iyi tanıyanların ise gözleri yaşla dolmuştu.

Bu fasıldan sonra panik halinde konuk odasından bahçeye koşuştular. Burada konukların her biri, âdet olduğu üzere, karanlıkta bir yana dağıldılar. Artık mevsim geçmekte olduğu için, yıldızlar daha mat bir sütbeyaz renkteydiler, üstündeki oluşumların gitgide daha tanıdık göründüğü bir halıya benziyorlardı daha çok. Üstlerine çiy düşmüş olan çimler daha nemliydiler, yarasalar azalmıştı, baykuşların ürkütücü çığlıkları kocaman sekoyaların arasından daha nadiren geliyordu. Tuan'ın Rosalind'i elinden tutup o yöne götürdüğünü gören Owen hüzünle o tarafa bakakaldı. Edward'la Anna kol kola girip, fıskıyeli küçük havuzunun sesi karanlığın içinde duyulmakta olan gül bahçesine doğru yürüyüşe koyuldular. Planları bozulan Owen, şu an ağlamakta olan Mildred'la ilgilenmeye başladı. Birlikte gidip terasın uzak bir köşesine oturdular. Benet, Jackson'a bakındı: Fakat Jackson görünürlerde yoktu. Nemli havayı içine çekerek tek başına çim tarhının sonuna doğru ilerledi ağır ağır.

On İkinci Bölüm

Rosalind ve Tuan, Penndean'in "eski kısım"ındaki o kocaman direkli karyolada birbirlerine kenetlenmişlerdi. Bahçeden içeri girer girmez, diğerlerinden kaçıp, bir çırpıda kendilerini yataklarına atmışlardı. Şimdi sanki ılık, sakin bir denizde ya da yavaş, insanın uykusunu getiren bir valse kalkmış çok yavaş dans eden bir çift gibiydiler. Ya da Tuan'ın belirttiği gibi hep aynı yerde kaldıkları sayılmazsa, dünya klasmanında paten kayıyormuş gibi. Rosalind daha gençken paten kayardı. Ya Tuan, o da kayabiliyor muydu? Rosalind bunu ona hiç sormamıştı. Kensington Bahçeleri'nde birlikte kaysalar ne hoş olurdu! Görünen oydu ki aralarında geçmesi gereken her şey geçmişti aralarında. Sanki bir peri masalı, bir mucize, ya da yeni bir varlığın mutlak, tinsel bir oluşumuydu, tıpkı muazzam, güzel ve kutsal bir eve giriyormuş gibi. Nikâh Dairesi'ne gitmek üzere yola çıkmadan önce, ikisi birden gayri ihtiyari kutsal bir şövalyelik durumundaymış gibi dizlerinin üstüne çökmüştüler. O sıralar, her ikisinin de kendinden bir hayli emin olarak, kaygıyla diğerinin gücünü ölçtüğü, "Emin misin?" dönemi-

ni geride bırakmışlardı. Gerçekten de Tuan öyle mutlak bir şövalyeydi ki, Rosalind, rüyalarında ve uyanıkken, kendini onun parlak, gümüşrengi zırhını ve bir miğfer altındaki o soylu başını görür buluyordu. Onu *buldum*, diye düşündü, onu *buldum*. Tuan onu öyle yumuşaklıkla, öyle sıkı sıkı tutuyordu ki, kalbi öyle temizdi ki, sanki bir çocuk gibi, ama bir o kadar da yürekli, bir o kadar da sevecendi.

Gelecek, önlerindeki, evet, yaşanacak ne çok şey var ve çocuklar, ikimizin olan harika çocuklar. Bütün bunlar, Rosalind'in uğruna savaşıp kazandığı kendisi, Tuan'ın yaralarını sarıyordu boyuna. Ve ansızın, bir şimşek çakışında görüp çok geç olmasından korktuğunda, Tuan için de savaşmıştı. Onları bir araya getiren bir sürü garip olay, bir sürü Tanrısal rastlantı olmuştu. Aslında Tuan'ı ona Marian getirmişti ve onun Rosalind'i arayacağını söylemesi, Marian ve ben nasıl da uyumuştuk ve Tuan nasıl da ben uyurken beni izlemiş, Marian kaçıp gitmişti ve sonra Tuan ve ben el ele tutuşup öpüştük, ardından Tuan, içine büyük bir karanlığın çöreklenmiş olduğunu ve benim oradan gitmem gerektiğini söyledi, her şey kâbus gibiyken, bana köpekle ilgili o tüyler ürpertici hikâyeyi anlattı, ağlıyordu, beni eve gönderdi, ben de gittim ve döndüm, Marian'ın nasıl gittiğinden söz etti yine ve benim gerçekten ait olduğum alana geçmek için özgür olduğumu söyledi. Kastettiği, Edward'la evlenmek için özgür olduğumdu, beni evden attı, yine geldim, sonunda, "Sen kazandın, sevgili çocuğum," dedi ve birlikte yatağa geçtik ve uzandık, tıpkı şimdi uzandığımız gibi. Ama ben onun hâlâ benden saklamaya çalıştığı alışılmadık acıları olduğunu biliyorum, uykusunda İbranice mırıldanırken duydum onu ve şu acının hiçbir zaman tamamıyla ortadan kalkmayacağını düşündüm, şimdi yaptığım gibi, aşkımı sıkı sıkıya saracağım ona ve onu sıkı sıkı tutacağım aşkımla.

Ve Rosalind'in ona sıkıca sarılmış kolları arasında yatan Tuan, ne tip kız olursa olsun, doğru kişiyle, kesinlikle sevdiğim ve beni sevip gözyaşlarımı anlayan biriyle evlendim, elbette bu acılar sürecek, zaman içinde değişebilir ama asla geçmeyecek - ah, benim sevgili, sevgili anneciğim, babacığım - ve kendimi kutsal şeylere gittikçe daha çok adayacağım ve Eckhart ve Spinozam'a - Maimonidesim'e - hımm, acaba Penndean Rosalind'e mi kalacak, yoksa Benet orayı Marian'a, Jackson ya da Quakerlara mı verecek?

Edward'la Anna Hatting'e döndüklerinde gerçekten de geç olmuştu. Kısa süren yol boyunca, arabada birbirleriyle hiç konuşmamışlar, yalnız bir ara Edward'ın sol eli Anna'nın sağ eline uzanmıştı. Ardından usulca, tam bir sessizliğe gömülmüş olan evin ön kapısından içeri girişleri ve yumuşak halıyla kaplanmış merdivenlerinden parmaklarının üstünde çıkışları ve koridordan yatak odalarına yönelmeleri geldi. Montague ve Millie alt katta uyuyorlardı. Odaya vardıklarında, ince ceketlerini yere bırakıp birbirlerine sarılarak kocaman yatağa oturdular. Daha sonra, bacaklarını birbirlerinin bacakları üstüne atıp, Anna'nın gözlemlediği üzere, Hint tanrıları gibi kısık bir sesle konuşmaya başladılar. Yumuşak ve sevecen sesleri altındaki düşünceleri fareler gibi bir ileri bir geri gidip geliyordu. Anna Edward'ı biraz kendinden uzaklaştırıp yeni bir şaşkınlıklaymışçasına uzun uzun ona baktı. Önce Jackson'dan, onun *durumundan* söz ettiler, Benet onu nasıl geri getirmişti, yoksa kendisi mi gelmişti, vesaire vesaire, ve ardından Benet'tan, mutlu muydu, korkuyor muydu? Ve Rosalind nasıl da son derece mutlu görünüyordu, mutluluktan uçuyor gibiydi, muhtemelen beş kuruşu

olmamasına rağmen Tuan da ne kadar yakışıklıydı, bu konuda bir şeyler yapmalıydılar ve Mildred Jackson'la Hindistan hakkında konuşup onu dinlerken ne kadar da ciddi görünüyordu, Jackson'ın damarlarında da Hintlilik var olduğu su götürmezdi. Anna elini hafifçe Edward'ın bir kartalınkine benzeyen solgun yüzünde dolaştırarak onun ne kadar soylu, ne trajik ve şu an bile ulaşılması ne kadar zor göründüğünü düşündü, bazen öyle uzaklara dalıyordu ki. Sorunları geçiriyordu aklından tek tek. Anna'ya Randall'dan pek söz etmemişti. Kaygıyla ve sessizce onun bu konuda konuşmasını bekliyordu Anna. Elbette o da, diğerleri gibi, Randall meselesinden haberdardı, ama ayrıntıları bilmiyordu. Edward'ın şimdi ona söyleyecekleri onun önceden bildiklerinden biraz daha fazlasıydı ve sonra belki de sonsuza dek bu konuyu bir daha hiç açmazlardı. Hem belki böylesi daha iyi olurdu. Edward, şu aralar Bran'le kendisinden daha çok konuşuyordu.

Ne garip, diye düşündü Anna, hayatım boyunca oğlumu kandırmak zorunda kalacağımı düşünüyordum. Peki bu yeni aldatmacalar daha kötü olmayacak mıydı? Elbette olmayacak, diye diledi Anna. Bunu kendisi istemiş olmalıydı - bütün o fotoğraflar ve mektuplar, hatta doktordan gelen bir mektup, bunlardan bazılarını yakmıştı, hepsini değil - onları Bran bulsun diye ortada bırakmıştı. Ve ardından Bran cama taş atmıştı ve bu değil miydi her şeyi başlatan? Ah, şimdi hayatımızda mutluluk olsun yalnızca - mutluluk ve midilliler - bir de Edward'ın okulu - görmeleri gerekiyordu - Tanrı'ya inanabilmeyi ne çok isterdim! Hatting'in Hanımefendisi, evet - evet. Edward'a olan aşkım gün geçtikçe artıyor ve yakıyor, onu bütün kalbimle seviyorum, onun için bir kaplan gibi dövüşebilirim. Fakat yıllar boyunca sessiz kalmam, tedbirli davranmam gerekti, hatta onun, hatta

Bran'in önünde bile, Ah Lewen, Lewen, mezarından görüp, bağışlamalısın bizi - bağışlayacağını biliyorum.

Giysilerini çıkartıp ışıkları söndürdükten sonra karanlıkta birbirlerine kavuşarak yatağa uzandıklarında Edward'ın, karısınınkilerden daha dağınık olan düşünceleri daldan dala atlayıp duruyordu. Aklında elbette ki Randall vardı, belki Anna'nın aklında da o vardı. Anna şimdi uykuya dalmıştı. Dalgaları, olduğu gibi, duyabiliyorum - ve *ikinci* kez oraya gittiğimde, yeniden. Bir daha oraya asla gitmeyeceğim. Anna'ya *bundan* söz etmedim, *bundan* kimseye söz etmedim - sanki sonunda ben de boğulacakmışım gibi - şimdi o yanımdayken - iyi ki onlara gelmişim, ah Tanrım, sağ ol, bunca gözyaşı - ve şimdi geri döndüm, sanki en başta, o kollarımın arasındayken ve bana yalan söylediği, Lewen'ın çocuğuna hamile olduğunu söylediği zamanki gibi, onun hakkındaki ve diğer her şey hakkındaki bütün gerçeği anlamıştım ve her şeyi bırakmak zorundaydım - müthiş acı çektim ama aynı zamanda soylu davrandığımı ve onun ve Lewen için doğru olanı yaptığımı hissediyordum - ah Lewen, şimdi nerelerdesin? Akıllı ve iyi kalpli Lewen, bizi Bran'in hatırına bağışlamalısın - Ah, Bran, dilerim, bir gün benden nefret etmeyi bırakıp beni sevebilir. Büyüyüp yetişkin bir adam olacak - peki o zaman ne olacak? - ama şimdi onların ve benim iyiliğimiz için - yemekten sonra o küçük fıskıyeli havuzun yanına gitmemiz ve gecenin içinde onun o yumuşak sesini duymamız ve derin derin iç geçirip öpüşmemiz ve yalnız olmamız ne hoş oldu - Bran şimdi nasıldır acaba? Uyuyor olmalı - ben de artık uyusam fena olmayacak - neredeyse sabah olacak - ah Tanrım, merhametini esirgeme bizden.

O sırada Denizin Kralları'nda, Mildred Owen'ın yatağı üstünde, Owen ise üstünde iç çamaşır ve bir gömlekle tuvalet masasının yanında oturmuş, bardağına viski ilave ediyordu. Azametli burnu kızarmış, donuk mavi gözleri yaşarmış, Eros dudakları büzülmüş, alnına dökülen dağınık güzel saçları arkadaki aynadan darmadağınık görünüyorlardı. Akşamdan kalan coşkularını üstlerinden atamamış bir halde, içlerinde bu gecenin hiç bitmeyeceği hissiyle bir tartışma tutturmuş gidiyorlardı kuşkusuz. Nasıl da son derece yakışıklı, diye düşünmekteydi Mildred.

Owen daha önce tartıştıkları bir konuya dönerek, "Jackson'la nasıl da konuşuyordun öyle," diyordu , "kendinden geçmiş onunla sohbet ediyordun, çenen durmak bilmedi."

"Buraya bak," dedi Mildred, "Hiçbir şey söylemediğimden, yani neredeyse hiçbir şey söylemediğimden eminim - her şeyi kulaklarımın içine akıttı o, söyledikleri vicdan azabı ve bağışlama ile ilgiliydi - öylesine güzel gözleri vardı ki -"

"Tanrı'nın belası," dedi Owen, "Ben onun görünmez olma yeteneği olduğundan kuşkulanıyorum, sanki Kafka'nın kitaplarından fırlamış gibi. Ortadan kayboluşunu bağışlamak zorunda kaldım. Bu gece ne kadar güzelsin. Sanırım bunu daha önce de söylemiştim. Eğer perdeleri açarsan sanırım günün ağırışını görebilirsin."

"Günün çoktan ağırmış olduğundan eminim," dedi Mildred, bir yandan da eteğini çekiştiriyordu. Her zamanki günlük giyiminde uzunca kahverengi eteklere yer verir, özel akşamlarda nadiren saf ipekten çok uzun lacivert elbisesini giyer, beyaz dantelini lapis lazuli (lacivert taştan) broşuyla tuttururdu. Şimdi, sırf Owen'ın hatırı için uzun koyu kahverengi saçlarını açmış, kaplumbağa kabuğundan tokalarını

tek tek çıkararak saçlarını solgun ve ince yüzünün iki yanına bırakmıştı. Aklına, her zaman ki gibi, Shalott Hanımefendisi geldi. Benim gerçekten uyumam gerekiyor, diye düşündü, burada böylece oturup şu sevgili koca hayvana bakmayı sürdüremem!

Owen, onun aklından geçenleri okuyarak, "Gitme," dedi, "Biraz daha viski iç."

"Zaten içtim, sen de artık içmesen iyi olacak. Yoksa arabayı kullanamayacaksın."

"Tabi ki kullanacağım. Şu herife gelince, o adam seni büyülüyor. Sense, sen bir tutkuya kapılınca, fare gibi oluyorsun ve de çok konuşuyorsun. Sonunda şu Hint tanrıları senin içini iyice kemirecekler."

Mildred ayağa kalktı. Ardından daha önceden yere düşürmüş olduğu taraklarını yerden almak için öne eğildi. Uzun, gür, parlak kahverengi saçları omuzlarından beline dökülüyordu. Saçlarını toplayıp arkaya attı. "Hadi, iyi geceler - içki içmeyi de bırak artık."

"Dur biraz, dur, soluk yüzlü bakire. Bakayım kalkabilecek miyim? Evet, işte kalktım. Bir de, düşe kalka da olsa, aramızdaki şu mesafeyi kapatayım." Boyu Mildred'dan çok az daha uzun olan Owen, onu yumulu olan gözlerinden, sonra da dudaklarından öptü.

"Ah hayatım, doğru yatağa!"

"Beni seviyorsun."

"Seni seviyorum. İyi geceler seni sevgili hayvan. Sen kendini yatağa bir atarsan ben de ışığı söndürebilirim."

"Hayır, hayır önce tuvalete gideceğim, yatağa sonra yatarım, sana söz ışıkları o zaman söndürürüm."

Mildred kapıyı yavaşça örtüp merdivenlerden ağır ağır hole inerek usulca oradan uzaklaştı. Kendi yatak odasına girdi, bütün ışıkları yakıp üstündekileri çıkarmaya başladı. Eski broşunu çıkardı, danteli yerinden aldı, uzun elbisesini çekip başından çıkardı, sonra yere bırakıp üstünden atladı, ardından jüponunu, ayakkabılarını, çoraplarını uzun paçalı külotunu ve fanilasını da çıkardı. Ardından çoktandır rengi solmuş eski pamuklu geceliğini geçirdi üstüne, gecelik uçuk pembe çiçekli beyaz bir gecelikti. Perdeler kapalıydı. Pencereye gidip perdeleri ihtiyatla biraz araladı. Evet, şafak kesinlikle sökmekteydi. Yakındaki ormanlıkların ve daha uzaktaki tepelerin birdenbire karşısına çıkıveren puslu görüntüsü irkilmesine neden oldu ve çabucak perdeleri kapadı. Ne tuhaf, diye düşündü, Owen'la birlikteyiz, tıpkı kürkleri oldukça değişik hayvanlar gibi, eh, en azından ikimizin de kürkü var. Birbirimizi ne kadar, ne kadar uzun bir zamandır tanıyoruz. Ah, onu çok seviyorum, onu öyle çok seviyorum ki.

Yorganı ve battaniyeyi çekip yatağa oturdu. Aniden kendini zorlayarak Jackson'un söylediklerini hatırlamaya çalıştı. *Jackson*. Ya *kendisi* neler söylemişti, bir şey söylemiş miydi? Hafızasından silmeye başlamıştı bile, elbette silinecekti, öyle yorgundu ki, bunu yarın düşünürdü. Yalnız, yarın olmuştu zaten. Elini kalbinin üstüne koydu. Sonunda hakikaten gerçek olmuş muydu bu, bir kadın papaz olup Kadeh'i elinde tutabilecek miydi? Nasıl da uykusu gelmişti ve nasıl da mutluydu. Ona papazlık rütbesini Lucas verecekti. Yoksulların arasında yaşayacaktı. Ve Hintli tanrılar da yanına geleceklerdi, aslına bakılırsa onlar zaten yanındaydılar, o çok iyi tanıdığı güzel ve güçlü olanları hani, ayaklarına kapanacağı tanrılar. Krişna dans eder, kobra ba-

şını uzatır ve o küçük oğlan da Yunan tanrıları arasında yer alacaktı. Ah, bütün o saf ve sevgi dolu olanlar benimle olup günahlarını bağışlayacaklar ve ben de Kadeh'i, yani Kap'ı, elimde tutacağım. Ellerini kavuşturup yaşlı gözlerle yatağın yanında diz çöktü ve sözcükler, o kutsal sözcükler hepsi birbirine karışmıştı, tekrar tekrar, ah, İsa yüce efendim ve Tanrım, Tanrı sevgidir, beni sana layık biri eyle, *dominus et deus*.

Owen, kapıyı çarpıp sendeleyerek banyodan çıktı, yatağına yöneldi. Kaşları çatık, uzun uzun yatağa baktı, ardından bütün ağırlığıyla kendini yatağın üstüne bıraktı. Banyonun ışığını söndürmüştü, fakat tuvalet masasının üstündeki ışık hâlâ yanmaktaydı. Sendeleyerek oraya gidip ışığı söndürdü, şimdi kendini tam bir karanlık içinde bulmuştu. İhtiyatla ağır ağır ilerledi, Mildred'ın önerisine uyup, kendini yatağa attı. Bir parça daha dönüp el yordamıyla yatağın yanındaki lambanın düğmesini buldu. Altından battaniyeyi çekip kenarını açtı ve kamburunu çıkarıp yorganı çekerek onunla boğuşmaya başladı. Bacaklarını çarşafla battaniyenin arasına sokmayı başararak kıvrılıp yatağın içine girdi. Yastıklardan biri yere düşmüştü. Onu bulmak için yere eğildiğinde, ki bu denemesi başarısızlıkla sonuçlandı, nasıl olduysa yatağın yanındaki lambayı söndürmüştü. Kıvrılıp arkasını dönerek karanlıkta başka bir yastığı ele geçirdi, yuvarlanarak sonunda yatağın ortasına kadar gelip başını yatağın üstüne yasladı. Mildred'ın önünde böylesine sarhoş olmak onu biraz utandırmıştı. Ee, neden takıyordu ki, o zaten bir gün, belki de bu yakınlarda, şu tanrıları ya da şu ahlaksız Lucas'la kaçıp gitmeyecek miydi? Tuan da Rosalind'i kapmış-

tı. Jackson ise bir muamma örtüsüne bürünmüştü, onu bu örtüden çıkarmaya çalışmak işe yarar mıydı? Owen'ın onu evine alıp hiç kimseye göstermediği şeyleri ona göstermiş olması ne garipti. Jackson onun mutfağına girmiş yumurta ve diğer şeylerle hemen bir yemek uydurup yapıvermişti - kaçışı tam olarak nasıl gerçekleşmişti? Owen bunu hatırlayamıyordu. Öylece ortadan kayboluvermişti. Yeniden çabalayacağım, diye düşündü Owen, onu yeniden elime geçireceğim. Nasıl oldu da şu esrarengiz herife, şu sazlık yılanına kapıldım böyle? Benet onu hak etmiyor, onu ben elime geçireceğim, onu yakalayıp resim yapmasını öğreteceğim - ya İsa - hah, bir *o* eksikti - ya İsa, resim yapmalıyım, bir ressam olmanın hakkını vermeliyim, ortaya bir şeyler çıkartmalı, yaratmalıyım, dizlerimin üstüne çöküp işe en başından başlamalıyım. Owen başını koyuş biçimini düzeltip rahat bir uykuya daldı. Rüyasında yerde yavaşça sürünen bir sümüklüböcek gördü ve Piero, Titian, Velázquez, Carpaccio ve Turner çevresine dizilmişler, hafif afallamış olarak kaşlarını çatmış ona bakıyorlardı, o ise onlara doğru bağırmaktaydı, ama sesi öylesine acınacak bir cılızlıkta çıkıyordu ki, onların kendisini duymadıklarından emindi, ve boynuzlarını onlara savurmak istediğinde ansızın *sümüklüböceklerin boynuzları olmayacağını* ayırımsadı. Bir boynuzları *bile* yok, diye düşündü Owen rüyasında.

On Üçüncü Bölüm

Genellikle Jackson artık Benet'ı mutfağa sokmuyordu, onun ancak, o da kısa bir süre için, seyirci olarak gelmesine izin veriyordu. Bu sefer, "düğün yemeği" öncesinde, Benet'ın kendisine yardım etmesine izin vermişti, ama şimdi Benet masadan kalkacak gibi görünmüyordu ve dolaşıp yemekleri getirip götürebilecek tek kişi, konuklardan bazıları bunu yapmaması için ısrar ettilerse de, Jackson'dı. Onlar toplu halde bahçeye çıkarlarken Jackson ortalıkta görünmüyordu ve tahminlere göre, ki bu doğruydu, gülümseyerek bu durumlara henüz diğerleri kadar alışık olmayan konukların yardım tekliflerini de geri çeviren Jackson, bulaşıklarla şahsen ilgilenmek için ortadan kaybolmuştu. Benet, evden ayrılan bütün konukları uğurladıktan sonra, muhabbetkuşları çoktan "eski kısım"da yatmışlardı, mutfaktan hâlâ aralıksız gelmeye devam eden çanak çömlek seslerine kulak kabarttı ve elbette müdahale etmedi. Daha sonra, Benet her zamanki gibi birinci kattaki, bahçeye bakan geniş odasına giderken Jackson aşağıda, evin zemin katında bol miktarda bulunan boş odalardan birine çekildiğinde her şey sessizliğe gömülecekti.

Ancak üstünü çıkardıysa da, hemen uyumadı Benet, pijamaları üstünde, çoraplarını ve terliklerini çıkarmadan henüz bozulmamış yatağının üstüne oturdu. Düşünceleri dönüp dolaşıp sürekli Jackson'a ve köprü üstündeki karşılaşmalarına geliyordu. Bu şaşırtıcı akşamı, nehirden Tara'ya kadar olan bütün yolu birlikte yürüdükleri gece izlemişti. Bütün bu süre içerisinde Benet Jackson'ın aniden yok olup bir daha asla gözükmeyeceği korkusunu taşımıştı içinde, hem Jackson'ı *kızdırmaktan* da korkuyordu. Öte yandan Jackson, hoş bir akşamın sonunda Londra'da geziyorlarmışçasına rahattı.

Benet'ın yemek teklifi, bir daha yinelememişti, itibar görmemişti. Yine de bütün bu süre içerisinde Benet Jackson'ın varlığına ve sohbetine dalıp gitmişti. Sadece onun varlığı bile Benet'ın bocalamasına neden oluyordu. Benet Jackson'a, o yokken olup bitenleri, örneğin Edward'ın Anna'yla, Tuan'ın da Rosalind'le evlendiğini, anlatması gerektiğini hissediyordu. Acaba Jackson bu konuları - belki de Benet'tan daha fazlasıyla - *zaten biliyor* olabilir miydi? Yine, şimdi geçmişte kalmış gibi görünse de, Marian'ın hayatta ve evlenmiş, ve Avustralya'da olduğu haberi de vardı. Benet'ın aklına, bunu söylemeye hiç niyeti yoktuysa da, Owen'a ziyareti geldi, Owen şimdiye dek Jackson'ın duyduğu acıdan kendisini öldürmüş olabileceğini söyleyerek Benet'ın üzüntüsünü fazlasıyla artırmıştı! Bunun ardından Benet kafasında Tim Amca'nın kendisine baktığı hayalini canlandırmış ve yere baktığında, uzun, siyah bir gölge görmüştü. Bu korkular, bunları da açıklaması gerekiyor muydu? Daha sonraları Benet, o gece tam *neler* söylediğini hiç hatırlamadı, - kuşkusuz konuyu iyice dağıtıp itiraflarını sürdürmüştü. Fa-

kat, Jackson'ın bunlara yanıtı ne olmuştu? Konuşmanın ona büyük ölçüde acı veren son kısmı dışında ne konuştuklarını hemen hemen hiç hatırlamıyordu. Tara'ya iyice yaklaşmışlardı. Şimdi ne olacaktı? Benet - en kötüsü - diye düşündü. Tara'ya geldiklerinde merdivenlerin dibinde durdular. Önce kim konuşacaktı? Benet bir çırpıda atılıp, "Dinle," dedi, "Lütfen içeri gel - bir içki içelim - yani - senden beni bağışlamanı rica ediyorum - lütfen yine gelip benimle kalır mısın - bir dost olarak, anlarsın ya - *lütfen* Jackson?" Jackson durmuş, Benet'a göre, oldukça dalgın bir bakışla ona bakıyordu. Jackson, "Üzgünüm." dedi, "Gitmem gerekiyor. Söylediklerine gelince, sanırım senin bunları etraflıca düşünmen gerekiyor, eğer izin verirsen, ben, bir hafta içinde, ya da şuna iki diyelim, on iki ile bir arasında, buraya yine geleceğim, bakalım ikimiz de nasıl hissediyor olacağız." Bunları söyledikten sonra dönüp uzaklaştı Jackson.

Benet iki hafta bekledi. İki hafta ve bir gün sonra Jackson geri döndü. Benet'ın bekleyişi acı içinde geçmişti, ya Jackson gelmezse, ya *hiç* gelmezse, diye çılgına dönmüştü - bir yandan da ona diyebileceğini düşünmekteydi. Bunun ardından söylemeyi kararlaştırdığı ve Jackson karşısına çıktığında söyledikleri bir çırpıda ağzından dökülüvermişlerdi, "Dinle, senin benimle kalmanı istiyorum, artık bir hizmetkâr *değil*, bir *dost* olarak yanımda olmanı istiyorum. Elbetteki artık böyle olacak, öyle değil mi? Senin daimi olarak benimle yaşamanı istiyorum - *lütfen*. Tabii ki- tamamıyla özgür olacaksın -"

Bunlar Benet'ın, konuk odasında Jackson'ın karşısında dururken sarf ettiği ilk sözlerdi. Benet ürperdi.

Jackson belli belirsiz gülümseyerek ona baktı, ardından, "Eğer böyle bir anlaşma yapılmaya kalkışılıyorsa, tarafların elbette eşit olması gerekir." dedi.

Benet, "Üzgünüm," dedi "*kuşkusuz* bunu zaten olmuş kabul ediyorum."

"Hem burada, aslına bakılırsa hiçbir yerde, daimi olarak kalacağımı garanti edemem."

"Eh, kuşkusuz. Ben sadece arkadaşım olarak senin burada olmanı istiyorum -"

Jackson uzaklara daldı, ardından, "Şey, pekâlâ." dedi, "Bir deneyelim."

"Teşekkür ederim! Peki bunu kutlamak için içmeye ne dersin? İşte burada bir şişe ve iki kadeh var -"

"Onları fark ettim. Bir bardak su lütfen, içip gideceğim. Üç gün içinde dönerim."

"İzin verirsen, gideceğin yere seni ben götüreyim?"

"Hayır, sağ ol."

"Ve artık bu evin içinde yaşayacaksın-"

"Eğer senin için bir sakıncası yoksa, Kulübe'de kalmayı tercih ederim."

Jackson gittiğinde Benet içinde aniden kabaran bir sevinç hissetti. Elini kalbinin üstüne koydu ve konuk odasında kapıya yakın bir sandalyeye oturdu. Sonra bir süre orada oturup bu "anlaşmaların", sonunda onun kalbini kırıp kırmayacağını düşünmeye koyuldu.

Şimdi Penndean'da her şey çok sakindi, Benet yatağının üstüne oturmuş, Jackson'ın Tara'ya yeniden geldiği o büyük günden bu yana neler olduğunu tek tek aklından geçiriyordu. Benet'ın dostlarının hepsi Jackson'ın döndüğünü ve onun evdeki yeni statüsünü duyduklarında buna çok memnun olmuşlar ve hatta çoğunun, özellikle de muhabbetkuşlarının, özel yaşamlarındaki işleri başından aşkın olmasına karşın, usulen onunla görüşmek için kalkıp gelmişlerdi ve olay, aradan zamanın da geçmesiyle yatışmıştı. Şimdilerde Benet'tan daha fazla ortalıkta gözüken Jackson'dan, bazılarının bununla ne kastettiği belli olmasa da, "Benet'ın arkadaşı" olarak söz ediyorlardı. Aşçılığının ünü kısa sürede yayılmıştı ve herkes onun bir yemek kitabı yazması için ısrar etmekteydi. Bahçe işleriyle, Benet'ın ve ötekilerin bahçeleriyle uğraşmayı, alışverişe çıkmayı sürdürüyordu, hâlâ bir elektrikçi ve marangozdu, yapıyor, tamir ediyor, elinden her iş geliyordu. Aslında böyle biri olarak saygı da görüyordu. Penn ve Tara'da yaşam hemen hemen eskisi gibi sürüyordu. Şimdi Benet en azından Jackson'a en yakın kişinin kendisi olduğundan emindi. Bu düşünceyle, Kulübe'yle ilgili olarak aldığı son kararını düşünüyordu.

Jackson şimdilerde çok okuyordu, belki daha önce de okurdu, Benet çalışma odasına kapandığında o da genellikle kütüphaneye geçiyordu. Akşamları, misafir odasında birlikte oturup konuşuyorlar, Benet'ın deyişiyle "masal anlatı-

yorlardı". Benet bu masallarla ailesine, çocukluğuna, Tim Amca'yla ilgili ilk anılarına, babasının Tim Amca'yı nasıl alaya aldığına ve kendisinin Tim Amca'ya olan sevgisinin nasıl başladığına geri dönmüştü. Sohbet sırasında çeşitli yolculuklarını da anlatmıştı ama cesaret edip de sözü bir türlü Venedik'e getirememişti. Jackson'ın geçmişiyle ilgili bir tek söz dahi edilmemişti aralarında. Owen ona "insanoğlunun garip bir türü" diyordu. Jackson, çoğunu zaten okumuş olduğu, Tim Amca'nın bütün kitaplarını, Hindistan ve Doğu üzerine yazılmış olanları ve aynı zamanda Tim'in en sevdiği romanları da okuyordu. Benet, bunu daha önce fark etmişti, onun muhtemelen Tolstoy'u okumuş olduğunu, şimdi onun bir yemek sırasında göstermiş olduğu hazırcevaplılığından hatırlıyordu, en azından Sonya'yı savunmayı başarmıştı. Shakespeare'i ise kesinlikle okumuştu. Benet, kendi çalışması hakkında da, Jackson'ın Heidegger ve Hölderlin'e ilgi duymasından dolayı özgürce konuşabilmişti, bu ikisi Jackson'ın ilgisini çekiyordu, Benet'ın bu konudaki konuşmasını sürdürmesi için teşvik ediyor, aslına bakılırsa bunda ısrar ediyordu. Elbette ki söz dönüp dolaşıp sık sık Tim Amca'ya geliyordu, henüz geçenlerde, ne zaman ve nasıl olduğunu hatırlamıyordu, Benet'ın aklına, Tim Amca'nın ona bir gün Jackson'ın bazı doğu dillerini bildiğini söylediği geldi. Bu konudan hiç söz edilmedi. Owen, Mildred ve bazen yalnız başına çıkıp gelen Edward gibi olayı daha yakından gözlemleyenler, bu çiftin çok iyi anlaştığı görüşünde birleşiyorlardı. Bununla beraber Benet, ortada bir sınır olduğunu ve bunu geçmesinin olanaksız olduğunu biliyordu. Bu "engel" önceleri Benet'ın canını sıktıysa da, zaman içinde bunda bir çeşit şefkat dolu bir titreşim hissederek bundan hoşlanmıştı. Daha belirleyici olan şey, Jackson'ın gelişigüzel sarf ettiği, "Burada ya da herhangi bir

yerde daimi olarak kalacağımı garanti edemem." şeklindeki sözüydü.

Bir süre sonra ziyaretler daha az merak taşır bir hal almaya başladı. Yaşam olağan biçimde seyrini sürdürüyordu. Rosalind Berran, artık Abelson olmuştu, bir bebek bekliyordu. (Tuan bu konuda hiç konuşmamış, yalnız bir keresinde heyecanla Benet'a, "Ah, umarım erkek olur." demişti.) Marian Bjerke de bir bebek sahibi olmak üzereydi, o ve Rosalind sürekli yazışıyorlardı. Priscilla Conti (kendisi profesyonel bir şarkıcıydı) onlara gelmiş, Jackson'la uzun uzun konuşmuş ve birlikte şarkı söylemişlerdi. Benet Jackson'ı şarkı söylerken hiç duymamıştı. "Harika bir ses." demişti Priscilla bir telaşla İtalya'ya geri dönerken. Ara sıra Jackson'ın Oliver Caxton'la sohbet ettiği de oluyordu, bunlar Tara'da, Kulübe'de gerçekleşiyordu. Jackson Owen'ı daha sıkça ve düzenli olarak ziyaret ediyor, genellikle uzun süre onun yanında kalıyordu. Ya, işler değişiyordu. Benet'ı en fazla rahatsız eden şey, Mildred'ın Jackson'ı Lucas'la tanıştırmasıydı ve bu ikisinin aralarında muhtemelen bir "kutsallık" durumu yaratmış olmalarıydı. Jackson bütün özel ziyaretlerinden Benet'a söz ediyorsa da bu konuda hiç tartışmıyordu.

Şafak şimdi uçuk mavi, şeffaf bir perdeye bürünerek, hissedilir biçimde kendini göstermekteydi. Doğan güneş, varlığı-

nı yavaş yavaş hissettirmeye başlamıştı. Bir önceki gecenin âlemcileri hâlâ uyuyorlardı, Edward'la Anna uyuyorlardı, Owen'la Mildred uyuyorlardı, Tuan ve Rosalind uyuyorlardı, Benet uyuyordu. Bran uyumuyordu. İhtiyatla yürüyerek geniş merdivenlerden aşağı inmiş ve parmaklarının ucuna basarak evin arka tarafına doğru yönelmişti, burada bir anahtarla, bahçeye açılan küçük bir kapının kilidini açtı. Çimlerin içinden koşarken ayakkabıları ve çorapları çiyden su içinde kaldı. Soluk renkli çakıllarla döşenmiş olan yol da ıslaktı, güneşin kendini ısıtmasını bekliyordu. Cebinden bir anahtar daha çıkaran Bran yeşil tirizli tahta bir kapıyı açtı, ardı sıra sıkı sıkı kapattı. Ahırlara doğru yönelmişti. Ayaklarının altında bir sürü çakıl ve kaldırım taşı daha gırç gırç ederek hedefine yaklaştığını ilan ediyorlardı. Neredeyse bir kedininkine benzeyen belli belirsiz, hafif bir çığlık duydu. Aceleyle aşağı kapısının üstünden Rex'in başının göründüğü ahıra doğru ilerledi. Atılıp ellerini Rex'in boynuna doladı.

Bran kafasını midillinin ılık kürküne dayayınca hayvan yeniden kişnedi, ardından Bran geri çekilip Rex'i okşayarak elleriyle hayvanın burnuna, siyah, nemli burun deliklerine dokundu. Birbirlerine baktılar, çocuk ve midilli, delice gözlerle, ikisi de genç, ikisi de heyecanlı, şaşkınlıkla birbirlerine baktılar ve tutkuyla ve aşkla. 'Henüz değil güzelim, hayatım, kısa bir süre için hoşça kal, biraz sonra döneceğim.' Ardından hemen dönüp koşmaya başladı, kulaklarında küçük midillinin yüksek sesli kişnemesiyle, zikzaklar çizip evin önüne çıkmamaya dikkat ederek koşmaya başladı, sarı kurtbağrılarıyla kaplı ağaçlık bir yoldan fırlayıp bir diğer çakıl yolu geçti ve iyi bakılmış tuğladan bir duvara doğru çimenlik bir bayırdan aşağı kaydı. Her zamanki yerden duvara tırmandı, oradan düşüp uzun çimlerin içinde yuvarlanarak fırlayıp, asfalt yoldan karşıya geçti. Beş tane demir

çubuktan oluşan bir kapının üstünden atlayıp nefes nefese kalmış bir halde bir tarlanın içinden yukarı doğru koşmaktaydı şimdi, ardından bir başka kapıdan daha geçti. Bir süre çitin yanında durup derin derin soluklandı, ardından yürümeyi sürdürerek, bir çitin altından süzülerek yeni bir tarlaya çıktı. Tıknefes kalmış bir durumda durup endişeyle çevresine bakındı. Ardından hâlâ hafif hafif gelen puslu sabah güneşinde büyük avcının yavaş yavaş kendisine doğru geldiğini gördü. Şimdi ona kavuşmak için yürürken, bir yandan da usulca, 'Spencer, Spencer,' dedi, Biçimsiz bir kucaklaşmayla birbirlerine kavuştular, Bran Spencer'ı geniş ensesinden yakalayıp, başını kendisine doğru çekmeye çalışırken hayvan da ona doğru eğilmekteydi. Bran kocaman, güçlü bir dilin onu yaladığı çıplak kollarında tuhaf bir his duyumsadı. Biçimsizce cebinden ona verecek bir şey, bir havuç çıkarmayı başardı, ama bu Spencer'ın ilgisini çekmemişti, o dilini Bran'in yüzüne doğru uzatmış, şimdi de yüzünü yalıyordu. Ardından Bran tarla boyunca yavaş yavaş yürümeye başladı, hayvan onu izlemekteydi, Bran yeniden durup kollarını atın boynuna uzattı, onun muazzam yüzünü okşayıp, gözlerini onun yüzüne dikti ve onun adını söylerken gözleri yaşla doldu ve elleriyle bu ılık, pürüzsüz ve gergin teni duyumsadı; ve o an sanki bütün dünyayı kollarının arasında tutar gibiydi. Bu şekilde tarlaya geldiği çok olmuştu, ama bu seferki çok özel ve acı veren bir özelliğe sahipti, yakıcı bir duyguydu bu, sanki alevler yakıyordu ikisini de, yüzlerini doğmuş güneşin sıcaklığına doğru kaldırmışlardı. Bran içini çektiğini ayrımsadı. Atın gövdesine yaslandı, elini, onun yelesinin içine sokarak, atın sırtına iyice yapıştı, sanki Spencer'ın en ufak bir hareketinde o ve hayvan bir olacaklardı.

Sonunda bu esrime geçmeye başladı ve Bran Spencer'a dönüp, ötekine karşı ve öteki için mükemmel olmadığından

ötürü özür dileyerek, 'Üzgünüm, of, çok üzgünüm,' dedi. Hayvanın ılık derisini öpüp, oradan uzaklaşırken "Geri döneceğim." diye mırıldandı ve dönüp koşarak tarlanın içinden geçti. Daha çite varmadan düştü, ayak bilekleri sık sarmaşıklara takılmıştı. Kalkıp geldiği yoldan, tepeden aşağı koşmaya devam etti. Spencer onun peşinden gelebildiği kadar geldi yavaş yavaş. çok yaşlı ve yorgundu. Zarif bacaklarını bükerek uzun çimlerin üstüne yattı.

Bran gibi erken kalkmış olan Jackson, Spencer'la olan görüşmesini tamamlamış ve aşağıya nehre doğru yürümeye başlamıştı ki arkasını döndüğünde Bran'in kendisine yaklaştığını gördü. Çimlere oturup, Bran onu fark etmemişti, iki dostunu, oğlanı ve atı, izlemeye koyuldu. Şimdi bir de gözüne çarptığı üzere, yüksek otların arasına bir ağ örmekle meşgul olan bir hayli iri bir örümcekle arkadaş olmuştu. Örümcek neler olduğunu görmek için hızla sağa sola koşturdu, fakat verdiği rahatsızlık önemli ölçüde değildi. Şimdi Bran gitmişti, Jackson'sa hareketsizce çimlerde oturmaya devam etti. Ara sıra anlık bir hafıza kaybı ya da olayları karıştırmayla birlikte ansızın nefesi kesiliyordu. Böylece, bir kez daha, beklemek zorundaydı, unutkanlık, kendisininki ve onlarınki. Gücüm beni terk etti, diye düşündü, bir daha geri gelir mi acaba, *alametler* geri gelirler mi? Görev yok. Ya ceza? Kuşkusuz delilik şimdi her an hazır bekliyordu. Nereye gitmesi, ne yapması gerektiğini unutmuştu. Dağlara. Şimdi dağlara gitse de orada kimseyi bulamayacaktı. Benet'la kalsa - zenginlerin arasında - yoksulları arayarak? Tam da şimdi şarkı söyleyebilmesi ne tuhaftı. Görevlendirilmiş miydi? Şimdi şarkı da söyleyebilirken, anımsadı. Fakat hatalı bir dönemece gelmişti. Benet konusunda, sonunda yanlış mı yapmıştı? "Yapmam gereken sadece beklemek." diyebilmeyi isterdim. Acaba Tim Amca ne kadarını anlamıştı, merak ediyorum? Ya da ben şimdi ne kadarını anla-

yacağım? Güçlerim beni terk etti - bir daha geri gelecekler mi - yoksa sadece her şeyi yanlış mı anlamıştı? En azından Benet'ı köprüye çağırmıştım. Hepsi bir *rüya* mı? Belki de rüyadır - yine de kuvvetim yerinde ve her an kendimi yok edebilirim. Ölüm, ölümün yakınlığı. Yoksa, her şeye rağmen, beni arayanlardan korkuyor muyum? Onları unuttum ve hiç kimse de aramıyor. Bir keresinde hapse düşmüş müydüm? Hatırlayamıyorum. Gerekli olan şeyleri izleyip sonunda yol olmayan bir yere çıktı.

Bütün bunları kafasından çıkarıp atarak ayağa kalkarken, tuhaf bir şey duyumsadı. Örümcek Jackson'ın elini bulmuş ve şu anda elinin üstünde yürümekteydi. Onu incitmeden ağına geri dönmesine yardımcı oldu yaratığın. Aşağıya, nehre doğru yürüyüp köprüyü geçti. Şimdi Pennde-an'e yaklaşırken, dudaklarına bir gülümseme yayıldı...

SON